

Chula

P

H

Ồ

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

VĂN HỌC VIỆT NAM

CHU LAI

PHỔ

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC – 2013

PHẦN MỘT

Biển sáng nay có mưa bay.

Những sợi mưa mỏng đan xiên xiên vào nắng nhẹ, dệt nên những dây kim nhũ ánh bạc rồi thảng thốt dừng lại, ngọt ngào chui sâu xuống lòng cát mịn mềm. Gió lao xao. Cả bãi biển cũng lao xao cảnh yên bình, thơ thới. Và xanh. Xanh đến ngút ngát. Tưởng chừng những làn gió mặn mòi hơi biển kia cũng mang màu xanh từ khoảng trời nào xa lắm về đây. Chỉ có những cánh buồm tần tảo ngoài xa và thân thể những con người ở gần đang nô rồn, hòa nhập tận cùng với thiên nhiên nguyên thủy là phết vào một sắc màu khác.

Phải có hàng ngàn con người. Người đông đặc trên bãi, người lô xô dưới mép nước, người ngả nghiêng nhào ra sóng và người rủ nhau dong phao ra xa bờ. Càng xa càng tốt. Càng xa sóng càng lặng; những đôi vợ chồng trẻ, những cặp tình nhân đủ mọi trang lứa càng thỏa mãn cảm hứng phiêu diêu được độc quyền cái hoang sơ của vũ trụ, được tạm quên lãng cái ngọt ngào, chen chúc của thế giới loài người, được chỉ riêng có nhau. Họ nằm ngửa trên phao vuông, họ chạm tóc nhau trong phao tròn, họ đỡ dẫn trong những vòng tay ôm chìm dưới lòng nước, họ chẳng cần biết có ai, chẳng lưu tâm tới cái gì ngoài sóng và những va đập nóng rực do sóng đẩy xô.

Chính lúc đó biển bắt đầu có động. Động bất thần và hờn dỗi như tính khí ngàn năm khôn dò của các nữ thủy thần. Vách sóng cao hơn. Lưng sóng dồn đuổi nhau dày hơn. Con thuyền cứu hộ gần bờ đuôi nheo đặng

đuôi bồng tinh, vội sủi máy chúi qua chúi lại the thé phát loa nhắc nhở mọi người vào bờ. Tiếng loa chẳng mấy được quan tâm nhưng cũng đủ lượng thông tin để gợi nhớ nơi bãi biển đây nhiều sóng quân và chẳng mùa hè nào là chẳng xảy ra vài ba vụ, thậm chí mười vụ chết chóc thảm sầu. Nhiều cánh phao đã dần lảng vào sát bờ song cũng không còn ít phao vẫn dập dềnh nấn ná. Chết chóc ư? Làm mồi cho cá dữ rĩa thịt ư? Kinh thật đấy nhưng ăn thua gì! Muốn vui đến độ cuồng si, muốn hưởng được niềm hứng khoái hiểm hoi trong bao la, ắt phải chấp nhận một cái giá phải trả chứ sao? Kệ nó. Từ từ đã. Động biển, động trời mới vui. Tuy vậy, ngay cả ở cánh phao gan góc nhất cũng chả dám ra xa hơn nữa. Dại gì.

Riêng chỉ có một cái đang lẻ đàn. Họ có hai người, một đàn ông một đàn bà. Hai con người, hai thể xác, hai linh hồn thu gom lại thành hai chấm đen vật vờ, vô nghĩa. Sóng trào qua đầu họ rồi sóng lại chuội đi. Cánh phao vẫn bất động, mỏng manh, đảo chao, vô cảm. Lá cờ cứu hộ đã để lổi họ. Con mắt đồng loại cũng bỏ quên họ. Họ tách từ từ ra khỏi số đông mà không hề hay biết. Hoặc có biết? Không rõ, nhưng chỉ thấy hai cái chấm vẫn ẩn hiện, nhập nhòa tựa hai cái mụn cơm trên da sóng bạc phơ.

Chừng vài mươi phút sau, sóng gió bỗng dịu đi như tự chán cho cái cơn cố hứng tình không đúng lúc của mình, lại như biển cả hung tàn chợt lòng trắc ẩn không nỡ làm cho hai cái chấm nhỏ nhoi kia tan vỡ vào vô định. Mưa tạnh. Nắng hửng màu vàng chanh. Biển sáng hơn. Cái màu xanh linh diệu ngút ngát trở về. Sự thoáng nhẹ luồn vào tận tiếng sóng xô, vào tận tiếng cười con gái. Song, ít có ai hay rằng, luật chơi của biển chưa hề kết thúc, nó chỉ lộn trái cái bộ mặt bí hiểm để đưa ru thêm vào sự nhẹ dạ của con người. Ẩn kín bên trong cái vẻ hiền hòa ấy, dưới tầng sâu hai thước nước, những dòng chảy ngầm lạnh lẽo bắt đầu tràn tới.

Bỗng thét lên một tiếng kêu thất thanh của ai đó trên ghềnh đá! Tiếng thét lạc lõng chìm hút vào không gian toàn tiếng sóng và tiếng nói cười rất đổi vô tư của hàng ngàn con người. Tiếng thét không lổi được lá cờ cứu hộ bay ngược trở lại, song nó cũng đủ độ vang để làm cho người con trai có nét mặt phong trần đang ngồi im sững trên chiếc xe máy bằng phân khối

lớn màu đen ở gần đó nghe thấy, hay đúng hơn, chính đôi mắt suốt từ sáng đến giờ luôn dõi về cánh phao kia với vẻ buồn buồn đã kịp nhìn thấy. Thoắt rùng mình một cái, đôi mắt ấy căng lên: trong vành phao, hai cái chấm đen đã biến mất một! Chấm còn lại còn lạng lơi, quay lại, nhô lên, ngụp xuống như mê hoảng, như sự bời tìm vô vọng một lúc rồi cũng từ từ biến theo, trả lại cho chiếc phao sự nhẹ nhõm để lênh tênh giạt nhẹ vào bờ...

Người con trai chẳng kịp nói một lời, vội dứt tung quần áo dài, lao nhanh người vào sóng...

Một

Tất nhiên căn phố dài ước chừng một ngàn hai trăm thước này có tên gọi đàng hoàng, tên họ một ông vua chói sáng thuở đầu dựng nước hẳn hoi nhưng lâu nay thiên hạ quen miệng chỉ gọi là PHỐ LÍNH, PHỐ NHÀ BINH cho khỏi lẫn với những khu phố dân sự khác.

Phố chạy thẳng thớm, không có ngã tư ngã năm, số nhà bên trái nhiều gấp đôi số nhà bên phải, vỉa hè lát gạch rộng rãi, mùa đông kín gió, mùa hạ lá cành giao tán trên cao tạo thành một hành lang rượi mát, rất mê hoặc những bước chân, những vành xe đạp, xe máy lăm bụi từ mọi vùng nắng nóng lảng vào. Mặt đường hẹp, ít ổ gà, chỉ khi nào chợt nghe một vành xích lô bật nảy lên, người ta mới khẽ phàn nàn: “Chán mớ đời! Đường sá cũ rích, sao lại lăm nấp cống trời lên đến thế?”

Có một thời, không, mới cách đây chừng vài ba năm chứ mấy, cảnh sắc nơi này còn thâm trầm ắng lặng lắm. Trải qua bao biến thiên khắc nghiệt của thời gian, thời tiết, của chiến tranh hay hòa bình, của những cơn bão đốn gục tới phân nửa số lượng gốc cây, của những ngày nồm bứt rứt mà dường như nghe thấy cả tiếng bước chân nhóp nháp của cô gái nào làm ca sớm đi qua; hầu như tất cả các căn hộ cao thấp, to nhỏ, ngắn dài vẫn bảo nhau khinh khinh xây lựng ra mặt đường, khiến cho dãy phố đã tăm tối lại còn hun hút nỗi đe dọa rập rờn mỗi khi ai đó có việc phải đi sớm về khuya qua đây. Chao ôi là những đêm đông khuya khoắt! Cả dãy phố chỉ độc tôn còn lại tiếng giày đinh quân cảnh gõ uể oải ở hai bên hè đường, tiếng những đôi tình nhân lả người trong tay nhau nơi vũng tối, tiếng mèo hoang

động tĩnh kêu u oa như trẻ khóc trên mái ngói và tiếng sấm rộ đơn côi xuống mặt đường chợt khi có làn gió lạnh thổi thốc qua...

Vậy mà hôm nay, bỗng lại như tuân thủ nhất loạt một khẩu lệnh của đảng toàn năng, sau vài đêm hồi hải đục tường, trổ cửa, nới mái... phấp một cái, các căn hộ đã bắt đầu rùng rùng chuyển động, ngõ ngàng quay mặt lại với cuộc đời. Bao mảnh tường rêu phong tựa hồ đã bị quên lãng hàng ngàn năm, còn in nhờ cái dấu chịn ngọt ngào của thân người bỗng phát khởi thành những khuôn sáng vuông tròn méo lệch. Các cửa hàng, các ki-ốt thấp cao, to nhỏ lác đác ra đời, cho dù mới chỉ ở dạng hình hài. Tiệm mỹ phẩm bên cạnh tiệm uốn sấy tóc, quầy dép da nằm đối diện hiệu photocopy, rồi cửa hàng điện lạnh, cửa hàng cho thuê băng hình video, rồi cà phê, bún phở, xe đạp, xe máy, đồng hồ và giữa phố hình như đã bắt đầu xuất hiện vài cái đại diện sang trọng của cơ quan giao dịch Mex này, Tex kia...

Phố nhà binh đang vận mình rã rắc để manh nha hóa thành một khu phố như mọi khu phố đời thường. Người nhà binh cũng tự phá vỡ mọi mặc cảm, cao kiến và định kiến, vị thế cố hữu của mảnh giáp trụ quân phục, quân hàm, gia phong gia phả để gắng gỏi hòa nhập được vào dòng đời đang cuộn cuộn chảy ngoài kia, ngõ hầu mong tìm được cuộc sống khả dĩ còn gọi được là... cuộc sống.

...

Đó là phác thảo ý tưởng phần đầu một kịch bản phim tài liệu chưa viết xong và cũng chưa biết bao giờ sẽ viết xong của một vị đạo diễn cũng đang sinh sống ở căn phố này.

Hai

Có một gia đình như thế nằm lọt thỏm giữa khu phố đó. Chỉ khác, căn hộ cấp 4 chưa đầy mười sáu mét vuông của họ nằm thụt hơi sâu vào bức tường ẩm mốc trong một khu gia binh bên số chẵn mà người ta thường gọi là khu tập thể quân đội, nên vẫn đóng cửa âm thầm như không hay không biết điều gì đang xảy ra xung quanh. Căn hộ phía ngoài họ, tức là sát mặt tiền hơn cũng âm thầm như thế nhưng lúc này đây, ở đấy đang vang lên tiếng kèn ác-mônica quen thuộc và ngắt quãng.

Người chồng có tên là Nam, kỹ sư công binh đóng quân tại bên kia cầu Thăng Long. Vợ là bác sĩ quân y, tên Thảo, khoảng chừng ba mươi tuổi nhưng vẫn còn trẻ lắm, lại đẹp nữa, một thứ đẹp sâu kín, đoan trang của người Hà Nội cổ xưa. Hai vợ chồng bộ đội mới chỉ sinh được mỗi mống con gái lên bảy, dáng dấp cao ráo giống cha, mặt mày thanh thoát giống mẹ và có con mắt nhìn bụi bụi, lỳ lỳ giống cái nhìn của hầu hết những đứa trẻ sinh ra trong phố lính này. Bé mang tên của mẹ nhưng lấy chữ đệm của cha: Niên Thảo.

Chiều nay thứ bảy, một chiều rét ngọt nhưng khô ráo, vừa lóc cóc đạp xe gần hai mươi cây số về đến nhà, chị đã đón anh bằng những thông tin quen thuộc sau một tuần xa cách:

- Tiền điện tháng này lên đến gần bảy mươi ngàn anh ạ!
- Những bảy mươi cơ à? Nhiều nhi? – Anh cười hiền – Ờ thì bảy mươi. Còn hơn sống tám tối như mọi năm. Miễn là...

- Tiền học thêm của con các khoản tiền gần bốn chục ngàn nữa.

- Bốn chục ngàn nữa? – Người chồng trợn mắt nhưng rõ ràng là chẳng có nội dung gì trong cái trợn đó cả – Ở thì bốn chục. Vị chi tất cả mới có hơn một trăm. Ăn uống, sắm sanh, quà cáp vào đó nữa, cứ tạm cho là hai trăm đi. Hai trăm ngàn! Tổng thu nhập các khoản đồng lương của trung tá anh dồn cho nó là vừa ngoèn. Ổn thôi! Này! Em còn nhớ cái cậu Lãm người Hà Nội ở đơn vị anh mà đã có lần anh kể cho em nghe không nhỉ?

- Cho em nói nốt – Chị vợ cười héo hắt – Ở anh, không có chuyện gì khác ngoài chuyện đơn vị mỗi bận về nhà nữa hay sao?... Ổn? Anh thì lúc nào cũng ổn! Thế chỉ còn một trăm năm mươi ngàn tổng thu nhập thì cái đồng lương thiếu tá của em, hai vợ chồng ăn đủ chắc?

- Ở nhỉ? – Mặt anh đuột ra nhưng liền sau đó lại cười ngay – Đủ chứ. Cứ sống như kiểu lính rừng ngày xưa mình sống là đủ. Thôi thì anh quyết định như thế này nhé! – Nam đứng dậy, thân hình cao to phải tới thước tám, chút nữa chạm đầu cái cộp vào thành cửa đang hở hoác ra những mảng gạch papanh xộp xộp – Từ ngày mai anh sẽ tình nguyện bỏ bữa sáng. Hồi trước sáng có ăn gì đâu mà vẫn sải chân hành quân như ngựa chiến. Vả lại, ăn vào đập xe chỉ tổ xóc bụng. Thứ hai, anh cũng xin bỏ thuốc lá luôn, dù là thứ thuốc cuốn, thuốc rẻ tiền nhất. Thèm quá, nếu em không chê, anh sẽ sắm cái điếu cày, thỉnh thoảng hút một hơi cho say đứ đự, thế là xong, khỏe người, lại tránh được bệnh ung thư. Thứ ba – Giọng anh vẫn đều đều, rành rẽ như đang lên khoa mục trước hàng quân – Nhân đà này, ta cắt bég luôn cái khoản trà đi, nhỉ? Nước trắng uống càng nhuận tràng, ngày xưa mình có trà lá gì đâu mà đầu óc vẫn tỉnh táo đấy thôi. Thứ tư...

- Thôi, mình ơi!...

Chị ghen giọng kêu lên rồi vội quay đi, đưa nhanh chiếc khăn mặt lên miệng. Mỗi tiếng nói vô tình kia lại như một lát dao cứa ngọt vào lòng chị. Là người đàn bà trong nhà, chị bỗng cảm thấy mình có tội khi để người đàn ông thân yêu đã có chiều mệt mỏi kia phải lần lữa tính từng cắc từng hào.

- Tất cả dành cho con – Anh nói tiếp, vẫn vô tình – Đừng bắt nó sáng nào cũng phải nhá cơm rang hay cơm nguội, khô chết! Mua xôi cho nó, thứ xôi xéo nó vẫn thích ấy. Rồi đến trường cũng phải có vài trăm uống nước, đỡ tủi với chúng bạn.

Chị lặng nhìn bé Niên Thảo đang nằm thiêm thiếp trong màn, hơi thở đứt quãng, đôi môi đỏ chon chót thi thoảng lại nhai cái gì chóp chép trong mơ. Tội nghiệp mấy hôm nay chuyển trời, cứ đến chiều là đầu nó lại hâm hấp sốt, ăn cơm xong, học quấy quá được mười phút, bỏ cả chương trình “Bông hoa nhỏ” trên ti vi nhà hàng xóm, đã trèo lên giường nằm luôn. Chị khẽ thở dài. Cùng tuổi này mà sao nước da nó xanh quá! Đã cố lắm một tuần cũng không lo đủ vài ba quả trứng vịt lộn cho con...

- Đạo này chuyển học trường xa, toàn cuộc bộ trông nó rạc rài ra – Chị nói – Cả nhà lại chỉ có độc chiếc xe đạp! Hay là thôi quách cái lớp chuyên toán ấy đi, có giỏi sau này cũng chẳng ích lợi gì, xin cho nó trở về trường gần nhà.

- Bậy nào! – Anh gừ gừ trong cổ – Dù chết đói cũng không thể bỏ cái lớp chuyên ấy. Toàn bộ tương lai của nó ở đấy. Mà bốn, năm cây số có gì là xa? Đi bộ cũng là một thứ rèn thể lực. Anh đây này, nhờ mỗi ngày đạp xe trên ba mươi cây số mà...

- Mà mới có ba mươi tám tuổi, mặt mày đã hốc hác như ông lão sáu mươi chứ gì – Chị nguýt nhẹ – Người đâu mà dễ dãi quá thế? Kỹ sư giỏi, cống hiến nhiều, huân chương, bằng khen chất đầy học tủ mà... thế nào cũng xong, làm sao cũng được!

Anh cười khà khà rồi tháo bỏ quần áo dài, để lộ những thớ thịt săn răn ở vai, ở ngực, bụng, đùi và ngồi vào bàn. Tấm lưng đàn ông vạm vạm và mùi thuốc lá khen khét của một tối mùa đông trong căn phòng gió lạnh đang rì rít thổi qua kẽ ngói đã làm cho đôi mắt khắc khoải nơi người vợ thoáng ấm lại...

Trước mắt anh là bản vẽ một công trình phụ hiện đại còn dang dở. Đáng lẽ chỉ tối nay là anh sẽ hoàn tất nó để sáng mai lấy được hơn một trăm ngàn

tiền phần trăm thiết kế nhưng hình ảnh cái tay hạ sĩ đã ra quân vừa gặp lại chiều nay trên mặt cầu không hiểu sao cứ lớn vờn trong đầu khiến anh chẳng thể tập trung được vào một công việc gì cụ thể. Ủ, tại sao hôm ấy hẳn lại nổi nóng với mình nhỉ? Trước buổi ra quân, anh chỉ thay mặt ban chỉ huy trung đoàn khuyến khích nên tỉnh trí một chút trong quan hệ cha con, yêu đương, vợ chồng. Bản thân cái anh lính giải ngũ trở về đã không có công ăn việc làm, nay lại đèo bè thêm một ả giang hồ hay một cái gì đó gần gần như thế nữa thì liệu có ổn không? Có ổn không, mình chỉ thực lòng gợi ý vậy thôi, mà hẳn bỗng đứng nghiêm, mặt lạnh như chì: “Thưa đồng chí trung đoàn trưởng! Ba năm qua tôi đã được nghe đồng chí nhiều, còn bây giờ, tôi xin phép được tập sống cho riêng tôi, sống đúng tôi, mất tôi chịu, được tôi nhờ. Hơn nữa, chuyện tình cảm riêng tư, lấy ai, yêu ai, theo chỗ tôi được biết, nó không nằm trong điều lệnh quân đội và cũng không nằm trong điều cấm của tư cách công dân. Xin đồng chí bỏ quá cho.” Lại còn xin bỏ quá cho nữa mới kinh chứ! Rồi hẳn rập gót giày chào theo đúng điều lệnh nhà binh và quay ra luôn. Chà! Chỉ cần một cú chào quyết liệt như thế là mình biết cậu chàng sẽ không bao giờ còn bén mảng đến cái thế giới quân nhân nhọc nhằn này nữa. Vậy mà chiều nay lại gặp hẳn đi thất thểu trên cầu, hình như cùng đi với cái cô mà hẳn đã dính dáng thì phải. Trông thấy mình, hẳn đã đánh mắt đi và mình thật lòng cũng không tiện hỏi.

- Rồi cuộc đời cậu ta sẽ nổi trôi đến đâu? – Anh nói lầm bầm – Với cái tính khí ấy, một là sẽ rất thành đạt, hai là sẽ vô cùng vạ vật...

- Anh nói ai vạ vật kia? – Chị ngừng tay thái lá nhân trần, nhìn lên ngơ ngác.

- À, không! Anh đang nghĩ đến cái cậu Lãm ấy. Em có biết không...

Chị lại nhìn xuống. Chao ôi! Mới có mười mấy năm hậu chiến mà anh đã thành một ông già ưa nói năng lẩm bẩm một mình rồi ư? Ngày xưa đói khổ, ác liệt là thế mà mỗi bận nhìn anh là mỗi bận cảm thấy anh tươi rói như chạy ra từ hướng mặt trời. Chuyển đống nhân trần về cạnh chân ghế nơi

chồng đang ngồi, chị lặng lẽ cắt thái, để mặc cho cái hơi nóng khen khét quá đổi thân thuộc của một thân hình đàn ông tràn trề sinh lực tỏa ra, lan ra, dìu dìu bao phủ lấy mình. Đối với chị, chị chỉ có anh, trước kia, hiện nay và chắc mãi mãi sau này cũng thế. Chị yêu anh, cần anh và... thèm anh. Thèm như cái buổi tức tưởi ban đầu, thèm như những ngày mới cưới, dầu rằng ăn ở với nhau đã thắm thoát ngoài chục năm có lẻ. Nói điều này ra, mấy đứa bạn thân hay cô em áo để toàn cười, lại còn khoáy sâu vào: “Thế thì trúng số độc đắc rồi mà Khốt ơi! Thời buổi này người ta chỉ thèm bồ chứ ai lại đi thèm cái *dụng cụ* trong nhà được gọi là chồng ấy”. Bực lên, chị luận lại: “Ờ đời chỉ cần đạt được hai cái thèm là thèm làm việc và thèm chồng là đủ cho tất cả rồi”. Lại há há hí hí đến là ghét: “Bà thèm làm việc à? Có việc đâu mà thèm, hay chỉ là một cách bố thí đồng lương? Còn chồng? Đẹp trai đấy, to lớn đấy, tốt bụng đấy nhưng thử nhìn lại xem có khác gì cái anh hình nhân đứng ngoài đồng? Người gì mà hòn đất củ khoai, ai nặn nọt kiểu gì cũng được; chỉ cần nói một tiếng là có thể về sống cạnh vợ con, sống trong một cơ quan Bộ đảng hoàng mà lại cứ cười hì hì. Bảo ông ấy cạo trọc đầu đi tu đi bà ơi!” Chị im lặng không nói nữa. Họ đã nói đúng và nỗi đau của chị một phần nhưng phần khác, họ làm sao có thể biết rằng, chính vì lẽ ấy mà chị càng yêu anh nhiều hơn. Là vợ, tôi hiểu rằng đấy là một chút kiêu hãnh của cả một thời trận mạc anh ấy còn giữ lại được chứ chẳng đơn giản là hình nhân đâu các cô gái ạ!

- Em bảo này!...

Anh giật mình dứt khỏi dòng suy nghĩ nặng nề, cúi xuống bên vợ:

- Có gì phải không em?

- Không... Anh cứ làm đi!

Chị lại cúi xuống. Con mắt anh nhìn chị trong trẻo quá! Giọng nói anh hồn hậu quá, chị không nỡ, chị chưa thể nói lúc này được.

- Mặc áo vào đi anh! Lạnh đấy, chủ quan rồi có bận lại...

- Kệ anh. Anh quen rồi. Về nhà có mỗi cái sương là thế này thôi.

Chị lắc đầu cười nhẹ... Nhưng có một điều chị không thể nói ra là anh cũng khôn nguôi... khao khát chị. Khao khát đến quá quắt. Dường như cái sự khát của anh đã lây lan sang chị chứ cả như chị thì đâu tới nỗi thế. Hầu như suốt hơn chục năm, trừ những đặc biệt, những đêm chị vào ca trực, những ngày anh phải đi công tác xa, mà chuyện đi công tác đối với anh là chuyện cơm bữa; còn lại không có đêm nào là anh không có nhu cầu được gần vợ, có đêm gần tới... hai, ba lần, lần nào cũng háo hức như lần đầu! Nếu có can gián, anh lập tức cãi lại: “Buồn cười nhỉ? Người lính chẳng có cái gì của riêng mình, chỉ còn mỗi cái bệnh THÊM VỢ, căn bệnh quý hóa mà người khác muốn cũng không có được, lại bị tước mất à? Cho nên, cũng khác với nhiều người, anh sẽ trụ lại ở quân đội đến lúc cuối đời để được...” Người gì mà toàn triết lý vợ vào nhưng chị đã mặc nhiên chấp nhận như chấp nhận cái mùi nồng nồng khen khét nặng tới hơn bảy mươi lăm cân đêm đêm phủ nghiêng xuống thân thể mảnh mai của mình để trở thành một sức đề quen thuộc không thể thiếu được. Buồn cười... Cứ nghĩ đến chuyện này là bỗng dưng chị thấy nóng bừng cả mặt: ai đời có bạn chiến đấu thân thiết cũ là nhà đạo diễn phim tài liệu Nguyễn Trọng Bình, khi ấy còn chưa được phân một căn hộ ở gần đây, vừa tu nghiệp chính quy tại nước ngoài về đến chơi mà ông ấy cũng không tha. Nhà thì chật, trời thì nóng, chiếc quạt tai voi cứ cọt kẹt kêu ở góc nhà như tiếng ca cẩm của một bà già chết chông dai nhách; vậy mà chỉ chờ tiếng ngáy như nhè ruột ra rồi lại nhóp nhép nuốt ruột vào của Bình nằm trên chiếc ghế bố kê ở ngoài hiên rền lên là... chân tay ông ấy bắt đầu ngọ nguậy! Chao ôi! Bao năm rồi mà tay gì cứ cứng như thép! Lại còn bấp chân, bấp đùi nữa chứ... “Sao cái bàn tay mình nó lại ửng đi công tác trên ngực em nhiều nhiều đấy”. Cái giọng lơ lớ giả tiếng dân tộc một thời trên Trường Sơn của anh đã khiến chị lịm đi, muốn quẩn mình rên lên nếu không có tiếng ọ ọ của bé Niên Thảo nằm bên cạnh. Đến ngày thứ ba, nhà đạo diễn bắt đầu căn nhắc: “Vừa phải thôi chứ mày, Nam! Đêm nào tao cũng phải giả vờ ngáy đến rát cuống mũi thế này thì còn ngủ ghê chó gì nữa!”. Đi làm vừa về đến cửa, nghe được câu ấy, chị muốn chui tọt xuống đất, vậy mà ông chồng còn ngoác miệng ra cười? Nhưng đã thôi cho đâu. Chả biết anh bạn đêm sau ngủ thật, hay ngủ giả nữa, nửa đêm

anh bấm chị chuồn lên sân thượng mà ở đó, lâu nay chỉ có tiếng mèo động tình kêu hoang đến nẫu ruột, rách cặp chiếc ni lông chiến trận ngày xưa còn giữ lại được, dấm dúi như hai cái đĩa ăn trộm đêm... “Nếu cuộc sống đừng quá khó khăn như thế này, anh dư sức cho em để đủ hai chục tí nhau, mười bé lên rừng, mười bé xuống biển...” Anh ồm ồm nói thế và chị chỉ còn biết giụi mặt vào cái khuôn ngực vạm vỡ, rắn chắc, thoang thoang mùi xăng dầu, mùi cầu phà, mùi đất đai cây cỏ của anh.

Nhà bên, tiếng ácmônica đã tắt ngấm từ lâu nhưng cái nét nhạc buồn buồn của nó dường như vẫn còn văng vẳng đâu đây trên mái ngói.

- Đạo này trộm cắp lảng vảng quanh khu ta nhiều, đi ngủ anh nhớ nhắc em đừng để ngõ cửa sổ như mọi khi nhé! Nhà có mỗi chiếc xe đạp, không khéo lại...

- Em đi nghỉ trước đi, khuya rồi. Anh vẽ rồn thêm chi tiết này nữa. Đạo này em hơi gầy, mắt buồn buồn thế nào ấy? Cũng phải ăn uống cẩn thận một tý, đừng có cái gì cũng nhường cả cho bố con anh.

Chị dừng tay thái lá, đứng lên, dựa người vào chõng, cúi xuống căn khe khe vào cái bả vai để trần của anh, cái bả vai mẫn mẫn... Mùi thảo mộc tinh khiết, thơm ngọt bay lên, quấn quanh khắp phòng. Bằng những tín hiệu quen thuộc như thế, anh biết đêm nay chị sẽ nói với anh một điều gì mà suốt cả tuần nay, đôi mắt rất đẹp của chị đã mơ hồ nói trước. Anh mỉm cười. Giá lúc này không phải lúc bận tâm vì cái toa-lét cầu kỳ trong bản vẽ kia, giá hình ảnh bặm trợn và lam lũ của cậu hạ sĩ người Hà Nội mới ra quân ấy không thôi ám ảnh thì có lẽ, với những chiếc răng cắn như điện giật này, anh đã bế nhẹ chị lên giường rồi. Không, xuống nền nhà chứ. Từ ngày bé Niên Thảo đã lên lớp hai, chỗ của hai người tự nhiên chuyển xuống dưới đất, cách cái thiên thần non nớt kia một tấm dù pháo sáng chắn hồ, cũng là mảnh dù chiến trận hồi nào còn giữ lại được. Tấm dù mà...

Ba

- Tuyệt vời! Thậm chí trên... tuyệt vời! Buổi tối yên ả trong một gia đình của một thế kỷ lãng mạn đã quá vãng.

Một giọng nói du dương nửa nam nửa nữ theo kiểu bán băng phiến dạo đột ngột vang lên ngay tại cửa ra vào. Đó là đạo diễn Trọng Bình kiêm nghề kiến trúc sư có hạng, thương binh loại bốn trên tám, tóc dài râu rậm, vóc dáng nhỏ con nhưng chuyên nói lời vu quát, bạn hàng xóm thân thiết của cả hai vợ chồng.

- Mình khóc mất. – Bình nhếch môi khiến hàng râu tua tủa như dây kềm gai của anh trĩ xuống – giữa thác lũ dòng đời, giữa cuộc làm tình vĩ đại của thứ giả cường dân thứ thiệt, giữa nạn hồng thủy trở tường nổi mái ngang ngửa mà vẫn nổi lên một cù lao yên bình thế này thì... khóc mất!

Thảo đỏ mặt vội vàng rời chồng ra, phì cười:

- Cái anh này! Bao giờ cũng xuất hiện sau lưng người ta rồi lem lem chọc ngoáy. Gớm! Râu với ria, cạo bớt đi ông ạ!

- Cạo là sao? Tất cả hình như đang bị coi là xấu: xấu mã, xấu số, xấu tư tưởng, xấu thói, xấu đủ chuyện; còn mỗi cái râu cái tóc là tốt nhất mà lại đi cắt đi à? Nào, thử xảy ra một vụ cường hiếp hay cháy nhà trên đường phố xem, thẳng nhân nhụi hay thẳng râu ria sẽ nhảy vào? Con gái cứng của tôi đâu? Ngủ khì rồi à? Tội chưa!... Chắc cái thẳng bố con mẹ nó đã bắt bé học quá đây mà.

Anh rón rén đi lại giường cô bé như dáng đi của một vũ sư ba-lê rồi đặt nhẹ vào cạnh gối nó mấy thỏi sô-cô-la. – Ngủ đi! Ngủ dậy mọi việc sẽ khác. Còn như đời bố nó, chú nó thì coi như hồng từ lâu rồi. Ấy, đừng cất! Để cho suốt giấc ngủ của nó đều thoang thoang mùi no ấm thơm tho. Nhỉ? Con gái xinh nhỉ?

Thảo tự dưng thấy sống mũi mình cay cay. Hết chiến tranh từ lâu rồi nhưng chị vẫn không bỏ được cái tính hay mũi lòng trước một câu nói ủy mị, một tình cảm chân thành của người khác, nhất là khi cái tình cảm đó lại hướng về đứa con bé bỏng, cái kỷ vật thiêng liêng nhất của hai vợ chồng.

- Bữa nay bác Bình sang chơi, không may nhà hết mất trà – Chị kín đáo liếc nhìn chồng rồi bối rối rút từ ấm tích ra đưa cho anh một cốc nước đen đặc – Bác uống tạm!

- Nhân trần à? Tuyệt vời! Thậm chí... trên tuyệt vời! Chồng ngồi vẽ hồ xí cho bọn thợ phú mới, vợ thái lá nhân trần cho bọn đầy bụng hiện đại, côi đời xem ra nhiều phần lý thú!

Anh uống ực một hơi cạn cốc nước, chẹp khà ngon lành như vừa nốc cạn một vại bia lớn rồi kiểm cái ghế thợ cạo ngồi xuống, hai tay thu gọn vào lòng, râu ria bắt đầu nhúc nhích. Vợ chồng Nam nhìn nhau, mỉm cười... Ông hàng xóm sắp sửa mở máy! Tốt nhất là cứ để kệ. Nói chán rồi thì thôi, mà của đáng tội, ngoài cái sinh khí mới mẻ được tạo ra bởi mỗi lần xuất hiện trong căn phòng bốn bề mục dột này, hầu hết những điều ông ấy ngẫu hứng nói lên đều... không đến nỗi cả.

- Trước khi đến đây, – Bình bắt đầu mở miệng thật – mình có đi dạo một vòng dọc phố. Vui đáo để! Ánh sáng xen lẫn bóng tối, nhạc ngoại xen lẫn muỗm nội, mỗi thước đường, mỗi khung sáng, mỗi số nhà là mỗi số phận không ai giống ai. Gia đình ông tướng A sáng nay đã trưng biển cà phê, ông tướng B cho thuê một mặt bằng bán đồ điện lạnh, ông tướng C tự khai thác nhân sự trong nhà mở quán bia lon của mình và ông tướng ba sao đã về già hình như đang ráo riết cho con cái đầu tư chơi với ý định cho thuê cả hai mặt bằng... Hầu hết các ông tướng này đều đã về hưu. Nói đùa, làm

tướng thời nào cũng không đến nổi nhỉ? (Tất nhiên là loại trừ ông tướng chiến trận cùng mình và cũng ngỡ ngác cùng mình như ông ngoại của bé Niên Thảo kia). Đầu năm còn thấy các cụ ngồi nhõ râu buồn tênh sau cửa sổ, thậm chí còn đánh máy thuê, hiệu đính sách quân sự, chính trị thuê, cuối năm đã thấy ung dung ra dáng lắm rồi.

- Anh ghen à? – Thảo hỏi trêu, – sao không cố lên tướng mà lại đi làm nghệ sĩ?

- Không phải ghen – Bình cãi thật thà mặc dù ít khi người ta thấy anh chịu tỏ ra thật thà trong đối thoại như thế – Xét cho cùng thì thế cũng phải. Lận đận cống hiến cả đời mới được gấn chút cành tùng lên ve áo, lộc thể đã có gì là ghê. Nhưng chỉ chán cho cái sự mưa thấm không đều. Như những đôi vợ chồng chôm chia, ăn xin ăn mày, chạy lượ chạy bãi đang nằm la liệt ở dưới kia.

- Thôi, thôi – Nam cười khùng khục – Xin cậu đừng đưa tôi vào những thước phim lộn trái cuộc đời của cậu.

- Có lộn trái thì đêm hôm rét mướt, tớ mới phải lặn lội đến đây để được hưởng cái vị mặt phải.

- Khéo nói thật ấy – Thảo cười khúc khích.

- Nếu tớ là thằng tạc tượng, tớ sẽ tạc vợ chồng cậu như biểu tượng của sự thủy chung, trong trẻo và lòng... nhu nhược cũng như cái bi kịch của sự biết điều. Nhưng tớ lại là gã quay phim. Tớ đã rắp tâm quay cái phố này như quay toàn bộ cái xã hội Việt Nam đương đại, nhưng xếp mới chỉ nghe tớ trình bày ý đồ đã giật mình thon thót lên rồi thì còn nước non cái mốc xì gì nữa?

- Lấy vợ đi! – Nam ngắt lời bạn bằng một câu thật đằm.

- Cái gì? – Bình ớ ra.

- Tồi qua Loan nó đến chơi, có hỏi thăm cậu đấy. Là dân viện triết nhưng cô ấy lại thích cái nói năng cái gì cũng đẩy đến tận cùng của cậu. Nó bảo cậu có duyên, có cá tính hay tính cách gì đó. Nó khen cậu.

- Kh...e...n – Bình nướng mày, kéo dài giọng ra rồi im bật.

Lâu nay, cứ nhắc đến tên cô gái ấy là con người coi trời đất như mẹt bún ốc kia lại thoát trở nên ngọng nghịu. Ăn sau cái vẻ ngoài ngang ngạnh và khinh bạc đó, cả Nam và Thảo đều biết rằng, trong lồng ngực Bình vẫn đang đập cái nhịp đập lạnh hiên và yếu đuối. Sau cái lần cô vợ sắc nước vốn là diễn viên kiêm làm thơ dứt khoát đòi chia tay với lý do: “Con người anh làm tình nhân thì được nhưng làm chồng thì không” trái tim ấy bị thương tổn nặng nề và không bao giờ thích ai đó nhắc nhở đến chuyện vợ con gì nữa.

- Không vợ con gì hết – Bình đột ngột đứng dậy, đứng hơi kiểng nhưng chỉ chạm cằm bạn – Hai người mà còn mở miệng nói đến chuyện ấy nữa là tôi... báo cảnh sát bắt liền. Ấy, là tôi đang bắt chước câu nói của một nàng ca sĩ nhạc nhẹ danh tiếng có anh chồng làm chủ tịch phường: “Nếu anh còn máy mồm hỏi tôi về cái chuyện vào Đảng một lần nữa là tôi... báo cảnh sát đó!”

Thảo bật cười rũ ra, để rơi cả gói nhân trần trên tay xuống đất. Cái cười tươi tắn với đường viền môi màu hồng nhạt mềm mại, hàm răng nhỏ, đều, thật trắng của chị làm sáng ấm cả hai bộ mặt đàn ông khắc khổ.

- Thôi... Thôi ông nởm ời! Gớm, đàn ông đàn ang gì mà chuyện nào cũng in được vào đầu!

Chợt Trọng Bình nhìn sâu vào mắt Thảo, hỏi:

- Có chuyện gì phải không?

- Không... Làm gì có chuyện gì.

- Có. Ánh mắt vốn rất tĩnh lặng của bà hôm nay thấy bồn chồn lắm. Cha! Trời phú cho tôi cái tính khốn nạn là biết nhìn vào đáy mắt đàn bà để đọc được những suy nghĩ của họ. Thế là họ ghê sợ tôi, họ làm sao có thể chung sống với tôi. Thôi về đây! Thơm hộ má bé Niên Thảo một cái nhé! Kìa kìa!... Trông nó phụng phịu đặt tay lên má mới dễ ghét chưa kìa!... Đối với cô bé thiên thần này, cho phép mình nói thật nhé, hai bạn dù có phải đi

ăn mày ăn nhật, dù có phải đi giết người cướp của cũng không có quyền để nó đói khổ. Chào!

Ra đến sân rồi, bỗng Bình lại đi thụt vào, cầm tay Nam lôi nhẹ ra hiên, thì thào:

- Có phải thằng cha kia ở khu mình không? Lảng vảng suốt.

Nam chú mục nhìn sâu vào bóng tối ràn rạt tiếng gió... Trong nhập nhòa, đôi mắt bị lão hóa sớm của anh chỉ giúp anh nhận ra được một gã trai dáng người cao, vai hơi gù, vận quần áo màu xám, tóc tai xõa xượi, đang bước thấp bước cao dọc các dãy nhà, thỉnh thoảng lại dừng lại như nghe ngóng, như dòm ngó điều gì rồi dần dần mất hút.

- Không – Nam lắc đầu – Ai đấy?

- Người ta bảo mấy tối nay thường thấy hắc lảng vảng ở đây. Dám trộm lăm! Bảo cô ấy đi ngủ nhớ khóa khoá cửa giả cho cẩn thận.

Nói xong, vị đạo diễn nhủi mình biến vào con đường lầy lội, dấu vết của trận mưa hồi chiều, chạy giữa khu tập thể. Cái tiếng nói du dương nửa nam nửa nữ còn càu nhàu văng lại: “Mẹ khi! Giữa Thủ đô mà đường sá như đường làng. Trận mưa nữa chắc thành ao. Người ta bỏ quên cái khu gia binh chết tiệt này đến bao giờ? Ấy đấy... cái quần mới vừa giặt xong...”

Bốn

Đêm đã về khuya. Đêm mùa đông Hà Nội sâu hun hút khiến cho những kẻ mang tâm hồn sôi động nhất cũng bất giác tĩnh lặng lại mà hướng mọi suy nghĩ trôi ngược vào trong mình.

Thấy vợ vẫn đứng ở mái hiên tần ngần nhìn sang căn hộ đóng trái cửa bên cạnh, anh buông cây bút vẽ, hỏi nhỏ:

- Nhà anh Thành đi đâu hết mà im lìm vậy em?

- Trong bệnh viện – Tiếng chị thoảng nhẹ.

- Sao, anh Thành ốm à? Hay chị ấy? Hồi tối anh vẫn còn nghe thấy tiếng kèn vọng sang cơ mà?

- Đây là người cháu sang trông nhà hộ, nó thối. Thằng bé con anh ấy bị ốm. Khổ thân! Hai vợ chồng sống nghèo quá, còn nghèo hơn cả nhà mình. Cả hai đều mong mỗi thằng bé học thật giỏi, nhất là môn sinh ngữ và vi tính để hy vọng sau này sẽ có một cái nghề sang trọng, nhiều tiền, sửa chữa lại sai lầm cùng những bất hạnh của cha mẹ nó. Nhưng thằng bé lại mãi chơi, tháng nào cũng đội sổ. Máy tháng trước em thấy anh ấy đi công tác về có vẻ buồn lắm, gọi con ra bàn nói như khóc rằng, nếu ông nội nó cả đời theo cách mạng, đến nay đã hơn tám chục tuổi còn lặn độn, được cái thâm niên sáu mươi tuổi Đảng còn có hơn ba chục ngàn đã hơn hở đi khoe khắp xóm; nếu bố nó gần năm chục tuổi đầu mà muốn mua một gói thuốc lá cũng phải cân nhắc cả đêm thì đến đời nó, tới năm ba mươi tuổi làm sao đó phải được bước khoan thai trong cuộc đời này.

- Rồi sao? Anh thấy thằng bé mặt mày sáng sủa, đầu óc cũng đâu có đến nỗi?

- Thế mới nên chuyện. Thấy bố khóc, mẹ cũng khóc, lần này thằng bé chột tỉnh ngộ hẳn. Nó bắt đầu lao vào học, học như cái đĩa mộng du, nửa đêm thức giấc mà em thấy đèn bên ấy còn sáng. Mẹ nó bảo thằng bé học trội hẳn lên. Nhưng lấy gì mà ăn ngoài hai bữa cơm rau mỗi ngày nên nó dần dần kiệt sức. Đến kỳ thi chuyển cấp, đã yếu lắm nhưng nó vẫn không chịu nghỉ và... gục xuống ngất ngay trong lớp... Thương quá! Chiều qua em vào thăm, thấy nó còn đang truyền huyết thanh mà đôi môi nứt nẻ vẫn cố thều thào: “Bố ơi! Bố về đi... Sang năm con sẽ thi lại, thi thật giỏi, sẽ đi học nước ngoài, sẽ vào những cơ quan kinh tế quan trọng, sẽ kiếm thật nhiều tiền để khỏi khổ như bố mẹ...” Anh ấy chỉ im lặng gật đầu, đưa cây kèn ác mônica lên miệng theo yêu cầu của con mà nước mắt trào ra...

Anh biết anh Thành thổi bài gì không? Vẫn cái bài tối tối vọng sang nhà mình, bố thổi con hát... *Việt Nam trên đường chúng ta đi... Nghe gió thổi đồng xanh xa tận phía chân trời... Nghe ấm lòng mỗi khi...*

- Em khóc đấy à?

Chị khẽ rùng mình trong tay anh và vội nói như nếu không nói bây giờ thì không còn dịp nào đủ can đảm để nói nữa:

- Anh... Sáng nay em đã quyết định ghi tên xin đi... lao động sang Đức.

Vòng tay ôm của anh sững lại. Thế là điều linh cảm đã xảy ra! Như bị một cú hích hiểm vào mạng mỡ, anh gừ một tiếng trong cổ rồi lảng mắt ra ngoài bóng đêm, lặng lẽ không nói gì.

- Cho em đi nhé! – Tiếng chị cằn cào, nóng hổi – Chỉ ba năm thôi. Khi trở về, cuộc sống của chúng mình chắc chắn sẽ khá hơn. Em sẽ dành dụm, sẽ học thêm, sẽ giữ mình... Tin em đi! Em không thể ngày ngày nhìn con sống mãi trong cảnh này. Nhé! Cho em đi nhé!...

Anh gừ một tiếng nữa trong cổ như con thú bị thương rồi lẳng lặng trở vào nhà mặc quần áo đi ra cửa. Anh cần được ở một mình...

* * *

Trời càng về đêm càng chuyển lạnh. Trên mặt đường, người người đi lại đã vắng lắm! *Khúc đ...ơ...i... Bánh khúc đơ...i...* Tiếng rao trộn vào gió nghe cô quạnh quá! Nam thoát rừng mình... Cũng một đêm gió lạnh se se như thế này, trong một cánh rừng khộp trụi lá, cách đây vừa tròn mười bảy năm, anh đã gặp chị...

Hồi ấy anh là một đại đội trưởng công binh vừa ra trường, tuổi đời chưa đến hai mươi năm, thân thể cao to như một cầu thủ bóng rổ, lông mày rậm, mắt xéch sáng, đầu cắt bốt, chân râu xanh rì khắp mặt. Đồng đội gọi anh anh là con cá kình trên mọi khúc sông trọng điểm. Bộ tư lệnh ghi nhận anh là một sĩ quan đa năng, có kỷ luật, bất cứ tình huống hiểm nghèo nào cũng biết cách hoàn tất công việc một cách trộn vện tươi tắn. Dường như tổ chất con người anh sinh ra là để dành cho những hành động bạo liệt. Chị là bác sĩ trên bộ tư lệnh xuống thị sát hiện trường, vốn được cánh lính chiến rí tai nhau đây là thầy thuốc đẹp nhất, duyên dáng nhất, có giá nhất và trẻ nhất trong toàn binh chủng. Điều đó có đúng thật không, chẳng ai cần biết và cũng chẳng ai làm trò đi chứng minh. Trong bom đạn mù trời, trong những thân thể trai trẻ không ngày nào không bị đốn ngã xuống thành những nấm mồ cô cút mọc giữa rừng, một thoáng bóng hình con gái đã là đẹp, đã là gọi lên trong lòng người lính biết bao điều xốn xang sâu thẳm rồi, huống hồ đây lại là một cô gái mảnh mai, một cô gái Hà Nội đảng hoàng. Cô có mặt ở đâu là ở đấy, hết một phép màu dịu ngọt, mọi cái ác liệt bỗng mềm đi. Mềm đi cả những thân khộp khảng khiu, nham nhở, chiều chiều chọc thẳng lên bầu trời như một quần thể những tượng đài tím bầm. Ngọn lửa bom và làn ánh sáng lãng mạn từ cô tỏa ra ngào trộn, xung đột nhưng lại đồng nhất không phân biệt được. Người ta sẵn đón cô, đua nhau làm đẹp lòng cô và tự làm đẹp cả cái dáng bụi bặm, thô rám của mình. Cô bỗng hóa thành cảm hứng chiến đấu của nhiều người, trong nhiều khoảnh khắc. Có người lính trước lúc nhắm mắt đã dặn lại: “Các cậu đừng để cho cô ấy chết. Cô ấy không được chết!”, người lính khác nằm vồng cẳng trên đường trở về trạm xá: “Bảo cô ấy đến đây, đến đây cho mình nhìn một tí

thôi là khỏi ngay, chẳng cần phải cáng đi đâu rắc rối”. Và ngay cả nhà quay phim Nguyễn Trọng Bình lúc đó đang nằm tại đơn vị, nổi tiếng là một người xông xáo, chuyên cười khẩy vào trái tim phụ nữ cũng phải thốt lên: “À đẹp thật! Ráo trội những cái gì có được ở ả đều dồn tụ vào đôi mắt nai tơ và cái miệng cười có những chiếc răng trắng muốt như những hạt nếp non, cứ muốn dứt ra, chắm vào muối ớt... nhậu chơi.”

Chỉ có anh, vâng, chỉ có anh vẫn hồn nhiên như cây cỏ, vẫn ồn ã nắng gió như không hề hay biết có cô ở đây. Nói năng bậm trợn, vui chửi tục, cáu cũng chửi tục, hồi sáng vừa thét lác om xòm, thậm chí dứ dứ cả nắm đất to tướng vào mũi lính nhưng chiều xuống đã ngồi hóa đá, nước mắt nước mũi chảy tràn xuống tận cằm bên nắm mồ đồng đội mới đắp. Con người ấy, tính cách ấy, tính cách dữ dội và khoáng đạt ấy đã đập mạnh vào cảm nhận của cô, một cô gái rụt rè, ưa suy tưởng, thích dấm dứt trong âm thầm hơn là bộc lộ ra ngoài và còn lưu giữ không ít những điều mơ mộng trong đầu.

Hai con người, hai sắc thái đối lập nhau, đòi hỏi bổ sung cho nhau ấy dứt khoát sẽ hòa nhập nhưng có thể lại xa nhau giống như trăm ngàn sự gặp rồi lại xa tất yếu trong tao loạn nếu không có cái buổi tối mưa rừng xem ra có vẻ chứa đầy yếu tố ngẫu nhiên đó...

Kiểm tra và điều trị xong một căn lán bệnh binh bị sốt rét ác tính nằm sâu trong rừng thuộc đại đội anh, cô đã mệt rũ. Ngoài trời tiếng đôi chim từ quy gọi nhau thảm thiết báo đã sắp nửa đêm. Anh gợi ý cô nên nghỉ lại. Cô bảo phải về để ngày mai còn theo xe ra bộ tư lệnh sớm, trễ hẹn một tuần rồi. Đường lên trung đoàn bộ phải mất hai tiếng cắt rừng, anh ngỏ ý được đích thân đưa cô đi cho đảm bảo. Cô chỉ nhìn xuống tấm dù pháo sáng anh mới tặng cô hồi chiều, không nói gì...

Đi được nửa đường, trời bỗng đổ mưa to. Mưa rừng tầm tối như trận mưa cuối cùng của ngày tận thế. Có mỗi tấm vải nhựa, anh dứt khoát nhường cho cô, cô lại đẩy cho anh và rút cuộc, cả hai đều ướt sũng, đi mà nghe được cả tiếng quần áo sột soạt trên thân thể nhau. Lo cô cảm lạnh và

nhất định cái vóc dáng tiểu thư mỏng manh kia sẽ bị cảm lạnh, anh buộc lòng phải kéo cô vào một căn lán trống tuênh trống toàng vốn là cái kho gạo bỏ hoang lâu ngày của một đường dây hậu cần nào đó...

Lạnh quá! Gió thổi thông thốc đem theo những hạt mưa buốt nhói đập vào những kẽ phen tre, phen nứa đã mủn vụn. Toàn thân cô run lên. Hai hàm răng va vào nhau từng chập. Những hạt bắp nếp non đang va nhau... đến nát ra mất! Anh xót xa nghĩ thế và vội vàng đi quơ lấy quơ để một ít cành khô, củi mục còn sót lại, vun đống. Tiếng bật lửa vang lên ấm ướt và eò uộc. Rồi ngọn lửa cũng yếu ớt hực lên, ngọn lửa màu hồng. Hai gò má tái nhợt của cô cũng ánh hồng theo những làn vải quần áo dính sát vào thân thể mãi không chịu bong ra. Lửa nổ thơm nồng. Đôi mắt to đùng lửa sáng lúng liếng. Đẹp thế? Lần đầu tiên anh chú mục nhìn kỹ cô để trong cái đầu vô tư khoáng đạt của anh cũng lần đầu tiên nảy nở một điều băn khoăn: không hiểu cô đẹp thật hay mưa gió, đêm rừng, lửa táp làm cho cô ấy đẹp nhỉ? Lạ nhỉ? Viên sáng trên má, trên tóc, trên cổ, trên bờ vai mảnh nhỏ như vai thiếu nữ nơi cô cứ ánh xanh lên, biến ảo như có chớp lửa bom lân tinh dồn tụ vào. Và khuôn ngực nhu nhú, căng tròn trong làn vải áo đang khô dần kia nữa... Anh chợt nhớ đến câu chuyện một nữ thần rừng ma quái và đa tình ngày xưa nghe bà nội kể... Và bất giác ngồi nhích trở lại... Anh sợ.

Nữ thần rừng khẽ ngược nhìn anh. Viên lông mi cháy sáng, xôn xao, bối rối và... chớp nhẹ. Cô nhìn thấy lửa táp vào bộ ngực vuông vức có một vết sẹo to tướng của anh. Vết sẹo bóng lên, phập phồng như đang ứa máu. Khuôn mặt anh trong suốt như khuôn mặt một đứa trẻ nhưng lại rắn đanh như thớ gỗ trên những bức tượng dựng giữa rừng của người Tây Nguyên. Cái thớ gỗ quánh đặc có linh hồn ấy đang hiện diện rất gần cô, gần lắm... Nhịp thở của cô bỗng dồn lên. Hay tiếng động rạo rức bung mở của cái cơ thể cường tráng kia truyền sang? Kia! Ngồi gần vào cho ấm đi anh! Cô nói nhột nhạt. Cậu bé to xác vẫn bất động, thậm chí còn nhích xa hơn tí nữa. Nếu thế, em cũng không thèm sưởi đâu, cho cả hai cùng chết rét, biến thành hai con ma rừng luôn. Anh nhích lại. Bắp thịt ở ngực, ở đùi rung lên. Cô cong môi lắc. Thì nhích chút nữa. Vẫn lắc đầu. Anh buộc nhích sát đến lửa,

nhích sát đến cô. Lửa cười hay em cười? Tí tách, rung rinh, nhảy nhót. Những mảng vải ướt đã bong ra ở vai, ở ngực, ở... Chắc ẩm lắm. Pháo nổ cây bong. Căn lán nở hoa cà hoa cải. Toàn thân anh cứng đờ. Ngưng đọng, nóng nhức. Đứa bé sắp bị vất xuống biển... Ngừng thở. Váng vất. Khổ quá. Lạ quá!... Mái tóc thả dài có viền lân tinh ngả nhẹ vào vai anh. Tê dại, Tựa như có một chiếc chảo nóng, như có một hàm răng cá nhám áp vào, lún sâu... Những chiếc răng bấp nấp xinh xinh đang cắn vào vai anh lúc này để mãi về sau, mỗi lần được chung đụng, người con trai lại vùi vĩnh thềm nhớ đòi được cắn nữa. Anh... Sao thế? Hơi thở thơm mùi lửa. Tiếng nói có gió rùng lẩn bên trong. Anh ghét em, anh không thềm nói chuyện với em, anh... chết rồi à?... Thế, Nam ơi! Tay anh sao lạnh thế? Để em sưởi ấm cho. Đừng... cứ để nguyên, em cho mà... Nam, đã có ai đem lòng yêu thương anh chưa? Môi anh khô se lại. Bàn tay đặt trên bộ ngực cô như rơi rụng đi đâu rồi? Chân tóc nổ rôm rộp. Bàn chân để chìm vào lửa mà vẫn lạnh, vẫn run. Tiếng cười khúc khích hay tiếng gió lùa qua vách nứa? Cái anh chàng ngổ ngổng lồ của tôi! Sao anh cứ nhìn em trừng trừng như nhìn yêu ma quỷ quái đang dụ chàng vào đây để ăn thịt thế? Nhất, ghét ghê!... Thế là sức kìm nén trong trái tạc đạn sắp được rút chốt. Anh gừ một tiếng trong cuống họng giống như con thú bị chẹt cổ rồi cố gắng ấn chốt tạc đạn trở lại bằng cách lòi cô đứng phụt dậy. Có lẽ ta nên đi thôi, ngớt mưa rồi, đồng chí bác sĩ! Anh không nhận ra chính cái tiếng nói ồn ào hàng ngày của mình. Cô gái ranh mãnh nhận ra điều ấy, cái môi trên lại cong lên: Không! Em không đi. Đang mưa ầm ầm thế kia mà lại bảo người ta ngớt? Em thích ở đây hơn, nếu muốn, đồng chí đại đội trưởng cứ tự nhiên đi một mình. Nhưng mà sáng mai đồng chí đã... Không nhưng gì cả. Tôi nói là tôi thích, thế thôi. Khuôn cằm cô hơi nhếch lên, óng hồng, mịn. Đôi mắt ngập tràn tàn lửa nhìn thẳng, nhìn lâu, thách thức và hãi sợ, bướng bỉnh và yếu đuối đòi hỏi được nương tựa, chở che... Trái bom tọa độ ở đâu nháng lửa nổ dội trong đầu. Khoen chốt cái tạc đạn đã văng bật khỏi cán. Chết mất thôi!... Một suy nghĩ hấp hối cũng với bản năng tự vệ ngọt ngào đã khiến gã trai ngoại thành lần đầu tiên tiếp xúc với phụ nữ chấp chới vươn tay ra, chụp vùi cái vầng sáng ấy để mong đừng tan xác...

... Khoảnh khắc bỗng bành đó, hai con người trẻ trung chỉ còn kịp trái vôi miếng dù pháo sáng xuống nền đất ẩm ướt rồi vôi tan biến, không hay không biết gì nữa... Để rồi vào lúc tiếng đò chim từ quy nấc đến gọi nhau vô vọng lần chót cùng, họ trở dậy ngờ ngàng, hiểu hết thấy nhưng cũng thật sự không hiểu gì. Trên bả vai anh chi chít những hình răng rớm máu. Trên tấm dù cũng thoáng vương một vệt màu đỏ tươi... Cô khóc. Nhìn đăm đăm vào đấy mà khóc ngon lành để trở ngược lại thành một cô bé con đang tủi thân tủi phận. Còn anh, cậu bé ngổ hời nầy lại thoát trở thành một chàng dũng sĩ đứng như trời trồng, mặt mày nhăn nhó khổ sở với cái vẻ của một người vừa làm nên một tội lỗi tày đình. Trời chạng vạng sáng. Mưa ngớt. Lửa tàn. Rừng xanh biếc cái màu xanh rừng rợn. Sắp đến giờ chúng nó thả bom. Lát nữa có thể chết, chiều nay có thể chết, ngày mai có thể chết. Nước mắt anh bỗng tràn ra... Trời ơi! Lúc này đây, anh sẵn sàng xả đạn giết ngàn quân để bảo vệ cái sinh mệnh nhỏ bé đang thốn thức kia. Anh Nam!... Cô gái nói qua nước mắt, anh đừng bỏ em nhé! Dù thế nào anh cũng đừng bỏ em. Em chỉ có một mình anh... Sẽ yêu anh đến chết...

Và rồi sáng hôm sau tại cửa rừng hoang tàn, một chiếc com măng ca xanh ngắt lá ngụy trang xích đến và đưa biến cô đi, đi luôn, đi mãi như cái đêm lửa rừng hôm qua chỉ là một ảo ảnh...

- Bác giỏi thật đấy! Em cứ xin thua bác một cái đầu. Sống thế mà bác vẫn viết được mà viết cái nào cũng ra tẩm ra món cả mới khiếp chứ!

Tiếng Bình bỗng vang lên vống vít ở đâu đây? Nam hơi giật mình dừng lại. Phía trước anh, bên kia đường, dưới ánh đèn dầu leo lét của hàng chèn chén bán khuya, Bình đang khoa chân múa tay với một ai đó. Người này dường như không mấy để ý đến câu nói của Bình, vẫn tiếp tục gõ những ngón tay một cách say sưa xuống mặt bàn để đệm nhịp cho một làn điệu chèo do chính ông đang hát bằng một chất giọng khàn khàn nhưng thật đúng nhạc... *Ở đời cốt ở chữ nhân... Khuyên ai rằng ở đời cốt ở chữ nhân... Rằng một đời đã trót làm hề thì xin ai chớ làm ơ... quan. Ơi... a... cũng khuyên ai một đời đã trót làm quan thì xin chớ làm ơ... hề. Quan hề i hi... hề quan i hi... kiếp người ơi... a... rằng khuyên ai ở đời...*

Nam ngồi xuống thân cây cột điện đổ ở gần đấy, móc thuốc ra hút. Lâu nay tự dưng anh không thích chỗ đông người và lúc này đây, anh càng không thể chịu nổi sự ồn ào. Anh khác với Bình. Không vợ không con, không nấu nướng, một nửa thời gian là Bình lang thang ngoài phố và ngồi uống rượu trắng nhắm với mấy củ lạc ở đây. Và nếu có bóng dáng Bình ở đâu thì thường có bóng dáng ông nhà thơ kiêm soạn giả chèo một thời tên tuổi ở đó. Gần đây anh có nghe nói ông mục kính, bày giấy má ra trước cửa cơ quan viết chữ Hán thuê cho người qua kẻ lại. Chữ ông đẹp như chính những làn điệu chèo của ông nhưng người ta vẫn thường gọi ông là nhà thơ bất đắc chí, cái gì ông viết ra cũng đều là tâm huyết song người đời không mấy ai hiểu lại cho ông là kẻ ương gàn. Bình có lần bảo ông đang bị mắc chứng bệnh hiểm nghèo. Ông đề chữ Hán cho thiên hạ để khuây nguôi đi căn bệnh ấy hay để giấu đời, để kiếm sống? Kiếm sống! Nam giụi đầu mẩu thuốc xuống hè đường. Sao đi đâu, làm gì cũng va đập phải cái gam màu kiếm sống âm đạm như thế này? Khát vọng sáng tạo, khát vọng hưởng thiện? Giờ đây chỉ còn lại những tham vọng suông sã cốt làm thỏa mãn cho được cái tiếng gào trống rỗng của dạ dày thôi ư? Thế thì buồn quá! Hay là vui? Là sự chuyển dịch đi lên tất yếu của cuộc đời?

- Hồi chiều chị có nghe mấy ông cựu chiến binh già đỏ vang mặt mày cãi nhau kịch liệt về tình hình Đông Âu không? – Khi đám cốc chén chai lọ trên mặt bàn thôi không rung lên lạch xạch dưới những ngón tay nhà soạn giả nữa thì vị đạo diễn lên tiếng.

- Có, sao cơ chú? – Tiếng chị hàng nước hồn hậu.

- Cụ thì chửi Goóc-ba-chốp là tên phản Đảng, cụ lại cho rằng chính En-xin mới đáng đem ra bắn, nhìn mặt cụ nào cũng buồn cả. Nhưng cái buồn nhất là làm sao sáng mai kiếm được vài trăm ngàn để đấu thầu được một chỗ trông xe đạp ngoài chợ tạm để tăng thu nhập thêm thì chẳng cụ nào nói tới, hay không muốn nói. Chuyện vặt, nói làm gì.

- Gớm, cái chú này! Mồm miệng gì mà sắc thế? – Chị hàng cười nhẹ, rót thêm cho nhà thơ một ly rượu lúc ấy đang lơ đãng nhìn lên bầu trời.

- Chị có biết cái tòa nhà ba tầng cao chất ngất ở đầu phố xây sắp xong kia là nhà của ai không?

- Của ai? Chắc lại của một ông tướng có con làm giám đốc nào đó chứ gì?

- Sai. Của một tay đi tù chín năm mới về. Nhà có ba anh em, hẳn là thứ. Người anh là viện phó một viện khoa học, cô út là kỹ sư tốt nghiệp ở nước ngoài nhưng ngày ngày vẫn để cha mẹ về hưu cấp bàn ôm ghế ra đầu đường bán xổ số. Về một cái, hẳn mở ngay tuyến đường buôn biên giới, hàng Nga đi, hàng Tàu về, chưa đầy hai năm đã bắt bố mẹ ngồi nhà và ùn ùn kéo thợ tới xây ngôi nhà này. Tuyệt vời chưa? Thậm chí...

- Phúc đức quá nhỉ? – Chị hàng nước hít hà và lại rót thêm cho ông nhà thơ ly rượu nữa.

- Chưa hết – Tiếng Bình đã dập dình – Chỗ ngã ba kia, nếu một lần các vị đi qua sẽ thấy một dáng ngồi chống cằm rất ư là tư lự kiểu mệnh phụ phu nhân của vợ một ông đại tá hậu cần vốn gốc gác lam lũ nông dân bỗng một ngày được lôi về triều đô đứng làm chủ một mặt tiền bán đủ thứ mỹ phẩm, tạp phẩm linh tinh. Dưới đó một chút là cửa hàng bán thuốc Tây của một chàng văn sĩ loại hai, mới tháng trước còn gặp ai cũng chìa tay xin thuốc hút thế mà nay, nhờ có đứa con gái đi làm thuê ở Ba Lan về quảng ra một cục tiền phá tường bay mái, mà bây giờ chiều nào cũng thấy ngài ăn mặc đom dáng, để râu như Đông Ki Sốt, hết la cà ở quán bia này lại sang quán bia khác, trong túi hời nào cũng thập thò gói ba số vàng rộm.

- Thôi! – Chị hàng nói như tiếng thờ dài – Chuyện đời để ý làm gì nhiều cho rồi ruột, chú Bình. Chú uống hết đi rồi về. Khuya rồi, tôi cũng chuẩn bị dọn hàng đây. Mà này, quần áo đâu mà chú mặc phong phanh thế? Tứ thời cứ một bộ quân phục mỏng manh. Cũng phải sắm một bộ sơ vin mà mặc chứ.

Bình cất tiếng cười to. Tiếng cười cũng lạnh lót nửa nam nửa nữ:

- Hết chiến tranh, thằng lính mất giá nhưng bộ đồ lính vẫn có giá lắm đấy chị ạ! Từ ông lão cày ruộng đến cậu sinh viên, từ kẻ trần lột trên tàu đến

đưa đi ăn trộm phân đêm, từ thẳng buôn xe máy đến con bé phe phẩy... Tất cả đều mặc tuốt, như một thứ bảo hành nhân phẩm bên trong.

Nam nhản mặt đứng dậy rời khỏi chỗ ngồi. Phải như lúc khác, anh sẵn sàng thềm chấp nhận câu nói ấy của bạn có lý một phần nào, song giờ đây cái thanh âm chói lói kia làm anh bỗng dưng thấy khó chịu. Cầm điều thuốc khác lên miệng, anh lững thững đi dọc phố. Đi dọc phố nhưng đầu óc anh hoàn toàn trôi ngược về những cánh rừng...

... Sáng hôm sau chiếc xe đưa cô ấy đi luôn, đi mãi như câu chuyện đêm qua chỉ là một trò đùa. Nhưng nổi nhưng nhức trong anh lại là có thật. Chịu chẳng thấu những thắt bóp khổ sở của con tim trong lồng ngực vạm vỡ, anh kéo nhà quay phim lọc lõi tình trường ra tận hố bom đìa, trút một lần cho ráo bầu tâm sự. Nghe xong, Bình cười. Vẫn cái cười có hàm răng vổ ám khói và ráo hoành. Yêu hả? Ừ, yêu, yêu lạ lắm! Thế đã... ngủ chưa? Ờ... rồi. Nhưng chỉ riêng cậu biết thôi đấy, nhé! Yên tâm đi! Cái con mắt vằn lên nửa người nửa thú của cậu kia chứng tỏ cậu dám làm điều đó thật. Này! Chắc là nhân cơ hội rừng vắng cậu dẫn ngựa nó ra mà cưỡng hả? BỐ LÁO! Chỉ được cái nói bậy. Tôi cấm cậu đấy. Cô ấy... thực ra cô ấy... Cô ấy làm sao? Tự nguyện? Gợi ý hả? Không! Nhưng con mắt lạ lắm, tớ không biết mình đã làm cái gì nữa? Đau... Cả hai đều đau. Hô! Ha! Thế thì đời con đi doong rồi con ơi! Cậu nói cái gì, sao lại đi? Được, hỏi nhé: Thế cậu có biết cô ta là con gái nhà ai không?... Không chứ gì? Chết là ở chỗ ấy. Vành tai cho to ra mà nghe này: Á là con gái rệu của một vị tướng danh tiếng đang là tư lệnh một mặt trận trọng điểm nhất miền Trung đấy. Vậy thì đã sao? Ngổ ọ! Một ái nữ của tướng lĩnh lại đẹp nữa, có bằng cấp hẳn hoi, tiền đồ hậu vận sáng ngời ngời, vậy mà tướng đàn ông các loại trên đời nó dại, nó không nhao vào như thiêu thân chắc? Một rồ, phải, không dưới một rồ những thứ của quý của những thằng tiến sĩ, phó tiến sĩ, những thằng sĩ quan sang trọng đã từng soóc-ti ở Tây về đâm đơn, gạ gẫm là cái chắc. Ấy vậy mà ả lại đi nói nhăng cuội là yêu mà, dễ dãi ngủ với mà, lại còn thề thốt cái lương thì chỉ có thể là... là một con ranh hư hỏng không hơn không kém, bước vào chiến tranh để thỏa thú rừng mờ, tìm ở mỗi thằng đàn ông

một mảnh đàn ông để chơi bời. Ấy, đừng tái đại mặt đi vội thế, anh bạn!... Hoặc có thể tệ hại hơn, trong một khoảnh khắc đặc biệt, ả đã nảy sinh một chút tình thương hại trước hình ảnh hoang dại, ngây ngô là mày, nghe rõ chưa? Không... Có máu mà, máu râu đỏ cả tấm dù thật mà. Hố! Há!... Mày lại quên ả là ai rồi. ả là bác sĩ, là bác sĩ chú mình rõ chưa? Máu... chết mất thôi. Nhưng không sao. Trước sau thì cậu cũng lãi to rồi. Quá lãi. Thú thật tôi ghen với cậu đấy, thềm đấy. Im đi! Cậu nói cái gì lãi? Ai lãi? Ấy kìa... làm cái gì thế? Đừng làm thế, người ta...

Lúc ấy, anh không hiểu mình đã làm cái gì nữa, chỉ thấy oạch một cái rồi tiếng Bình kêu lên eo éo ở đáy hố bom nhào nhoẹt bùn lầy... Khi ngậm ngùi lồi được bạn lên rồi, anh mới chột cay đắng nghĩ rằng, biết đâu cái thằng cha quay phim cả đời lăn lóc trên những hè đường phố xá này đã nói đúng? Và sau một đêm nốc rượu đến cháy khét gan ruột, anh đắm mình vào các trọng điểm bom đạn ác nghiệt nhất để cố quên đi tất cả, quên đi cái vết thương thật giả chưa biết nhưng lần đầu ném trái.

Rồi chiến cuộc ngày càng dữ dội đẩy anh đi xa hơn vào những khúc sông lở lói mạn trong. Anh không còn thời gian nhớ đến cô, nhớ đến cả mình và ở cô, cũng không có một mẫu tin, một dòng chữ gọi là bay đến anh. Thế là xong. Vết thương được kéo da non nhanh chóng cũng như một trò đùa. Và hòa bình! Anh hao đi đến năm kilogam, nhận thêm vài gram thép Mĩ vào thân thể nhưng vẫn sần rần, khoáng đạt tuy có phong trần diễm đạm đi tí chút.

Một ngày nắng đẹp, người ta triệu anh ra Hà Nội để báo cáo chiến tích trong một hội nghị mừng công toàn binh chủng. Đã có người cấp trên chân thành rĩ tai anh: “Nếu cậu chín chắn hơn một tý, biết điều hơn một tý, thì lần này cậu ra không phải với tư cách một chiến sĩ thi đua mà rất có thể với tư cách một anh hùng” Thế à? Tiếc nhỉ? Anh hơi tiếc một tý tẹo thật nhưng rồi lại cười khà khà ngay. Chín chắn à? Biết điều à? Cũng muốn lắm nhưng cha mẹ sinh ra như thế, thành cái tật rồi, chả sửa được đâu. Và lại, thủ trưởng ạ, nói thật, nếu những ngày vừa qua lúc nào cũng lo đến chín chắn, biết điều thì, xin lỗi, ngã gục trước bom đạn từ lâu rồi. Khà...

Bất ngờ, ngay giữa đại hội tràn ngập cờ hoa và tiếng vỗ tay, vị đạo diễn phim tài liệu nhỏ con, dáng cóc cày cầm cổ áo anh lôi xềnh xệch qua mặt các vị chủ tịch đoàn đáng kính ra cửa... Trong nắng sớm và gió nhẹ cô đã đứng đợi anh ở đó, quân hàm thượng úy, đẹp huy hoàng! Rồi bất chấp hàng trăm những cặp mắt tò mò nhìn ra, cô gục đầu vào ngực anh khóc nức...

Sau này vào một đêm trước khi cưới, trong mùi hương cỏ mật ướt đẫm sương đêm tại một bờ đê ngoại thành cô đã nói với giọng ngậm ngùi: “Anh đúng là ngốc nghếch thật đấy. Lần đầu gặp đàn ông đã hiến dâng thì không có nghĩa là gặp bất cứ ai em cũng có thể chiều lòng cả. Nếu anh biết, hồi ấy em còn là một con bé lẳng mạn, giữa bao vẻ hào hoa bóng bẩy, anh nổi bật lên như một cái gì... lạ lẫm! Nói thế nào nhỉ?... Nói chung là chẳng giống ai. Em sợ, em tò mò... Mà đàn bà con gái chúng em một khi đã sợ, đã tò mò tức là đã chuẩn bị... phải lòng rồi đó”. Cô vừa nói vừa cười, vừa nói vừa khóc; anh nghe mà chóng mặt, câu được câu chăng, đầu óc lùnh bùng chẳng hiểu gì hết. Duy chỉ có câu cuối cùng là anh nghe thấm tận đáy ruột. Cô nói, sau lần ấy đã tìm anh ở khắp nơi, thăm dò tin anh ở mọi mặt trận nhưng không ai biết gì hết. Người bảo anh đã ra Bắc, người nói anh đã đi tu nghiệp ở nước ngoài, có người quả quyết đã gặp anh ở ven Sài Gòn, bị thương kín đầu kín cổ... Chờ mãi vẫn biệt âm vô tín, nghĩ rằng anh đã chết, cô âm thầm làm một mâm giỗ cúng anh giữa rừng. Thế rồi giải phóng, thế rồi gặp anh Bình đi ra, thế rồi... Chao ôi! Sao lăm cái thế rồi thế? Cái thế rồi nào cũng có thể khiến anh vỡ tan lồng ngực ra được. Thế rồi căn phòng thiếu nữ ngan ngát hương hoa sữa, cô đưa cho anh miếng dù pháo sáng còn in nhờ những cái vết đỏ như một cánh hoa niêm phong: “Thử hỏi làm sao có thể quên được anh sau cái đêm hôm ấy. Em nói này, đừng cười cơ, không phải là anh nữa mà là cả rừng, cả mưa gió, cả chết chóc đổ ập xuống, đi... sâu vào trong em. Em thèm nhớ cái mùi nồng nồng khen khét từ anh toát ra...”

Họ thèm nhớ nhau cho đến tận bây giờ.

Để rồi chị vừa thông báo đột ngột với anh cái quyết định đi xuất khẩu lao động sang Tây! Đi xuất khẩu, đi lao động, đi làm mướn, đi cu ly... Thảo

ơi! Đi ngược gió lạnh, đầu anh rên lên những tiếng bom nổ gần như vậy. Sao lại phải đi? Đi để làm gì? Thực chất nó là sao? Đang từ một dân tộc tỏa hào quang chói ngời bằng vào sự đánh đổi hàng chục vạn thanh niên đã ngã xuống trong chiến tranh, nay bỗng bừng tỉnh tự hạ mình xuống cho con dân đi làm thuê nơi nước ngoài; từ một cô bác sĩ đã làm dịu mềm đi cả những cánh rừng bom đạn, nay phải tự quên đi quá khứ để hy vọng kiếm được đồng tiền nơi đất khách?!!! Nó là cái gì? Là sự bừng tỉnh hay sự nhục nhã? Là thức thời hay là sự cam chịu? Không! Như Bình nó đã có lần nói, thà rau cháo đói khát, thà buôn lậu trần lột để sống còn hơn là để vợ đi cu li cho người ta, nhất lại là một người vợ như... cô ấy! Làm thẳng chồng, thẳng đàn ông như vậy còn dám ngẩng mặt nhìn ai? Khổ sở lắm! Nhưng... trời ơi! Thì cũng chính nó chả vừa nói, để cho trẻ con đói khổ là một cái tội không thể tha thứ được của các bậc làm cha làm mẹ đó sao? Đến điên cái đầu lên mất. Chao! Giá như vợ chồng anh cũng có một cái mặt tiền coi nói như người ta? Cũng có đồng tiền tài trợ ở đâu đó nơi nước ngoài, dù rất ít ỏi, dù chỉ để không phải ăn bữa nay lo bữa mai thôi. Nước ngoài!... Mảnh đất mờ mịt vô hình và hữu hình, mảnh đất phồn hoa và đầy cạm bẫy, lãnh phạt của địa ngục và có thể của thiên đường... Không! Anh tin ở em. Rất tin. Hơn mười năm ăn ở với nhau đủ để lòng tin nơi anh vào vợ không gì có thể làm suy suyển. Một người đàn bà chỉ biết có chồng có con, tất cả cho chồng con đến mù mị như cô ấy mà đã quyết định thì anh hiểu, cái quyết định đó đã được nghiền ngẫm cẩn thận như thế nào. Hãy tin ở em... Thảo ơi! Sao anh lại không tin mặc dù miệng lưỡi thế gian độc địa trăm người như một đều bảo rằng...

- Các người tính sống mãi cảnh màn trời chiếu đất này ư?

Trước mặt anh, dưới vòm tam cấp tòa soạn báo, anh công an đường phố có thân hình dật dẹo và dáng đi thập thồm đang càu nhàu với đám cư dân trùm chần, trùm chiếu ngủ vạ vạt với cả vợ con ở đó.

Sáng mai bảo nhau về quê quán mà làm ăn, đừng để tôi cứ dẹp chỗ này lại lẩn lóc ra chỗ khác, mệt lắm! Đây là khu phố bộ đội, là tòa soạn báo, là

toàn những cơ quan quan trọng cả, cứ nằm lù lù như thế đâu có được. Nhớ đấy! Bây giờ dậy, dậy cả đi!

Những đồng chân đồng chiếu chỉ ụ ợ cửa quây rồi đầu lại vào đấy, bất di bất dịch như cát như đá, như vốn từ khai sinh lập địa đến giờ, nó đã có sẵn tại đó. Nam tần ngần dừng lại. Anh thực lòng không muốn đi tiếp qua đấy để phải nhìn tận mắt cái cảnh trở trêu này. Chắc rằng anh công an có tiếng là tận tụy và tỉ mỉ nhưng hơi hách này sẽ còn lên giọng nữa, thậm chí có thể dùng cả đến những biện pháp nghiệp vụ rắc rối hơn nếu như lúc ấy, ở các quán nước chên chếch bên kia đường, Bình không đứng dậy, uốn éo đi sang.

- Nay đồng chí cảnh sát thân mến ơi! – Tiếng nói của Bình đã nhừa nhựa lằm song vẫn rành rẽ đến sắc lạnh – Cứ để họ ngủ đó tạm đêm nay cái đã, có chết chóc gì đâu.

- Không được! Thuần phong mỹ tục và an ninh đường phố không cho phép. Đặc biệt là cái phố có nhiều các đồng chí sỹ quan cao cấp như phố này, buộc tôi phải làm đúng lệnh trên.

Bị can thiệp bất ngờ, anh hộ tịch sững lại một chút rồi phân bua như đang đọc xã luận. Thế là sập cầu dao. Bình nâng bổng cái giọng như đang thuyết minh phim tình cảm của mình lên một gam nữa:

- Thôi mà đồng chí! Tình hình đâu đã đến nỗi căng thẳng như thế. Có căn hộ mở cửa cho thuê kiếm hai, ba triệu một tháng thì cũng nên để người khác có một khoảng tối vĩnh viễn muối bay chứ. Ai lại nỡ chặn hết đường sống của nhau vậy. Mà này, buổi sáng theo tôi các anh cũng nên dẹp hàng dẹp họ vừa vừa thôi. Buồn cười! Ông nhà nước tự dưng giảm biên chế xuống như nước giật, người ta bung ra buôn bán kiếm miếng độ nhật chứ chả nhẽ ôm nhau chết đói? Hay chui lủi ở trong nhà để ủ giấm những mầm mống lưu manh đĩ điếm? Đuổi cái gì cơ chứ? Đuổi cả Hà Nội, đuổi cả nước! Tôi đổ đồng chí cảnh sát nhân dân đuổi được cái đói nghèo của nhân dân đấy.

- Này, này! – Anh công an hơi ưỡn người ra – Đồng chí là bộ đội, là sĩ quan, đồng chí nói năng cẩn thận một tí nhé!

- Tôi đang nói hết sức cẩn thận đấy chứ – Giọng Bình lướt đi – Kia kìa! Ông có biết cái nhà mái ngói kia không? Nhà của một ông đại tá tư lệnh sư đoàn bị thương sọ não về nghỉ mất sức, con cái đi tìm đường sinh nhai cả, còn độc một bà vợ già, ngày ngày phải mang mấy can xăng ra trước cửa ngòi bán để lấy vài ngàn thuốc thang, cơm cháo cho chồng. Cả đời trận mạc, cuối đời chỉ trông vào mấy chai xăng mà các anh cũng đuổi?

Anh công an bị dồn ghê quá, lại có vẻ cũng biết và cũng nể cái anh chàng đạo diễn nức tiếng mồm mép này nên đành ậm ờ mấy câu chiếu lệ cho đỡ bề mặt rồi càu nhàu bỏ đi.

Nam cũng rời chỗ đứng của mình. Khi đi qua điểm đối diện với hàng nước, anh vô tình nghe được thêm câu nói của chị hàng:

- Cái nhà cảnh sát này cũng tội. Suốt đêm ngày lủi thủi đi lo an ninh cho mọi người nhưng về nhà, cuộc sống của mình thật cũng chẳng ra đâu vào đâu! Con trai bỏ học đi bụi đời, có mỗi đứa con gái khá khá một chút lại theo bạn theo bè đi buôn chuyến vào Sài Gòn rồi phải hơi trai ở lại luôn trong đó.

Nam lặng đi... Kiếm sống! Sao ở đâu cũng vang lên cái từ nghiệt ngã kiếm sống thế này? *Việt Nam trên đường chúng ta đi... Nghe gió thổi đồng xanh...* Đói nghèo và tràn ngập điều phi lý. Phi lý như hương hoa sữa mỏng manh dường kia lại cứ ngát thơm trên vòm cao của cái căn phố đang không cần đến nó một chút nào này. *Nghe gió thổi đồng xanh vang tận phía chân trời... Mà vui sao ta chẳng nói lên lời...* Tự dưng cảnh bố con nhà Thành và điệu kèn quen thuộc ấy lại vắng vắng trong đầu anh. Thăng bé liệu có qua khỏi không?... Câu hỏi và nét nhạc da diết ấy đã đưa chân anh về đến tận nhà.

Thảo đứng chờ sẵn anh ở bậc cửa, mắt mở to, hai vai so lại trước những cơn gió lạnh không ngớt lùa về.

- Thảo! – Anh nói và kéo vợ anh vào mình – Anh đồng ý.

- Anh... – Tiếng chị nghẹn ngào – Em cảm ơn anh... Em yêu anh.

- Sáng mai chủ nhật, cho con đến ông ngoại chơi, nhân tiện nói chuyện này với ông luôn.

Chị không nói gì. Gió lạnh. Những tán lá xà cừ trên cao vẫn xào xạc vô tình... Sao giống cái đêm rừng năm nào đến thế? Cũng gió ấy, màn trời xám đục ấy, cũng hình dáng ấy và cũng những giọt nước mắt khổ đau xen lẫn ngọt bùi đọng ở nơi khóe mắt chị thế kia...

Chỉ khác, đêm nay có lẽ là đêm hiếm hoi, sau hơn chục năm chung sống, họ bỗng dưng đánh mất sự khao khát nhau vào trong những toan tính bộ bẻ.

Năm

Cũng buổi tối lạnh lẽo ấy, cái gã trai nhếch nhác mặc quân phục, chân đi dép rọ, tóc tai cạo gáy mà vị đạo diễn cho là kẻ trộm làng vàng kia hiện đang có mặt tại trước cửa một ngôi nhà cách đó chừng vài ba dãy phố. Cô gái đứng sau gã cũng ăn vận nhếch nhác không kém, thậm chí còn nhếch nhác hơn, chân xỏ đôi dép nhựa Tiền Phong, tay xách một chiếc túi du lịch đã bung hết khóa. Ánh sáng đèn đường soi lòa nhòa một khuôn mặt còn trẻ nhưng khắc khổ, phảng phất vẻ cô hồn của gã trai và nét mặt cũng còn rất trẻ nhưng đã sớm tiêu tụy của cô gái mà để ý tinh một chút, người ta vẫn thấy một chút duyên sắc ẩn thấp thoáng bên trong. Thỉnh thoảng đôi mắt lá dăm khá sắc sảo của ả mệт mỗi nhìn xuống cái bụng phình phính của mình rồi lại liếc xéo ra bốn xung quanh, vừa tọc mạch, vừa ranh mãnh lại vừa hết sức rụt rè. Dưới chân gã là một con chó không rõ là giống gì nhưng cũng xơ xác và dữ tợn giống chủ, đang quanh quẩn hếch mõm lên hứng đón những cái bã mĩa từ khuôn miệng phồn thực của chủ phun xuống.

Gã trai quẳng khúc mía đang cắn dở xuống rãnh, thở phì một tiếng nghe như rần hổ khè rồi cất lên giọng toàn đờm:

- Vào! Tôi đã bảo cô vào mà, sợ mẹ gì!

- Không – Ầ van vì bằng cái giọng trong trẻo đến bất ngờ – Em... Em hời hợt! Mình... mình cứ vào trước, rồi có gì vậy em vào sau.

- Gàn! Thôi được, mẹ, cứ đứng đấy. Lúc ra, tôi mà thấy làng vàng đi đâu thì chớ bảo.

- Vâng! Em chỉ đứng đây chờ mình. Em mà có ý nhỉnh chân đi đâu, em chết.

- Câm đi! Nói kèn kẹt như vệt già ngựa mò. Đứng đấy!

Cấm cẩu quẳng lại giữa mặt ả câu đó xong, gã đưa bàn tay to sụ, đen đúa lên gõ vào cánh cửa gỗ lim đóng im lìm được làm theo lối cổ. Còn ả, có lẽ bị mắng chửi kiểu như vậy đã quen, chỉ lặng thinh lôi từ đâu đó ra một điều thuốc quản queo, quẹt lửa châm hút.

Trong đêm vắng lặng, tiếng gõ cửa vang lên như tiếng cồng. Gã phải gõ đến lần thứ ba, thứ tư... lâu lắm mới thấy cánh cửa ken két mở ra, mà cũng chỉ là mở hé. Tuy vậy nếu nhìn vào, người ta cũng có thể kịp nhận biết đó là một căn phòng nhỏ nhắn, ánh sáng hắt ra như ánh sáng chùa, đồ đạc thâm trầm, đạm bạc, thoang thoảng mùi thuốc bắc đang sắc dở và trên tường, ngay chính giữa nhà là một hàng chữ nho đã long nhũ được khắc cẩn thận. Cả nhà chỉ có chiếc tràng kỷ màu nâu năm khiêm nhường trong góc tối, một chiếc sập đen quánh đã buông màn cùng vài cuốn tự điển Pháp-Việt, Anh-Việt, mấy cuốn tuyển tập Lê-nin nằm ố vàng trên giá sách. Cái hơi hương mốc thếch, già nua và cô độc từ khắp bốn bức tường bay ra khiến gã bất giác hấp háy con mắt thâm quầng, lì lợm. Từ vệt sáng hư thực, một mái đầu bạc ló ra. Sau đó là tiếng nói trầm trầm như đọc kinh:

- Lại là anh đấy à? Anh còn muốn điều gì nữa ở cái nhà này?

- Thưa thầy – Gã nói lí nhí – Một lần nữa con cúi đầu xin thầy cho con được đưa nhà con về về làm dâu thầy. Con xin đảm bảo là...

- Thôi, anh đi đi! – Tiếng nói vẫn không cao hơn – Nhà này không có chỗ chứa cho những quân trốn chúa lộn chồng ấy,

- Con xin thầy... Dầu sao con cũng là con của thầy.

- Tôi không muốn nhận anh là con nữa. Anh bôi tro trát trấu vào mặt tôi, vào gia đình, vào hương hồn mẹ anh như thế chưa đủ sao? Cho anh đi bộ đội, tưởng hết hạn trở về sẽ đáp hiếu lại cha mẹ, ai dè anh lại đi lôi cái thứ người lang chạ ấy về đây. Anh chọn đi, một là tôi, hai là người ấy. Chọn

được, khi ấy anh hãy bước qua cái cửa này. Dầu sao tôi cũng là... người đẻ ra anh.

- Thầy ơi! Cô ấy cũng là...

Câu nói anh bị cánh cửa ập vào cắt đứt. Đứng gục đầu nơi bậc tam cấp giây lâu, lát sau gã ngẩng lên, mặt mày rần căng vô hồn vô cảm. Không rõ gã nói cho riêng gã hay nói với người trong nhà, chỉ thấy giọng gã chìm đi đến dễ sợ:

- Thôi được, đã đến nước này thì tôi chọn đây: không bao giờ, suốt đời, tôi thèm bước qua cái cửa này nữa, dù có phải đi ăn xin ăn mày, dù có phải chết đường chết chợ.

Cô gái lệt sệt đi đến, nhón tay kéo kéo gấu áo gã, giọng run rẩy:

- Mình à! Hay là... Mình cứ thầy kệ em. Mình cứ coi như không có em, mình bỏ em đi! Thế này em lại đâm làm khổ mình quá! Nhớ? Mình cho phép sáng mai em được lên ngược. Tại cái duyên cái số giữa em và mình nó không...

- Im đi! Ngược xuôi cái gì, lằm cái mồm!

Nói xong, gã quay người đi luôn. Con chó phóng lên trước một đoạn như đi trinh sát đường. Ấy dừng lại một chút rồi cũng quàng nhanh lấy chiếc túi, te tái bước theo. Dáng đi đã có chiều nặng nề lằm.

Lúc ấy, chỉ có anh công an đường phố có dáng đi thập thồm, thức đêm như vạc là biết rằng ở trong kia trên chiếc tràng kỷ, ông hiệu trưởng trường Đảng của quận đã nghỉ hưu cách đây ba năm là vẫn còn ngồi đó, mái đầu trắng phơ rũ xuống, bất động và những giọt nước mắt vón cục không chảy xuống được, cứ mưng mẩy trong đáy mắt già nua.

Sáu

Vị tướng đã về hưu giờ đây đang bán cà phê cùng với người vợ già tại ngay căn phòng mặt tiền rộng có hơn chục thước vuông của mình. Nếu bà vợ đứng bán thì ông lui cui đập đá, chế nước sôi. Nếu khách đông, ông sẽ tự tay bưng bê cho thiên hạ luôn.

Sáng nay chủ nhật, trời lại ấm áp nên khách vào ngồi kín cả bốn bộ bàn ghế mây thấp xít kê sát chân tường. Riêng Bình như mọi ngày, vẫn ngồi một mình ở cái góc sâu nhất, tối nhất. Đây là cái góc anh nghỉ ngơi tốt nhất trong ngày. Vị chủ quán cao lớn này chẳng xa lạ gì với anh. Khi ông làm tư lệnh mặt trận thì anh cũng vác máy quần nát từng hố bom ở đó. Cho nên giữa hai người nảy sinh một tình cảm khá đặc biệt, vừa là bạn vong niên, vừa một thời là cấp trên cấp dưới.

- Thế là quán ta khai trương được non một tháng rồi đấy cụ nhỉ?

Ông già kéo ghế đến ngồi cạnh anh. Tuy đã ngoài 65 tuổi nhưng dáng dấp còn nhanh nhẹn, quắc thước, bước đi lúc nào cũng giữ đúng bảy mươi lăm phân theo lối đi trước hàng quân bạt ngàn súng ống ngày nào.

- Một tháng thiếu ba ngày, sau khi con Thảo nó đã đi được ba tháng – Vị tướng gật gù – Về hưu bắt đầu thấy buồn quá! Ngày trước mỗi buổi sáng dậy là bốc điện thoại gọi đi hàng chục nơi, nay ngồi pha trà uống một mình, dưới bàn thì chó gặm gấu quần, trong bếp bà ấy nhổ bã trà như gián đậu trên tường, thế là nảy ý muốn phải làm một cái gì đó chứ không ngày nào cũng ngồi nhìn nhau thì chán ốm.

- Khá! Cụ nghĩ được thế là khá! – Bình giơ tay vỗ vào đầu gối ông già cái bộp như thói quen có thể thoải mái với bất kỳ ai, dù cương vị của người ấy uy quyền chất ngất như thế nào – Cụ coi nớ bằng tiền túi hay quân đội đài thọ?

- Làm gì có cái quân đội nào đài thọ vào đây – Ông vỗ trả lại người bạn trẻ một cái vào vai – Cái cậu này nói năng xa thực tế bỏ mẹ!

- Tức là tự bỏ tiền. Cụ lóng rày giàu gồm!

- Ăn cướp được mà giàu à? Của thằng Um nó giúp đấy. Cậu còn nhớ cái thằng Um, tiểu đoàn trưởng trinh sát cánh nam Thành cổ không?

- Um... Tên gì mà nghe như chum chậu vỡ – Bình so vai rứt cổ – Cầu trời cho kẻ hèn này đừng một lần trong đời phải gặp hần. “Um oam gì? Đồ thối um thì có. Độc một việc là nằm cho được chúng còn bao nhiêu họng pháo mà cũng trật cái con c...” Lần ấy cụ đã quát hần như vậy đúng không?

- Quát. Quát thật lực chứ lị – Ông chủ tiệm cất tiếng cười vang, cái cười thật sáng khoái – Giờ đây nó là chủ một cái nhà ngục lớn nhất nước nhưng tâm tính vẫn mát mẻ và chân tình đáo để.

- Gồm! Ông bác độ này cũng đại ngôn ghê!

- Đại gì? – Vị tướng già trừng mắt – Sau lần ấy; mình tưởng với cái tính lầm lì khó hiểu của nó, nó sẽ giận mình đến già. Vậy mà biết mình ở đây, đã nghỉ hưu, cuộc sống đang khó khăn, nó phóng xe jeep ào tới như bắt phạm và đặt vấn đề luôn: “Thủ trưởng sống như thế này là không được, là xúc phạm đến anh em, xúc phạm đến những thằng đã chết!” Tưởng nói rồi bỏ đấy, không ngờ ba hôm sau nó cho người chở vật liệu đến và tự đứng ra chỉ huy thi công ào ào. Xong việc, trả tiền, đã không chịu lấy lại còn nói: “Để trả ơn cái đạn bị mắng đó. Nhờ được mắng mà tỉnh người, nên người”. Cuộc đời ngẫm có khoái không?

- Khoái vừa. Thế là cụ sống về hậu vận. Thói thường, đương quyền anh sống ra sao thì về nghỉ, anh sẽ gặt hái y xì như vậy. Phố này có hai vị tướng

ngang cấp cùng nằm trong quân y viện, vị tướng này giường chiếu vắng ngắt chả ma nào đến thăm còn vị tướng kia lại luôn luôn bị y tá dựng dậy vì thiên hạ đến tìm nhiều quá! Cũng như cụ...

Đang nói, Bình chợt dừng lại. Từ ngoài nắng, cái gã vận quân phục nhếch nhác đêm nào đang khật khưỡng bước vào. Ánh ngày làm cho mày mặt gã đỡ cô hồn hơn nhưng lại làm tôn thêm vẻ lì lì đại đại trong đôi mắt. Đôi mắt ấy gườm gườm đảo lia ra xung quanh, sẫm soi vào tận mặt từng người rất hỗn ròi, cùng với cái thân hình nhàu nát được thả xuống ghế cái rắc, nó găm thẳng vào kẽ tường, dán chặt.

Bình chưa kịp nói gì thì ông chủ quán đã tươi tỉnh bê đến, đặt trước mặt gã một ly cà phê bốc khói.

- Có hút thuốc không chú? – Ông hỏi.

Gã không trả lời, thậm chí không cả thèm gục gặc đầu cái đầu một chút nữa. Thằng mất dạy! Bình chau mày lại. Chắc nó không biết người đang đứng trước mặt nó là loại người nào? Đoán được thái độ của Bình, ông tướng ngồi xuống cười:

- Bốn mươi năm thiên hạ bưng bê cho mình rồi, nay mình bưng bê lại thì có sao nào? Mà lại bưng bê có tiền hẳn hoi. Nhưng coi chừng, nếu mà cha nào giở giọng: “Ê, thiếu tướng! Cho một ly cà phê!” thì sao nào? Vẫn bê như thường nhưng giá sẽ tăng gấp đôi. Lúc ấy là tướng bê rồi. Khà...

- Bê biếc gì? – Bình có vẻ cáu – Sao cụ không cho thuê quách cho rồi. Đờ lằng nhằng mà lại nhàn thân?

- Nhưng lại mất chủ quyền. Nhà của mình mà mình cứ đi ra đi vào khếp nép như cái đũa đi ở nhờ. Đây là chưa nói đầu hôm sớm mai họ còn làm đủ trò đủ chuyện dớ dẩn khác nữa. Ở đời cốt cái chữ NHÀN ông bạn ạ! Tiền hưu cộng với tiền bán cà phê cũng tạm đủ sống. Sáng ra vườn hoa tập mấy bài dưỡng sinh, chiều đi ra câu lạc bộ làm mấy ván cầu lông, tối về rủ bạn già chơi tổ tôm, thế là thành thơi, không ham hố gì.

- Cụ lại khá nữa rồi – Bàn tay Bình vỗ vào đùi ông già cái nữa – Triết lý ghê! Triết lý cà phê đen, mới uống thì đắng, uống vào ngọt lâu đấy. Em cứ xin cụ cái ý này vào kịch bản đang viết dở của em. Thế... cụ có định làm ăn lớn hơn không đấy?

- Lớn gì? – Đến lượt bàn tay ông già lại vỗ trở lại vai Bình – Cậu là thằng nghệ sĩ mà hỏi dở hơi bỏ mẹ! Mình chỉ cốt dành ra cho được ba triệu để làm ma cho hai ông bà già nghỉ. Mình một triệu, bà ấy hai triệu.

- Cha mẹ ời! Chết xuống đất mà vẫn còn phân chia một với hai!

- Chia chứ. Ngày xưa bà ấy nuôi con cho mình đi đánh nhau, bây giờ về hưu bà ấy lại tiếp tục nuôi mình, vè vang gì mà đòi công bằng. Hử? Chỉ tiếc – Giọng nói ông trầm xuống – Giá thức thời mở quán ngay từ đầu thì đâu đến nỗi con cái nó phải đi...

Thực lòng chẳng hề muốn làm người bạn già sa vào những dòng tâm sự ngậm ngùi mà chính bản thân mình cũng đang hết sức nhức nhối, Bình đưa mắt sang gã trai vẫn đang ngồi im phắc, ánh mắt vực sâu vào ly cà phê đã vơi được quá nửa.

- Này cụ!

- Cái gì?

- Tay nào thế? Cẩn thận đấy, kéo không được đồng lãi nào lại...

- Sao phải cẩn thận? Quán bình dân bên đường, ai vào cũng được, từ tướng đến lính, từ giàu đến nghèo đều đối xử như nhau.

Bình định đứng dậy cáo từ để nhường cho khách thì ngay ngưỡng cửa, cái bóng cao to của Nam đã lù lù xuất hiện. Rồi tiếng cô bé Niên Thảo vang lên thật trong trẻo:

- Bố Bình... Bố Bình bế Thảo!

Chưa nói hết câu, cô bé đã chạy đến sà vào lòng, hai cánh tay trắng xanh bá lấy cái cổ gầy guộc của anh. Người ta thấy khuôn mặt râu ria rậm rì của nhà đạo diễn có tiếng là gai gạnh lâu nay mềm lại, mềm đến nao lòng.

- Còn bé lắm đấy... Thế là con gái tôi khỏi ốm rồi – Cà nhẹ hàm râu vào má cô bé, không nhìn Nam, anh đứng dậy – Thôi xin phép cụ, em về. Một buổi sáng đẹp trời như thế này có họa là điên mới ngồi lâu trong nhà.

Chính khi nói câu ấy, Bình thoáng thấy gã trai nhếch nhác ấy đứng nhanh dậy, nhìn rất lạ vào mặt Nam một cái rồi lách người đi ra. Và trái với dự đoán của anh về một sự uống quýt, gã còn kịp để lại trên bàn ba tờ giấy hai trăm đồng nát nhàu.

- Ngồi lại thêm một chút được không Bình? – Nam nói – Bố con mình đang cần đến cái bộ óc sắc sảo của cậu.

- Sáng nay đầu óc mình hoàn toàn hỏng rồi. Nếu có phát ra tín hiệu gì thì đó chỉ có thể là những tín hiệu méo mó mang tính chửi đổng thôi.

Loan, cô con gái út của ông tướng từ trong nhà bước ra, tay còn vung vẩy cái chày gỗ bé xíu dùng để đập đá lạnh. Cô em giống chị nhưng cũng khác chị lạ lùng! Một đằng dịu dàng, một đằng cứ soi soi; đằng này mọi cảm xúc rút ẩn vào trong, đằng kia tất cả cứ phát lộ, bung nở ra ngoài. Cô vận một cái quần soóc bò ngắn, gấu te tua, để hở ra đôi bắp đùi dài tròn và ngăm ngăm đen, dấu vết của những lần đi bơi biển hay bơi hồ mùa hè vừa qua. Cô nhìn về phía Bình, dấu môi:

- Thì cứ phát. Nhà này có phải sở cảnh sát hay cơ quan tư tưởng đâu mà anh Bình ngại?

Nhà đang tử thoát trở nên lóng ngóng như con thú đi đêm bị ăn đèn. Cô gái để bật ra một tiếng cười trong vắt khiến anh chàng càng lóng ngóng hơn. Nam làm mặt nghiêm:

- Cái cô này, nói năng độc địa vừa vừa chứ kéo sau này lấy được thằng chồng, nó chỉ lừ mắt cho cái lại im thít.

- Nếu ở đời có một thằng chồng có con mắt như thế? – Loan lại dấu môi.

Cô gái 25 tuổi, cái tuổi tất cả đang vào kỳ chín mọng ấy sẽ còn đứng đó mà dấu môi dấu miệng ra nữa nếu không có thêm hai người khách bước

vào. Vừa trông thấy người đàn ông đứng tuổi đi đầu, dáng ốm o, mặt mày u buồn, mặc cái áo bay màu nồn chuối, cô gái đã reo lên:

- Ôi! Chào chú Um! Sáng nay chú có bắn thêm một ai nữa không mà trông có vẻ âu sầu vậy chú?

- Người đâu ra lắm thế, cháu? – Người khách trả lời với cái cười héo hắt như chính anh ta mới là người sắp bị giải ra pháp trường.

- Cháu dặn này, nhưng chú phải nhớ đấy nhớ, khi nào chú bắn một tên tham nhũng hay một tên buôn lậu nào đó, chú phải nhớ gọi cháu đi xem với. Bao lâu nay người ta chỉ bắn trên miệng, trên báo đài, chán lắm!

Đang nói, cô gái chợt dừng lại vì nhận ra cái mỉm cười rất sáng hướng về phía mình của người khách sang trọng, đẹp trai, mặc com-lê đen, trông hết một nhà tư sản ngoại quốc đứng phía sau Um. Ai đó chú? Con mắt to và đẹp giống chị của cô nướng lên như muốn hỏi.

- À quên! – Người có tên Um không nhìn cô gái mà quay sang ông tướng và Nam – Đây là cậu Hùng, vốn là học sinh miền Nam rồi vào đơn vị trinh sát của em chắc bác và Nam không nhớ. Một tay oánh giặc cũng cừ, giải phóng xong, cậu ta chuyển ra ngoài và nay là một tổng giám đốc có uy tín ở Sài Gòn, dịp này ra Hà Nội vừa thăm lại kỷ niệm xưa vừa nhân thể kiểm chỗ đặt một cái đại diện.

Đang lặng nhìn tấm ảnh mặc quân phục, đội nón tai bèo, trẻ đẹp như một cô văn công giải phóng của Thảo treo trên tường, nghe giới thiệu, Hùng giật mình quay lại, đi đến ôm chặt lấy vị tướng trong vòng tay mình, không nói câu nào.

- Ơ!... Ông đạo diễn bụi đời đâu rồi – Tiếng cô gái kêu lên tinh nghịch – Đi rồi à? Thoáng thấy bóng ông bạn tổng giám ngục đã vội đi ngay à? Phí thế! – Cô quay sang Hùng, vẫn ánh mắt tinh nghịch – Em chào ông giám đốc. Ông giám đốc dè chừng đấy nhé! Chú Um em là sắt đá lắm, ngay cả anh em ruột thịt cũng không nường tay đâu.

- Cái con này, vào trong nhà giúp mẹ mày đi!

Ông tướng mỉm cười, lắc đầu nhìn theo con gái, cái nhìn mà ngoài tình phụ tử ra, nó còn xen lẫn cả một chút tình bạn vào.

Trong lúc đó, Nam hồn hậu tiến lại siết chặt tay Hùng, cái siết tay của những người đã từng đi qua chiến tranh, cùng sống chết trong một binh đoàn lâu ngày gặp lại...

* * *

Sau này, trong kịch bản phim về căn phố ấy, đạo diễn Bình có ghi một hàng chữ gạch dưới: “Buổi sáng định mệnh kia, đâu có ai hay rằng, một bất hạnh ghê gớm đã được an bài! Lạy trời! Giá như cả cái gã tướng mạo dễ sợ và cả cái ông cai ngục đừng rủ nhau đến một lúc như điềm báo trước...”

Bảy

Buổi tối. Họ đang ngồi trước mặt nhau dưới ngọn đèn 110 vôn đỏ quạch và bên chai rượu màu, nhắm với dăm hạt lạc rang đang uống dở.

- Mới sau có vài tháng đi lang thang trở về mà mọi việc đã thay đổi nhiều quá! – Bình nói với giọng mệt mỏi – Thế là cô ấy đã ra đi... Giả dụ như mình Nam ạ... Tất nhiên nói theo cảm nhận của mình...

- Dù có ăn rau ăn cháo, dù có giết người cướp của – Nam cắt lời bạn bằng cái cười dễ dãi vốn có – Cũng không nên để vợ đi như thế chứ gì? Thôi thì mỗi người một hoàn cảnh, một số phận, mình tin ở cô ấy.

- Hoàn cảnh gì? Số phận gì? – Bình phẩy tay, xì mạnh một tiếng

- Mà... Hả? Dù có thể đi nữa thì đã sao nào? Miễn là khi cô ấy trở về, bọn mình sẽ sống ổn định hơn, tương lai con bé sẽ được bảo hành. Đó là cái chính, hả?

- Mà được đấy – Bình cười nhạt – Vợ mới đi còn ấm chỗ nằm mà thằng chồng đã biết hả như nện quả tạ vào mặt người ta rồi.

- Cái hả? – Nam phì cười – Phải thấu hiểu cho hoàn cảnh vợ chồng tao, mà khác. Thì đấy, dạo này con bé đã bắt đầu nhìn thấy có da có thịt hơn. Trên bàn làm việc của tao cũng bớt đi nhiều những bản thiết kế vẽ bòn tằm, hổ ỉa cho người ta.

- Vậy sao không đưa theo thiên hạ coi nới nhà cửa làm một cái mặt bằng cho thuê luôn?

- Chả bố – Nam trả lời thật thà – Chờ mẹ bé Niên Thảo về đã. Hình như cô ấy có ý định làm ăn lớn. Mỗi tuần một lá thư kín đặc, ngoài mọi chuyện ra cô ấy cứ dặn đi dặn lại là chớ có ham lợi nhỏ, tập trung cho con bé có khoảng yên tĩnh tối thiểu để học hành cái đã, đừng cho nó sớm va đập vào không khí buôn bán, méo mó đầu óc đi.

- Chắc nàng cũng còn dặn: ba tháng em sẽ gửi về một va ly, sáu tháng gửi về một cái kích, anh cứ bán tuốt đi mà tiêu, đừng dành dụm gì?

- Ờ! Thì cũng giống như thiên hạ thôi.

- Để chờ xem – Bình lại cười nhẹ – Một là tao sai như ngày trước tao đã sai khi nhìn nhận về cô ấy, hai là mày bất hạnh. Mọi thứ còn đang bị xáo trộn tung lên, chưa nói trước được điều gì cả. Đẹp! Thứ rượu Đức này nhạt bỏ mẹ, xuống quán kiếm đế uống, tao có tiền đây.

- Nhưng còn...

- Con bé chứ gì? Kệ, cứ để thỉnh thoảng nó ngủ một mình cho quen. Con nhà lính mà. – Nói rồi anh bước đến cạnh giường, tén lại góc chăn cho cô bé đang nằm nghiêng ngủ ngon lành – Ngủ đi! Chỉ mong cho đời bé mãi mãi được như thế này, mong cho con mẹ bé chóng trở về với bé nguyên lành. Bố Bình có trái cam dành cho bé đây, để cạnh gối nhé, để sáng mai tỉnh dậy, bé sẽ ngửi ngay được mùi hoa thơm quả ngọt...

Đứng trong góc nhà nhìn cảnh ấy, một cảm giác sắc lạnh trỗi lên mơ hồ khiến Nam chột thấy thắt ruột thắt gan... Có lẽ anh sẽ không bao giờ quên được cái buổi sáng sương mù và rả rích mưa tiễn vợ lên máy bay ấy. Thảo gần như là người đi vì thương con. Đã lên đến chân cầu thang chiếc Boeing rồi mà cô ấy còn quay lại, chạy tất tưởi trên khoảng đường băng trên một trăm mét láng nước, giụi khuôn mặt xanh xao, dầm dìa nước mắt vào mặt con, nói nghẹn thở: “Tha lỗi cho mẹ... Đừng giận mẹ vì mẹ đã không ở nhà được với con... Anh Nam, tha lỗi cho em... Ở nhà nuôi con giúp em... em biết ơn anh...”. Con bé cũng khóc không thành tiếng: “Mẹ ơi! Mau về với con... Mẹ đừng bỏ con mẹ nhé!...”. Và, khi chiếc máy bay đã nhấc cánh lao thẳng vào không trung mờ mịt rồi, nó vẫn còn thảm thiết gọi theo: “Mẹ

đừng bỏ con mẹ nhé!...” để bây giờ, cứ mỗi khi nhớ đến cảnh ấy, mỗi khi nhìn con ngủ, mỗi khi ngoài khung cửa có những hạt mưa bay qua là nước mắt anh lại muốn ứa ra...

... Ngay đêm đầu tiên vắng mẹ, thỉnh thoảng chợt thức giấc, anh lại giật mình thấy con bé ngồi sừng sững ở đầu giường, đôi mắt vô vọng nhìn vào màn đêm qua khung cửa sổ như dò tìm hình bóng mẹ nó, hình bóng chiếc máy bay màu bạc đã ăn no căng một bụng người... Đến bữa cơm, mặc dù anh đã xếp đủ bát đĩa nhưng nó vẫn lảng lảng lấy thêm một chiếc nữa để bên cạnh, nơi mẹ nó thường ngồi. Có đêm đi họp muộn về, mở cửa ra, anh đã thấy con nằm ngủ khoanh tròn, hai tay ôm trong ngực cái áo màu xanh của mẹ vẫn thường mặc khi đi ngủ. Những lúc như thế, anh chỉ còn biết ôm chặt con vào lòng, để mặc cho nước mắt trào ra... Vắng người đàn bà, hai bố con sao tự dưng thấy căn phòng bỗng rộng ra tuênh toang đến thế? Nhìn đâu, sờ đâu cũng chạm phải những kỷ niệm. Bố thương con, con thương ngược lại bố. Dường như sợ bố buồn, các buổi tối nó đều quanh quẩn ở nhà, điều mà trước kia nó không hề có. Nhìn vào đôi mắt trống trải của con lúc đó, một sự hối hận giày vò đục phá ngược vào trong anh đến khắc khoải! Con cái có thể xa được bố nhưng không thể vắng thiếu được mẹ, thiếu hơi mẹ, đáng dấp nó bơ vơ tội lỗi! Bằng tình yêu, bằng sự chăm chút tận tình, anh có thể làm cho nước da của nó đỡ xanh hơn, cho cuộc sống của nó đỡ nhàm tẻ hơn nhưng ánh mắt ngẩn ngơ và cái cười thần thờ kia thì anh hoàn toàn không thể làm biến đổi được. Cũng tưởng rằng chỉ vài tuần là trạng thái tình cảm ấy sẽ qua đi như mọi thứ đều chẳng bao giờ đọng lâu trong đầu con trẻ, ai dè ở nó lại bền dai đến thế? Chỉ có điều dần dần nó rút sâu lại vào bên trong hơn mà ít tiết lộ ra ngoài. Như vậy, lại càng tủi! Anh thèm được sống lại những ngày trước kia để rồi đêm đêm, mỗi khi đặt mình xuống nằm cạnh con, anh lại tự nguyện rửa mình đã ngu xuẩn để vợ đi như thế. Và ngay cả lúc này kia thôi, nói cứng với Bình như vậy nhưng tự đáy lòng, anh không thể không thảng thốt nghĩ đến những điều xấu nhất có thể xảy ra như đã từng xảy ra với bao người, bao đôi vợ chồng khác...

- Nam, mày khóc đấy à?

Tiếng Bình lôi anh trở về thực tại. Anh gượng cười:

- Lấy vợ đi, Bình à! Một người yêu thương trẻ con và loài vật đến mù mẫm như mày mà ở độc thân thì vô lý quá!

- Im cái mồm! Báo cảnh sát bắt giờ!

Bình cười eo éo rồi đưa tay đẩy mạnh bạn ra phía cửa...

Tám

Phố vắng. Gió lạnh. Trận mưa hồi chiều đã dứt từ lâu nhưng những giọt nước còn vương trên tán lá vẫn không nguôi tí tách rơi xuống mặt đường. Ngọn đèn dầu cháy thắp thơm trên bàn bán nước. Các cánh cửa chính, cửa sổ của mọi nhà đã dần dần được khép kín, xa lắm mới có một giọng rao bán bánh mì đêm nghe tắc nghẹn. *Bánh mì đơ... Bánh mì đũa cả đơ...ơ...i...* Có lẽ chỉ về đêm cái phố nhà binh đang biến tướng này mới yếu ớt phục hồi lại được cái vẻ thâm trầm xưa cũ của mình. Vẫn lại tiếng cành sấu rơi, tiếng giày đinh quân cảnh, tiếng quét rác, tiếng mèo đồng tình trên mái ngói... Chỉ khác, cả chiều dài mấy phố, dù người tinh mắt đến mấy cũng không còn nhìn thấy những đôi tình nhân lả người trong tay nhau!

Họ đã uống cạn đến chén rượu thứ hai. Thế xác không nóng lên mà lại tê tái đi, đủ để thêm vô cùng một miếng xôi lạc nóng ở đâu đó, tại sân ga hay bến xe chẳng hạn.

Khoảnh khắc ấy, cái nhìn đã có nhiều bàng lảng của Nam không hiểu sao lại cứ vô cớ ngập ngừng dừng ở góc phố, nơi hình như có một gia đình nhỏ đang loay hoay tìm chỗ nghỉ đêm. Một luồng đèn pha xe máy từ đầu phố quét tới, đủ cho anh nhận ra họ có vẻ là một cặp vợ chồng. Một cao gầy xiêu vẹo, một nhỏ bé tã tưởi và cái tã tưởi đó có lẽ lại đang bế một đứa bé ngủ im lìm như bế một xác chết trên tay thì phải? Tại đó, vang lên tiếng nhai mía rôm rộp của người đàn ông xen vào tiếng nựng à ơi nhọc nhằn của người đàn bà. Gió vẫn thổi hun hút dọc phố...

- Uống hết đi, làm chén nữa! Để ý làm gì, cảnh đời ở đâu chẳng có.

Mặc cho Bình huých nhẹ vào vai, mắt anh vẫn dán vào đó:

- Này, một đôi vợ chồng bế con từ nhà quê lên ăn xin à? Hay dân Phúc Xá chạy lụt?... Ờ! Nhưng mùa này có phải mùa lũ đâu?

- Hỏi ông trời – Bình cắn hột lạc đến ráu một cái.

- Hay dân chạy chợ? Dân lỡ độ đường?... Người lớn còn đỡ, mưa gió thế này thằng bé kia chịu sao nổi! Cảm lạnh chết...

- Ở hay cái thằng cha này! Ra đây uống hay ra đây để ngậm ngùi xã hội đấy?

Nam vẫn vượt theo ý nghĩ của mình:

- Hình như có tốp quân cảnh đang đi tới, coi chừng họ xua đuổi thì lại khổ!

- Thôi, tôi chán cái giọng thương hảo ấy lắm rồi ông trung tá ạ! – Bình càu nhàu – Nếu xin rồi thì xin mời ông về ông ngủ cho được việc. Nào, đứng lên!

Có lẽ động lòng trước cái vẻ ngơ ngơ hiền lành của một người không mấy khi la cà xuống quán xá như anh, chị hàng nước lúc này mới cất tiếng nói khê khàng:

- Họ đã cư trú ở đây gần ba tháng rồi đấy. Rõ thật tội! Mưa thì chạy vào núp trong hàng hiên tòa báo, tạnh lại dắt díu nhau ra đây. Mùa hè còn đỡ, đông về, cha con vợ chồng ôm nhau thành một cục tránh gió nhìn mà nẫu cả ruột. Ấy, cũng có đận bỏ đi đâu cả tuần, cả tháng, tưởng đi luôn, cũng mừng nhưng rồi lại thấy họ trở về, tiều tụy xơ xác hơn. Nghe đâu đứa bé này mới sinh được có hai tháng, con gái, nhưng chỉ còi cọc bằng đứa mới nở.

- Con gái?... Sinh ra ngay trên hè phố? – Nam buột miệng hỏi.

- Thì còn chỗ nào khác nữa? Cũng may có bà hộ sinh già nhà ở gần đó chạy ra đỡ hộ rồi đem vào trong nhà ủ ấm được vài tuần.

- Trời đất! Ăn ở vật vã mà còn bày chuyện đẻ đái – Nam nhăn mặt lại như vừa lên cơn đau đầu – Rồi đứa bé sẽ ra sao? Rồi họ lấy gì mà sống?

- Vậy mà vẫn sống đấy? – Chị hàng nước cười hiền từ – Sống quán quýt đáo đẽ. Còn đứa nhỏ, có lẽ ông trời cũng thương, cấm có ốm đau, sài đẹn bao giờ.

Bình đột ngột đứng dậy:

- Hết chưa?

- Cái gì hết? – Nam cũng ở ra.

- Là tôi hỏi cái cơn tò mò ngớ ngẩn của cậu đã hết chưa? Cha trời! Mới xa vợ có ít ngày mà đã như kẻ rơi từ trên trời xuống, cái gì cũng hỏi, động cái gì cũng ơ a! Chả trách mấy cụ trên cao. Nói thực, tôi bắt đầu chán ngấy cậu rồi đấy, chán ngấy.

- Chán thì về trước đi! – Nam cũng vặc lại nhưng mắt vẫn không rời hình ảnh đứa bé trong bóng tối.

- Căng thẳng gớm nhỉ? Thôi được, tiện đây tôi cũng biểu thêm cho cậu một chi tiết để có cớ mà tò mò cả thế: người đang ngồi rót rượu ra chén cho cậu chính là một bà giáo sư đại học về nghi tam không ăn lương đấy.

Nam bất giác quay lại nhìn vào khuôn mặt mờ mờ tranh tối tranh sáng của chị bán quán. Chị khoảng hơn bốn mươi tuổi, tóc vấn cao, cặp mắt hay nhìn lơ đi đâu, miệng thi thoảng lại cố tạo ra một cái mỉm cười nhẩn nại.

- Xin lỗi – Anh hỏi mà không giấu được chút nể nang vừa nhen lên – Chị dạy ở trường nào ạ?

- Đại học pháp lý nhưng mà thôi, biết làm gì, chú! Mỗi người mỗi cảnh chẳng nên nói ra, có nói cũng đâu có ai thông cảm, có khi họ lại còn cười. Đấy, cứ ngẫm như cái đôi vợ chồng khốn khổ kia! Ở đã mòn cả via hè rồi nhưng tịnh đã có ai hỏi han một câu đâu, ngoài mấy chú công an, quân cảnh nay xưa mai đuổi. Ôi dào! – Chị khẽ thở dài – Cũng một kiếp người, đêm ôm nhau ngủ cùng queo như con sâu cái kiến, ngày chồng bế con èo ẽo cho vợ đi kiếm tiền.

- Chị ta làm ở tổ sản xuất hay tổ thủ công nào ạ?

- Tổ thủ công... chợ. Ra chợ ai thuê gì làm đó, không ai thuê, nói phải tội, đành làm con chôm chia, con móc túi, miễn là có tiền. Nói vô phép chú, có lần cháu nhà tôi còn gặp cô ta đi bắt khách ở ngoài ga. Khổ. Người ngợm da thịt tong teo như thế, có ma nào nó màng; nếu có thì lại là mấy gã du côn say rượu chơi quýt, vừa chơi vừa trấn, có đồng nào lấy hết, lắm khi còn đổ bệnh vào người...

- Anh chồng chấp nhận ạ? – Giọng Nam chìm xuống.

- Sao chú lại hỏi thế? Có người chồng nào lại chấp nhận để vợ đi làm cái việc kia bao giờ? Chắc là đi lén thôi. Biết, cậu ấy giết chết. Cậu ấy là người phũ đòn, hầu như không đêm nào là không đánh vợ, có bận thâm tím cả mặt mày, tôi phải đỡ vào nhà lấy rượu mật gấu xoa bóp cho. Vậy mà chị ta không hé răng cãi lại, chửi lại lấy một câu, cứ như cái duyên số, cái nợ tiền kiếp nó bắt phải như vậy. Tối tối tôi vẫn thấy mang về cho chồng nào rượu nào thuốc, có đêm còn khệ nệ bưng cả một cái xoong to cái thứ bốc mả xương bò nữa.

Bị câu chuyện và lối nói chuyện kia cuốn hút, nhà đạo diễn cũng bật hỏi:

- Vậy ra cái thằng chồng trời đánh thánh vật kia chỉ có một nhiệm vụ trông con mà lại được hầu hạ như đế vương? Sướng thật!

- Cũng tùy lúc – Chị hàng chằm lại ngọn đèn vừa bị gió thổi tắt – Những buổi chiều mưa, nhìn cậu ấy bế con, ngược đôi mắt đục lờ lên ngọn sấu già, thương lắm! Lại còn thỉnh thoảng ru con nữa chứ, mà ru có ra ru đâu, cứ như đang làu bà một mình. Còn vào những ngày đông gió hay cô vợ ốm mệt, không ra chợ được, cậu ta trao lại, xách bị xách gậy đi trèo sấu. Cũng là trèo trộm, trèo cả ngày, có bận ngã trẹo xương vai, phải bó bột mất vài tuần. Những lúc đó...

Nghe tới đó, Bình đột ngột đứng dậy:

- Chị cho tôi mua gói thuốc!

- Chú mua thuốc gì?

- À... Du lịch thôi.

- Góí của chú vẫn đang còn nhiều, mua làm gì?

- Ra chuyện trò cùng thằng cha quân chủ kia tí chút. Biết đâu chẳng vỡ ra nhiều điều trong bộ phim sắp tới của tôi?

Miệng nói trơn trượt thế nhưng mắt nhà đạo diễn lại phảng phất một nỗi ái ngại thật sự. Chị hàng lắc đầu:

- Thôi đi chú ơi! Cậu ta chả chịu mở miệng đâu. Suốt ngày lằm lì, buồn thì nhai mía, vui thì ngơ ngẩn cười, con mắt lúc nào cũng gườm gườm như sắp sửa đánh nhau với ai, hãi lắm!

Nam buột miệng:

- Này, thế có khi nào chị nghĩ cậu ta là người đã... từng có tiền án tiền sự chưa?

- Ôi giờ, mấy cái ông này! Nhìn đâu cũng thấy tội phạm cả. Cậu ấy là bộ đội đấy, đã từng chốt ở tiền đồn biên giới, nay hết nghĩa vụ trở về...

Nam không còn nghe thấy gì nữa! *Đã từng chốt ở tiền đồn biên giới... Hết nghĩa vụ trở về...* Trong đầu anh bỗng hiện lên hình ảnh người hạ sĩ quê ở Hà Nội có cái nhìn lì lợm ngày nào... Lăm! – Này, bây giờ ta nói chuyện tình anh em, đừng trên dưới gì hết – Vâng, tôi cũng nghĩ thế – Nghe nói thời kỳ chốt chặn ở biên giới, cậu là một tay súng tốt? – Vâng, thừa thủ trưởng, cũng có lẽ như thế – Nhưng chỉ im tiếng súng có mấy tháng thôi, người ta phản ánh với tôi cậu đã không còn giữ được phẩm chất ấy nữa? – Vâng, nếu gọi như thế là phẩm chất – Tôi yêu cầu cậu chuyện trò với tôi chân thành và dễ hiểu hơn một chút, và trước hết là xin cậu hãy bỏ giúp dẫn mía trên tay kia cho tôi nhờ – Dạ... thưa, tôi vẫn luôn luôn chân thành và dễ hiểu đấy chứ ạ! – Hừm!... Thôi được, nghe nói thời gian ở trên đó người ta có ý bảo cậu viết đơn xin vào Đảng nhưng cậu không viết? – Không viết, vâng! Làm sao tôi có thể viết được khi mà cái người bảo tôi viết ấy lại chả ra làm sao, mới chỉ nghe một quả pháo ở bên kia nổ đã tụt xuống hầm rồi – Hừm... Thế đấy, trên ấy người ta đã giáo dục cho cậu như thế đấy! Chết

thật! Thôi được, thế hà có gì cậu không chịu đi học sĩ quan trong khi người ta nói cậu có nhiều tố chất để trở thành một chỉ huy có năng lực như sự gan góc, tính quyết đoán chẳng hạn – Ở đâu liệu đấy thôi chứ có gan góc quyết đoán gì đâu ạ! Vả lại, làm sĩ quan để không nuôi nổi mình, không nuôi nổi vợ con, mỗi lần đi phép phải dành dụm cả năm cũng không đủ như những sĩ quan ở đơn vị tôi, như ngay cả thủ trưởng thì tôi đi học làm gì? – Hừm... Cậu suy nghĩ thật như thế à? – Còn suy nghĩ hơn thế. Thủ trưởng yêu cầu chân thành thì tôi cũng xin được nói chân thành – Được rồi, tạm thế đã. Còn vài tháng nữa cậu sẽ ra quân, thế cái chuyện cậu có quan hệ bất chính với cô gái đang là đối tượng của an ninh xã ấy thực chất là thế nào? Người ta nói đến tai tôi nhiều chuyện lắm! – Dạ! Vẫn là chuyện người ta nói. Bây giờ đến lượt tôi: tôi yêu cô ấy, trai chưa vợ gái chưa chồng sao lại gọi là bất chính ạ? – Nhưng còn lý lịch của cô ta. Cậu dẫu sao cũng là bộ đội? – Xin phép thủ trưởng cho tôi được miễn nói thêm câu chuyện thuộc về riêng tư này bằng một thông tin nhỏ: cô ấy đã có mang và chỉ một ít ngày nữa là đẻ. Báo cáo hết! – Trời ơi... Lại thế nữa! Rồi cuộc sống của cậu sẽ đi đến đâu? Rồi cuộc đời của đứa bé? – Cám ơn thủ trưởng đã quan tâm nhưng tôi nghĩ cứ để cho nó trôi đến đâu tính đến đó, còn hơn là cứ đi định trước rồi suốt đời lúng túng, than thân trách phận như ông cụ nhà tôi, như... xin lỗi, như các thủ trưởng – Thôi đi! Cậu không có quyền được nói thế, không đủ tư cách, không nhân danh cái gì để ăn nói như thế cả – Vâng, tôi đã xin lỗi... Thủ trưởng bảo tôi im thì tôi im nhưng con mắt thủ trưởng hình như lại không bảo như thế – Tôi không nói chuyện với đồng chí nữa. Đồng chí... quá quắt lắm! – Vâng! – Đồng chí Lịch Lãm! – Có tôi! – Tôi buộc phải ghi vào lý lịch đồng chí những điều không tốt lắm đâu về tác phong, tư tưởng khi đồng chí trở về địa phương – Tùy thủ trưởng. Nhưng tôi chỉ muốn nói là sau này có thể gặp lại hay không gặp lại thủ trưởng, mong thủ trưởng cứ ngẫm lại lời tôi đúng hay sai. Dù vậy, thủ trưởng cũng là một trong số không nhiều những người ở trung đoàn được bọn lính chúng tôi thực sự quý trọng, xin thủ trưởng đừng lo cho tôi, thương hại tôi mà hãy quay lại lo cho mình. Đây là câu nói chân tình thẳng thắn mà ba năm ở lính đã dạy cho tôi biết cách nói như thế...

.....

- Này, cậu có biết thằng cha trời đánh thánh vật đó là ai không?

Câu nói của Bình khi anh ta từ chỗ hai vợ chồng ấy trở về đã khiến Nam giật thót người, cũng như gần đây, từ lúc Thảo ra đi, anh hay sinh tật bần thần để rồi thỉnh thoảng lại giật thót người lên như thế.

- Chính là cái thằng đã lảng vảng trước khu tập thể nhà cậu và đã từng vào quán của ông già vợ cậu với cung cách rất hỗn...

Theo như lời Bình tả thì gã còn rất trẻ, mặt mày dị hợm đúng như chị hàng nước nói. Khi Bình mon men đến gần, móc thuốc ra mời: “Ê, làm một điếu cho ấm phổi, anh bạn!” thì *anh bạn* chỉ khẽ nhìn lên, rút một điếu giắt vành tai, bật ra một tiếng cám ơn khô khỏng rồi lại ngồi xõm xuống ba-toa đường, tiếp tục gặm mía. Bình bảo nhìn cái cách gã ta gặm mía mới khiếp! Gần như nhai cả vỏ, nhai bằng cả răng hàm lẫn răng cửa, chỉ cần vài cái rộp rộp là đã bay đứt đi một dẫn dài, bã mía phèo phèo đùn dưới chân cả đống. Người răng lợi trệu trạo đá bóng trong miệng như Bình, nghe gã nhai rau rầu mà ớn lạnh cả xương sống. Này, Bình cũng ngồi xuống hỏi bồ bã, rét vậy mà vẫn ăn mía không sợ cóng răng sao *anh bạn*? Anh bạn vẫn làm thinh không trả lời, chỉ gúc gặc cái sọ to tướng rồi lại... rộp rộp! Ánh sáng ngọn đèn cao áp mới mắc xanh lét như đèn nhà mồ soi thẳng vào cái miệng thâm sì, đầy râu và phồn thực như lúc nào cũng thèm ăn thèm uống của gã. Soi cả vào con mắt vô hồn vô cảm gần như không có tư duy ấy nữa. Và quần áo, trời, nó mới bốc mùi chua loét làm sao! So với lần gặp trước thì lần này hẳn có vẻ bọt bọt đi nhiều! Chán, Bình mới bỏ gã đấy, đánh mắt về phía sau, đụng ngay phải cô vợ đang ôm con ngồi sát chân tường. Nghe được cả tiếng muỗi bay vo ve phát ra từ đó. Bất ngờ chị chàng nhô mặt ra ánh sáng, nháy mắt với Bình một cái đến góm rồi làm một động tác xin thuốc rất láu bằng hai ngón thay bắt chéo khô xác. Bình định móc thuốc ra cho thì... Cái gì? Anh chồng quát lên một tiếng hùng dũng có lẫn cả đờm, cả nước mía bắn ra. Hai ngón tay ả thụt nhanh lại và cùng lúc, mái tóc xơ xước chắc hàng tháng nay không chải gội kia gục xuống cam chịu như một

tội nhân tử hình. Tự nhiên điên tiết vì cái vẻ độc tài vô lối của cái gã dở người dở ngợm ấy, Bình mới hăng giọng tiến đến, vỗ mạnh vào xương vai gã: “Này, quát gì thế? Cô ấy muốn hút thuốc thì cứ để cho cô ấy hút. Cũng là một cách chống lạnh chứ sao?” Gã vẫn chẳng thèm trả lời, chỉ chuyển ánh mắt dài dại từ người vợ lên ngọn cây và lại... rộp rộp!

- Mẹ khi – Bình kết luận – Tao mà có sức khỏe như mày thì nhất định vừa rồi tao sẽ dần cho hẳn một trận cần thận.

- Cậu ấy ăn mía à? – Nam hỏi lơ đãng.

- Mía. Ăn như voi.

- Môi dày à?

- Dày như môi trâu

- Mắt nhìn lỳ lỳ à?

- Lỳ. Như mắt tướng cướp.

- Cậu về trước canh chừng con bé cho mình một chút, được không?

- Làm gì?

- Mình muốn ra đây. Rất có thể cậu ta là...

- Là ai thì cũng muộn rồi. Cả nhà đã rúc gọn vào trong mảnh chiếu ngáy khò khò rồi. Cậu ra lơ mơ không khéo lại làm hẳn nổi cậu lên, mất công. Đây là chưa kể con chó hăn nữa. Nó cũng lằm lằm như chủ, thỉnh thoảng lại nhe răng gừ lên một tiếng, kinh chết! Rộp rộp! Ha Ha! – Bình hoa chân múa tay như làm hề – Trên đời tao chưa từng thấy một thằng cha nào ngốn mía ngon lành như hăn cả. Ăn mía như ăn chuối, nhìn mà phát thèm. Thôi về, muốn ra thì để tối mai. Con bé tỉnh dậy không thấy bố thì lại khóc nhặng lên bây giờ. Rộp rộp... sượng!

* * *

Nhưng rồi ngày hôm sau, cô bé Niên Thảo thiếu sự nhắc nhở tỉ mỉ mà chỉ có ở người mẹ mới có được, đã sơ ý để trống cổ khi đi học và bị viêm phế quản nặng. Nam phải xin nghỉ một tuần để trông con nên không còn

lòng dạ nào nhớ được đến đôi vợ chồng kia. Tới khi con bé đến trường được thì cũng với những lo toan lặt vặt của cảnh gà trống nuôi con, cái hình ảnh ấy dường như cũng không còn đọng lại trong anh bao nhiêu nữa. Và lại, đoạn đường anh đi đến nhiệm sở là đoạn đường hoàn toàn ngược chiều với cái góc phố có nhiều bóng tối ấy.

Cho đến một lần...

Chín

Đã gần nửa đêm rồi nhưng Nam vẫn chưa chợp mắt được chút nào! Ngoài trời lại đang mưa tầm tã. Cái lạnh cuối đông và những giọt mưa đầu hè ngào trộn, xối buốt vào đầu óc anh. Từ ngày Thảo vắng nhà, không hiểu sao anh lại sinh chứng mất ngủ, chứng bệnh mà ở anh chưa bao giờ xảy ra cả. Ăn khỏe, ngủ khỏe, nghỉ khỏe, làm việc khỏe... hết thấy đều khỏe là thuộc tính của anh. Vậy mà... chắc hẳn chẳng đơn thuần là bức bách chuyện thể xác, anh chắc mẩm thế dầu rằng ngày trước anh háo hức tìm đến nó mỗi ngày như một cảm hứng khôn nguôi. Anh chỉ cần có chị, trọn vẹn khao khát chị. Chị đi vắng, khối sinh lực trời phú nơi anh vẫn tràn trề như thế, hơn thế nhưng thực sự chưa một dáng hình đàn bà nào khiến anh bận trí. Một vài cô kỹ sư, nhân viên chưa chồng hay có chồng thấy anh lúi thủi một mình đã sán đến khen anh mặc quân phục quá đẹp, như sĩ quan nước ngoài; khích bác anh sao lạnh thế, bộ ngực, cánh tay nở cuồn cuộn thế kia mà lại để không thì nó teo tóp đi mất; có cô mạnh dạn hơn còn tìm đến anh tại nhà, lúng liếng mắt nói rằng nếu cần ngày ngày cô sẽ đi chợ, dọn dẹp, cơm nước cho hai bố con... Nhưng anh đều cười trừ. Cuối cùng mấy cô đâm chán mà quay đi cả. Anh giống như kẻ uống được rượu, uống rất giỏi nhưng không nghiện. Có, uống bao nhiêu cũng được; không có thì thôi, chẳng tơ vương chút nào. Hay là có nỗi lo mơ hồ nào đó ngày ngày bủa vây, xâm lấn lấy cái đầu óc hiền lành, ít khi nào chịu lóc lách nghĩ sâu vào các trạm hưởng nước đời, tình đời của anh? Hình như... cũng không phải. Tuần nào chị cũng viết thư về, thư sau dài hơn, nồng nàn hơn thư

trước, đến nỗi anh có cảm giác cơ thể nếm được hơi hương thơm ngậy của bộ ngực tròn căng của chị trong đó...

“Trên đời này, trước đây, hiện nay và mãi về sau, em chỉ có con và anh. Chính vì anh và con mà em đã làm việc hết sức mình. Thời gian đối với em bây giờ là làm việc, làm việc không biết đến ngày nghỉ, không biết đến thú vui tối thiểu mà đám bạn em chúng chẳng chịu bỏ sót một buổi nào; làm việc để tăng thu nhập và làm việc để cố quên được Hà Nội, quên được anh và con trong giây lát (Nếu có thể quên được???) Nam ơi! Mỗi lần nhớ đến con, nhớ đến tiếng gọi xé ruột của nó trên sân bay hôm ấy là em cứ muốn bỏ quách hết thầy để bay ngay về... Hà Nội mùa này chắc vẫn còn lạnh? Ở nơi đây, giữa cái thành phố sáng choang và sầm uất, em bỗng dưng thương cái thành phố nghèo nàn và lam lũ của chúng mình quá! Thương như thương chính cuộc đời của vợ chồng mình cho nên em biết rằng sẽ chẳng bao giờ em có thể rời xa được nó.

... Có nhớ em nhiều không? Yêu nhiều không? Ôi! Giá lúc này mà có anh ở bên nhỉ? Em sẽ dẫn anh đi dạo suốt đêm, ăn đủ các thức ăn ngon nhất, sẽ vùi mặt vào ngực anh ngủ một giấc thật dài mà không phải lo toan tính toán gì cả, còn bé Niên Thảo nữa?... Nam có biết không? Cứ mỗi lần ăn một trái nho mọng nước, một trái táo thơm lựng; cứ mỗi lần cắn một lát bánh mì trắng có phết bơ, phết pho mát, mỗi lần trở về căn phòng đầy đủ tiện nghi có ti vi màu, tủ lạnh, có hệ thống sưởi ấm là em lại chạnh nhớ đến nó, thương nó đến cả người!... Ở đâu, làm gì, khuôn mặt dễ thương với đôi mắt to tồ tồ, với nước da xanh xao, với hàm răng nám đen vì uống nhiều kháng sinh của con cũng hiện ngay trước mặt. Em nhớ in mặt nó, nhớ nhiều đến nỗi lắm lúc em không còn hình dung nổi mặt nó ra thế nào nữa? Nhớ những câu nói ngộ nghĩnh của nó hồi nhỏ: “Mẹ ơi! Cái ống máng nhà ta nó... đáí mẹ kìa!”. Mùa đông, phải tra thuốc nhỏ mũi nhiều quá, một lần xem ti vi nhà hàng xóm về, nó nói: “Cái ông Tây ấy mà cái lỗ mũi to thế, chắc không bao giờ ngạt đâu mẹ nhẽ?”... Nhớ nhiều lắm! Nhớ cả cái lần em đã đánh nó vì mới hơi nóng đầu một tí đã đòi mẹ mua phở! Trời... Sao em lại làm thế? Chả nhẽ vì tiếc tiền một bát phở mà lại nỡ đánh

con ư? Thảo ơi!... Từ nơi xa con có tha lỗi cho mẹ không? Chờ mẹ, khi trở về mẹ sẽ cho con gái của mẹ sáng nào cũng ăn phở chán thì thôi...”

Cứ vậy, một tháng bốn lần, có khi cả năm lần, những trang thư thấm đầy nước mắt ấy miệt mài, tức tưởi bay về với bố con anh. Những dòng nào có thể đọc to lên được cho cả hai bố con cùng nghe, dòng nào cần kín đáo, về đêm anh thầm giở ra đọc một mình, đọc đến thuộc lòng. Cũng có bận một tháng rồi hai tháng, nhà tự dừng không có thư. Hai cha con thực sự bồn chồn, cứ có tiếng gõ cửa là cả hai vội chạy ra, nhón nhác. Con bé ngơ ngẩn hẳn đi, còn anh, nỗi hoài nghi đã được mai phục từ đâu đó ẩn sâu trong lòng chột đen rằm kéo tới... Thì ra những tờ giấy mỏng tang này còn ngàn lần quan trọng hơn những chiếc va-li, những cái Mifa, cái kích... được đều đặn gửi về. Tâm sự này anh chẳng thể san sẻ cùng ai được, kể cả thằng bạn nổi khố là Trọng Bình. Nhưng rồi thư lại đến, đến trùng lặp, đến tới tấp như một sự đền bù. Hóa ra thư bị thất lạc. Nét mặt của hai bố con lại bừng sáng, bữa cơm âm thầm trong nhà lại có chuyện mà nói, mà kể với nhau. Và bao giờ cũng thế, cứ hai lá thư về thì có một lá thư được gửi đi. Trong cái lá đi đó, tất nhiên bố viết là chủ yếu nhưng khi nào cũng kèm theo mấy dòng ngọng nghịu của con... *Mẹ ơi, con chẳng giục mẹ về nữa đâu. Mẹ cứ yên tâm ở bên đó, nhưng bố bảo mẹ làm việc ít thôi. Khi nào ăn nho, ăn táo, ăn bánh mì trắng... Mẹ cũng đừng thèm nghĩ nhiều đến con nữa. Bố bảo mẹ giữ gìn sức khỏe là chính để sau này trở về, mẹ vẫn đẹp và vui như cũ...*

Sự sống, niềm vui nỗi buồn của hai cha con gắn liền với những lá thư đến nỗi có lần Bình phải kêu lên: “Thương cho mày, rất thương Nam ạ! Người ta thì vọng phu, mày lại tính tạc cái tượng đài vọng thê dờ dẩn ngay giữa lòng Hà Nội ngổn ngang chẳng ai vọng ai này hay sao thế?” Anh chỉ cười. Cười mà ánh mắt cứ im lìm dõn vào trong...

- Mẹ các anh! Các anh chơi thế là xấu thói, là đ. được! Giấy má chứng từ, hóa đơn có đủ mà các anh phạt cái con c. gì? Được, phạt thì thằng này thì nhưng xé biên lai đi!... Sao! Lại không có biên lai à? Muốn ăn đêm à?... Thôi được, coi như xong. Là cảnh sát nhà thì coi như xong, xong bég, hơn trăm ngàn thì ăn thua cái con mẹ gì! Nhưng nếu là cảnh sát nơi

khác thì thằng này đi tới cùng đấy. Chín năm tù tội còn đ. ngán, thử hỏi ngán gì cái trò phạt bản này...

Giữa đêm khuya, cái tiếng nói bật lên ông ổng đó như muốn đánh thức cả hàng phố dậy. Nam trở dậy, đi đến bên cửa sổ nhìn ra... Ai thế nhỉ? Ai mà dám ăn nói với công an càn rỡ như thế nhỉ?... À, thì ra lại là cậu Dũng, cái tay vừa ở tù ra đang xây nhà ba tầng cho cha mẹ. Hắn đang đứng đó, quần phục dạ len, mũ cối, mắt nhìn bạc phếch dưới ánh đèn đường. Trước hắn là hai người mặc sắc phục công an đang tỏ ra thực sự bối rối, người đứng trước cứ gục gặc cái đầu ra ý bảo hắn khẽ khẽ cái mồm chứ, người đứng sau lảng lảng chân dần vào bóng tối như muốn tránh cái nhìn từ đôi ba cánh sổ vừa mở ra.

- Này! Anh không được nói hồ đồ như thế – Người công an đứng trước cố ghìm giọng – Thế nào là phạt bản hả?

Tiếng *hả* chẳng có tác dụng gì, ngược lại, chỉ khiến cho giọng nói của kẻ ngang ngược kia to hơn:

- Thế là phạt bản đấy. Này, đây nói thật, nếu cần tiền uống bia, hút thuốc thì cứ nói mẹ nó ra. Làm được mười, đây cũng chả tiếc gì những người ăn hơn một đầu. Lại cứ thích ra oai kia. Muốn ăn cũng có cách ăn cho nghe được chứ!

- Thôi anh đi đi, lảm chuyện, lần sau...

Tiếng nói ấy chìm dần và thoáng chốc, cả hai bấm nhau lùi vào một góc phố tối tăm bên kia đường. Cô gái béo tốt, ăn vận sặc sỡ, tóc uốn bông có lẽ là người tình hay vợ gì đó của hắn từ trên ca bin chiếc xe ô tô loại nhỡ chở đầy bàn ghế, hàng họ Trung Quốc nói vọng xuống bằng cái giọng khàn khàn của người đi đêm đi hôm nhiều:

- Anh buồn cười thật đấy! Họ đã biết nhún rồi thì thôi, làm thế, mai này chỉ mua thù, chuốc oán, khổ vào thân chứ ích gì?

Bất ngờ anh chàng đi buôn bật cười lên một tiếng khoái trá:

- Suốt chín năm trời bị coi như giống chó, nay có dịp cũng phải giả vờ lên cái giọng con người cái chứ. Ố hô! Nhìn các chư vị đại biểu luật pháp lúi mới nhanh chưa kìa! Mẹ! Ở đời bây giờ, muốn có giấy thì không có xìn, muốn có xìn thì đừng hỏi giấy. Đảng này lại muốn cả hai kia, thì phải chịu nhục chứ sao? Thôi, bảo nổ máy đi! Tôi buồn ngủ thấy con đi mẹ rồi đây. Ba ngày ba đêm thức trắng mới kiếm ra tí tiền chứ có ăn không được của ai?

Chiếc xe nổ máy. Mùi xăng thơm như mùi dây cháy chậm. Lát sau, cả người cả xe, cả đồng hàng ngoại quốc đều mất hút vào bóng đêm lác đác tiếng mưa như một ảo ảnh bụi mờ.... Chỉ còn màu quân phục dạ len dành cho cấp tá chắc của ông bố đã về hưu để lại cho hãn là còn đọng trong lòng anh. Buồn thật! Một nỗi buồn tê lạnh, không mùi không vị, không có hình thù thừa cơ choán lấy đầu óc... Tại sao họ lại làm thế? Chả lẽ chỉ vì hơn trăm ngàn bạc vô lý ấy họ có thể cho bất cứ ai hạ nhục cũng được sao? Tất nhiên cái cậu Dũng ấy cũng hơi quá nhưng mà... buồn thật, cuộc đời lộn tằm bậy hết rồi!

... Anh chợt nhớ đến kỳ đi công tác vào Nam năm ngoái, lúc Thảo còn ở nhà. Trước cửa bến xe ô tô phụ đi miền Tây, vào khoảng nửa đêm, bỗng ở ngay con đường chạy ngay ven dinh Độc Lập cạnh đó vang lên tiếng đánh chửi nhau chí chóa. Nằm trên ghế bố ngoài trời chờ sáng; muỗi cắn quá không ngủ được, cũng tò mò như đêm nay, anh tần mẩn đi ra xem. Một cảnh tượng khó có thể tin được đang diễn ra dưới lòng đường: Một ả đàn bà ăn mặc te tua, son phấn trát bụi, chiếc răng cửa chỉ còn lại một hút đen ngòm đang vừa chửi xoe xoe vừa tiến công một người lính đeo quân hàm xanh biên phòng bằng hai chiếc dép tông trên tay: “Đ. má mày! Ủ, thì tao làm điếm đấy, làm điếm kiếm gạo nuôi con chứ tao có làm điếm với ông nội mày đâu mà mày đuổi, mày đánh?” Anh lính quát mà không ra quát: “Con đi, im mồm! Làm điếm thì ra nơi khác mà làm, ở đây có lệnh rồi là không ai được lảng vảng hết. Cút! Không tao bắn bỏ mẹ bây giờ!” Hình như đã quá nhàm, tiếng dọa non nớt ấy chỉ làm cho ả ta dạn dĩ hơn: “Mày có giỏi bắn đi! – Ắ xé toang ngực áo để hở bộ vú tong teo, áp tới – Bộ đội

bản nhân dân đi!” Người lính điên tiết thúc báng súng AK vào hông, đẩy mạnh ả ra. Nhanh như chớp, vừa gượng dậy được, hai chiếc dép trên tay ả đã đánh đến bốp vào ngực người lính rồi! Vừa đập ả vừa rít lên: “A... Mày đánh tao... Mày đánh gãy xương tao rồi! Bớ bà con... Ra mà xem bộ đội đánh nhân dân!” Lúc ấy người lính chỉ còn vác súng nhảy tránh đòn, toàn thân cứng đờ không còn biết phản ứng ra sao nữa. Thấy tình cảnh xót ruột quá, một thứ xót ruột của danh dự quân nhân bị xúc phạm ê chề, Nam đành phải lên tiếng: “Đồng chí hạ sĩ! Chuyện gì xảy ra vậy?” “Dạ!... – Người lính ập úng báo cáo sau khi đã kịp nhận ra đôi quân hàm trung tá của anh – Thành phố đã có lệnh không ai được lai vãng ở đây nhưng con mụ này...” Mới nghe đến đó ả đã nhảy thách lên: “Báo cáo đồng chí trung tá (Trời! Cũng trung tá nữa!) nó đểu lắm! Nó kéo cái xe của em đổ ịch xuống đường, nó lại còn...” Không kịp nghe hết, anh nghiêm giọng: “Nếu đồng chí sai thì xin lỗi người ta, nếu người kia sai thì – anh nhấn mạnh – có pháp luật, có vũ khí trong tay đó, đồng chí cứ phận sự mà thi hành chứ không thể đánh nhau lộn ầu như vậy được”. Nói xong anh bỏ vào luôn. Bên kia đường, người hạ sĩ như được tiếp thêm dũng khí, lại như hiểu được ẩn ý trong câu nói của anh, đã lên đạn khẩu AK đánh rốp, chĩa thẳng vào ngực con đàn bà, quát lên một tiếng rất đanh: “Đi! Đi về đồn. Lẹ lên!” Đến lúc này thì ả bỗng trở nên ngoan ngoãn lạ lùng, vừa đi lúi thủi vừa thút thít khóc như cái người đang bị oan uổng tột cùng. Đáng lẽ cái câu chuyện ấy cũng sẽ qua đi như ngàn vạn câu chuyện trái ngang khác đang hàng ngày diễn ra trên khắp mọi nẻo đường nếu như ông chủ bến xe, một viên chức cũ không buồn rầu thốt lên: “Tôi đã ở đây mấy chục năm, qua nhiều chế độ nhưng chưa thấy chế độ nào mà đi lại dám đánh lính bao giờ? Bộ đội mình sao hiền quá!” Đĩ đánh lính... kẻ đi tù về thóa mạ công an... Thế là thế nào? Không lẽ chẳng còn cái gì gọi là chuẩn mực, là còn có giá trị thật nữa sao?

Anh đóng cửa sổ đi vào, đặt lưng nằm xuống cạnh con rồi ôm chặt con vào lòng như một sự rùng mình che chở và từ trong cảm nhận hết sức mơ hồ, anh dường như nghe thấy được cả tiếng rạn nứt khe khẽ, lạnh sắc, bất ổn của những tháng ngày mai sau thấm buốt vào tận từng tế bào...

* * *

... Anh nhớ lúc đó vào khoảng hơn một giờ đêm. Vừa mới thiu thiu chớp mắt được một lúc thì, cùng với tiếng mưa rơi trên mái ngói không hề nhẹ hạt hơn, một tiếng gõ cửa, không, có lẽ đúng hơn là một tiếng cào cửa vang lên. Thoạt đầu anh thấy kệ! Chớ mà nhà ai giờ này còn để cho chạy hoang không xích lại? Nhưng rồi tiếng cào ngày một to dần, hình như có cả tiếng rên, tiếng nấc kèm theo?... Trời đất, chả nhẽ lại là người?... Anh buộc lòng phải trở dậy. Cánh cửa vẹo chốt vừa được hé ra thì một thân hình con gái tã tưởi gần như theo đà mà đổ nghiêng vào...

Cô ta còn trẻ, nét mặt khá thanh thoát nhưng có lẽ bị nước mưa, đêm tối và gió rét làm cho lem nhem, méo mó đi. Trên người cô chỉ phong phanh có một chiếc áo vải xanh công nhân đã ướt đến bụng và phía dưới, cái quần ka ki đen cũng không kém phần tẻ hại hơn. Một mùi đàn bà nồng nồng chua chua bỗng chốc sức lên trong căn phòng...

- Em... Em rét – Cô nói lập cập, để lộ hàm răng hơi trắng quá so với cặp môi tái xám – Anh... anh khép bớt cửa lại đi...

- Được rồi. Cô ngồi lên ghế kia, cứ tự nhiên – Anh nói sau khi đã đóng cửa nhưng không gài chốt – Cô là ai? Ở đâu đến đây, mà làm sao lại tới nông nỗi này?

Hỏi xong câu đó, anh biết ngay là thừa. Phố gần ga, nhà lại gần đường, kẻ nhờ độ đường đêm hôm tá túc tạm vào mái hiên là chuyện thường. Tuy nhiên... Anh chợt nhăn mặt lại khi thoáng nhìn thấy trên mặt ghế nơi cô ngồi đang chảy ra những vệt nước ướt láng.

- Anh có chè không? – Trong dáng ngồi co ro, tội tình, cô ngược lên hỏi – Làm ơn pha cho em một ấm, thật nóng vào!

- Chè hả? Có thôi nhưng trước hết cô lấy cái khăn bông này của tôi vào trong kia lau qua người đi và khoác tạm cái áo len kia vào không cảm lạnh chết.

- Cảm ơn anh, anh tốt quá! – Cái miệng cười heo héo – Nhưng thôi, cứ để mặc em, em quen rồi. Vả lại... người em bận lắm!

Nói bận lắm nhưng cô vẫn cầm lấy tất cả những cái mà anh đưa cho với một vẻ tự nhiên pha chút vụng về rất là thôn nữ. Và khi pha ấm chè xong quay lại, anh thoáng sững sờ khi thấy cô đã mở khuy áo, đang luồn khăn vào lau phía trong người, để lộ ra một bộ ngực căng mọng không đeo nịt và một thành bụng trẻ trung, tròn nẩy. Chưa hết, làm như không hề biết anh ở đó, cô thản nhiên kéo cao quần lên lau tiếp, lau chăm chăm theo hai bên bắp đùi, bắp chân trắng nuột và khá dài... Lại còn thế nữa! Anh khịt mũi lúng túng quay đi, lần thứ hai lại bất giác sững sờ trước sự thay đổi hình hài quá ư đột ngột của vị khách trong chiếc áo len màu ghi nhẹ đang khoác hờ trên vai! Trông cứ như cô giáo làng, lại còn giống một con buôn phố huyện mới ra tỉnh. Tóc còn buông xõa xuống vai mới hách chứ! Cứ làm như nghệ sĩ mộng mơ.

- Uống đi! Xin mời! Chè Thái đó – Anh lại khịt mũi và rót cho cô một chén đầy.

Cô khách run run cầm cả hai tay rồi thận trọng đưa lên miệng. Cái miệng nhỏ, tái nhợt chìm trong hơi chè bay lên tựa một làn sương mỏng, tỏa ra cái mùi thơm dịu dịu.

- Ngon quá! Sao anh pha khéo thế? – Con mắt lá răm của cô nhìn lên đưng hết ánh đèn – Cho em chén nữa! Thôi, cứ đưa cả ấm đây cho em uống, em tự rót lấy. Chắc dân trí thức như các anh sợ mất ngủ, không dám uống trà giãc nửa đêm đâu nhỉ? Ngon quá... Hơi đặc một tẹo, còn nước sôi không anh?

Nam một chút nữa bật cười. Trần đời anh chưa thấy một người đàn bà nào lại có lối thưởng thức trà sành điệu và háo hức như thế này. Uống như thầy đồ, như kẻ nghiện ngập, như chết khát, như lọt lòng ra đã bị quẳng vào bị chè rồi. Giải!

Cô gái chột nhãn quắt mặt, đưa tay ôm ghì lấy bụng:

- Dại em rồi!

- Sao? – Nam hốt hoảng hỏi.

- Cả ngày nay em chưa có hột cơm nào vào bụng. Uống trà của anh nó quặn... nó quặn... Anh ơi! Em... em đói.

- Đói? Sao không nói ngay? – Anh hỏi với giọng ái ngại thật sự.

- Tại... tại trông cái tướng anh... em hãi quá!

Bất giác anh liếc nhanh vào mặt gương... Có gì mà hãi nhỉ? Vẫn thế, nhẵn nhụi, không râu ria, tóc tai cắt đúng ba phân, vẫn rất chi là mặt mũi anh bộ đội như Thảo thường nói, có gì mà hãi? Vớ vẩn! Hãi mà dám nhìn người ta xeo xéo thế kia?

- Nhà không còn gì ăn, để tôi chạy ra phố mua cái gì vậy nhé!

- Eo ơi! Mưa thế này, em không dám đâu.

- Hay là... Nói cô đừng giận, chờ lát nữa tạnh mưa, tôi xin... đưa tiền cho cô đi ăn cái gì vậy, được không? Tôi cũng biết là cô...

- Vâng! – Cô nhìn xuống, mi mắt mọng lên – Nhà em vô phúc. Bố mẹ chết sớm, chồng theo người ta rủ rê đi đào vàng cũng sập hầm chết nốt! Thế là em phải gửi con, bỏ làng ra đi. Ngồi trên tàu em lại bị chúng nó trấn hết đồ đạc, tiền nong! Cái số em nó khốn nạn quá anh ơi! Hu... hu...

Cô gái òa lên khóc nức nở, khóc thật, nước mắt nước mũi tràn đầy hai gò má đã lấy lại được chút ít sinh khí màu hồng. Nam cũng bất chợt thấy ngực mình nghèn nghẹn... Khi thế! Mới có mấy tháng trong cảnh đờn cô mà lòng dạ mình đã trở nên mềm yếu, hay mũi lòng như thế này sao?

- Thôi thì thế này vậy nhé! – Anh cố lấy giọng tỉnh táo – Nhà còn ít cơm nguội, hay là tôi rang tạm lên cho cô ăn?

- Còn cơm nguội hả anh? – Cô gái nhìn lên, mắt ráo hoảnh.

- Còn. Còn cả cá kho và... đĩa dưa muối nữa.

- Nhất rồi, việc gì phải rang, anh cứ về! Em thích ăn cơm nguội với cá kho lắm.

Cái mâm cơm thừa chiều này của hai bố con được bê xuống. Cũng còn ổi thứ: cá kho, thịt rim, đậu rán, dưa cải và lưng xoong cơm có lộn cả ít cháy. Đây toàn là những thứ do Loan đi chợ rồi tự làm lấy cho hai bố con ăn dần chứ cả như anh thì quanh năm suốt tháng chỉ cần hai món canh và khô là đủ. Sợ có cái gì không phải, rị mọ quá, anh ngần ngại một chút rồi mở tủ lạnh ra lôi cả lọ ruốc bông dành cho bé Niên Thảo và chiếc bánh mì mua sẵn sáng mai nó ăn đi học sớm.

- Em ăn nhá!

Mắt cô khách sáng lên như mắt một đứa trẻ háu đói rồi tự nhiên cầm lấy bát, lấy thìa bới cơm như chính cái khẩu phần ăn này là để dành cho cô chứ không phải ai khác. Cô vò, cô gắp, cô ăn ngon lành, xuyp xoạp, xuyết xoa, tặc lưỡi, có ớt không anh, giá có thêm một múi tỏi nhỉ, nhà còn nước mắm cho em một tí, em là hay ăn mặn lắm cơ... Cô nhai, cô nuốt háo hức đến nỗi chính cái bụng của anh cũng muốn bắt đói sôi lên òng ọc. Anh chợt nhớ đến hình ảnh những cô thanh niên xung phong ngày nào, sau một đêm thức trắng tại trọng điểm, sáng ra còn sống trở về lán, họ cũng ăn cũng nuốt ngấu ngiến như thế này. Và... Thảo nữa? Ngày ấy em cũng đói cũng rét, cũng ướm át và da dẻ cũng hồng dần lên dưới ánh lửa như cô gái lạ đêm nay phải không? Mắt anh tự dưng mờ đi...

- Em ăn hết rồi, ngon quá! Kể có nữa cũng ăn được. Ở... Anh làm sao thế?

Anh khẽ giật mình nhìn xuống... Hết thật. Hết cả cơm lẫn rau, cả cá lẫn thịt, ngay cả chiếc bánh mì vàng rộm cũng không còn nằm chình ình ở một góc mâm nữa! Riêng lọ ruốc bông là vẫn còn nguyên. Lọ ruốc dì Loan loay hoay làm riêng cho bé Thảo và cấm anh không được hứng chí mang ra nhậu với đám bạn bè lính tráng. Dì Loan... Chết thôi, giờ này mà cô ấy biết hay bắt gắp cái ả đàn bà ăn uống như rồng cuốn kia ở đây thì nguy! Có thánh nhập vào cũng chịu, không biết chạy cãi thế nào. Anh đứng dậy bê mâm trở lại nóc tủ lạnh, liếc nhìn vào giường con một cái rồi làm như vô tình, nói nhỏ:

- Chà! Mưa xem chừng có vẻ tạnh rồi đấy, nhỉ?

- Đâu, mưa có phần to hơn ấy chứ? – Cô gái cãi ngay.

- Thế à? – Lựa cái trở mình của con, anh vội đi đến bên giường – À đây, bố vào với con đây. Khổ, mấy hôm nay trở trời, đã bảo che cổ cho kín lại không nghe, đêm nào cũng húng hắng ho thế này!

- Cháu làm sao hả anh? – Cô gái nhả vội cái tằm xuống đất – Để em xem nào! Anh tránh ra tí tẹo đi!

- Ấy... không, không có gì! – Anh kín đáo đứng chắn trước mặt con và cô khách – Bệnh trẻ con trái nắng trở trời ấy mà. Cô cứ ngồi chơi, uống nước đi! (Thực ra anh muốn nói: Xin cứ ngồi im đấy và nói nhỏ nhỏ thôi kẻo nó tỉnh dậy thì...)

Người khách ngoan ngoãn nghe lời chủ nhà, lại ngồi xuống và rót nước uống thật, thỉnh thoảng đánh lười vào răng toóc toóc vẻ thỏa mãn, no nê như đang ngồi giữa gia đình nhà của mình.

- Anh có thuốc cho em điếu? Ăn xong không có điếu thuốc nó nhạt...

- Xin lỗi! – Giọng anh đã lạnh lại – Tôi chỉ quen hút thuốc Lào.

- Giời ạ! Người trông đẹp trai thế kia mà lại hút thuốc Lào? Cẩn thận không bà chị lại chê, mất vợ như bỡn đấy ông anh ạ! Ở xã em cũng có một đôi vợ chồng, thuở còn nghèo khổ thì thương nhau lắm, vợ đi đâu về cũng không quên giặt túi gói thuốc Lào cho chồng; đến khi làm bà chủ tịch huyện, lại cũng chỉ vì cái mùi thuốc Lào đó mà chê hôi, chê bẩn rồi đòi li dị đấy. Quên, chị ấy đi công tác xa hả anh?

- Vâng, nhà tôi đi vắng – Anh trả lời mà đầu óc lại vảng vất cái điều cô khách vừa nói.

- Buồn nhỉ? Thảo nào lúc mới vào là em đoán ngay. Đàn ông ở một mình chỉ cần ngủ là biết thôi. Eo ơi, gớm chết!

- Xin lỗi chị, theo tôi thì bây giờ thế này nhé! – Anh nhìn thẳng vào đôi mắt lá răm đang lóe lên một cách ranh mãnh của cô – Muộn rồi, vợ tôi lại

không có nhà, ta cứ ngồi trò chuyện mãi thế này e... không được tiện. Vậy tôi cho chị mượn cái áo mưa để chị dùng tạm. Và chị có thể cầm theo luôn cũng được, cả cái áo len kia nữa, nhé!

Nghe xong, cô khách chột xịu mặt xuống, đôi môi thườn ra:

- Thì ra anh cho em ăn no rồi anh đuổi em đấy à?... Anh chỉ coi em như con ăn mày ăn nhật, thậm chí không hơn gì con chó đói như vậy thôi sao?

- Ấy, tôi đâu dám. Tôi chỉ muốn nói là... Quả thực tôi chỉ...

- Anh ác lắm! Trời đang mưa to, em biết đi đâu? Anh là bộ đội, chồng em ngày trước cũng là bộ đội, biết vậy thì em mới dám quấy quả chứ ai dè...

Vị khách đem lại gục đầu khóc tấm tức như suốt cả một đời cô ta chỉ sống trong vùng đau khổ như thế này.

- Khổ quá! – Nam vò đầu bứt tai – Thì cô cứ ở, tạnh mưa thì đi chứ có ai làm gì đâu? Nhưng... thú thật, cả nhà chỉ có độc mỗi cái giường...

- Thì em nằm đất – Cô ngẩng lên nhoén cười ngay được – Đời em ăn đất nằm cát quen rồi, nhá!

Nhá!... Cái tiếng *nhá* bay vụt vào trong ký ức, nó tự dưng nhắc nhở đến cái đêm rừng năm xưa, cũng kẻ bảo đi, người bảo ở như thế này! Nhưng rốt cục cô ta là ai? Lành hiền đáo để, chân thật ranh mãnh có đủ, chả hiểu ra làm sao hết? Trời ạ! Sao tự nhiên mình lại đi rước cái của tội của nợ này vào nhà không biết? Rồi lại còn mưa nữa? Cuối đông rồi mà mưa gì vẫn dai như giẻ rách?

- Vâng, tùy cô! Tôi cũng cần đi nghỉ một chút để mai còn đi làm sớm.

Nói xong, anh lăm lè mở tủ lấy tấm chăn len, lấy luôn cả tấm dù pháo sáng còn in cái dấu vết kỉ niệm năm xưa quăng cả cho cô. Tưởng rằng làm thế cô ta sẽ ngại ngùng mà thay đổi thái độ nhưng không, cũng thoải mái như khi ngồi trước mâm cơm, cô gái đứng dậy đón lấy tất cả rồi thoăn thoắt trải chiếu, rũ chăn và chuôi mình nằm xuống.

- Ấm quá! – Cô rên lên nho nhỏ như mèo rên – Thế là xong chứ có gì đâu. Nói đùa, anh tốt thật đấy. Bà nào vợ được anh thì sướng cả đời. Thôi, chúc anh ngủ ngon nhé! Em ngủ trước đây. Anh quen để đèn hay tắt đèn thì tùy anh nhưng em... thích tắt hơn.

Bật lên một tiếng cười khúc khích, cô chui hẳn đầu vào tấm dạ, duỗi thẳng hai chân ra, làm lộ rõ hình hài, độ lượn của bộ ngực, nét uốn của đôi bắp đùi, khoảng hõm của... dưới lần len mỏng. Cả tấm chăn đang thờ phập phồng và chắc là sẽ ấm nóng lắm nếu lùa tay vào... Mùi băng phiến hay mùi đàn bà từ tấm chăn thoang thoang tỏa ra làm anh vội quay đi để xóa nhanh một cảm giác rợn rạo nào đó đang bắt đầu chuyển động trong người. Nhưng vẫn còn cái tiếng rên nho nhỏ đầy khoái cảm như tiếng mèo? Đúng là một con mèo hoang đi đêm lạc vào đây. Anh thò tay tắt đèn. Căn phòng bỗng chìm ngập trong bóng tối nhưng ở dưới sàn, chỗ cô ta nằm, vẫn có vệt sáng đèn đường mờ mờ soi vào. Anh úp mặt vào tóc con, nhắm nghiền mắt lại. Gặp hơi bố, bé Niên Thảo vật cánh tay bé xíu, thơm lừng của nó vào cổ anh rồi lại ngủ tiếp. Lạnh quá! Mưa vẫn không thôi gõ vào mái ngói như đếm ngày tận thế trên hoang đảo. Hoang đảo chỉ có hai người... Sao ăng lạng đường này? Tiếng cựa mình của cái thân thể biết chắc là tròn trịa, trắng muốt và nóng hổi dưới kia thỉnh thoảng lại sột soạt thuôn xoáy vào tai, chui luôn nhót nhát vào tận trong ngực, trong bụng, trong đùi anh. Nam khê trở mình, giụi mặt xuống gối... không ăn thua. Tiếng sột soạt vẫn rền lên với cái vẻ như nó sắp bò lên giường, sắp động chạm vào da thịt anh. Toàn thân anh thoát cứng đờ lại. Trời ơi! Sao nhột nhạt thế này? Nhột nhạt như cái đêm ngồi sát kê em năm ấy. Bình tâm lại nào... Cái thể xác hùng hực sức sống đã xa mùi đàn bà khá lâu trong anh bứt rứt đòi hỏi được bung tỏa nhưng cái đầu quá ư lạnh hiên, nghiêm ngặt, cả đời chưa biết đến người thứ hai ngoài vợ của anh lại níu anh lại. Ràng níu thật chặt vật. Anh biết rằng, nếu lúc này mình chỉ cần mở mắt ra nhìn cái vật thể dưới kia lần nữa thì toàn bộ ham muốn đến nghẹt thở trong anh sẽ phá bung ra hết, phá rất tàn bạo, phá mà không thể lường trước được...

Mẹ ơi... Đúng lúc đó, bên anh, bé Thảo cất tiếng gọi mẹ trong mơ. Chính tiếng gọi tội tình, bé bỏng đó đã làm đầu óc anh dịu lại. Anh chạnh nghĩ đến chị... Giờ này chị đang làm gì? Ở bên ấy có mưa gió thế này không? Chị cũng đang nghĩ đến bố con anh hay là lại đang âm thầm gói ghém đồ đạc để sớm mai ra bưu điện gửi về nhà? Gửi cái gì nhỉ? Chao ôi! Phải cảm ơn những chiếc va li màu mận chín dán nhãn hiệu ngoại quốc sang trọng ấy làm sao! Nếu chẳng có nó, chắc gì đêm nay bé Niên Thảo đã được ngủ một giấc ngon lành trên chăn dưới đệm thế này. Và trong tủ kia cũng đang còn một chiếc va li đựng toàn áo lông Đức màu cỏ úa hay màu xi măng thôi chứ có gì lạ đâu nhưng cũng đủ để bố con anh sống ung dung được nửa năm hoặc có thể hơn. Thương em nhiều lắm! Biết rằng mỗi chiếc va li như thế, nó đã phải ẩn chứa bao nhọc nhằn, tủi nhục và cả nước mắt của em. Đáng lẽ cái người phải chịu đựng cảnh ấy là anh kia nhưng em không muốn. Thôi thì, chỉ cầu mong ở cái vương quốc nhiều xa hoa, quyến rũ ấy, em cố giữ được mình, cố đừng để cho bệnh sốt rét rừng trở lại như mỗi khi em phải lo toan, bận tâm suy nghĩ quá một điều gì. Con đang gọi mẹ đây, em có nghe thấy không?... Và anh thiếp ngủ đi trong dòng tự sự cuối cùng ấy.

* * *

Ngủ trể nên dậy trể. Khi anh giật mình tỉnh giấc thì không còn thấy vị khách đêm ấy đâu nữa? Cái chiếu trải dưới đất vẫn còn nguyên nhưng tấm chăn len và miếng dù đã biến mất!... Có tiếng nổ nhẹ trong đầu như một sự vỡ hiệu, anh bước tới mở nhanh cánh cửa tủ... Chiếc vali mới nhận về cũng không còn đó nữa! Một tiếng nổ khác to hơn. Anh lao tới mở ngăn kéo bàn làm việc và... đứng sững: toàn bộ số tiền cơ động của hai cha con hơn một triệu bạc đựng trong chiếc ví da chỉ còn lại một khoảng trống hốc bẽ bàng... Thế là rõ. Miết mạnh lòng bàn tay đầy mồ hôi của mình vào hai bên thái dương giật nhẹ, anh khẽ rên lên một tiếng:

- Con khốn nạn!

Tiếng rên ấy làm cho bé Niên Thảo tỉnh dậy.

- Cái gì thế hả bố?

Tiếng hỏi trẻ thơ sớm mai trong trẻo như tiếng chim. Không trả lời, anh bước nhanh đến cửa. Cửa không gài chốt. Anh đi ra mặt đường. Đường còn vắng tanh, chỉ còn mấy quán bún bánh đang lui cui dọn hàng. Anh đi trở vào, lắc đầu cười một mình. Cay đắng chưa? Từng đấy tuổi rồi mà vẫn còn bị lừa thảm hại như một đứa con nít! Không, tiền anh không tiếc, cái va li cũng chẳng mấy quan tâm, anh chỉ đau tấm dù. Cái dấu vết kỉ niệm mà cả hai vợ chồng anh đều trân trọng lưu giữ, mất đi sẽ không bao giờ lấy lại được nữa! Điềm gở báo gì đây? Sao nó lại chẳng xảy ra đúng vào những ngày đầu óc anh đang chấp chơi thế này? Anh chột rùng mình khi nghĩ đến điều đó. Cơm nguội, nước trà, tấm áo... Trời đất! Một con đàn bà tồi tệ đến tận kẻ răng như vậy mà anh vẫn có thể mù lòa cười cợt, chuyện trò lại còn đem lòng thương hại và không phải không có những phút giây rung cảm tội cùng được nữa ư? Đáng đời cho mày, thằng ngố, bao giờ cũng là thằng ngố ạ!

Trong nhà bé Niên Thảo đã thắt xong chiếc khăn quàng đỏ. Nó mở to đôi mắt đen lay láy ngược nhìn bố, vẻ chờ đợi điều gì? Anh tránh không nhìn vào đôi mắt ấy:

- Bố... Bố để quên hết tiền ở cơ quan rồi. Con chịu khó... nhịn ăn sáng một bữa nhé, sáng mai bố bù.

- Nhưng còn chiếc bánh mì trong tủ của con?

- Há... ừ, tất nhiên là của con nhưng quả thật... Đêm qua thức khuya quá, đói bụng bố ăn mất rồi – Anh chột gắt lên – Đi học đi! Đã bảo sáng mai bù mà lại!

Con bé hơi xì mặt xuống rồi đưa mắt thơ ngây nhìn vào tấm chiếu:

- Đêm qua ai ngủ đây bố?... Bố Bình à? Bố Bình đến sao bố không đánh thức con dậy?

- Ờ... bố Bình, đúng bố Bình đấy. Thôi con đi đi không lại muộn. Mai bố bù, nhé!

- Không cần bù đầu. Con chào bố!

Tiếng chào lạnh lạnh. Chào xong nó nguẩy người đi luôn. Anh buông rơi người xuống ghế... Chắc nó giận? Chao! Nó giống mẹ nó ngay từ cái nguẩy người và cái cách ít khi để cho mọi thứ vui buồn, hờn giận được bộc lộ ra ngoài. Giá không có cái chuyện quái quỷ này thì anh định tuần sau sẽ mua cho nó chiếc xe đạp mi ni ngoài để đi học theo lời dặn của mẹ nó. Còn anh, từ ngày vợ đi xa, đơn vị đã thể tất hoàn cảnh mà cho anh được chuyển về một cơ quan Bộ ở gần nhà, có dăm bảy trăm mét, đi kiểu gì chả được. Giá đừng có cái chuyện tẩm dù ấy... Mà sao lại đúng là cái tẩm dù ấy? Sau này biết ăn nói với Thảo ra sao khi cô ấy trở về?

Có tiếng gõ cửa. Ai gõ đấy? Đang điên cả người lên đây mà gõ gõ cái gì? Anh khiên cưỡng đứng dậy... Cánh cửa vừa mở thì gã ăn mía đêm xuất hiện như gã đã từng đứng ở đó lâu lắm rồi, trên tay vẫn cầm một khúc mía đang cắn dở.

- Chào thủ trưởng! – Hắn nói bằng cái giọng khàn khàn như từ gốc cây, cống rãnh vọng lên và đôi mắt thâm quầng ấy đầy rỉ chiếu thẳng vào anh.

Hơi sững lại giây lát, anh định thần và gượng cười, đưa tay ra:

- Chào cậu! Hóa ra lại là cậu đấy à, Lãm?

- Vâng, Lãm đây. Không ngờ lại được sống với thủ trưởng trong cùng một đường phố – Gã trả lời vẫn bằng cái giọng ngang ngang như thuở nào – Chỉ khác người trong nhà, người ngoài vỉa hè.

Anh chau mày nhìn gã một lát rồi khe khẽ lắc đầu:

- Thì ra là thế đấy! Nghe người ta đồn có một cặp vợ chồng cùng đưa con nhỏ đang sinh sống ở góc phố, tôi đã thoáng nghĩ đến cậu nhưng quả thật không thể... Thôi, thế này nhé! Mình đang bận, sáng nay có cuộc họp, chiều tối nay nếu rảnh, mời cậu lại chơi, bảo cô ấy đến, được không?

Một lời mời khiên cưỡng song không dè câu trả lời lại thẳng tuột:

- Tôi cũng đang bận và tôi đến đây lúc này cũng không phải là chơi mà thực ra có chút việc.

- Không sao. Việc gì cũng để đến tối, ta có nhiều thời gian, vả lại mình cũng đang có ý muốn gặp cậu.

- Cám ơn thủ trưởng nhưng việc này cần giải quyết ngay bây giờ.

Cái gì thế nhỉ? Thăng cha trông tướng mạo như sắp giết người này nó muốn gì ở mình đây? Khổ quá! Đúng là họa vô đơn chí... Nam còn đang đứng đấy mà cau có thì gã trai đã nhìn lại đằng sau, sáng giọng:

- Vào đi!

Tích tắc sau, gian phòng nhỏ chứa thêm một người nữa. Nam giật mình nhận ra đó chính là vị khách khi đêm. Cô bước vào lúi cúi, cặp mắt dài lăm lét nhìn lên rồi lại xeo xéo nhìn xuống, bàn tay cầm cái bọc quần bằng miếng vải dù pháo sáng lóng ngóng không biết đặt đâu, để đâu? Vừa nhác trông thấy tấm dù, anh định lao lại như một bản năng nhưng gã trai đã nhanh tay giăng lấy, mặt vẫn lạnh tanh:

- Có phải tất cả những thứ này của anh không?

Vừa nói gã vừa tháo nút buộc, để lộ ra nào là áo len, nào là chăn và cả cái ví tiền nâu cộm cộm ở giữa! Theo phản xạ, Nam chỉ vội nhặt lấy tấm dù trắng và lặng lẽ gật đầu.

- Trong ví có cả thấy một triệu hai trăm năm mươi sáu ngàn đồng? – Hãn nói tiếp.

- Ờ... ờ, đại loại như thế.

- Anh nhớ lại xem còn thiếu cái gì nữa không? – Hãn găm thẳng đôi mắt cô hồn vào giữa mặt người đàn bà đang thoát rùng người lên.

Không đêm nào là hãn không đánh vợ, có bận đánh đến thâm tím mặt mày... Câu nói của chị hàng nước bất ngờ hiện lên khiến anh ngắc ngư không thể trả lời. Hãn sẽ đánh chết ả mất nếu mình nói thật điều ấy ra. Sự căm giận đã chuyển thành lòng thương hại và khinh bỉ, anh quay đi, tránh không nhìn vào cái khuôn mặt tái xám đã trở nên không chịu nổi của ả:

- Không... Không còn gì nữa. Coi như đủ. Cám ơn cậu!

- Sao lại coi như? – Hấn gằn giọng rồi quay lại nắm ngay lấy cái đuôi tóc khá dài của vợ – Thế còn cục tiền nào đây? Bao nhiêu, nói!

Hấn móc túi quần lấy ra một bọc tiền toàn giấy 5000 xanh biếc được bó cứng với mấy vòng dây cao su, gí sát vào mũi ả. ả nhăn nhó khổ sở, hai tay chắp lên ngực không ngừng nâng lên hạ xuống theo cái kiểu lạy chủ của giống chó Nhật nhưng mắt lại hướng về phía Nam vẻ cầu cứu thê thiết:

- Mình bỏ em ra... Em không...

- Không cái gì? Nói! Nói không tao giết!

- Thì mình để em nói – Nước mắt ả bỗng dưng trào ra – Mà mình có cho em được nói bao giờ đâu. Đó là tiền... tiền em bán chiếc... va li của... của chú đây.

Bốp!... Một cái tát quất mạnh vào mặt ả. Con đàn bà ngã lăn ra đất, chỉ chòi đập đôi chân mà không hề kêu lên một tiếng. Bịch!... tiếp liền là một cái đá ngang hông khiến ả quẫn lên rên rỉ. Hình như chưa hả giận, bàn chân đi dép dọ của hấn chực vung lên một lần nữa chưa biết ném vào đâu thì Nam nhảy ra cản lại. Anh nắm ngực áo gã lôi mạnh ra phía sau:

- Thôi đi, thằng hèn! Dù thế nào mà cậu đánh đàn bà thế cũng là hèn! Đờ cô ấy dậy! Cậu mà còn giở trò nữa là chính tôi sẽ nện cậu.

Gã trai cười nhạt, hất mạnh bàn tay đang nắm ngực mình ra rồi quẳng gói tiền vào đồng chần len, giọng gã bỗng chìm xuống âm u:

- Khốn nạn! Cho mày đi ra chợ ra ga để kiếm tiền về nuôi thằng con mày là tao đã khốn nạn lắm rồi, nhưng đây là ở ngoài chợ, ở những nơi buôn bán lừa lọc, đều giả với nhau, còn phố này, cái phố toàn những kẻ khốn khổ như thằng chồng mày thì đã bảo là phải chừa ra. Lần cuối cùng, mày đã nghe ra chưa?

Cô vợ cắn chặt môi cho tiếng khóc khỏi bật ra, gật gật đầu, một bàn tay vô tình khẽ chạm vào bộ ngực căng mẩy mà nước sữa đang ướt nhèm ra cả ngoài lẫn vải áo.

- Thôi cậu – Nam không dám nhìn vào lần vải áo ấy – Dấu sao cũng là do hoàn cảnh nó xô đẩy... Nể tôi, người thủ trưởng cũ của cậu, cậu tha cho cô ấy. Tiện đây, tôi muốn nói với... Lãm chuyện này: so với cậu, cuộc sống của mình cũng đỡ hơn. Tức là, mình muốn cậu nhận lại một nửa số tiền kia để phần nào góp vào việc nuôi con. Mong cậu hiểu cho đây là....

- Thủ trưởng định trả ơn lính tráng? – Lãm cắt ngang câu nói của anh bằng một cái hất cằm ngạo ngược – Xin lỗi ạ! Con vợ khốn nạn của tôi nó làm lỗi thì tôi mang trả lại, thế là sòng phẳng, chả hề ai có ơn huệ với ai. Và cũng nói thật nhé: đây là cách đối xử riêng với ông bác, chứ còn kẻ khác, có mụ vợ đi Tây như ông bác ấy à? Còn lâu! Thằng em cùng đơn vị chỉ khuyên ông bác ăn ở nên giữ gìn thêm chút nữa và chớ có tin người quá thái, kể cả những kẻ thân nhất với mình. Đây có phải là trung đoàn đâu.

Nói xong, gã quay người đi luôn. Nam gọi với theo:

- Kìa, Lãm!... Ở lại mình bảo cái này tí đã... Kìa! Tối quay lại nhé!

Nhưng bỗng hai vợ chồng gã đã đi khuất ở đầu ngõ rồi! Anh chỉ còn kịp nghe thấy tiếng cô vợ tấm tức vọng lại: “Em... em không còn đồng nào cả!”. Và tiếng thằng chồng trợn ngào vào tiếng nhai mía: “Câm mồm! Đi!”

Anh công an đường phố có dáng đi thập thồm ào tới, hỏi như cháy nhà:

- Đồng chí Nam, có việc gì đấy? Gia đình ta có mất mát gì không?... Tôi vừa nhìn thấy cái đôi chôm chia từ đây đi ra?

- Không – Nam nói mà không hiểu mình nói gì – Cậu ấy bảo: đừng quá tin vào con người, kể cả... người thân nhất với mình.

- Láo! Chỉ được cái tuyên truyền bố bậy!

Người công an thả ra một câu cửa miệng như đã quen thả ở chỗ này chỗ khác rồi cũng xây lưng đi luôn. Anh đã hết giờ thực thi công vụ. Còn Nam, giờ này mới là giờ bắt đầu vào một ngày làm việc nhưng thực sự đầu óc anh oải ra, không muốn nhắc chân nhắc tay nữa. Ngồi giữa đồng tiền của vất vả nhà, anh nghĩ “Tối nay bận rồi! Tối mai mình sẽ ra với vợ chồng hẳn một tí. Tội thật! Cái thằng, tính nết vẫn không thay đổi chút nào!”

Mười

Nhưng tối hôm sau, khi một tay anh dắt bé Niên Thảo, tay kia xách một túi to đựng những đường sữa, khăn len, áo ấm và cả 500 ngàn đồng ra đến nơi, ra đến cái khoảng tối hôi mùi chuột và mùi cống rãnh ấy thì đôi vợ chồng gã nhai mía đã không còn ở đấy nữa. “Cô cậu ấy không biết đi đâu – Chị hàng nước nói – Nhưng chắc chỉ dăm bữa lại trở về thôi” Anh phân vân một lát rồi bảo: “Nhờ chị nếu cậu ấy trở về, chị làm ơn đưa hộ tôi cái túi đồ này. Cứ nói là người cùng trung đoàn cũ gửi. Và nếu có thể được, chị nói thêm cậu ấy có thể đưa vợ con vào chỗ tôi ở tạm một thời gian rồi tính sau. Nhà chật nhưng khéo thu xếp cũng có thể ở được năm người. Con bé nhà tôi có đồng người, có em bé để bế có khi nó lại vui ra kia đấy. Đúng không con?” Được bố hỏi, bé Niên Thảo gật đầu liền và nó quay sang bà hàng nước với đôi mắt thăm thăm như muốn nói: “Bố cháu nói đúng đấy ạ! Bác cứ bảo em bé đến ở với cháu”.

Một tuần sau, chị hàng nước tìm đến tận phòng anh, trả lại túi đồ và lắc đầu nói “Tối qua cậu ấy về nhoáng một cái rồi đi ngay. Nghe nói đi làm ăn đâu xa lắm. Tôi đưa túi quà và nói lại tất cả những lời cậu dặn, cậu ấy cúi đầu ngẫm nghĩ một lát rồi nói: ‘Bác cho em cảm ơn người ấy nhưng không thể nhận bọc quà này được vì vợ chồng em vẫn chưa đến nỗi. Khi nào kiệt đường, em sẽ xin được đến quấy quả sau’” “Nhưng còn cái chuyện...” “Chuyện dọn đến ở tạm chứ gì? Tôi đâu có quên nhưng cậu ấy cũng lắc đầu, lại còn bảo: ‘Chỉ có ở chỗ của mình, dù là chỗ đất cát thì mới thanh thản mà ở được.’” Nghe xong, Nam hừm một cái trong cổ, không nói gì.

Cứ ương gàn như vậy rồi chẳng biết cuộc đời của nó sẽ trôi đến đâu? Anh nghĩ trở lại cái suy nghĩ cách đây nửa năm mà tưởng rằng đã hoàn toàn quên đi...

Chỉ có điều mà cả anh cả chị hàng nước đều không biết được là sự xuất hiện vừa bất ngờ vừa không bất ngờ của Dũng, cái anh chàng tướng cướp mang tiền án đang xây nhà cho bố mẹ đó đã làm dòng đời của gã xoay chuyển ít nhiều sang hướng khác.

* * *

Dũng đến đúng vào lúc gã lại đang đánh vợ. Gã đánh kiểu gì lạ lắm! Đánh lạng lẽ, đánh không phát ra tiếng động, đánh toàn vào những phần cong vênh thừa thãi trên thân thể người đàn bà, và người đàn bà cũng chịu đòn lạng lẽ, âm thầm quằn quại, âm thầm ưỡn người lên lại lật người xuống. Hai vợ chồng tạo nên một đoạn phim câm trong đêm tối. Chỉ đến khi đứa con bọc vải nằm trong chân tường, cạnh một bãi nước đá chó khai nồng ư ử khóc lên thì những thước phim bạo lực kia mới tạm được dừng lại. Mà tiếng khóc của đứa trẻ được nuôi dưỡng trong nhà, hơi một tí đã ngoác mồm ra chói lói. Ở đây nó chỉ khóc vừa phải, khóc để cho mọi người biết rằng nó đang khóc, khóc âm ỉ, khóc nghẹn tức vào trong, khóc như nấc. Sống nơi đầu đường, chả lẽ bằng bản năng cảm nhận, cái sinh vật bé bỏng ấy cũng đã biết kìm tiếng khóc của mình cho đúng với tính chất hăm hiu xó chợ ấy hay sao?

Không biết. Chỉ hay, chợt nghe con khóc, gã vội quẳng dẫn mía đang được nện bí bọp vào người đàn bà xuống chiếu rồi chạy tới bế thốc ngay lấy cái bọc vải nhàu nát ấy lên. Tiếng hăng cũng nát nhàu:

- Tôi truyền đời cho cô biết, cô muốn làm gì thì làm, muốn đi đâu thì đi nhưng phải về trước mười giờ để cho thằng bé nó bú, nghe rõ chưa?
- Nhưng em... tại tàu Vinh hôm nay ra chậm chứ em có muốn đâu.
- Im cái mồm! Không có tàu thì biển, lang thang như con ăn mày ăn nhặt ở đó làm gì?

Cô vợ gần như rũ người xuống đất, tiếng nói cất lên ai oán nhưng rành rọt:

- Trời ơi! Thì cũng đang ăn mày ăn nhạt đấy chứ sung sướng nỗi gì mà anh còn nở nặng lời? Sao anh không bỏ quách mẹ con tôi đi cho đỡ khổ cả ba không?

Gã hơi sững lại. Có lẽ cái phản ứng bất thần lần đầu tiên gã đón nhận này khiến thằng chồng cứ trở mắt ra nhìn vợ. Con vợ cũng trân trân nhìn lại chẳng tỏ ra một chút dấu hiệu sợ hãi gì. Gã cười khoạc một tiếng, cái cười chẳng chứa đựng nội dung nhưng cũng làm cho khuôn mặt hiền lành trở lại, hiền lành đến ngô nghê:

- Lại còn nỏ mồm. Vào cho nó bú đây! Đồ con mẹ... thối thây.

Hai tiếng *thối thây* gã nói vuốt đi như rõ ràng là lần này gã không định nói câu đó nhưng theo thói quen trấn áp lại không thể không nói. Đứng bên này, Dũng phì cười. Thằng cha này quát vợ mới độc địa chưa, quát đấy nhưng cũng chỉ quát vừa đủ cho hai vợ chồng nghe và tối nào cũng ra chiêu tung chường đấy nhưng cũng chỉ tung vừa đủ để sáng ra, mặt mũi con vợ không in một dấu vết gì. Giỏi thật! Nện cho đến nơi đến chốn nhưng vẫn có ý thức bảo toàn danh dự và nhan sắc cho nạn nhân, những câu chửi đến táng tận nhưng vẫn giữ cho sao đây chỉ là chuyện trong nhà thì quá giỏi đi chứ còn gì nữa. Dũng bật cười một tiếng nửa hàm ý thán phục, quẳng mạnh lon bia rỗng ra mặt hè, đứng dậy trả tiền rồi chậm chậm đi sang bên kia đường.

So với mấy lần trước Dũng vô tình nhìn thấy thì giờ đây, chỗ ăn ở của cái gia đình này đã có phần tươi hơn. Một tấm ni lông Trung Quốc sứt sọc được chằng ngang đầu, nối giữa gờ tường và hai thân cây sấu; thỉnh thoảng nó lại căng phồng lên mỗi khi có một làn gió thổi qua. Dưới đất là một tấm chiếu đôi không rõ là màu gì được trải trên một chỗ khá khô ráo và điều quan trọng hơn là đã có một cánh màn màu bộ đội đang buông chùng tuy chỉ thoáng nhìn cũng thấy thùng tứ tung... Tất nhiên tất cả những thứ này chỉ được xuất hiện trong đêm, sáng ra nó lại biến mất đi đâu không biết?

- Cái gì om sòm vậy chú mày? – Dũng hỏi bằng cái giọng kẻ cả và quăng ra trước mặt gã gói thuốc có in ba con số 5 cũng với cách thức kẻ cả không kém – Cái gì mà vợ chồng xử với nhau nghe có vẻ nhọc nhằn quá thế vậy?

Từ trong bóng tối, gã giương hai con mắt đưng đèn đường đỏ quạch như mắt thú lừ lừ nhìn vào mặt người hỏi một lúc lâu rồi mới nhấm nháp:

- Làm gì kệ cha tôi. Việc đêch gì đến ông!

- Việc chứ – Khác với vẻ lạnh lẽo khinh đời và kiêu ăn nói hóc hiểm hàng ngày, Dũng nở một miệng cười rất tươi – Chú làm anh nhớ lại một thời khổ sở của anh, sao lại không *việc*? Buồn cười!

- Ông muốn gì?

Giọng nói của Lãm đã trở nên thực sự căng thẳng, nó chứng tỏ con người trông bạc nhược này không mấy thích thú khi một ai đó bỗng dừng giờ giọng trích thượng cha chú ra với mình.

Dũng tru miệng huýt một hơi sáo dài như còi cứu hỏa rồi ngồi gằn lại đối tượng:

- Đừng quá chú ý đến bộ quân phục dạ len trên người tớ. Giới thiệu nhé: Dũng, Đặng Tấn Dũng, chín năm tù giam vì tội hành hung trấn cướp trên suốt đoạn đường sắt Hà Nội – Lào Cai mới mãn hạn về, nay đang tập làm lại một thằng lương thiện. Nói thêm: vốn đã từng có ba tháng là lính tiền tiêu thuộc cao điểm 45 Xí Mần, rồi sau đó là bùng vì đêch chịu được đói, yên tâm chưa?

Lãm không nói gì, vẫn chỉ nhìn, Dũng nhìn lại. Một nhếch nhác, một đom đàng, một chùng trên ba mươi, một mới có khoảng hai mươi lăm tuổi, một đã thực hiện trót lọt thời hạn nghĩa vụ quân sự, một lại dở dang nhưng lại chung nhau một mẫu số của những bữa cơm đại đội, những đêm gác lạnh tê người, những khát khao vô cùng lặt vặt và những bóng núi bóng rừng ăn sâu vào mắt nên chỉ cần nhìn thôi cũng đã đủ nói nhiều hơn mọi câu nói dài dòng. Lãm ngập ngừng đưa bàn tay nhơm nhớp nước mứa của

mình ra nắm lấy bàn tay to khỏe của người bạn lớn tuổi đang phóng khoáng chìa sẵn ra trước mặt.

- Được đấy! Bàn tay cậu được đấy – Dững cười khà khà – Cái cách nhìn cũng không đến nỗi, hơi láo một tí nhưng cũng đàn ông lắm, có vẻ chịu chơi, vậy mà... ai lại đi đánh đập đàn bà vậy, nó phí đi, dù cho cái cách đánh đập của chú cũng tỏ ra rất đàn ông. Mình khoái đấy. Khà khà...

Lâm cũng cười. Có lẽ lâu lắm rồi người ta mới thấy cái miệng phồn thực luôn mím chặt kia nó cười. Hóa ra cười lại khá lành hiền, thậm chí còn hơi phần ngô ngọng, yếu mềm nữa.

- Tốt rồi chú em ạ! – Dững vỗ vai người bạn mới đến bụm một cái – Sống như con chó mà cười được như vậy là thoát rồi. Gần chục năm ở tù, nói thật, nếu tôi mà không biết cách cười to lên được vài lần một ngày thì chắc đã lấy cật nửa thiên dái mà chết đi cho rồi. Hút thuốc đi!

Tính cách khuất phục tính cách. Có lẽ cái tính cách mạnh mẽ phong trần pha một chút dạn dĩ, ngạo đời kia đã phần nào làm giảm nhẹ đi được cái mặc cảm tự ti nhưng lại làm ra vẻ tự tôn lúc nào cũng muốn tràn ra tận kẽ răng của gã trai. Gã cúi xuống rút một điếu thuốc đưa lên mũi hít hít một lúc rồi mới cắm vào miệng.

- Cầm luôn lấy mà hút – Dững khoát tay.

- Một điếu thôi. Nhẹ lắm!

- Này, hỏi nhé: sao chú mày nhai mía dừ thế?

- Quen. Không nhai, biết làm gì?

- Nhìn chú là biết ngay dân đi lính trở về. Vùng nào?

- Vị Xuyên.

- Tao cũng đã từng ở Vị Xuyên. Khổ kinh người! Nhưng được cái bọn đàn bà con gái ở đó... ngon. Khi gió heo may về, đứa nào đứa ấy chín mọng như quả táo, có thể nhai rau rầu được cả xương lẫn thịt. Mà có khi

con vợ của chú cũng người vùng ấy thì phải. Chỉ cần nom cái miệng cười, cái mắt nhìn là biết. Cấm có giấu được cái vẻ sơn cước phong tình.

- Cô ấy người dưới thị xã – Gã nói và khẽ nhìn nhanh sang vợ lúc đó đang ru con ời ọt ở chân tường.

- Nói đùa, bây giờ ngồi nghĩ lại, tao vẫn thấy những ngày năm quắp lấy nhau trong hầm bê tông nghe gió rít lộng óc trên đầu là những ngày khoái nhất. Vô tư, nghịch như quý, tất cả tham vọng chỉ gói lại mỗi chuyện là làm cách nào sáng mai tọng cho đầy cái dạ dày và chớ để dính mảnh pháo, thế thôi, chứ bây giờ nảy nòi ra nhiều cái ham muốn quá, hèn mẹ nó người đi. Nhỉ?

- Anh đã bị dính đạn cú nào chưa?

- Chưa, nên sau này mới dính... pháp luật. Tiên sư nó, cũng là tức khí mấy cái đũa ngồi chơi xơi nước ở dưới chợ, hút máu hút mỡ của thiên hạ đến béo trương béo nứt mà lại còn giở thói khinh lính, thế là tao nổ, nổ dóng giả từng viên một như nổ đội hình bọm mắt híp. Tất nhiên là nổ dọa thôi nhưng như thế cũng đủ để tao phải ra tòa án binh. Nhận cái án cải tạo ba năm, buồn thấy mẹ, thế là tao phẫn, phẫn một hơi và trở thành tên cướp đường... Nghĩ cũng đại, hi!...

- Chả đại. Nếu là tay tôi, bỏ cái sau lấy cái trước, tôi cũng nổ chết mẹ chúng nó. Ai khổ sở chết chóc trên ấy cho chúng nó phè phỡn?

- Được! Khẩu khí chú tôi nghe được. Chỉ thằng nào đã đi qua gian khổ, dù chỉ một ngày, mới có được cái khẩu khí đó. Tôi quý chú. Nhưng thôi, tôi đến đây không phải đòi hỏi chuyện đời lính, chuyện ấy nói cả ngày không quánh nước bọt, vả lại nó cũng cũ rồi, khuya rồi, động đến nữa người ta lại cho mình là thằng rồ. Chú thấy tôi nói có đúng không?

- Đúng! – Lăm gặt đầu và không quên rút thêm điếu thuốc nữa, mồi lửa quăng về sau cho cô vợ đang cười mím lắng nghe câu chuyện của hai người.

- Đúng cái mốc xì! Đúng thế mới khốn nạn. Nhưng thôi, nghe này: thấy hoàn cảnh chú, tôi thực sự ái ngại. Thằng đàn ông sống kiểu gì cũng không xong nhưng còn cô ấy và đứa bé, nhất là đứa bé, như vậy không ổn. Đúng ra không ổn cũng kệ cha chú, cuộc sống này đã dạy cho tôi biết chẳng rồi hơi đi dính vào chuyện thiên hạ, rách việc nhưng... chú lại là lính. Mà thằng lính thì... biết nói thế nào nhỉ? Cũng đếch cần nói gì hết, theo tôi, ngay sáng mai chú cho gửi vợ con về đâu đó, nội hay ngoại, tùy, còn riêng chú thì bắt đầu xắn tay lên mà làm ăn.

- Làm ăn... Làm lại cuộc đời – Giọng gã trai lại trở về cái vẻ lừng khừng – BỐ KHỈ? Lại giống như cái giọng của thằng cha phó chính trị đại đội. Làm ăn? Làm ăn cái gì?

- Chính trị nào ở đây, hở? – Cặp mắt xếch của Dũng quắc lên đầy vẻ trấn áp như cái dấu vết không thể xóa được của một thời ngang dọc – Tao mà lại đi nói chính trị với mày à? Thằng dở người! Tao nói cái cụ thể. Vợ chồng mày muốn sống được phải có nghề, mà thời thế này muốn có nghề phải có *đạn*. Tao dám chắc rằng trong bụng mày có thụt hết cứt ra thì cũng đéo có một mẩu *đạn* nào đủ cho một vại bia, đúng không?

- Vậy thì sao nào? – Vẻ mặt gã cũng rần căng lên.

- Thì hèn. Mà ở thằng đàn ông, cái hèn là cái khốn nạn nhất.

- Tôi đang khốn nạn đây.

- Thế thì phải đi kiếm *đạn*. Kiếm bằng mọi cách.

- Kể cả cái cách của ông anh ngày trước? – Gã cười nhẹ trong cuống mũi.

Thay vì phải tóm ngay lấy ngực gã, Dũng lại chọt phá lên cười:

- Nói chuyện với thằng này chỉ muốn đánh. Đời lính dạy mày được cái lối ăn nói xỏ lá ba que ấy hả?

- Này! – Gã trai đứng dậy, giọng gằn xuống – Ông có thể làm ơn không nhắc đến cái đời lính ấy một tí được không?

- Hở? – Dũng bất giác hơi lùi lại – Thằng này điên cha nó rồi... Thôi được, không nhắc nữa. Ngồi xuống đi! Và vành tai ra mà nghe: tao hiện có một thằng bạn tri âm hồi ở trong tù, lúc này nó đang là bưởng trưởng đào đá đỏ ở Quỳnh Châu, tao thì không đi được rồi nhưng tao có thể giới thiệu mày với nó. Thằng này độc địa nhưng nói chung cũng đàng hoàng.

Cô vợ bé con xấp đến gần từ lúc nào, buột miệng hỏi:

- Quỳnh Châu hả anh? Nghe nói chỗ ấy ngày nào cũng có người chết, hơn nữa, muốn vào được bưởng ít nhất phải nộp gộp ba chỉ, mà nhà em thì...

- Về chỗ! – Gã trai quay lại trừng mắt – Đây không phải là việc đàn bà nói leo – Gã nhìn trở lại Dũng – Anh nói tiếp đi!

Đang nghiêm giọng, Dũng cũng phải bật cười:

- Cái thằng này, gốc gác ở đâu mà gia trưởng kinh. Nhưng mà vợ mày nói đúng đấy. Phải có vốn. Lúc này làm bất cứ cái gì cũng phải có đồng vốn. Vốn ấy tao sẽ cho vay. Trả được thì trả, không trả được thì tao cho nợ dài hạn không cần lấy lãi. Nếu làm ăn trúng via, chỉ vài tháng là chú mày sẽ có gấp mười, gấp một trăm cái số vốn này. Và nếu có không trúng thì chí ít cũng kiếm được đồng ra đồng vào. Căn phố đây nó sẽ còn buôn bán, tao tiên liệu tới đây nó sẽ còn buôn bán xịn hơn Hàng Ngang, Hàng Đào, hầu bao căng rồi thì chỉ việc ngồi ngắm đít đàn bà cũng có cách sống.

- Anh nói thật lòng?

- Khi! Bỏ không gói thuốc làm quen lại để nói dối chú mày à? Hơn thế, nhìn bộ dạng, tao biết chỉ có chú mày mới có thể theo được cái nghiệp dừ dãn này. Nghe thủng chưa? Hay lại sợ người đời giăng bẫy? Hết tin rồi à?

- Hết.

- Vậy thì còn chờ gì nữa mà không đâm đầu vào đường tàu chết đi.

- Cũng sắp.

- Bỏ cái giọng chó ăn vãi mả ấy đi! Chuyện nghiêm túc. Vợ chồng bàn tính kĩ với nhau đi. Tao đang ở cái nhà ba tầng xây dở kia, có gì chỉ cần đến

ới một tiếng. Đừng thắc mắc vô cớ sao tao không hỏi một câu về gia cảnh của vợ chồng mày, cái gì đẩy vợ chồng mày vào nông nỗi này? Bởi vì những năm vất vả kiếm sống, tao đã rút ra một điều: tốt nhất là không nên hỏi, không nên tìm hiểu kỹ về bất cứ chuyện gì cả. Không khoái tìm, thế thôi. Chào!

Dững giơ tay ngang mày chào theo kiểu nhà binh rồi khoan thai bước qua bên kia đường. Bước đi của những người có của cũng khác, đầu ngẩng cao, ngực ưỡn thẳng, bước nào ra bước ấy, hai tay đút túi quần. Lăm nhìn theo một chút với suy nghĩ tự nhen lên như thế rồi gã cúi đầu nhìn xuống mặt hè, nhìn rất lâu, như người đang luyện tập yoga, như người ngủ gật, như cái ụ đất không lay động, đến nỗi con chó lông xám ửng trắng của gã không hiểu gì, cứ chạy xung quanh chủ mà khụt khịt nhặng lên.

- Sáng mai cô bé con ngược tàu về ông ngoại sống tạm cái đã. Cứ ở nguyên đây, có gì tôi sẽ lên đón sau.

Mười một

Trong một căn phòng cũng chỉ chừng có lẽ thước vuông như căn phòng của vợ chồng Nam nhưng lại ở tầng bốn và đồ đạc trong nhà còn tênh toàng hơn nhiều. Sự tênh toàng và ẩu tả hiện ngay trên cái nền nhà trám xi măng bê bết đất cát, đồng quần áo hôi mù quảng mỗi nơi một cái, thỉnh thoảng lại có chú chuột màu xám tro nhớn nhớ chạy qua chạy lại suốt từ góc này tới góc kia và hiện ngay ở ngọn đèn tròn treo vắt vẻo trên trần nhà mà người kém mắt nhất cũng nhận thấy giữa đui và bóng rất ít có quan hệ với nhau...

Vừa nhón mì tôm sống cho vào mồm, Trọng Bình vừa lia bút bặt mạng vào tập giấy năm hào hai đang viết dở. Dưới chân anh cũng có một đồng những gói giấy đựng mì tôm khác, cái thì quấn queo, cái thì rách nữa. Tiếng nhai bột khô roong roóc và tiếng ngòi bút sắt cào vào giấy xoàn xoạt trong buổi trưa yên tĩnh tạo nên cái sự hôn phối chẳng mấy ngọt ngào của ý niệm *sáng tạo không tách rời thực phẩm ngày nay*.

“... Phố nhà binh vẫn không ngớt nảy nở những vuông sáng đủ màu. Hầu như trong quốc gia này có bao thành phần kinh tế, có bao các cơ sở doanh nghiệp hay tư nghiệp, có bao nhiêu công ty hay tổng công ty, có bao nhiêu cách thức kiếm sống tạm bợ hay không tạm bợ thì đều biểu hiện cả ở đây. (Chi tiết này có thể dùng camera lia cận cảnh tất cả các bảng hiệu của hai bên hè phố, không loại trừ các bảng hiệu của những cơ quan quân đội đã có sẵn để tạo thành thế đối tử) Giờ đây, người ta không chỉ mua bán trực tiếp mà còn tiến hành những phi vụ giao dịch kín hờ khó có thể biết được. Tiếng búa đục tường tạm ngưng thì tiếng đổ móng đổ trần của những căn

hộ hai tầng, ba tầng vang lên. Căn phố không chỉ nở rộng tầm nhìn ra mặt đường mà nó còn đang nhấc chiều cao lên không gian. Một bà vợ liệt sĩ nằm sâu trong ngõ hẻm lầy lội than phiền: “Tôi không sợ tiếng nhạc của tụi trẻ bằng tiếng đục tường. Nó như đục chính vào đầu óc mình...”

... Chợ dân dã bò vào đến giữa phố lính thâm nghiêm. Nếu trước đây các vị tá, tướng phải lén tháo đôi quân hàm trên ve áo sau giờ làm việc để tiện mặc cả mớ rau, lạng tép khi ra chợ thì nay chợ mọc ngay dưới chân tường, án ngữ gần ngay cổng thành, mặc sức mà mua, khỏi cần sang phố lạ. Cuộc sống múa nháy chóng mặt đến nỗi có bà bị bệnh thần kinh, vợ một ông đại tá hưởng lương tướng, suốt những năm trước đây chỉ làm một động tác là mỗi ngày hai buổi xông ra mặt đường vừa múa vừa hát vang những bài ca tiền chiến hay những khúc quân hành thời kháng Pháp thì nay lại cũng biết mang một con gà hay con vịt luộc ra vỉa hè ngồi bán. Bán ai dám mua? Cho nên, không bao giờ bà thu về được một đồng cắc và cũng bởi vì, cứ đến chiều là chính bà đã bằng cách nào đó, tặc lém hết nhãn cả món hàng của mình rồi...”

- Khổ chưa! Lại đến thế này nữa kia đấy?

Một tiếng nói con gái vang lên lạnh lạnh sau lưng. Anh giật mình quay lại và cặp mắt bỗng sáng ấm lên khi nhận ra Loan. Nhận ra nhưng anh không mấy bối rối vì gần đây, kể từ ngày Thảo đi, thỉnh thoảng vào những lúc rảnh rỗi Loan cũng có sang chơi, trò chuyện với anh.

Không phải chỉ có riêng với bố con Nam, ngay cả Loan, vắng chị, cô em gái cũng thấy vắng đi một người bạn tâm sự chân tình nhất nên tự dừng cung cách sống của cô có phần nào trầm hơn nhưng mồm miệng vẫn sắc lém lém. Thấy Bình đang trong hoàn cảnh ấy, cô tự động kéo ghế ngồi xuống trước mặt anh, lấy ngón tay có cái móng thật dài, quét nhũ khe khe vào những sợi mì tôm quấn queo như đám sán trùng màu vàng:

- Anh lại tiếp tục hành xác đấy à? Tội quá! Nghệ sĩ mấy anh buồn cười thật! Tưởng cứ ăn uống linh tinh thế này mới đúng là nghệ sĩ à? Sống còn chả xong nữa là sáng tạo! Phải không ngài đại úy?

- Thiếu tá – Bình cải chính lại – Vừa vinh thăng cách đây đúng nửa tuần cộng mười bốn giờ.

- Chưa đủ. Cộng thêm chín năm chờ đợi nữa nhỉ?

- Ừ, chín năm. Chín năm không kỉ luật, không phản Đảng, không đấm một thằng nào. Lâu nhỉ? Chỉ tại cái cuống lưỡi của tôi nó hơi bị vẹo sang phải nên ngứa suốt.

- Ngứa cũng phải ăn khao. Ông thiếu tá định chuội à? Cũng phải tỏ ra ga lăng một tí cho đúng với phẩm hàm chứ lị.

- Ăn còn chả đủ, lấy lí tưởng ra mà ga lăng à? Trời đất! Hơn bốn chục tuổi đầu mới được cái quân hàm thiếu tá, cũng giống như bà già bảy mươi tuổi mới lấy chồng thì hứng khoái nổi gì mà ăn khao nữa?

- Thương chưa? – Loan nói lúng búng như đang dỗ trẻ con – Thế mà con bé ngây dại này lại không biết, lại cứ nghĩ rằng nghiệp lính các anh đến kì hạn không va vấp gì thì cứ ra chợ mà mua quân hàm về đeo kia đấy.

- Mỡ dầy mà húp – Bình phì cười vì chính câu nói bắt chước trẻ con của mình.

- Nhưng mà thôi, đồ khao em có mang đến đây rồi. Người lính không có khả năng tự khao thì bạn của người lính sẽ chu toàn chứ sao.

Loan thoăn thoắt lôi trong túi xách ra một đồng những bia lon, bánh kẹo, thuốc lá, cà phê, rau ghém, chanh ớt... và cả một đùi thịt chó luộc vàng rộm bày tất cả lên mặt bàn.

- Dành cho anh đấy. Dù sao cũng là một ngày vui trong muôn vàn những ngày buồn. Ăn không hết thì để đến ngày mai. Mai không hết thì gọi bạn bè vào xử lí giúp như cái tác phong bát ngát quen thuộc của anh.

Nhà đạo diễn thực sự hoa mắt với đồng đồ ăn này. Anh nhăn mặt lại vì đau khổ hơn là vì sung sướng:

- Trời ơi, cái gì mà nhiều thế? Tôi có phải bà đẻ đâu!

- Thì anh cũng đang thai nghén đó thôi. Thai nghén mà không đẻ được còn khổ gấp mười đàn bà đẻ – Cô bật lên tiếng cười khúc khích không hề có chút ác ý.

- Nhưng... nhưng làm sao mà Loan lại biết được tôi...

- Anh Nam nói. Em định rủ anh ấy sang luôn đây nhưng con bé Niên Thảo nó mệt nên ông bố không thể rời con.

- Mệt thế nào? Có làm sao không? – Bình hốt hoảng hỏi.

- Thật ra anh đáng yêu được ở mỗi điểm đó. Con người khác mà cứ làm như con mình – Cô lắc đầu cười buồn, một cái buồn dường như ít thấy ở cô lâu nay – Bình thường, nhức đầu sổ mũi thôi nhưng mà... nhìn cái cảnh hai bố con chăm nom nhau nó... chán lắm! Thế nào ấy? Đúng là một người chồng mẫu mực, một người cha nhu nhược đến không chịu được.

- Nếu tất cả bọn đàn ông trên đời này đều *không chịu được* như nó thì chắc rằng mọi thứ sẽ dễ chịu hơn nhiều.

- Bênh nhau thế? Đàn bà con gái tụi em thêm cái cách các vị đàn ông nghĩ về nhau, đối xử với nhau như thế lắm mà chịu, không học được. Nhưng nói đùa, nếu học được thì cuộc đời này chán mới! Em thích mọi thứ cứ phải xáo tung lên rồi sau đó từ từ xếp lại mới vui.

- Thích thế thì tại sao không vào trong kia mà sống? Tha hồ mà tung tóe nhé, tung tóe cả trong lẫn ngoài.

- Thì em cũng mới nhận làm đại diện cho một tay tổng giám đốc Sài Gòn đây *thây*. Một tay có thể nói trẻ tuổi, đẹp trai, chịu chơi, có cái đầu làm kinh tế biến hoạt và... lúc nào cũng thơm phức mùi nước hoa ngoại nhé! Được không?

- Thơm phức?

- Thậm chí trên cả... thơm phức – Nói xong, Loan rũ ra cười.

- Yêu cầu các đồng chí cười cũng phải cười trong khuôn khổ tổ chức, mơ cũng phải mơ trong tính kỉ luật hả? Văn của ông tướng nào mà điểm thế?

Rõ là... – Cô gái lại rũ ra cười một chập nữa rồi cố nén lại – Tôi còn được vài người như ông già đau khổ đang ngồi trước mặt tôi đây. Báo cáo thiếu tá, rõ, tôi đã nghiêm túc!

- Vui nhỉ? – Bình cười nhạt thếch – Làm đâu thì làm kệ cô, nhưng cần thận kéo không lại bị chính cái vẻ thớm phức ấy nó chìm đầu xuống bùn đấy. Hơn cô trên một giáp, lại là chiến hữu của anh chị cô, tôi xin khuyên thật.

- Cám ơn! – Loan cũng nghiêm mặt lại – Nhưng em cần tiền, bằng mọi cách phải có thật nhiều tiền. Không có tiền cơ cực lắm! Em không muốn như bố, cả đời trận mạc, nay về già còn phải đi bưng bê cho người ta, và em cũng không thể như chị Thảo, trên ba mươi tuổi còn phải bỏ chồng bỏ con đi làm thuê làm mướn. Và...

- Ấy... thì cứ từ từ, làm gì căng thẳng thế? Là tôi cũng chỉ muốn...

- Còn cái chuyện thớm phức mà anh vừa có nhã ý cảnh cáo em kia? Cũng có thể, miễn là đạt được mục đích của mình, anh nghe sợ không?... Nhưng chưa đâu – Mắt cô hắt ra một ánh đăm chiêu – Con gái Hà Nội mình nghèo thì nghèo nhưng có phải ai cũng sẵn sàng bán linh hồn cho vật chất như vậy. Trừ phi tay ấy là một người đàn ông dễ thương, có chiều sâu nội tâm, không tham lam và không hoạnh tiền. Khốn nỗi, thời buổi này có mấy người là được như thế? Cho nên chưa, và cũng có thể là không, đồng chí đạo diễn ạ!

- Điều ấy anh có thể tạm tin được.

Hơi hăng vì ý muốn được tiếp tục được tranh luận bị đột ngột cắt đứt, Loan nhướng mắt lên một cách bướng bỉnh đợm vẻ trẻ con:

- Tại sao cơ?

- Đơn giản: vì đến ngay như anh mà em cũng không thèm rung động máy máy mặc dầu tâm hồn anh cũng... sâu đấy chứ?

Ngược chiều với câu nói hài hước hàm ý nửa thật nửa đùa ấy, nét mặt thanh thoát hơi kiêu sa của cô gái bỗng già hẳn đi. Cô nói nhỏ:

- Vâng, nếu người bình thường ở ngoài nhìn vào thì chắc hẳn họ sẽ cho rằng quan hệ giữa hai anh em mình, một nghệ sĩ trong sạch u buồn và một cô gái táo tợn, nói năng như con trai phải nảy sinh một mối tình hay cái gì đó đại loại như một mối tình nhưng... Cho em nói thật nhé! Anh có thể là một người bạn tâm giao tuyệt vời nhưng để làm một người tình hay cái gì hơn thế, khó lắm! Sống với anh thì vui, yên tĩnh nhưng rất khổ. Anh thuộc người của thế kỉ trước, chỉ thích nhấm nháp nỗi đau riêng, bực thì chửi lên một tiếng nhưng thật ra anh rất nhát, rất không thích hành động. Cái kịch bản phố nhà binh bỏ dở mãi kia là ví dụ. Xin lỗi... nếu em nói có điều gì không phải.

- Thậm chí... trên cả sự phải!

Anh nói mà cái miệng đầy râu méo xệch đi đến tội. Vẫn nhìn vào mắt cô gái đấy nhưng cái nhìn héo hon như nhìn vào điểm cuối cùng của đời mình.

- Đừng buồn em, anh Bình nhé! Từ bé, em đã giống bố em là nói trần trụi ra mọi sự thật mất rồi. Còn cái kiểu người hoàn toàn ngược lại với anh như cái tay tổng giám đốc JVC sang trọng kia thì em cũng không thể nào chấp nhận được.

- JVC nào? – Rõ ràng là câu hỏi này chỉ nhằm xí xóa đi cái bầu không khí chẳng mấy thoáng đãng đang đè lơ lửng – Có phải cái tay tên Hùng đã có lần theo ông tổng giám ngục vĩ đại vào quán ông cụ nhà ta?

- Ở ông ta cái gì cũng thực dụng và lạnh lẽo – Loan chỉ khẽ gật đầu rồi mới nói tiếp ý mình – Trí thông minh và ngay cả mùi thơm phức kia cũng lạnh lẽo nốt.

- Thôi nâng li! – Bình mở lon bia cái bộp như một dấu chấm hết cho câu chuyện – Nâng li chúc cho gái hiện đại vừa cổ điển đốt đuốc tìm cho được một thằng đàn ông ở giữa hai thằng lãng mạn bao cấp và hào quang thị trường nhưng, chắc chẳng bao giờ có nổi.

- Có đấy thiếu tá ạ, hay ít ra cũng gần được như thế – Giọng nói của cô bỗng trở nên xa xôi, bí hiểm – Cái khoảng giữa ấy là sự vị tha, nhân hậu trong tận cùng suy nghĩ, nhân hậu lắm lúc đến như trẻ thơ. Thôi, em về đây.

À, hồi chiều bố em bảo có một người đàn bà sang trọng ngồi xích lô đi khắp Hà Nội để tìm một nhà quay phim quân giải phóng nào đó không nhớ tên, bà ta có đi qua quán bố em nhưng không vào. Coi chừng không đó lại là anh đấy.

- Thiếu gì, nhiều như tôm tươi, đang ngồi chơi xơi nước cả đồng.

- Bai! Anh cố ăn hết các thứ đi nhé! Ăn cho sạch, sau đó ngủ một giấc cho đầy, thế là sáng mai tỉnh dậy thấy cuộc đời dễ thương đáo để, nhé!

- Thậm chí... trên cả dễ thương.

Họ cười với nhau và chia tay nhau thoải mái như một đôi bạn cùng giới. Tuy nhiên cái cười của nhà đạo diễn dù cố làm tỏ ra thật sảng khoái song vẫn chẳng thể giấu được một chút bần thần, tiếc nuối bên trong.

Mười hai

Có những con người sinh ra đã mang sẵn dòng máu thủ lĩnh trong thân thể. Dù làm bất cứ việc gì, ở bất kì môi trường nào, họ đều thích làm theo ý mình, làm cho mình và khó ai có thể sai khiến, điều khiển được.

Lãm là một ví dụ.

Sau khoảng thời gian hơn ba tháng làm phu đào đất cho người bạn tù của Dũng đang ở vị thế bưởng trưởng, Lãm dần dần thấy bắt đầu có cái gì không thật ổn? Sức bỏ ra thì nhiều mà sao thu về còn cỗi quá! Chưa bao giờ, kể cả những ngày đói rét ở tiền đồn biên cương hay những đêm hành quân huấn luyện nghiệt ngã, Lãm phải sản ra một cường độ lao động kiệt sức người đến như thế. Tối mắt tối mũi, suốt đêm suốt ngày, người gầy rộc đi, nhìn vào vũng nước đái đá vàng ệch như vũng nước phân voi, Lãm nhợn người thấy mặt mình như mặt người khác, còn khốn nạn hơn cả những ngày vật vạ đầu đường xó chợ trước đây.

Khổ cực thì chịu được rồi, quen rồi nhưng nhục thì đúng là không thể nào quen được. Càng cố quen lại càng ngứa ngáy, ngứa ngáy đến muốn chửi, muốn đánh, muốn giết tươi một ai đó. Nhục vì phải triền miên sống trong cảnh đối trá lừa lọc lẫn nhau, nhục vì bị bọn cai thầu coi mình như con vật chết đói, nhục vì bị bóc lột nhờn tiền công thấy mà đành phải cầm mặt xuống đất mặc dù chính cái tay bưởng trưởng chột một bên mắt ấy đã có lần vỗ vai nói: “Thương tình chú mày là chỗ quen biết, có nhờ gửi gắm tử tế nên tao có biệt đãi hơn một chút. Chỗ nào khó, hàm nào sắp sập, rêu

đất ở đâu có bọn đặc công dính vào tao không bắt đào. Đào được ba, chú mày hưởng một, thế là sộp. Thăng khác ấy à? Nộp hết, cuối tháng mới chia cho chút ít gọi là đủ ăn để mà đào tiếp. Chú cứ làm ăn thật thà, chăm chỉ như vừa rồi là tao quý. Cái gì chứ sau khi rời khỏi đây, cầm chắc trong vài bốn cây về làm vốn sinh nhai là thằng em có thể tin tưởng nơi anh được...” Tin tưởng? Lãm nhổ bẹt một bãi nước bọt vào hai lòng bàn tay phồng rộp, tin tưởng cái thứ gì mà cả một mùa hè sắp trôi qua rồi, Lãm không những không để dôi ra được một đồng phân vàng nào mà còn ngoạm cả vào đồng vốn ít ỏi Dũng đã chu cấp cho?

Thực ra cũng khó trách được cái tay Bường độc nhờn này. Giữa hàng ngàn những con người bặm trợn, coi mạng người và mạng mình không hơn gì mạng ngóe, dầu rằng hăn nổi lên như một sếp đá dử dằn, hung tợn nhất, hung tới nổi hết thấy những lực lượng công an, quân cảnh nơi đây đều phải ngán mặt, nhưng bởi lẽ đất đai bao la, via quặng mịt mù, có phải cứ chỗ nào thọc lưỡi thuổng xuống là lập tức có ngay một viên đá chúa màu tiết dê hay màu máu chim bồ câu trị giá trăm triệu, ngàn triệu đâu. Thiên hạ từ các phương trời kéo nhau đến đây đào xới nhiều quá, tranh nhau nhiều quá, cả vùng đồi trở nên lở lói hoang toàng tự một bãi bom B52 khổng lồ, dù via đá có màu mỡ dường nào nhưng rồi cũng phải với vợ đi chứ. Thành thử có ngày thất thiếu về tay không, có ngày chỉ được độc vài viên mắt tôm bé tí tị, may lắm mang xuống chợ chỉ mong đổi được vài chai bia Tàu, dăm yến gạo. Ngày nào được kha khá một chút thì lại phải nộp hết cho Bường. Không nộp, định ăn mảnh lập tức sẽ bị khám moi từ trong mồm, tai mũi, nách bẹn cho đến tận... hậu môn, gan ruột. Khám ra, anh sẽ được ném mùi luật rừng rất sòng phẳng, có khi phải đổi cả bằng mạng sống. Mà dầu có giấu thoát, người giấu cũng không biết tiêu thụ ở đâu. Tất cả đã vào đường dây, vào băng nhóm khép kín, tạo thành thứ luật pháp riêng, luật pháp của kẻ mạnh.

Lần ấy Lãm tận mắt chứng kiến một hình phạt theo kiểu thời trung cổ như vậy.

Người bị nghi là một giáo viên dạy toán cấp ba và hình như trước đó cũng là dân đi lính về nhưng là lính chống Mỹ, đã có vợ và năm con. Không hiểu anh có giấu giếm một viên nào thật không nhưng vào cuối giờ, khi cả vạt đồi đã vắng tanh không có một bóng người, chúng lằng lạng lôi anh xuống một khoảng đất trũng và bắt đầu tra khảo. Thoạt tiên là dí dao thái thịt vào ngực. Anh lắc đầu. Sau đó là dùng mũi dao nạy răng, bắt há miệng ra. Không có gì, chỉ thấy cái cổ họng đỏ lòm nhọt nhọt. Một xô nước vũng năm lít có cả rong rêu, nòng nọc được xối òng ọc vào cái phần thòi lòi, bọt đỏ đỏ... Nước vàng tràn qua mũi, qua miệng qua tai. Cơm canh và cả máu tràn ra theo. Lồng ngực hóp xuống, khoang bụng trướng lên... mọng lên tưởng sắp nổ tung. Một đế giày vải đầy bùn giậm mạnh... giậm cái nữa, cái nữa... Đứng quần ướt nhoét, từ đó phả ra cái mùi hôi khắm không thể chịu nổi! Cái thân thể gầy guộc quần quai, hai bàn tay vàng bủng chắp vào nhau vái như lên cơn phong giật: “Tôi xin các anh... tôi lạy các anh... tôi thề trên đầu các con tôi... Hức!” Bưởng trưởng chun mũi quay mặt đi, chửi tục: “Đ. mẹ! Thằng chó nào vào trường hợp này cũng sẵn sàng lấy mả tổ nó ra mà thề cả. Tiếp tục! Đút vôi nước vào lỗ đít nó, tống hết cả xô nữa vào, kỳ cho nó phải phọt viên đá ra, có chết tao chịu.” Cái quần ka ki màu bộ đội đã bứt hết khuy được kéo móc ra, để lộ một cặp đùi như người bị teo cơ với cái bộ phận sinh dục đàn ông năm chèo nghèo, xám nhợt, nhăn nhúm dưới nắng chiều. Trời ơi! Cái cục thịt tởm lợm kia chả lẽ từ đó lại cho ra đời được năm con người? Lăm nhăn mặt nghĩ thế và không thể đứng yên được nữa. Có con sâu gì buốt nhưc quá thể bấy lâu nằm im trong đáy cùng xương sống bỗng bật dậy, lao vọt lên tận đỉnh đầu... “Chúng mày bỏ người ta ra ngay! Đồ khốn kiếp! Đã biết ngay gian thế nào mà xúm vào hành hạ người ta như con vật vậy? Bỏ ra!” Tiếng nói của Bưởng trưởng nhột nhột ngay bên mang tai: “Kìa chú Lăm, chú để cho tôi làm việc chứ!” “Làm việc cái gì? Làm cái cục cứt!” “Chú không được hỗn! Chúng mày đâu, kệ cái thằng điên này, tiếp tục đi! Chỉ có trong bụng nó, nếu cần mổ.”

Ba cái bóng đen góm guốc lại nhảy vào. Cái thân thể nhái già nhanh chóng bị lật sấp, để lộ những nốt đậu mùa thâm xịt ở khắp lưng. Một chiếc vòi nước to bằng cổ tay được kéo đến. “Bắt nó chống hông lên! Nhét vào!... Cứ banh ra mà nhét sâu vào! Mạnh tay, mau lên, tao điên tiết lắm rồi!” Người đàn ông bỗng òa khóc, tiếng van vỉ chảy ra từ khuôn mặt méo mó không còn ra mặt người. Con sâu róm vỡ nát trong đầu, Lãm nhào tới, giọng khê đặc: “Anh Thận! Anh hèn lắm! Hèn như con chó... Năm đấy mà van xin không biết nhục à? Đứng dậy đi!” Sau đó không hiểu mình đã làm gì nữa, chỉ thấy hoa mày chóng mặt, ục ục ịch ịch một hồi rồi khi mở được mắt ra, anh đã thấy cả ba bóng đen kia đều vắng mỗi đứa một nơi như vừa trải qua một vụ đụng xe ở ngã ba đường. Còn anh thì chân tay, mặt mày toàn máu...

Gã Bường trưởng phun một bãi nước bọt xuống đất, cười nhạt: “Thằng em mày đền đáp ơn nghĩa đúng luật lắm! Thì ra bấy lâu nay tao nuôi ong tay áo mà không hay! Nể tình bạn bè giới thiệu chứ không ngay bây giờ mày đã ra bã rồi thằng khốn ạ! Cút! Cút ngay cho khuất mắt tao để bọn tao còn phải làm việc lại với thằng già chết dẫm này” “Tao sẽ cút – Lãm quệt máu trên mắt – và thực tâm muốn cút từ lâu rồi nhưng phải với một điều kiện: chúng mày để người này yên.” “Nếu không thì sao, thằng em?” “Tất cả sẽ cùng chết với tao ở ngay tại đây. Nào, vào đi!”

Lúc đó trong tay Lãm chẳng có một tấc vũ khí nào nhưng đôi mắt cô hồn đang tóe ra những tia lân tinh man dại kia đã khiến cho cả đám chợn lại. Với kinh nghiệm dao búa lâu nay, chúng thừa biết với cái kiểu nhìn chó dại cùng đường đó thì tốt nhất là không nên đùa bỡn. Hơn nữa, chính cái con chó lông xám ức trắng lúc nào cũng kè kè đi theo Lãm lúc này đang nhe hàm răng trắng ớn ra bên cạnh chủ cũng khiến cho chúng thực sự ngại ngùng. Im lặng giây lâu. Cuối cùng là giọng Bường trưởng: “Đ. mẹ! Biết ngay mà. Tao đã bảo rằng sáng nay ra ngõ gặp... dĩ mà!” Và hẩn bỏ đi. Cả tốp lục tục đi theo.

Người đàn ông lồm cồm bò dậy, nói bèo nhèo: “Tôi cảm ơn chú nhưng... chú làm thế, tôi càng chết. Chúng nó sẽ không buông tha đâu! Tôi biết...”

Vẫn đứng im lìm trong bóng chiều chập choạng, Lãm không quay lại: “Im mẹ nó cái mồm đi! Đã làm lính mà hèn thế thì làm lính làm cái đéo gì? Mặc quần vào. Khảm như cóc chết!” Chợt nhìn thấy viên đá to bằng hạt ngô có dính cả phân từ ở chỗ nào đó lăn theo ống quần anh ta rơi xuống đất, Lãm cười như mếu: “Thì ra là như vậy! Nhịn giỏi nhi?... Thật khốn nạn hết chỗ nói!” Và gã cũng xiêu vẹo bỏ đi, nhưng đi về hướng ngược lại sau khi để văng lại một câu: “Mẹ anh!”

Nhưng Lãm không có ý đi hẳn. Hình ảnh tiều tụy của người vợ và đứa con thiếu sữa khóc ngằn ngặt bên vũng nước đá đêm qua đã không cho gã được dễ dàng rời khỏi cái vương quốc tàn bạo, bẩn thỉu nhưng cũng le lói hy vọng này. Phải có tiền, dù chỉ đủ để trả cho Dũng. Gã có một lời thề tự thân khi còn đi học là không được vay nợ ai, vay vì bất cứ hoàn cảnh nào, kể cả người đó là cha mẹ hay anh chị em ruột thịt. Cũng bởi cái tính cực đoan nhuộm chút màu kẻ sĩ thừa hưởng lại từ người cha một phần đó mà có lẽ đời gã luôn lận đận...

... Tiểu đoàn đóng quân gần một cánh đồng mía và căn nhà của ông chủ lò mía di dân từ dưới xuôi lên. Gã hay ra đó chơi, mua mía, ăn mía đến thành nghiện và dần dà nghiện luôn bóng hình cô con gái ông chủ vườn. Cô gái đẹp nhất nhì xã này không làm mía mà chạy chợ. Cô bán mía, buôn mía và buôn luôn cả những thứ khác nữa theo đúng nhịp điệu náo hoạt của thương trường. Gã biết thế, rất biết nữa là khác nhưng cứ phải lòng. Mỗi lần được cắn chặt vào môi cô ta là mỗi lần gã cảm thấy mình đang cắn chặt vào một dóng mía thơm ngọt, tinh khiết mà cái chất tươi mát của nó cứ râm ran chảy đến tận từng ngón tay ngón chân. Và rốt cục là gã không thể thiếu được nó. Cô gái đa tình cũng chẳng che giấu được lòng mình: “Em đã ngủ với... nhiều thằng đàn ông, có lần cô mạnh dạn thổ lộ, nhưng chỉ khi nào ở gần anh, em mới thật sự thấy mình là một con đàn bà.” Gã nghe mà đắng cay đến tận gan ruột dù rằng cô không nói thì gã cũng thừa biết như thế. Gã đã nhiều phen trốn tránh, làm mặt lạnh, đã cố áp đặt những suy nghĩ khinh bỉ, thậm chí đã thóa mạ, đánh đập, nhưng rồi cuối cùng cô vẫn tìm đến với gã, hứa hẹn, thề thốt, chăm bẵm gã bằng những giọt nước mắt, bằng tấm

lòng bịn rịn của người mẹ, người chị và cả của người em gái. Đơn vị đã phê phán gã kịch liệt, kể cả những biện pháp đe dọa nhà binh sâu sắc nhất. Gã cũng tự hành hạ mình, hơn thế, gã còn lọ mọ đi tìm những cô gái, đẹp hơn nét na văn hóa hơn, mà điều này, đối với một chàng trai lem luốc gốc Hà Nội như gã lại chẳng mấy khó, để vui đầu vào, để tìm quên, để so sánh và để khinh ghét cô. Kết cục thật thảm hại: khinh ghét thì có nhưng quên thì không! Càng khinh ghét lại càng không thể quên. Thế mới khổ! Cuối cùng gã tặc lưỡi quyết định... se duyên. Tự se chứ có ai đồng lòng ai giúp đỡ? Có hề gì. Thuê một chuyến đò dọc, gã kéo thêm thằng bạn cùng tiểu đội thân thiết nhất tên là Tùng; cô chủ cũng rủ thêm một người bạn gái cùng thôn, rồi sắm một mâm cơm có đủ gà luộc, cá nẫu, xôi chè, mấy bó hương... Thế là thành đám cưới, một đám cưới trôi lênh đênh trên con sông biên giới, trôi lênh phênh trên dòng đời, không cần biết đến đâu, bờ đâu? Cô dâu mới không đi buôn chuyến nữa mà xin được ở tại nhà trồng mía với cha. Người cha buồn đời, chán con, ruồng rẫy con và ruồng rẫy luôn cả cái chàng rể hờ binh nhất không tương lai, không của cải. Chàng rể hờ tự ái cũng không một lời cầu xin cho cái sự lạnh nhạt của ông bố vợ mặn mòi trở lại. Còn ông bố ruột, biết chắc là ông cụ sẽ chẳng khi nào ưng thuận nên tốt nhất là không thông báo gì. Thế là đôi vợ chồng thân cô thế cô, chỉ biết lấy sự yêu đương cuồng nhiệt để chống chọi lại cái dửng dưng độc ác của người đời.

Giải ngũ, gã quyết định đưa cô gái sơn cước có máu giang hồ về phố phường sinh sống. Cô yêu gã, thương gã và sợ gã. Từ ngày ăn ở với gã, người ta không còn nhận ra ở nơi cô một người đàn bà đáo để khét tiếng trong thương trường và tình trường một thuở nữa. Đi vào chùa khấn vái, các đấng thần phật phán rằng, cô đã gặp được quý tướng, buổi đầu còn lăm lăm nổi truân chuyên, có lúc nản lòng nhưng cứ bền tâm rồi thần phật sẽ không phụ kẻ lòng ngay, tâm sáng. Cô nghe biết thế và cũng cố mà tin như thế. Cô càng thuần phục chồng, càng nhũn như con chi chi trước chồng. Cô hiểu vì cô, vì tình yêu của gã đối với cô, một thứ tình yêu man dại, trường giả pha lẫn đánh đập mà cuộc sống của gã đã ra nông nổi này. Cô biết ơn gã và chỉ

còn cách lấy sự im lặng tận tụy để trả ơn. Cũng lạ! Những trận đòn, những câu mắng chửi tàn tệ của gã đã là một cái gì đó không thể thiếu được trong cuộc sống của cô. Dường như đó chính là cái chất kết dính không thể tháo gỡ được giữa hai số phận. Cô đâm ra quen đòn, rồi nghiện đòn. Có như vậy gã mới là gã, chuyên quyền, thô bạo, ngang ngạnh và ngây thơ, dữ dằn nhưng lại rất yếu mềm...

... Vùng đá đỏ ấy có những cái tên gọi quyền rũ đến rợn da gà. Đồi nào người ta đào được viên đá giá trị bạc triệu thì gọi là đồi Triệu. Đào được viên đá giá bạc tỷ thì lập tức có tên đồi Tỷ; còn quả đồi nào vô phúc đào ngoáy mãi chả có gì, người ta ngán ngấm gán cho cái tên đồi Liệt; riêng quả đồi đã từng sập hầm chôn sống hết hai mươi lăm mạng người lại được gọi là đồi Tử.

Một thân một mình với chiếc cuốc chim mẻ lưỡi, một chiếc xẻng mòn vẹt, hai cái xô nứt đáy, dăm ba chiếc bao tải vá chằng, thêm chú chó gầy trơ xương sườn; Lăm lạng lẽ tiếp cận vào khu đồi Tử đó.

Thời gian này, để vô hiệu hóa sức đào phá như trầy hội của dân tứ chiếng thập phương, người ta bắt đầu tiến hành biện pháp cho đấu thầu đất, bán đất. Mọi việc được khẹp vào vùng niêm luật hơn. Người không có đất thì không được đào. Cứ đào, nếu bắt được, kẻ trộm đất sẽ bị tịch thu dụng cụ, bị bắt giam và bị phạt tiền rất nặng. Và nếu may mắn không bị bắt thì cũng không làm cách nào ra thoát được bảy lần trạm gác liên ngành chốt chặn suốt bảy mươi cây số tới tận quốc lộ I, nếu trong người anh có một viên đá dù to hay nhỏ. Lăm lấy tiền đâu mà mua được đất khi mà một thước vuông đất ở đây đang leo tới giá năm chỉ, bảy chỉ? Vậy là chỉ còn cách chờ đêm xuống, hì hụi đào trộm từng bao tải rồi sáng mang ra suối đãi. Lăm bắt đầu sống cái đời con vạc ngày ngủ đêm đào, vừa đào vừa ngó nghiêng canh chừng bị thộp gáy. Mỗi đêm cật lực lăm cũng chỉ tọng được đầy mười bao tải là trời đã hửng sáng. Hàng trăm tải đất từ bóng đêm rờn rợn khí tử thần nơi quả đồi lâu nay không ai dám lai vãng đã theo vai gã xuống suối nhưng vẫn chưa được một viên đá nào tạm gọi là mang giá trị trăm ngàn!

Viên đá đỏ mang đầy tính ú tim của một trò chơi xổ số nhọc nhằn. Cuộc hành trình trong tử lộ âm u lòng đất không bao hàm cái nghĩa tích tiểu thành đại thông thường. Làm sao có thể *tiểu*, nếu là *tiểu* thì chỉ đủ để cầm hơi. Cái *đại* mới thực sự đáng kể, nó chỉ đến một lần, một lần để đủ cho mãi mãi, đủ cả cho một sự *lật đời*. Hàng trăm, hàng ngàn bao tải sa khoáng sẽ vẫn bằng không, dù mười năm, hai mươi năm hay cả đời cũng không có ý nghĩa gì nếu không có nó. Chỉ một vốc con nhưng có nó, cái viên đá mang màu tiết dê hay màu máu chim câu đó, tức là có tất cả.

Nghĩ như vậy và biết như vậy. Lãm vẫn đêm đêm âm thầm dũi sâu vào thân xác vào lòng đất tối tăm để gần sáng trở ra, chỉ có con chó ướt đầm sương đêm chờ gã trên miệng hố. Những khi ấy, trong cơn mê đất cát nhọc nhằn, gã dường như nghe được cả những tiếng than khóc của những linh hồn chết uổng, lại dường như cũng nghe thấy được cả tiếng ru con ai oán của vợ mình. Một viên, phải, chỉ cần một viên thôi, không được bằng đầu ngón tay út thì cũng được gần bằng đầu con chuồn chuồn, chỉ cần thế là sẽ có nhà, có cửa, có nệm ấm chăn êm, có quây mỹ phẩm hay cửa hàng điện lạnh cho cô ấy ra vào, có một công việc đàng hoàng nào đó để ngày ngày mình đến và đi, có đồ chơi, có sách vở, có mái trường tốt nhất cho thằng bé chuẩn bị bước đến, có... có hết thảy. Chỉ không có viên đá màu hồng sáng sáng hiện lên như phép màu trong đáy sàng thôi!

Đất sa khoáng mỗi ngày một hiếm. Những chỗ nào có thể đào được, kể cả chân giường, đầu cống, dưới bàn thờ, trong lòng bếp, nhà ủy ban, trong chuồng trâu chuồng bò... đều đã được người ta xới lật lên không thương tiếc. Một vài xí nghiệp khai thác cấp nhà nước, cấp tỉnh huyện đã bắt đầu rùng rùng mang máy móc tới. Viên đá không chỉ *lật đời* một con người mà nó còn có khả năng *lật đời* cả một vùng đất, một địa phương, thậm chí một dân tộc. Đất đang được quốc doanh hóa, đất tự nhiên và tự do bị thu hẹp dần. Những dân đào đất gồm có đủ các băng nhóm, đại ca, đầu gấu, cá nhân có tiền án tiền sự buộc phải tràn sang khu đồi Tử, cái khu đồi có dớp có ma lâu nay chỉ có độc một mình Lãm là dám thui thủi độc quyền.

Cũng chính khoảng thời gian đó, trên mặt sàng của gã bắt đầu đọng lại nhiều vụn đá hơn. Gã rùng mình khi biết rằng mình đang đến gần một vùng via có nó. Gã càng háo hức dũi sâu vào, dũi như một kẻ tâm thần đang phát cơn động tình với đất. Những vụn đá ngày một to hơn, sắc màu tươi tắn hơn và càng vào sâu, đất cũng càng khó đào hơn. Chưa có vụn nào bán được tiền trăm nhưng đã hứa hẹn mơ hồ có tiền triệu và biết đâu cả tiền... nữa? Gã ngộp hơi không dám nghĩ tiếp.

Đế rồi sáng hôm sau, trong một cái quán cóc ở giữa khu chợ giang hồ, một tay lòng không, đen cháy, đen hơn cả gã, đã kéo xích ghế đến trước mặt gã mà cất giọng lạnh lùng:

- Cậy đất ở đây tạm đủ rồi đấy anh bạn trẻ ạ!

- Không trẻ lắm đâu – Lãm nhìn lên và chợt nhận ra đó là một trong những tay anh chị có tiếng là lì lợm ở khu vực này – Ông muốn nói cái gì?

- Chẳng muốn gì sất. Luật lệ ở đây là lộc bất tận hưởng, chắc ông không lạ? Cũng nên cho bọn này hưởng tí, ai lại ăn dày thế?

- Tôi vẫn chưa hiểu ý ông định nói gì? – Gã dợm đứng dậy.

- Khoan đã, cứ ngồi! Tóm lại là thế này: mình muốn ông từ đêm nay chuyển sang hố khác, tạm nhường cái hố ấy cho tụi này. Không nhường hẳn đâu, chỉ vài tuần thôi rồi trả lại.

Lãm cười khẩy, khiến cho cái mặt của gã già cằn đi:

- Ông nói nghe buồn cười! Làm chó gì có cái luật nhường ấy? Vớ vẩn!

- Ấy nhưng điều này thì lại không vớ vẩn chút nào đâu, cậu bé ạ!

Hắn gần như nhao hẳn người về phía Lãm, đủ để gã nhìn thấy một cọng hành giắt ngay răng cửa của cái miệng hôi hám kề sát mặt mình – Nếu biết nghe thì còn có cơ được trụ lại, không, ngay bây giờ tìm đường mà cuốn xéo!

- Nếu tao không xéo!

Những ngày kiệt lực và quá căng thẳng dồn cả lên câu nói không cần biết hậu quả sẽ ra sao.

- Vậy thì lại quá đơn giản, con cóc ạ!

Hắn hất đầu. Lập tức một gã to lớn mặc áo bò hoa đứng gần đẩy quơ tay sang chiếc bàn bên cạnh, cầm cổ một chai bia Vạn Lực chưa mở nút giơ cao lên... Chỉ nghe một tiếng rắc rất đanh rỏi lát sau, cả tóc cả mặt Lâm sùi bọt trắng. Trộn hòa vào lớp bọt ấy là những dòng máu rỉ ra... Lâm vẫn ngồi yên, mí mắt chỉ hơi nhắm lại và thân hình khẽ đảo về phía trước như người đang nhập đồng. Im lặng, cái nửa chia bia toang hoác những cạnh sắc còn lại trên tay gã vận áo bò cũng run lên, không biết nên đập tiếp hay quẳng đi. Máu từ đầu vẫn xối ra, chảy tràn xuống ngực áo. Lâm từ từ mở mắt... Phút giây ngất choáng nhưng lại có tác dụng định thần ấy đã khiến cho gã kịp nghĩ đến con, đứa bé oặt ọe chưa đầy bốn tháng tuổi đang ngủ vẹo cổ trong tiếng muỗi bay, trong mùi nước đái chó ở chân tường và trong tiếng ru như khóc đăm của người vợ thiếu sữa. Bây giờ gã chết và nhất định sẽ chết nếu như chồm lên đấm gãy chiếc răng có cọng hành của nó thì cũng có nghĩa thằng bé sẽ chết theo. Tự dưng khuôn miệng xám nhợt của gã chuyển dịch rồi nở ra thành một cái cười băng quơ, méo mó, ủ dột và nhòa máu. Một âm thanh u ám từ đó phát ra:

- Đánh nữa đi! Thằng nào đánh thế?... Sao lại phải đánh?

Có lẽ bị cái tiếng nói ma quái lúng búng máu ấy ám ảnh nhiều hơn là sức chịu đựng kỳ lạ đến không tin được của gã, mấy kẻ tiếm đất ngõ ngang, kinh hãi rồi bám nhau từ từ lảng đi, vừa lảng vừa dáo dác nhìn lại như nhìn một quái nhân. Mãi đến lúc đó, con chó lông xám không hiểu đi lê liếm kiếm ăn ở đâu mới hồng hộc chạy về. Nhìn thấy chủ như vậy, nó chụm hai chân trước, tru lên một tiếng dài ai oán như tiếng chó sói gọi hoang rồi nhe răng lồng lộn chạy hết góc này sang góc khác để truy tìm kẻ đã gây ra cơ sự này. Gã gượng đứng dậy, huýt sáo gọi con chó lại và lát sau, cả hai lặng lẽ rời khỏi đám đông đi chếch lên sườn đồi

* * *

... Nửa tháng sau, vào một đêm trăng sáng, chẳng phải cái luật rừng man dại đó buộc gã phải nảy sinh ý định bỏ đất ra đi, mà lại chính là sự xuất hiện của người lính đặc công hiền lành đã khiến cho mọi việc trước mắt gã bỗng trở nên trống rỗng.

- Ai đấy? Đứng dậy, lên đi!

Một tiếng nói vừa đủ nghe, không gắt gỏng cũng không thật nhẹ nhàng vang lên ngay trên miệng hố. Lãm chấp chới mắt nhìn lên... có hai người lính trang bị đầy đủ đang nhìn xuống, một đeo súng ngắn, một khoác tiểu liên, cả hai đều mặc đồ rằn ri theo đúng lối ăn vận của lính đặc công. Gần đây lực lượng này đã bắt đầu tiếp cận vào vùng đồi đá đỏ với tất cả sức mạnh tiềm tàng và giai thoại đậm tính truyền thống phi phạm của nó. Có lẽ chỉ có họ, những người lính mang áo cỏ đó mới thực sự là ông chủ chính thống của toàn vùng, của tất cả những dân giang hồ tứ xứ không sợ máu nơi đây. Bắt đầu đám tứ chiếng cũng coi thường giỡn mặt như đã từng giỡn mặt rất có hiệu quả trước các sắc phục công an, thuế vụ, biên phòng, tự vệ, cảnh sát cơ động... Nhưng chỉ liền sau đó, bằng vào những cuộc đụng độ bất ngờ, họ đã giật mình hiểu ra rằng, họ đang thực sự độ sức với ai. Và thần phục, lẽ đời là thế. Ngang ngửa tận cùng nhưng một khi đã thần phục là thần phục cũng tới nơi. Từ đó, trên địa bàn toàn huyện, cứ nơi nào xảy ra mất an ninh, nơi nào có bóng dáng dân dao búa lộng hành, tức là cứ nơi nào con người bỗng tỏ ra nhõn với chuyên chính vô sản là tức thì họ được phái tới, nhờ tới để giữ nghiêm kỷ cương, giữ bằng chính màu áo lính của mình thôi chứ thật sự họ chưa một lần phải xử nặng với ai. Tất nhiên, trách nhiệm trước hết của họ là phải giữ gìn được tài sản quý hiếm của quốc gia, không cho người trái phép xâm nhập vào. Và đêm nay, một tổ trong số họ đang trên đường thực thi công vụ đã bắt gặp được Lãm.

- Vâng, tôi là kẻ trộm, các anh muốn làm gì tôi thì làm đi! – Không thèm nhìn vào ai, Lãm vừa chùi tay vào ống quần vừa càu nhàu với cái giọng bất cần – Đó, cuộc đó, xéng đó, bao tải đó và cả con chó già kia nữa, xin mời cứ tịch thu.

Con chó nghe nhắc đến mình vội cong đuôi chạy tới, nép sát bên chân Lãm, gù gù trong cổ như sẵn sàng ăn thua đủ với bất cứ thế lực nào động đến lông chân chủ nó. Người lính đeo súng ngắn lắc đầu cười:

- Anh cứ bình tĩnh! Chúng tôi có phải là loại người hễ động một tí là... – Đang nói, anh bỗng dừng sững lại rồi giọng thoáng đi – Kia! Có phải mày đó không Lãm?... Có đúng là thằng Lãm không? Đúng thằng Lãm rồi! Trời... Sao lại đến nông nổi này?

Lãm cũng thảng thốt nhìn lại và lát sau thì gã bỗng nhận ra được đó chính là người bạn cùng tiểu đội tên là Tùng năm nào. Sau khi xuống đò dọc làm đám cưới cho gã xong, Tùng được trên cho đi học sĩ quan, thế là bật tin từ đó, ai dè số phận sắp đặt gặp nhau ở đây! Một kẻ đi ăn trộm và một kẻ bắt trộm!

- Thế đấy – Lãm ngồi thừ xuống, nói một câu không ăn nhập gì vào hoàn cảnh – Bây giờ mày đã là một sĩ quan đặc công rồi kia đấy! Còn tao...

- Sao? Vợ con mày bây giờ thế nào? – Người bạn cũng ngồi xuống, vẻ xúc động hiện ngay trên cả động tác run run rút gói Du Lịch ra khỏi túi – Còn ở trên đó hay đã xuống xuôi? Sau lần ấy, tao có ý hỏi nhưng không ai biết thêm gì về mày cả.

- Thôi – Lãm cắt ngang lời bạn bằng một dáng điệu mệt mỏi – Chuyện dài lắm, vô nghĩa, nói làm gì. Bây giờ mày hãy làm phận sự của mày đi. Bắt giải về hay tịch thu đồ đoàn và nộp phạt, đảng nào cũng được nhưng tao xin báo trước là không còn xu nào mà nộp đâu.

Người bạn im lặng, cúi nhìn sâu vào lòng hồ đang bốc lên mùi ẩm ngái một lúc rồi ngẩng lên, giọng rầu rầu:

- Mày khác trước nhiều quá!... Khác ngay cả cái cách nhìn vào bạn bè. Nói thực tình, ngay từ ngày đầu khi nghe mày nói tính gán cả đời vào cô ấy, tao đã thấy có điều gì không ổn nhưng chẳng lẽ mọi người ngãng ra hết, tao lại cũng làm ngơ, chẳng ngờ...

- Ngờ gì? Mà về mà nói với vợ mà ấy. Tao quá đủ rồi. Sao? Bắt hay thu?

Người bạn lặng lẽ đứng dậy:

- Tao phải sang quả đồi bên kia có tí việc. Nếu mà còn coi tao là bạn, một thằng bạn tốt bụng như trước kia mà thường nói, tao chỉ khuyên một câu: Trở về đi! Cuộc sống dưới kia dù có khốn khổ thế nào nhưng vẫn còn là cuộc sống. Ở đây... cực lắm, nhục lắm mà rồi rút cục cũng chẳng được cái gì đâu. Mà tin tao đi. Đã đi ngang đi dọc ở vùng này nhiều, tao biết.

- Kệ tao – Tiếng nói của Lâm chìm vào một đám mây đen nào vừa bay tới.

- Thì tao cũng chỉ nói thế. Còn... Lâm này – Người bạn lúng túng móc hết túi áo sang túi quần được một nắm tiền lẻ chừng vài ba chục ngàn gì đó, giúi cả vào tay gã – Tao đoán chắc mà đang kẹt. Ai bị dồn đuổi phải đến đây đều kẹt như thế cả. Sáng mai xuống chợ cắt tóc, tắm giặt, ăn một thứ gì thật nóng đi rồi thử tỉnh tâm nhớ lại lời tao nói xem.

- Trả mà, tao không cần tiền – Lâm nói yếu ớt.

- Mà nên nghĩ đến vợ mà, con mà. Mặt mà là mặt của một thằng đói ăn thiếu chất lâu ngày. Kiểu này chỉ cần vài ba tuần nữa, dù không sập hầm thì mà cũng kiệt sức chẳng lên nổi khỏi hầm đâu. Thôi, tao đi đây. Ngày mai tao sẽ ra, dẫn mà đến chỗ tao chơi.

Người bạn đi khuất xuống chân đồi rồi nhưng sự trống rỗng để lại đã đánh bẹp toàn bộ thân xác và ý chí của gã xuống. Gã cứ nằm như thế, đắm ánh trăng rừng và sương đêm cho đến tận sáng như một xác chết. Hôm sau và hôm sau nữa, gã cũng nằm bẹp ở nhà. Nhà đâu? Làm gì có nhà? Chỉ có một cái chòi ken bằng lá muông già trên đỉnh đồi, khuất dạng trong đám cây rừng còn trơ lại toàn cành gốc. Ba tháng nay gã đã sống ở đó cũng với lọ muối, can gạo, thùng nước hứng và con chó già tận tụy của mình hoàn toàn tách biệt cuộc đời. Càng tách biệt, mọi suy nghĩ nơi gã càng kết dính khổ sở đến cái màu đỏ máu của sắc đá. Kẻ chứng kiến cuộc vật lộn nội tâm và cả thể xác này của gã chỉ không có ai khác ngoài con chó. Chú chó

giống Quảng Đông này vốn trước đây là của chung tiểu đội. Có những ngày thiếu thịt quá, cả tiểu đội đồng thanh bảo đem giết nó đi để kho mặn ăn dần, chỉ riêng có gã là quyết liệt phản đối. “Người đã nuôi chó mà lại còn nghĩ đến chuyện giết chó thì người không bằng... con chó” Gã nói thế và từ đó đi đâu, làm gì, kể cả chủ nhật xuống chơi vườn mía, hai thầy trò cứ dính chặt lấy nhau. Lên đây, ngày đêm phải chứng kiến nỗi cực nhọc, kể cả những giọt nước mắt và tiếng thở dài như bị chẹt cổ của chủ, biết giúp chủ thế nào ngoài những đêm trời chuyển lạnh, chú lặng lẽ bò vào nằm cạnh mong chuyển từ thân thể gầy guộc của mình chút ít hơi ấm cho chủ, hoặc giả những bữa hết gạo, chú bỏ đi đâu cả buổi và khi về, mắt sáng rỡ lên, nhả từ mồm ra mấy củ sắn, củ khoai bới trộm được...

Ngày thứ ba, gã gượng dậy, trông hốc hồm như một ông già gác rừng nhưng đôi con người thật sâu trong tận cùng hốc mắt vẫn khôn nguôi cháy lom dom. Tùng ạ! Gã thì thầm, dù mày nói sai hay đúng, dù cuộc đời này trước mắt chưa biết cùng đến đâu nhưng tao có gục thì cũng phải giành trọn via đá này đã. Chỉ còn độ vài mươi thước đất nữa thôi, biết đâu... phải, biết đâu thần phật sẽ phù hộ cho kẻ đường cùng? Bởi lẽ tao đâu có ôm mộng làm giàu như bao kẻ khác, tao chỉ cần có chút vốn liếng nuôi vợ con sau khi già từ đời lính trở về...

Đúng một tuần sau, cũng vào một đêm trăng sông như thế, lời thỉnh cầu của con người tốt cùng cô độc kia đã được trời đất báo ứng. Một viên đá hình bầu dục to bằng cái nút lọ dầu gió đã lặng lẽ lọt vào sàng. Cầm viên đá đã được rửa sạch chùi kỹ, màu máu chim bồ câu, run rẩy soi lên ánh trời thấy lấp lánh, xoay góc nào cũng trong suốt, gí tận mắt cũng không phát hiện ra một vết rạn dù nhỏ nhất nào, Lãm lịm người đi... Ở khoảnh khắc thần thánh ấy gã mới thấy mình thực sự rã rời và nghĩ rằng lúc này đây có thể chết được rồi. Phải tới một lúc sau, cái cảm giác mừng vui ngây ngất mới ngợp ngụa tràn về, ngợp ngụa đến nỗi gã có thể cứ thế này, trần truồng, râu tóc chạy thẳng một mạch bốn trăm cây số về tới Hà Nội được. Và gã lặng lẽ khóc...

... Người sếp đá đỏ đầu tiên gặp dưới chợ nhún vai trả gã năm triệu. Năm triệu cơ à? Cũng ghê đấy nhỉ nhưng mà... bố láo! Sao lại năm? Gã tìm đến người sếp đá thứ hai, một sếp đàn bà đi xe Dream, nói giọng Huế. Bà này nhét ngay vào túi gã tập giấy bạc ba mươi lăm triệu. Choáng váng đến nhún người, gã dùng hết sức bình sinh để thực hiện một cái lắc đầu can đảm. Cha mẹ ơi! Mới có hai người mà đã chên nhau tới hàng chục triệu rồi ư? Vậy thì cái giá tận cùng của nó là bao nhiêu? Gọi một ly cà phê thật đặc cho trầm tĩnh lại, gã bước tạt qua góc chợ, tiếp cận người sếp đá thứ ba, mà các loại sếp đá lớn nhỏ ở đây thì thiếu cha gì, đụng đầu chả thấy, chỉ cần phải hết sức kín đáo. Tại sao phải thế? Cũng là thói đời thôi. Nếu một ai đó, kể cả các ngành chức sắc, kể cả bọn đại ca đầu gấu mà đoán biết được gã đang có trong tay một viên đá kiểu này thì coi như xong? Nhẹ là bị tịch thu, nặng là bị trấn, bị theo dõi, thậm chí bị đón đường nạy răng, mổ bụng như cái người cha có năm con bất hạnh kia. Cho nên phải kín, càng kín càng chắc ăn.

Người thứ ba ăn vận kiểu Sài Gòn, đi hẵn một chiếc Toyota đời mới vào chợ. Trong khoang xe đóng kín, sau khi dùng kính lúp soi qua soi lại như kính chiếu yêu, ông ta chột nhú cái vầng trán rất khả kính rồi buông nhẹ một câu: “Đá... tốt đấy. Hơi non một chút nhưng không sao! Tôi trả chú một trăm hai mươi triệu. Ô kê chứ? Khắp gầm trời này chú không tìm nổi ai trả cao như tôi đâu. Thấy chú thành thật, tôi cũng không nói thách. Sao... chưa ưng à? Kỳ zậy cha! Thôi thì một trăm năm mươi triệu, đưa đây!”

Lần này thì gã lại vận hết sức lực để khôi thực hiện cái động tác gật đầu. Cái đầu gã muốn gật quá lắm rồi. Một trăm năm mươi triệu cơ mà? Sao lại những một trăm năm mươi nhỉ? Nhiều thế?... Chao, nếu cái bọn hút máu người thấy ngọt mà trả một trăm năm mươi thì dứt khoát giá trị thật của nó phải nhiều lần hơn thế. Sức suy tưởng thang giá vật chất của gã nường vào những con số thiên hạ vừa tung ra mà xoải vó phóng đến không cùng. Và gã lắc đầu, kèm thêm một cái cười khinh thị, cái cười tự nhiên mà có, cái cười của một kẻ có của chứ gã đâu có chủ bụng cười như thế.

Cả đêm hôm đó gã trần trọc. Một trời những suy nghĩ, những mơ tưởng đổ ập xuống, thi nhau nở như hoa cà hoa cải trong đầu để rồi cuối cùng đọng lại cái quyết định nóng nức: Tại sao không mang xuống tới Vinh mà bán nhỉ? Mối tận gốc, bán tận ngọn, ăn từ A đến Z khỏi qua tay thằng mất dạy nào và nếu có ngu ngơ thì chí ít mình cũng về 60% giá trị thật là cái chắc. Hôm sau gã ngậm ngùi châm lửa đốt rụi căn chòi, nơi đã lưu dấu trong gã bao kỷ niệm không quên, như một lời già từ bằng lửa rằng đời gã từ nay không thể trở lại như xưa được nữa rồi dắt con chó ra đi. Gã cũng không quên sắm một mâm sớ sài thập hương khấn vái cho những vong hồn oan khiên đã mở rộng lòng phù trợ của mình.

... Song, những vong hồn đá đỏ mới phù hộ cho gã được một nửa. Lăm gục ngã ngay từ cái barie trạm gác đầu tiên. Tầng tầng viên đá đã được tháo khỏi lần giấy bóng bao ngoài, người trạm trưởng đeo quân hàm xanh thẫm có cái nhìn ranh mãnh lắc đầu: “Chết thật! Tài sản của nhà nước, của nhân dân quý hiếm đến thế này mà tí nữa rơi vào tay con buôn kẻ cướp! Tốt lắm nhưng cũng dại dột lắm anh bạn à! Nếu anh bạn biết điều tự nguyện nộp ngay từ đầu thì đã được hưởng 50% giá trị rồi. Và một khi đã để cho người nhà nước thọc tay vào tận lỗ đít thế này anh bạn chả còn gì nữa. Nhưng cũng may là nhờ có nó mà cũng còn tạm tha cho cái tội đào đá trộm. Về đi.”

Lăm nghe mà mang tai kêu lung bung chẳng hiểu gì. Con người trẻ tuổi nhưng có cái đầu ngang ngạnh và kém phần lọc lõi kia đâu có biết rằng, những vị sếp đá nom bề ngoài sang trọng ấy một khi đã không mua được viên đá thì họ đâu có chịu để vuột trắng khỏi tay. Không ăn thì đập đổ. Chỉ cần một lời nói vu vơ, một cú điện thoại làm như vô tình, một mảnh giấy viết tay xé ra từ vỏ bao thuốc lá... Là cả bảy cái barie của trạm gác liên ngành sẽ vươn ra những con trăn đất độc địa chặn đứng anh lại rồi.

Đến lúc gã hơi tỉnh lại thì chiếc xe con sơn màu xanh của phòng thuế đã cuốn bụi phóng vọt đi rồi, mang theo đi cả giọt tinh lực cuối cùng của con người tội nghiệp. Đứng giữa đám bụi đường đỏ quạch cái miệng vêu vao những râu của gã chỉ còn đủ sức ngáp ngáp mà không kêu, không khóc

được nữa! Chỉ đến lúc nhìn thấy miếng ni lông bọc viên đá, bọc cả mọi nhọc nhằn và khát khao đang nằm quăn queo dưới rãnh, Lâm mới ngã sấp mặt xuống, rống lên một tiếng khàn đục, vật vã dùng cả hai bàn tay, cả hai hàm răng cạp cạp vào đất sỏi...

Nghe nói rằng, viên đá đó khi được chính thức mang bán đấu giá cấp nhà nước, nó đã được người ta trả tới hai mươi bảy ngàn đô-la Mỹ, tức là tương đương ba trăm triệu tiền ta. Chưa hết, khi nó được chuyển về Thái, giá trị của nó được tăng gấp hai lần và chặng hành trình cuối cùng cập bờ Thụy Sĩ, vương quốc của cái quý phu nhân chỉ ưa dùng loại trang sức này, nó đã dừng lại đỉnh điểm 1,2 triệu đô-la, cũng có nghĩa dịch ra là hơn mười tỷ đồng tiền của cái xứ nghèo đã tìm ra nó.

Hơn mười tỷ!... Chao ôi! Không hiểu người chủ nhân đích thực của nó có biết tin này không nhưng chỉ hay rằng, mãi những ngày sau đó, trên suốt đoạn đường từ trục lộ chính vào mỏ đá, người ta vẫn thấy gã đi tha thân một mình, vừa đi vừa cười băng quơ, thỉnh thoảng lại cúi nhìn xuống đất như tìm kiếm cái gì.

Mười ba

Năm nay thu về có chiều sớm hơn mọi năm. Mới chiều qua còn héo hắt đến cả cây cảnh mà sáng nay, chỉ cần một làn gió se lạnh thổi tới là những lá sấu vàng đã vội vã rùng mình bút cuống trôi lã đẽng qua khung cửa sổ.

Ngồi nghiêng trên giường với bé Niên Thảo đầu đang hâm hấp nóng, Loan khẽ liếc bóng người anh rẽ qua tấm gương ở góc nhà. Anh ấy vẫn thế, vẫn như ngày nào chị Thảo lần đầu dẫn đến giới thiệu với cha mẹ, lực lưỡng, tráng kiện, cằm vuông, trán rộng, tóc để tự nhiên, gần bốn chục tuổi rồi mà cái nhìn ấy vẫn hồn nhiên, trong trẻo làm sao! Giá như, Loan nghĩ anh ấy chịu khó để một hàng râu đen nhúc trên mép nữa thì... Mà chị Thảo cũng buồn cười thật cơ! Cấm có góp ý chồng một câu về cái ăn cái mặc bao giờ, để đến lúc này nhìn anh ấy vẫn đầy chất lính tráng thô mộc như cái ngày mới ở trong rừng ra.

- Thấm thoát đã được hơn một năm rồi đấy anh nhỉ?

- Mười ba tháng sáu ngày.

- Anh khắc lên tường à?

- Nhớ giúp bé Niên Thảo – Nam cười nhẹ – Không ngày nào nó không nhắc đến mẹ, nhất là vào những trận ốm đau như thế này. Mà khổ quá cơ, ngày trước mẹ nó có ở nhà nó hay lăn ra ốm như thế này đâu! Hay là tại anh không biết cách chăm trẻ con?

- Vì anh cũng chỉ là một đứa trẻ con to xác.

Loan buông cháu ngồi dậy, nhìn thẳng vào anh nhưng lại không nhìn vào một cái gì cụ thể cả. Không hiểu sao, cô có thể lẩn lướt, trêu chọc tất cả mọi người, từ đàn ông đến đàn bà, từ ông to đến ông nhỏ nhưng riêng đối với anh, cô lại không làm nổi điều đó. Anh tốt như một ông Phật, trong trắng như một đứa trẻ và bao dung như một bà mẹ, cô không nỡ mặc dù không ít lần cô đã biết thế nào là sự nổi nóng ghê gớm của anh. Giống như chị... tự nhiên cô nhẹ cười, theo thuyết phân tâm, người ta hay bảo rằng chị em gái thường chung nhau một cái gien bí hiểm, một khi người chị ghét ai yêu ai thì cô em cũng thường lặp lại theo mà không tự biết. Chị Thảo rất yêu anh ấy, vậy chả lẽ mình cũng...

- Cô cười cái gì thế? – Nam vừa chặt nước lá nhọ nôi vào bát cho con vừa ngơ ngác hỏi.

Cô bật cười một tiếng nữa rồi nín lặng:

- Anh yên tâm đi! Bằng từng này thời gian nữa là bà chị em sẽ trở về để giải thoát cho ông anh khỏi những việc làm lọ mọ của đàn bà như thế kia.

Thực ra cô muốn nói, chỉ ít ngày nữa là cái thân thể tràn lực của ông anh sẽ được bà chị tôi làm cho dịu mềm trở lại. Tràn lực... đúng vậy. Với cái vóc dáng rùng rục như thế mà phải xa phụ nữ tới ba năm, xa nhưng không có ý niệm về một người phụ nữ khác thay thế thì của đáng tội cũng... phí thật! Nghĩ đến đó, mặt cô tự dưng bỗng đỏ rần lên, phải vội nhìn xuống đứa cháu đang rên khe khẽ.

- Anh ra ngồi với cháu để em làm nốt cho. Ai đời chặt nước lá mà chân tay cứ nổi cuồn cuộn lên như vụn xương bò.

- Anh cũng xong rồi đây. Nói đùa, trông con lắm chuyện thật đấy, còn lằng nhằng lung nhùng hơn đánh giặc.

- Chuyện! Thế mới rõ phụ nữ cần cho các anh như thế nào chứ không thế, đàn ông cứ tưởng mình chúa lắm – Cô lại cúi xuống – Ủ, thôi mà! Dì biết cháu dì đang mệt lắm rồi. Ủ, để mẹ cháu về dì đánh cho mẹ cháu một trận nhé? Ai lại bỏ cháu tôi ngoan thế này, xinh thế này, tội nghiệp thế này mà đi lâu thế. Mẹ cháu hư quá nhỉ? Nào, nghe dì trở dậy, dì cháu mình

cùng ăn một tí gì đi chứ nhỉ? Cháu không chịu ăn, bố cháu buồn lắm đấy mà dì cũng chẳng sang đây với cháu nữa đâu. Nào...

Nam bỗng thấy sống mũi mình nóng ran. Nếu không có Loan ở đây, chắc anh cứ để kệ cho nước mắt mình rịn ra... Đã hơn một năm rồi mà con bé vẫn ngẩn ngơ như những ngày đầu mẹ nó mới đi xa. Anh thương con quá! Buổi sáng trở dậy, hai bố con bần thần không biết làm gì trong cái ánh sáng trời nhập nhoạng. Vào bữa cơm, cả hai cùng gượng gạo và mấy miếng cho xong để rồi lại tiếp nối một buổi tối dày đặc lạnh lẽo. Cứ thế, con bé có cao lên nhưng gầy đi, ít nói, học hành sút xuống và tệ hại hơn là thường xuyên đau ốm. Xa mẹ, nó như một con chim bị cùm năng. Vẫn ăn uống, vẫn đi lại, vẫn chuyện trò nọ kia đấy nhưng trong mọi việc, trông nó cứ vất vưởng thế nào? Cũng may mà còn có ông bà ngoại ở gần đấy, có dì Loan không ngày nào không tạt vào thăm cháu một tí. Khi tạt vào, cô thường mua theo thức ăn rau cá cho hai bố con luôn, vì quá rõ ông anh rể rất vụng đường mua bán. Khi nào cháu mệt mà nó lại thường xuyên bị mệt, cô ấy ở lâu hơn, làm phận sự chăm sóc nấu nướng cho cả nhà luôn. Còn con bé, nó cũng ít khi nào xa rời được dì nó. Mỗi lần dì nó tới hay dẫn nó đi chơi đâu, con mắt buồn tênh của nó lại ấm sáng lên một chút. Nó tìm thấy hơi mẹ trong hình dáng và thân xác của dì. Những ngày đầu, thấy ở nhà với bố buồn quá, nó thường sang bên ngoại đến bữa ăn mới về, cũng có khi ông bà giữ lại ăn luôn bên đó. Nhà đã vắng lại càng vắng. Biết được tình cảm không nói ra của bố, gần đây nó quanh quẩn với bố nhiều hơn. Có lần anh đi làm về muộn, nó còn tự động đi rửa nồi, vo gạo nấu cơm trước nữa. Khổ! Mới chưa đầy tám tuổi, đã biết thế nào là cơm với canh nên hạt gạo còn sống nhăn. Và miếng cơm vào miệng, hai bố con nhìn nhau cười nhưng nước mắt lại chảy ra. Rồi những đêm gió mạnh hoặc buổi chiều ở ngoài đường có đám đánh nhau hay vụ chẹt xe chết người là y như rằng đêm hôm đó nó không dám đi ngủ trước. Nó cứ tha thần đi ra đi vào để chờ bố nhưng công việc của anh lại không cho phép anh được đi nằm trước mười một giờ. Thành thử có bận anh giả vờ vào nằm với con rồi chờ khi nó thở đều lại rón rén trở dậy ngồi vào bàn. Ngồi được một lúc, lại thấy cái gì ấm ấm sau gáy,

giật mình quay lại, anh đã lại thấy con đứng lùn cùn sau ghế từ lúc nào rồi. Vừa đứng vừa ngủ... Ôi chao! Những lúc như thế, anh chỉ muốn chạy ngay ra bưu điện đánh đi mấy chữ gọi vợ về, về ngay, bỏ tất cả mà về, làm tình làm tội trẻ nhỏ như vậy là đủ rồi. Trong thâm tâm, anh sợ hãi khi chợt nghĩ rằng, biết đâu khi mẹ nó trở về được thì đứa con bé bỏng duy nhất của hai người đã mắc căn bệnh trầm uất không chữa được nữa!...

Nhìn lên thoáng thấy trong mắt người anh rề có nước, Loan bỗng nôn nao cả người... Gần đây, cô đã nhiều lần nhìn thấy anh trong trạng thái này và lần này cũng thế, cô rất muốn được đến cạnh anh, an ủi anh, thậm chí vỗ về, vuốt ve anh. Hơn thế... Có đêm không ngủ được, cô đã sờn da gà khắp mình với ý nghĩ nóng bức ấy, hơn thế, nếu cần cô sẽ tự nguyện thay chị để... làm cả những “việc kia”. Có sao đâu? Cô sẽ cho đi trọn vẹn, cho đi thật lòng và khi chị về, cô sẽ trao lại anh ấy, hồng hào và nguyên dạng. Còn cô, cô sẽ đi lấy chồng ngay sau đó và mang cái điều thầm kín kia cùng với cô xuống mồ. Có sao đâu? Anh ấy đáng được hưởng như thế miễn là những ngày này anh có thêm niềm vui, hơi sức để đợi chờ. Riêng ở cô, lục vấn tâm can, nhiều lúc cô đã tự hỏi, mình có thương có yêu anh thật không thì chưa rõ nhưng cô thật lòng muốn lấp đầy im lặng, lấp đầy cái khoảng trống hoác giá lạnh do chị ấy để lại trong căn nhà thân yêu này. Và ngoài ra, là một người đàn bà mạnh mẽ và giàu tình cảm mặc dầu chưa một lần đụng chạm theo ý nghĩ tận cùng với đàn ông, cô mơ hồ nhận thấy rằng, để cho một người đàn ông tràn trề sinh lực dường kia mà phải đêm đêm nằm một mình trong sự héo hon chờ đợi thì... xúc phạm đến tạo hóa, đến thế giới đàn bà quá! Bỗng dưng cô thấy ghen tị với chị. Các bà ấy may mắn thật! Cái lớp đàn ông có lý một chút, lớp đàn ông nằm giữa sự lãng mạn ảm đạm và sự hào nhoáng thị trường như anh Bình nói, lớp đàn ông có thể gởi gắm yêu đương cẩn thận một chút thì lại thuộc về cái lớp trước cả rồi. Còn bọn đàn ông bây giờ, rỗng tuếch và thực dụng quá thế. Rõ là chán mớ đời!

- Bố thế nào rồi hả Loan? Cũng phải đến mấy tuần rồi anh chưa đến thăm ông bà già.

Bận quá! Đúng là chán mớ đời thật! Loan nghĩ. “*Bố thế nào rồi hả...*” – Một câu hỏi ráo hoảnh giữa những kẻ ruột thịt! Giá như chỉ cần anh ấy nhìn vào mắt mình lâu một tí, nói với mình một câu thăm hỏi một tí thì có lẽ, lạy thần phật, mình đã không thể ngồi yên thế này. Cô nguẩy đầu hất vèo mái tóc ra đằng trước, ánh mắt sắc sảo đột ngột trở lại cũng như nó thỉnh thoảng đột ngột ra đi:

- Bình thường. Vẫn bưng bê, vẫn mời chào khắp lượt, chỉ khác không được vui vẻ như trước nữa và giá cả cũng tăng lên theo thời giá thị trường.

- Trung tá Um sao? Còn thỉnh thoảng đến không?

- Bình thường. Hôm nọ bị giải vào đồn công an vì đã nổi nóng hơi quá với một kẻ dám xúc xược chê bai cách pha cà phê của ông cụ ở giữa quán. Cũng may mà ông đồn trưởng nhận ra mặt.

- Còn nhà thơ kiêm soạn giả chèo?

- Vẫn thế. Nhưng nghe nói đã vào viện vì khối ung thư trong ngực bắt đầu có triệu chứng di căn. Quân đội vừa cấp cho một căn hộ cũng ở phố này để ông đón vợ con dưới quê lên cho tiện chăm nom.

- Thôi, cũng mừng cho ông ấy.

- Đã có mấy chiếc camera tìm đến ông để ghi lại những thước phim cuối đời nhưng lại cũng có mấy bác nhà báo rồi việc đang tìm đến rĩa nhẹ vào căn phố nhà binh này.

- Rĩa?

- Vâng, rĩa. Làm sao mà rĩa? Thế cứ nhà binh là phải chịu thua thiệt đói nghèo à? Người ta cũng có quyền đục tường mở cửa như mọi người, người ta cũng cần phải sống chứ? Ai lại đi ví các ông tướng ta với các ông tướng ngụy bao giờ. Vớ vẩn!

- Ấy, từ từ! – Nam phì cười – Điều này xin cô đối thoại với cậu Bình. Cậu ta sẽ biết cách tranh cãi với cô đến nơi đến chốn.

- Anh Bình khác – Loan vẫn không hề giảm giọng – Anh ấy viết bằng nỗi xót xa chân tình của người lính còn mấy ông kia lại viết bằng sự hằn học khoái trá không gắn bó máu thịt gì với đời lính các anh cả. Điếm!

- Lạ đấy!

- Cái gì lạ?

- Hóa ra cô em vợ tôi lại đứng về phía những người lính lao khổ chúng tôi ghê thật! Tưởng lớp người tuổi trẻ như mấy cô chỉ khoái phi nhõ?

- Anh lầm! Cái gì cần nhõ thì nhõ chứ bạ cái gì cũng nhõ cả thì anh sống với ai? Trời sinh ra lăm mốt thật. Mốt quần áo, mốt tóc tai, mốt xu-chiêng, xi-líp, bây giờ lại lăng xê cả cái mốt phi nhõ nữa! Em đảm bảo rằng, chỉ ít ngày nữa họ lại uốn lưỡi nói ngược lại theo thời thế cho xem.

Bỗng tiếng nói du dương của Bình lọt vào phòng trước cả cái thân hình bé nhỏ của anh:

- Hoan hô! Hoan hô một quan điểm chính thống, thậm chí... trên cả chính thống. Tự hào và đáng sống thay khi mà dòng máu chiến trận tinh khiết và cao cả vẫn chảy trong người những cô con gái của những chiến sĩ chân chính. Hoan hô!

Đến lượt Loan tỏ ra bối rối:

- Này, thế anh đã quên mất cái thói quen là trước khi bước vào nhà ai cũng phải gõ cửa à?

- Xin lỗi! Nhưng nếu cứ gõ máy móc như thế thì làm sao tôi có thể nghe được câu nói mang tính chủ đề mà tôi đang vờ óc đi tìm trong bộ phim sắp tới của tôi?

- Chỉ được cái vụng chèo khéo chống. Ghét! – Cô quay sang Nam – Em đến công ty có tí việc, trưa chiều sẽ quay lại, anh nhớ cho con bé uống thuốc đúng theo toa của bác sỹ. Ở lại, có mặt ông Bình lúc này chỉ tổ cãi nhau, mất công!

- Thế à? Cảm ơn!

Bình cười hì hì rồi sà đến giường bé Thảo với hộp sữa, cân đường trên tay, nét mặt bỗng ánh lên vẻ xót xa thật sự:

- Cậu này đoảng! Gà trống nuôi con có cái gì không hay không biết thì phải cất công đi hỏi chứ ai lại để nó động một tí là lăn ra ốm thế này? Khổ! Con gái ơi!... Bố Bình đến thăm con đây này...

- Mình bắt đầu cảm thấy sốt ruột thật sự rồi cậu ạ! Thời gian trôi qua nặng nề quá!

- Nặng nề kệ mày! Tự làm tự chịu. Có việc đây, thằng bạn già, việc hệ trọng, việc trử tình muôn đời muôn thuở hần hoi – Chợt nhìn thấy đôi quân hàm tươi rói treo trên mắc áo, anh tròn mắt dừng lại, đầu gục gặc như con rối gỗ – Cha chả? Đã thượng tá rồi kia đấy. Lại thượng tá! Sao không đại tá phút như mọi năm cho rồi? Lúc bỏ lúc có, không hiểu các cụ nhà ta còn ngẫu hứng điều lệnh đến tận bao giờ nữa? Quái quý! Quân hàm quân hiệu là phản ánh sức chiến đấu của cả một đoàn quân, các cụ lại cứ coi như chuyện đùa. Nhưng mà thôi, dù sao cũng chúc mừng, xin chúc mừng chú em! Thảo đã hay tin mày vinh thăng lên cá thể cao cấp, một sinh vật cao cấp chưa?

- Chuyện đến hẹn... để ý làm gì – Nam cười xòa – Sao? Cậu nói cái gì hệ trọng, cái gì muôn đời và muôn thuở? Quyết định lấy vợ à?

Bình ngồi xuống, khề khà rót một chén trà đặc chậm chậm đốt một điếu thuốc, ngửa cổ nhả khói lơ mơ một lát rồi mới đứng đĩnh:

- Có một người đàn bà lộng lẫy, giàu có và cực kỳ xinh đẹp từ Ca-na-đa về đây.

- Thì sao? Thiếu gì người xinh đẹp lộng lẫy?

- Đi tìm mày.

- Tìm mình?... Không có đâu. Gia đình mình đâu có ai là Việt kiều bên ấy.

- Thế mà có đấy thằng cha gà công nghiệp mang lá số đào hoa ạ! Cách đây sáu tháng nghe nói bà ta đã đi tìm tao, tìm một thằng quay phim quân

giải phóng nhưng chưa kịp gặp thì bà ta đã trở lại Ca-na-đa rồi. Tiếc! Tiếc đến nỗi chẳng dám hé mồm hở ra với ai nữa, kể cả mày. Bất ngờ, tháng rồi nàng lại sang nữa, nghe nói hồi hương hẳn, hiện đang trú ngụ tại Sài Gòn. Thế là tao nổi cơn đi tìm...

- Ngăn ngăn thôi! Tóm lại là tìm được không?

- Sao lại không được? Nhưng chỉ tiếc lúc gặp rồi thì...

- Nàng lại quá già, quá rách rưới và xấu xí chứ gì?

- Ngược lại. Tuyệt vời! Tuyệt vời về mọi phương diện, thậm chí... trên cả tuyệt vời. Chỉ có điều nàng đi tìm tao nhưng lại không phải để tìm tao mà tìm... Rót tao chén nữa, cứ động đến chuyện này là lại khát cháy cổ. Thân tao khốn nạn, suốt đời chỉ là bung xung cho thiên hạ.

- Vậy tìm ai? Mồm miệng loanh quanh như đàn bà.

- Tìm mày!

- Tìm mình?... Ai nhi? Thật sự là mình không hề có...

- Kệ mày lục lợi ký ức. Mà cái đầu vô tâm của mày có ký ức chó đâu mà lục. Sẵn sàng nhé! Trong ngày nay, có khi ngay bây giờ nàng sẽ có mặt tại đây, chính gian phòng này. Chỉ cần nhớ: nàng nói gì cũng nghe nửa tai thôi và tuyệt đối không được nhắc gì về tao, được nói tao vừa đến đây. Cùng lắm, cứ nói tao hỏng rồi, bất lực rồi, đi-ô-xin ngấm đầy người rồi. Thôi, tao phải chuồn đây kẻo không lại nổi sung lên con mắt đa tình khốc liệt của nàng nhìn mày mất.

- Khoan đã – Nam ấn mạnh vai bạn bắt ngồi xuống.

- Á đau, cái thằng này! Tao có phải cái Thảo đâu?

- Mình cũng đang có một điều hệ trọng, mấy tháng nay chỉ mong cậu về để hỏi.

- Mong tao? Gớm! Làm như đồng tính không bằng – Bình trề môi.

- Nghiêm túc, không đùa!

- Được, thậm chí... trên cả nghiêm túc. Nói đi! Tòa nghe đây – Bình nghển đầu, ưỡn ngực, ngời cứng đờ như cái mắc áo.

- Theo cậu, tình hình hai nước Đức sắp sáp nhập vào một nước Đức tư bản liệu có ảnh hưởng gì đến...

- Dân tộc vĩ đại của chúng ta?

- Không, đến vợ mình.

- Vợ mày thì có liên quan gì vào đó?

- Bởi lẽ cô ấy là một công dân của một nước cộng sản, biết đâu nhân chuyện này mà họ đánh đòn thù? Không hiểu nhà nước mình có gọi họ về trước khi chuyện này xảy ra không nhỉ? Theo cậu, sao? Mình lo quá!

- Lo bò trắng răng. Nó sáp nhập thì kệ cha nó, việc quái gì đến mình? Đòn thù ư? Ai thù? Chỉ được cái nghĩ xằng. Thằng nào cũng thế, càng tư bản lại càng mê chuộng nhân công rẻ mạt, có khi nó còn mời sang thêm. Đây là chưa nói nhân đà thẳng này, nó còn, còn muốn chứng minh cái sự nhân quyền nhân đạo nữa. Nhưng nhìn chung – Bình đứng dậy, trong mắt anh biến mất sự ranh mãnh cợt đùa – Nếu có thể về được thì mày nên gọi cô ấy về. Thế giới đang đại loạn, các tầng giá trị thiêng liêng nhất đang lộn nhào, hơn lúc nào hết, các thành viên gia đình cần phải có mặt bên nhau để chống đỡ. Trừ tao.

- Nhưng mà lạ lắm cậu ạ!

- Lại cái gì nữa?

- Mình cũng đã có gợi ý như thế nhưng cô ấy không trả lời thẳng mà những lá thư gần đây gửi về, mình cứ thấy là lạ thế nào ấy?

- Hả? – Bình thoáng giật mình nhìn vào mắt bạn rồi nói xóa đi – Không còn mận nồng, không còn xoắn bện như trước?

- Không hẳn thế nhưng có vẻ buồn buồn. Như là hoảng hốt, như là bị dẫn dắt một điều gì ngấm ngấm không nói ra. Hay là...

Bình vội quay đi tránh nhìn vào bé Niên Thảo đang nằm thêm thiếp trên giường, giọng anh to lên:

- Cấm nghĩ bậy! Thảo thì tao tin. Tin hoàn toàn. Cô ấy là một đơn chất hợp kim mà dù quăng vào ổ quỷ thì vẫn là cô ấy. Mà... thôi chết rồi – Bình bồng vỗ hai tay đan vào nhau cười lớn, cái cười cũng the thé như nói – Chắc lại hội chứng Đông Âu, lại nỗi buồn toàn nhân loại của một nữ đảng viên cộng sản đeo hàm thiếu tá đã đi qua chiến tranh thôi. Yên trí đi! Đây là cái buồn trong sạch và cao quý, không sao đâu. Thôi, tao đi. Nhớ lời tao dặn đấy.

Bình cúi xuống thơm vào má con bé Niên Thảo một cái, mặt chột nhảnh quắt lại:

- Nóng quá!... Để chiều tối tao kéo thẳng cha bác sỹ trưởng phòng quân y tốt tính gần nhà sang xem cho nó.

Nam bần thần nhìn theo bóng bạn, quay lại nhìn con rồi lại vô tình nhìn ảnh vợ treo trên tường, nhưng rõ ràng là anh không nhìn thấy gì cả. Anh đang nhìn ngược vào lòng mình.

Mười bốn

- Xin chào quý anh ạ!

Nam nhìn lên. Trước mặt anh, đứng nơi ngưỡng cửa là một người đàn bà sang trọng, sang trọng toàn thân, từ cách để tóc đến cách trang điểm điệu nghệ, từ cái áo mang sắc màu ấm áp đến chiếc quần trắng là thẳng ly nhưng vẫn không mất vẻ tự nhiên và cả từ cái nhìn, giọng nói, động tác cho đến mùi nước hoa ngoại thơm thoảng ra. Đó là một thiếu phụ đẹp, chừng trên ba mươi tuổi mà cái vẻ đẹp lộng lẫy cùng với sự kín đáo, nhuần nhị hoàn toàn ăn nhập vào nhau.

- Chào chị! – Nam lúng túng rời giường con đứng dậy – Chị hỏi ai... à, có phải chị là...

- Dạ... Anh Bình có nói tôi tới đây – Chất giọng Huế pha chất Hà Nội nghe thật dịu nhẹ – Xin lỗi, anh là anh Nam, Phạm Văn Nam?

- Vâng, chính tôi. Mời chị ngồi. Xin lỗi, nhà cửa hơi tối, con bé nhà tôi nó sợ... ánh sáng.

- Anh chị mới có một cháu thôi ạ? Cháu bé xinh quá – Rõ ràng đó chỉ là một câu nói đưa đà, bởi sau đấy người khách vào đề luôn – Thưa anh, tôi là Tuyết, chắc anh không biết tôi nhưng tôi lại rất biết anh và anh Bình. Gặp một cái, tôi nhận ngay ra anh. Đàn ông mấy anh ít thay đổi.

- Nhưng xin lỗi...

- Không, xin anh đừng nói gì hết, em vội lắm! – Bà khách chuyển xưng hô không tự biết và trên đôi môi quý phái phơn phớt màu nhót chín đang run lên một thoáng xúc động không kìm được – Sáng mai em đã phải ra sân bay để bay vào trong kia rồi. Ba em đang chờ ở đó. Xin lỗi...

Người khách, bằng một động tác tự nhiên khê kéo cổ áo ra, để lộ trên bả vai trắng mịn một vết thẹo tròn màu nâu nhạt, một vết thẹo hiểm nghèo cách tim không mấy xa:

- Anh có nhận ra điều gì không?

Nam lắc đầu mù mịt:

- Chị bỏ quá! Tôi quả thật không...

- Vâng! – Người khách cười héo hắt – Anh không nhận ra là phải. Cả anh Bình cũng thế. Làm sao có thể nhận ra khi người mang ơn cứ nhớ về đau đầu còn người ra ơn lại quên lãng đi.

- Ơn?... – Nam càng tỏ ra bối rối – Thú thật là tôi vẫn...

- Dạ! – Người khách ngược nhìn lên cửa sổ, nơi có những chùm hoa sấu trắng nhẹ đung đưa, giọng nói thoát trở nên xa xăm – Đây là viên đạn của một người lính bên các anh đã nhắm thẳng vào tim em nhưng nó lại chệch vào đó. Người cứu em là anh Bình và người cứu ba em là anh.

- Khoan! – Vâng trán anh căng ra, mắt hơi nhắm lại – Hai cha con... Một buổi sáng cuối tháng tư năm bảy lăm, lúc sư đoàn tôi đang tiến qua Xuân Lộc vào Biên Hòa?

- Dạ! – Lúc đó hai cha con em đang ngồi trong nhà. Em bảo ông tháo bỏ cái bộ quân phục đại tá đi song ông lại nói: “Đã trót theo một đảng, nếu có phải chết thì cũng ráng chết ở vị trí đảng đó. Tháo bỏ quân phục tức là tháo bỏ quân kỳ để cứu lấy thân lúc bại trận thì hèn lắm!” Đúng lúc ấy thì người lính đeo súng ngắn, da ngăm đen, khuôn mặt vuông đập cửa xông vào. Vừa nhác nhìn thấy ba em, người ấy đã định găm đạn vào đầu ông già ngay. Sợ quá, em vội quỳ xuống van lạy: “Ba chỉ là một giáo sư bị bắt lính, vào lính rồi, ba chỉ ngồi ở văn phòng viết quân sử trong đó có cả lịch sử thời cả

nước đánh Pháp, ba chưa bắn một viên đạn, chưa viết một câu nào nói xấu cách mạng, nói xấu cụ Hồ”. Nhưng người ấy đâu chịu nghe, mắt cứ trợn lên: “Không nói xấu, không bắn một viên đạn nào mà lại đeo những ba bông mai vàng kia à? Tội đáng chết!” Đúng lúc ấy thì anh Bình chạy vào, vai đeo cái máy quay phim sứt sẹo. Anh Bình nói: “Đồng chí đại đội trưởng, bỏ súng xuống đi! Người ta có đeo tới cái gì, có làm tới trò gì chẳng nữa nhưng một khi đã đứng thụt thủ thế kia thì thôi đi chứ”. Người này quát luôn: “Việc của ông là quay, là nháy thì chỉ nên tập trung vào việc đó, biết gì chuyện khác mà can dự?” Em thấy anh Bình cũng trừng mắt: “Biết đấy, biết nhiều hơn đồng chí, thậm chí biết nhiều hơn cả thủ trưởng đồng chí nữa kia”. Người này mắng lại anh ấy là nói ngu, không thấy cái vẻ thách thức láo xược trên bộ quân phục của thằng cha già kia à? Em nhớ anh Bình lập tức chĩa thẳng ống kính vào người đó, nói rất lạnh: “Thằng khốn! Nếu mày bắn, tao sẽ lôi mày ra tòa án binh bằng chính những thước phim đặc tả hành động ngu muội nguy giai cấp này của mày. Dám không?”. Vậy mà người ấy lại dám. Viên đạn nhắm thẳng vào ống kính. Cái máy quay phim vỡ tan. Viên đạn thứ hai nhắm thẳng vào ngực em nhưng anh Bình kịp vung tay gạt nên nó chệch vào bả vai... Đau đớn và quá kinh hãi, em chưa kịp hiểu gì cả thì khẩu súng kia đã chĩa thẳng vào ba em lúc ấy đang đứng bất động... Và anh, vâng, chính khi đó anh xuất hiện, cũng cao lớn, đẹp đẽ, hiền từ thế này nhưng trẻ hơn. Anh đã quát, đã ra lệnh hay làm một động tác mạnh mẽ gì đó...

- Vâng – Nam mỉm cười với vẻ xúc động – Tôi đã tước súng của anh ta, bẻ quặt tay anh ta và đẩy ra ngoài. Thế tất cho cậu ấy chị à! Mới nửa giờ trước đó, cả đại đội của cậu ấy hầu như đã bị xóa phiên hiệu sạch hết khi đánh chiếm cầu xa lộ. Cậu ta không còn tỉnh táo nữa, cứ thấy màu áo rần rì của đối phương là nổi điên lên.

- Dạ... Em biết. Ba con em cũng không nghĩ ngợi gì, chiến tranh mà. Nhưng chỉ tiếc cho anh và anh Bình. Bao nhiêu những thước phim quý giá anh Bình đổi bằng máu mới có được, bỗng chỉ vì ba con em mà bị hủy hoại gần hết. Em nhớ lúc ấy, sau khi mọi việc đã qua rồi, anh ấy ngồi xuống nhặt

lên từng mảnh vỡ như người cha nhặt xác đứa con mà nước mắt cứ chảy ra... Còn anh, xin lỗi, em cũng được nghe nói chính vì hành động cứu giúp ấy mà về sau này anh bị rầy rà trong việc phong thưởng hệ trọng nào đó?

- Thôi – Nam khoát tay đứng dậy – Chuyện lâu quá rồi, chả nên nhắc lại, mà... có khi như thế lại là may cho tôi kia đấy. Làm anh hùng khổ lắm, gò bó lắm, cũng như làm gì được nói năng thoải mái với một cô Việt kiều từ Ca-na-đa về thế này. Chắc chị có bà con quen biết ở Hà Nội?

- Dạ, không, mặc dầu quê ngoại em ở Hà Nội. Em đi tìm các anh.

- Để làm gì? – Nam buột miệng hỏi lại.

- Để gặp lại, để cảm ơn và... cũng có khi chả để làm gì cả – Giọng cô khách đã có cái gì tủi tủi.

Biết mình lỡ lời, anh hỏi lướt đi bằng cái giọng cố tỏ ra ân cần:

- Thế sau cái lần ấy, hai cha con chị...

- Hai cha con em đi Mỹ theo chế độ bảo lãnh. Nhưng ở Mỹ không sống được, phải rời qua Ca-na-đa. Em đã lấy chồng, có con, có tài sản nhưng cho phép em được bộc bạch thật lòng, không lúc nào nguôi nhớ người quay phim ở phía bên kia vừa khóc vừa nhặt nhạnh từng cái... Đã đi nhiều nơi, sống đã đủ các cảnh đời nhưng em chưa bao giờ thấy một nét mặt nào đau khổ hơn thế. Vì ba con em mà đau khổ...

Nam xin lỗi cô khách, quay vào góc nhà rít một hơi thuốc lào... Anh không tiện nói cái người lính cuồng tín đã gây ra mọi chuyện ấy cũng đang sống ở gần đây. Sau lần đó, không hiểu sao cậu ta hiền hẳn đi, hiền đến nỗi người ta điều cậu sang một công việc mà chỉ thoạt nghe tên đã ớn lạnh cả người: Tổng giám ngục một nhà lao lâu đời và đường bệ nhất quốc gia. Anh cũng không tiện nói rằng, sau lần ấy vị tổng giám ngục đã nhiều lần có ý đi tìm Bình để xin lỗi nhưng Bình đều tránh mặt. “Cứ nhìn thấy cái bản mặt nó là tao đã hết muốn làm việc rồi.” Bình nói như thế và đùa thêm: “Được rồi cứ treo đó. Biết đâu mai này viết lách bậy bạ bị gông vào ngục, nó sẽ có dịp xin lỗi tao bằng cách đổ ít đạn vào ngục hơn kẻ tù tội khác vài

viên.” Còn con người kia, một lần ông bố vợ đã cười ha hả nói với anh: “Cái thằng Um độ này đâm dở chứng. Trước kia nó có biết phim ảnh là cái gì đâu, còn bảo dính vào thứ ấy chỉ tổ hỏng người, vậy mà gần đây tối thứ bảy nào nó cũng mò đến hội trường bộ nội vụ xem phim rồi, hễ cứ ai máy mồm động đến văn nghệ sĩ là nó bênh chăm chặp. Ấy, chuyện nó tỏ ra hơi quá chăm bẵm cái cậu ca sĩ vượt biên không thành đã khiến cho tất cả các tù nhân phát ghen lên...”

- Chồng em chết vì tai nạn ô tô – Giọng cô khách vẫn đều đều – Kỳ này gia đình về nước hẳn. Ý ba em cũng muốn thế. Em đã tựu được nhà, đã có cửa hàng cửa hiệu, mẹ con em còn có vốn liếng kha khá ở ngân hàng Thụy Sĩ do chồng em để lại nên cuộc sống cũng ổn. Chính vì vậy mà em quyết định đi tìm anh ấy để muốn bù đắp lại tất cả những gì vì em mà anh ấy thua thiệt. Trời! Nhìn cuộc sống của anh, căn phòng anh ấy ở, bữa ăn toàn mì tôm để trên mâm mà em không cầm được nước mắt!... Sao anh ấy khổ thế? Sao những người có công tích, cả đời gian nan như mấy anh lại sống khổ thế? Em thật lòng muốn tài trợ cho anh ấy một số tiền đủ để anh ấy sống ổn định cho đến cuối đời được mà làm nghề. Vậy mà anh biết anh Bình trả lời thế nào không? “Sao lại khổ? So với những thằng đã chết, tôi thế còn là sướng chán!” Anh ấy cảm ơn em và nhất định không chịu nhận cái gì cả, lại còn nói: “Cái nghiệp của tôi càng khổ càng làm được nghề. Vung vinh đầy đủ quá, tối ngày phưỡn bụng xia răng cành cạch thì còn cái lỗ chân lông nào hở ra mà giao cảm với nỗi đau của nhân quần nữa?”

- Tức là chị muốn đến nhờ tôi để tôi thuyết phục cái anh chàng gàn ấy bỏ bớt cái tính gàn đi?

Nam hỏi mà một chút nữa phì cười. Cái thằng, đều thật! Vậy mà nó dám xưng xưng là cái người đàn bà sang trọng này đến để đòi được... yêu mình! Người khách cúi xuống, mắt chớp nhẹ... Tín hiệu mỏng manh ấy cũng đủ để cho cái bộ óc chất phác của anh chợt nhận ra một điều: không phải chỉ đơn thuần là bù đắp một chuyện thua thiệt, hình như người thiếu phụ xinh đẹp và giàu có đang ngồi trước mặt anh đây còn có một cái gì đó sâu hơn thế?

- Không làm sao được – Cô khách nói tiếp – em bèn bảo: “Thế thì chí ít anh Bình cũng để cho em được hoàn trả anh cái máy quay phim và những thước phim đáng giá kia.” Anh ấy hỏi em tính hoàn trả bằng cách nào? Em nói cách nào cũng được, kể cả chuyện em sẽ bỏ vốn toàn bộ để anh có thể thực hiện được một bộ phim một tập hay nhiều tập bất cứ về đề tài gì mà anh ấp ủ, lỗi thì mình anh hưởng trọn, lỗ thì mình em chịu.

- Thế nó bảo sao?... Trời đất! Chính cậu ấy đang ấp ủ một bộ phim truyện màu về căn phố này mà chưa biết lo vốn ở đâu ra đấy?

- Vậy nhưng anh ấy lại lắc đầu – Cô khách cười buồn – bảo rẻ quá, muốn hoàn trả được những thước phim đó thì chỉ có một cách là cả dân tộc này sẽ đánh nhau lại từ đầu.

- Cái thằng! – Lần này thì Nam để mặc cho tiếng cười bật ra – Được rồi, chị cứ để mặc tôi sẽ bảo nó. Tính nó giống con nít, càng chiều chuộng lại càng nhõng nhẽo.

Đến đây thì thiếu phụ đứng dậy, nét mặt phảng phất buồn:

- Thưa anh... Tất nhiên không phải chỉ là chuyện ấy. Em muốn... Em thật lòng không ngờ anh Bình vẫn ở một mình? Em muốn... Thôi thì anh cũng là người ơn của ba con em, lại là bạn chiến hữu của anh ấy, em chả giấu, tức là em muốn... được mời anh ấy vào sống hẳn ở Sài Gòn. Sống bạn bè, sống hàng xóm láng giềng thôi – Hai gò má người khách tự dưng đỏ lên, những ngón tay hình búp vịn vẹo vào nhau – Tức là mẹ con em còn một căn hộ ba phòng để trống, em định... nhờ anh ấy vào trông nom hộ. Nếu muốn, anh ấy cứ ngồi nhà, không phải lo đi công sở, lo chuyện lương lậu, hoàn toàn có thể rảnh rang làm nghề, mà không làm thì đi chơi bạn bè, đọc sách, ngao du các tỉnh, tùy anh ấy. Em muốn bù lại cho anh ấy tất cả. Chỉ muốn thôi mà... không hiểu tại sao? Đàn bà chúng em như vậy, anh đừng cười. Tóm lại, em đến đây để nhờ anh thăm dò ý tứ giùm bởi vì, nếu em tự nói ra, nó kỳ thế nào ấy. Có khi Bình không hiểu rồi lại đem lòng khi rẻ em...

- Thôi được, tôi sẽ nói – Giọng Nam chìm đi bởi một nỗi xốn xang khó tả vừa nhen lên – Nhưng... tôi biết là hơi khó đấy. Tính khí cậu ấy kỳ quặc, nó không giống như người ta.

Có vẻ như muốn xóa đi chính nỗi xúc động vừa được bộc lộ ra một cách hơi khác thường của mình, thiếu phụ tư lự nhìn ra ngoài phố:

- Lần này ra, em thấy Hà Nội thay đổi nhiều quá! Rồi thì nơi đây cũng chẳng kém gì bất cứ một phố buôn bán sầm uất nào trong kia cả đâu. Chỉ tiếc... Đúng ra mọi nơi có thể thay đổi nhưng riêng khu phố cổ này cứ dường như thế này, họ sẽ chăm chút lắm.

Đang nói, cặp mắt vừa dạn dày vừa chưa mất hết hẳn vẻ mộng mơ của cô khách bất chợt dừng lại ở tấm ảnh bán thân của Thảo treo trên tường, tấm ảnh cô giải phóng quân thắt khăn rằn, đội mũ tai bèo. Ánh mắt ấy dừng lại rồi quay đi rồi lại dừng lại...

- Nhà tôi đó – Nam nhẹ giọng giới thiệu – Hiện đang... đi vắng xa.

- Dạ, em đã nghe anh Bình nói nhưng thú thật em cũng không thể ngờ... chị nhà đẹp đến thế! Không, nói rằng chỉ đẹp cũng không hoàn toàn đúng. Trong cái vẻ đẹp đoan trang của người đàn bà Hà Nội cổ xưa của chị nhà còn có một cái gì đó lạ lắm cơ? Em nói nhé, nhưng anh đừng coi đó là xem tướng số, em chỉ cảm nhận bằng trực giác của đàn bà; trong cái nhìn của chị, em tìm thấy một cái gì đó như là một sự vững bền, sự tinh khiết nhưng lại cũng rất trong suốt, rất mỏng manh, nó giống như...

Nói đến đó, cô khách thoáng rùng mình và im lặng. Nam cảm nhận cái im lặng đó chính trên da thịt cũng đang nổi gai của mình. Anh nói đùa à như không hay biết gì:

- Vâng! Tôi gặp cô ấy trong chiến trường. Cô ấy là người rất tốt, nhân hậu và cho đến nay, chúng tôi chưa có điều gì đáng phàn nàn về nhau cả.

- Anh Nam – Cô khách nhìn thẳng vào mắt anh nói khó nhọc như không định nói nhưng lại không thể không nói – Người ta thường bảo từ bé em đã có khả năng bẩm sinh đặc biệt về cảm nhận trực giác, không hiểu có đúng

không nhưng... Em xin lỗi được nói thật, tâm hồn chị nhà mỏng manh lắm, chị ấy sẽ không chịu nổi tiết tấu cuộc sống hiện đại ở bên Tây đâu. Nói thế nào nhỉ? Có lẽ chị ấy là người của thôn dã, của nhịp sống gia đình tĩnh lặng; nếu có thể được thì anh nên thu xếp cho chị ấy trở về, càng nhanh càng tốt. Nếu gọi là cách bày tỏ lòng biết ơn thì em chỉ có thể bày tỏ bằng cách khuyên anh một câu mào muội như thế, xin anh đừng chấp.

Nam gượng cười. Về trường sinh học đượm trong câu nói ma quái và quá đổi chân thành kia đã khiến anh tê dại cả đầu óc, cái tê dại tự trong anh đã có, đang có và nay bỗng có người nói to lên.

Khi anh tỉnh trí nhớ lại thì người khách đã chào anh và đi ra khỏi phòng từ lúc nào? Thay vào đó là sự có mặt của Loan, cũng đẹp đẽ, cũng sang trọng, cũng... nhưng trẻ trung và kهنh kiêu hơn nhiều. Cô đặt bịch táo Trung Quốc xuống bàn rồi mỉm cười ranh mãnh.

- Hóa ra anh Bình hâm nhà mình tưởng khù khờ vậy nhưng lại có giá ghê! Lộng lẫy, kiêu sa lại sẵn sàng làm nô lệ suốt đời mà vẫn còn nguây nguẩy kia đấy.

- Ơ... Thì ra...

- Vâng! Hồi nãy định vào nhưng bỗng nghe được tiếng đàn bà thê thọt, em quyết định nấp ở ngoài xem ông anh rề nổi tiếng là người đàn ông chỉ biết đọc có một người đàn bà giở thói tư tình như thế nào, mà tư tình được cũng tốt thôi, nhưng rất tiếc đó lại là mối tư tình... chiến trận. Nói đùa, người ta nặng nợ với quá khứ thật đấy. Em cứ xin là bái phục.

Nam tò mò nhìn vào đôi mắt đang cười cười ấy, hỏi nhỏ:

- Thế... thế còn cái chuyện...

- Chuyện chị Thảo chứ gì? Người đàn bà mệnh phụ ấy nói có khi đúng đó. Nếu run rồi thì anh nên làm theo lời bà ta. Còn chịu chơi thì cứ để mọi việc nguyên như cũ. Cái gì cần xảy ra thì tự khắc nó sẽ xảy ra, bịt chỗ này nó lại dò chỗ khác, phải không anh?

Nam đột ngột sầm mặt lại:

- Đi đi, các người đi cả đi! Có phải vợ con ruột thịt gì của các người đâu mà hè nhau vào đoán già đoán non, mệt lắm!

Nghe bố to giọng, con bé mơ màng tỉnh dậy, sự mệt mỏi hiện lên ngay ở hai hàng lông mi dài và đen đang cố hé mở ra của nó. Về có lỗi, Loan đắp nhẹ chiếc khăn mặt ướt lên trán cháu, lén nhìn anh rể một cái rồi lặng lẽ đi ra.

Gặp Bình ở đầu ngõ, đang vừa đi vào vừa ba hoa với anh trưởng phòng quân y đẹp trai, trắng trẻo, cô nói luôn:

- Đi rồi à?

- Há?... Cái gì đi? – Bình ó ra.

- Người đàn bà giàu có sẵn sàng tài trợ cho anh suốt đời ấy. Nói thật nhé. Đàn ông các anh khờ lắm! Liên quan đến chữ nghĩa nghệ thuật càng khờ!

- Kìa!... Nhưng mà...

- Còn nhưng cái nổi gì nữa? Mau ra sân bay mà xin lỗi người ta, chấp nhận tất cả những lời mời của người ta đi, kéo lại hồi đến lúc chết.

Nhà đạo diễn im lặng giây lát rồi, lần đầu tiên cô gái được nghe từ anh một câu nói chừng mực như thế này:

- Loan nhầm rồi Loan ạ! Nếu chỉ vì cái đó thì tôi đã không phải đợi đến lúc này, khi đã trên bốn chục tuổi. Tiền bạc và nghệ thuật, hai cái đó không sống chung được đâu. Chưa nói nếu chấp nhận, tôi sẽ đánh mất những kỷ niệm đẹp ở trong chính con người ấy và con người ấy cũng, bằng vô thức, sẽ nhìn nhận tôi khác đi. Vả lại – Cái miệng đầy râu lại trở về sự nhấp nháy đùa cợt – Bị quân ngũ quản lý đã ngộp thở rồi, nay lại bị một người đàn bà quản lý nữa thì chịu sao nổi?

Anh cười nhưng cô gái lại im lặng bỏ đi. Có lẽ đây cũng là lần đầu cô có cái lối im lặng bỏ đi như thế.

Mười lăm

- Ê, buồn mẹ gì! Mọi cái sự buồn so với chín năm chó nằm trong cũi của tao đều là vớ vẩn hết. Làm lại! Con trai Hà Nội không có quyền được ủy mị, mọi buồn vui, thành bại đều phải như ngọn khói cà phê bay lên trời. Mấy chỉ vàng tao cho mượn làm vốn, coi như xong. Bước vào trận mới. Nếu thắng, trả, nếu lại thua... tính sau. Từ nay tao chính thức nhận chú mày vào đường dây buôn bán hàng lên biên giới.

Ông chủ tòa nhà ba tầng đã xây xong vở vai nói với Lãm như thế khi anh vừa lặn ngụp ở vùng đá đỏ trở về. Mặt mày vốn dĩ đã nhàu nát, giờ đây lại được tro chia thêm cái ngậy ngậy bờ phờ, Lãm cúi thấp đầu xuống không nói gì. Một cục đăng trời lên óc, thúc nước mắt anh muốn tràn ra... Rốt cuộc, rồi cuộc đời có đốn mặt đường nào nhưng vẫn có những kẻ thật lòng. Đáng lẽ anh đã chết dấp chết dúi ở đó với cơn ác mộng viên đá mười tỉ đồng nếu như người bạn đặc công cùng tiểu đội không tìm về chăm sóc, bắt năm nguyên tại chỗ, bắt nghỉ ngơi và không được nghĩ ngơi gì cả. Nửa tháng sau thấy Lãm đã hồi tỉnh, người bạn đưa anh đến tận đường 1 và dứt khoát nhét vào túi áo anh ba trăm ngàn đồng cuối cùng dành dụm được của mình.

Cùng với con chó, anh nhảy xe thẳng lên biên giới tìm vợ con. Vừa nhìn thấy anh, cô vợ đã khóc ngất đi rồi vừa sụt sùi vừa đun cho chồng một nồi nước tắm. Biết bố quý cháu nhưng chán ghét con rể, cô vợ vừa không ngừng gấp thức ăn cho chồng vừa tỉ tê: “Đừng đi nữa mình ơi! Ở lại đây đi. Không ở được ở với bố, vợ chồng mình sẽ kiếm một miếng rẫy trên núi

sinh sống nuôi con rồi sau đó tính toán sau. Nhìn mình thế này, em tan nát ruột gan...” “Gan ruột gì”, anh nói. Gia đình lam lũ này lại có mặt ở góc phố sau hơn sáu tháng vắng biệt.

- Tùy – Lãm nói im lìm – Đã đến nước thì anh muốn dắt tôi đi đâu thì dắt nhưng... để cho tôi suy nghĩ thêm đã. Tình cảnh tôi lúc này không cho phép tôi được suy nghĩ bừa. Thăng bé nhà tôi... không được khỏe.

- Không khỏe mà lại bắt nó nằm vĩa hè à? Cậu hơi bị... láo đấy.

- Vĩa hè đâu mà vĩa hè – Lãm cười méo xẹo – Anh thử nhìn xem, cũng giường màn hăn hoi, cũng mái giấy dầu che mưa nắng đấy chứ.

- Vẫn là vĩa hè. Trong khi suy nghĩ, cậu có thể vào nhà tôi. Ít nhất, tôi cũng dành cho hai vợ chồng cậu và đứa con một góc trú tạm chứ.

- Dù sao vẫn là tạm! Cám ơn anh nhưng tôi không thể. Dân Hà Nội... chính anh hay nhắc đến dân Hà Nội, anh rõ rồi đấy, có thể làm đủ trò đủ chuyện nhưng phải phiên lụy đến người khác thì...

- Dở người – Dững xì đầu lười – Đấy là Hà Nội cổ rồi, Hà Nội của chỉ người Hà Nội. Còn bây giờ nó là đất tứ chiếng, giống hệt cái phố này, đâu còn là phố toàn lính tráng nữa. Cuộc đời đang là miếng thịt ba chỉ, tao cứ lẩn thẩn nghĩ thế, thì ta cũng phải sống theo thịt ba chỉ chứ. Thôi, tất cả là tùy ở như chú mày. Chú là người có bản lĩnh và cũng có vẻ chịu nghĩ ngợi, cuộc đời chú do chú định đoạt.

Dững bỏ đi. Những chuyến buôn xa buôn gần về hướng biên cương đã hút lấy toàn bộ tâm trí của hăn. Hăn mê mải làm giàu, làm giàu bằng mọi cách, nương theo luật pháp mà cũng có khi lách ngược pháp luật, làm giàu hối hả như thế để bù lại khoảng thời gian phí phạm đã mất trong tù đày. Chín năm mài giũa trí lực, chín năm nung lửa trong người, chín năm nhịn thở để giờ đây, hăn bung tỏa đến ngang ngựa, đến ma quái, cả sự thành thật lẫn sự khôn ngoan, cả điều vị tha đến những ngón chơi tàn bạo để chuộc lại tuổi già và sự nhục nhã bao năm cho cha mẹ, anh em. Mọi sự khốn nạn và lầm lỗi chung quy đều từ cái nghèo mà ra. Hăn nghĩ thế và cứ lao thẳng vào. Đã có lần người đàn bà phốp pháp bỏ vốn, bỏ xe ngày đầu cho hăn tỏ

ý khuyên can, tỏ ý hăn nên thận trọng kéo cái song sắt nhà tù kia lại một lần nữa đón hăn vào, hăn cười khẩy: “Đàn bà chỉ hay sợ vật! Đời khinh tôi nhiều rồi, bây giờ tôi phải thật giàu để khinh lại.” Và hăn lại lầm lũi đi đêm đi ngày, chả mấy khi người trong phố thấy mặt hăn lê la tiệm này quán nọ như đám bạn cũng trang lứa.

* * *

Còn Lãm lại trở về yên vị với gốc sấu của mình. Cuộc sống thường nhật vạ vật kiếm miếng ăn lại được lặp đi lặp lại. Đứa bé đã tròn năm, đen đúa, xác xơ nhưng rắn rỏi. Mới có hơn một tuổi mà cái cười, cái khóc, cái nhìn của nó đã có chiều già dặn như cái đứa lên ba, lên năm. Anh chồng lại nhặn nại bế con cho vợ đi làm ăn nơi chốn chợ. Chỉ khác giờ đây anh ta ít hành hạ vợ hơn và bên cạnh, sáng chiều đã có một cái bơm xe đạp nhãn quốc phòng mua được hay xin được của ai. Mỗi lớp xe được trả hai trăm đồng, mười lớp hai ngàn. Ngày mưa trung bình được khoảng hai chục lớp, ngày nắng nhiều hơn, nhất là vào những giờ đi làm hay tan tầm. Ngày lại ngày, cái ống bơm kêu rin rít phía trước, đứa bé trần truồng, chim cò dẹt dài toàn bùn đất kêu eo éo sau lưng nhưng rõ ràng là đến bữa cơm; – thứ cơm nấu lắt lay trên vỉa hè bằng ba hòn gạch kê chụm lại, bằng giẻ lau, giấy báo cũ, cành khô, lá khô đốt lên như bữa cơm tị nạn, bữa cơm cắm trại ngoài trời; cũng đã có phần thơm thơm hơn.

Thấy bộ dạng Lãm hiền lành, ngây ngây, đám trẻ con quý sứ trong khu phố có vẻ tỏ ra khoái anh. Có đứa muốn giúp anh kiếm được nhiều tiền hơn đã lén rải ra mặt đường hàng tá đinh vụn vào lúc sáng sớm rồi rủ nhau núp vào gốc cây lay láy nhìn ra. Nổ này... nổ này! Chúng háo hức nhắm trong đầu như thế nhưng chẳng ngờ, chính cái ông “dở người” kia lại lui cui nhặt từng cái đinh trở lại, còn giơ nắm tay to tướng đầy dầu mỡ dứ dứ về phía chúng nữa. Đúng là dở người, chúng bảo nhau thế và thỉnh thoảng qua lại, còn gọi đùa anh là ông điên, ông hấp, ông sĩ, nặng xì ngậu lên. Bị gọi, Lãm không cáu giận mà chỉ cười. Vẫn cái cười ngây ngây, lành như đất.

Tưởng con người này mù mịt chẳng biết gì nhưng có một lần chúng đã phải sững sốt trước một hành động bất ngờ của anh. Đôi vợ chồng hay đôi tình nhân người Âu gì đó lần ấy đi qua phố. Như mọi cặp du lịch hoang dã khác, trên thân hình cả hai chỉ vận độc có may ô ba lỗ và quần đùi, nam quần đùi, nữ cũng quần đùi. Da thì trắng, quần thì xanh, nhìn vào phát nhợn cả mắt. Hai người vừa đi vừa cắn hạt hướng dương, thỉnh thoảng lại lúi trong chiếc ba lô đỏ lòe đặng lưng ra một chiếc máy ảnh hay chiếc camera xinh xẻo như đồ chơi, chụp quay mê mải. Họ hồn nhiên quay cảnh phố phường, cảnh họp chợ, cảnh đi lại tấp nập thì được rồi, cứ thoải mái, nhưng khi cái ống kính dừng lại ở cặp vợ chồng nhếch nhác cùng đứa con đang vịn tường lẫm chẫm bước đi cạnh con chó với một chút tò mò đúng kiểu Tây thì câu chuyện không còn là hồn nhiên nữa. Lẫm cau mặt xua tay vẫy họ đi nhưng họ vẫn đứng lại. Lẫm đứng dậy ra hiệu bảo họ bỏ ngay cái ống kính xuống, không thật hiểu ý, họ vẫn cứ chìa ống kính lên. Cái ống kính chìa vào người vợ đang chống hông thối lửa... Lẫm tiến lên một bước, khoát mạnh tay về phía họ, như muốn chặn che đi cái dáng ngồi khổ sở ấy. Cái ống kính lách sang đứa bé đang đáì tè tè vừa quay lại toét miệng cười... Thế là nổ tung! Gã trai trắng dã mắt chồm tới, giật phăng cái camera trên tay người đàn bà tóc đỏ giơ thật cao với ý định man dại là đập mạnh xuống đất. Anh ta sẽ đập thật nếu người đàn bà không đặt tay lên ngực rú khê lên một tiếng và nếu lúc đó anh công an đường phố không kịp chạy tới... Nhận lại cái đồ vật đắt giá, người đàn bà líu ríu bật lên mấy tiếng Việt Nam lơ lớ: “Xin lỗi... tôi xin lỗi...” rồi cả hai bám nhau đi luôn trước những con mắt toát lên đủ cái loại suy nghĩ trái chiều, trước đôi gò má vẫn rung lên bần bật của Lẫm. Một ông già đội mũ phớt, cổ thắt ca-ra-vát bước tới, vỗ nhẹ vào vai anh, nói: “Em xử như thế là được. Ngày xưa qua cũng từng bị tổng vào nhà sấm vì đã dám đánh gãy răng một thằng viên chức Pháp có cái thói ngạo ngược như thế. Giỏi!” Và sau lần đó, bọn trẻ con đường phố nhìn anh cũng có vẻ nể hơn. Chúng không gọi Lẫm là điên, là hấp nữa mà chuyển sang một cái tên nghe cầu kỳ hơn: “Tài tử bụi đời”. Nghe gọi; Lẫm ngớ ra một lát rồi chun mũi cười, vẫn cái cười lành hiền, ngây ngây.

Nước đời ngấm mà lạ! Anh công an đường phố có nét mặt khổ khổ không hiểu thế nào mà bỗng chốc lại trở thành người bạn tâm sự của hai vợ chồng? May đấy! Lúc ấy mà ông lại đập vỡ cái camera đó thật thì đúng là... rách việc! Vợ chồng ông sẽ không còn lý do gì nấn ná ở đây nữa. Trại cải tạo, cải tạo dài hạn, ông hiểu không? Vấn đề đối ngoại, vấn đề quốc tế chứ phải bõn đâu. Lãm cười khẩy: “Quốc tế cũng đập! Chả lẽ cứ quốc tế là có quyền chõ mũi vào mông đít người ta à? Láo!”

Anh công an không tranh luận nữa. Mấy ngày sau, chính anh đã mua trà thuốc đến đơn vị bộ đội gần đó để liên hệ, không, để kỳ kèo thì đúng hơn, cho vợ chồng Lãm tạm tá túc ở cái đầu hồi của doanh trại. Cái đầu hồi này cũng chả hay hóm gì nhưng nó nằm ở chỗ khuất gió, lại trên bậc thềm cao và có mấy hàng mái ngói đua ra, chỉ cần đầu tiếp vào đó hai mét giấy dầu nữa là có thể có một cái mái đàng hoàng mà chẳng vướng víu gì đường đi lối lại của thiên hạ. Nể người công an khuya sớm tận tụy nhiều hơn là cảm cảnh cái gia đình cha vợ chú vào đó, người chỉ huy đơn vị miễn cưỡng ưng thuận với điều kiện cấm không được làm ồn, không được bôi bẩn và nhất là không được dòm ngó một chút nào đến cửa nả của đơn vị. Anh công an hứa danh dự và tất nhiên chẳng bao giờ trao đổi điều đó với Lãm. Thế là một tuần sau, có sự giúp đỡ của mấy cậu lính trẻ và anh công an, vợ chồng Lãm quyết định nhích sâu vào bên trong ba thước để về nơi ở mới.

Từ đó, hầu như tối nào đi tuần qua, người công an cũng mệt mỏi ghé chân chỗ Lãm đôi hồi dăm ba câu chuyện rồi lại mệt mỏi đi tiếp. “Buồn quá cậu ạ!” – Một lần người công an tâm sự – Cái nghề của mình là cái nghề con vạc toàn lang thang đêm tối. Lang thang mà lại không mang được tiền về cho vợ con, thế là nó chán, nó bảo: “Thà tôi lấy cái thùng đập xích lô hôi nách, mồ hôi dầu còn hơn là lấy cái thứ ăn cơm nhà làm việc hàng tổng như anh.” Và nó đi tăng tịu với thùng cha đập xích lô ở công ty du lịch thật! Mình viết đơn bảo nó ký, cũng định dọa thôi, nếu nó khóc, nó xin tha thì mình sẽ xé ngay, chẳng dè chưa nói hết câu nó đã vồ lấy cây bút bi trên tay mình, ký liền! Thế là tan!... Đã hết hạn đâu – Anh giờ cái mũ nghiệp vụ, để hờ một vành băng trắng còn in nhờ nhờ vệt máu chẳng ngang đầu –

Tối qua có đám ăn nhậu đánh nhau giữa mấy tay an ninh quân đội và đám thanh niên đường phố, mình vào can thiệp, chả được việc gì mà còn bị cả hai nó tấn cho một trận tướng năm liệt luôn!...

Chị hàng nước mang hàm giảng viên đại học cũng là nơi vợ chồng gã thường lui tới và trú bầu tâm tình. Từ ngày Lãm trở lại hè phố này, chị có nhã ý bán thêm mặt hàng mía dẫn để phục vụ riêng cho gã. Lạ lùng! Gã có thể ăn mía thay cơm, thay nước uống mà không khát, ăn mía thay cơm, thay nước uống mà không chán. Vị ngọt của cây mía chóng làm gã hoàn người lại. Nước da trên mặt gã sáng hơn, ánh nhìn và cái cười đã bớt úa héo và chân tay tuy rằng vẫn đen cháy nhưng là cái đen của một người lao động khỏe mạnh. Sau một trận mưa rào bất chợt, được tắm táp thỏa thích giữa phố phường, trông gã trẻ lại đến vài tuổi, thậm chí giây phút ấy có thể nhận ra ở gã một chàng trai khá đẹp, một thứ đẹp khắc khổ, hơi bụi bặm. Cái đẹp toát lên từ mía, dường như toàn bộ sức chịu đựng gánh nặng cuộc đời bấy lâu nay của gã cũng đều từ mía mà ra. Điều kỳ lạ là cả đứa bé nữa, nhai cơm chưa sành nhưng nếu được bổ nhét một khẩu mía con vào mồm là cũng biết cắn ranh rách ngay. Phần nào giống bố, nếu lột bỏ cái bề ngoài lem luốc, bẩn thỉu ra, nó thực chất lại là một đứa trẻ kháu khỉnh và hiếu động. Mấy anh lính trẻ quý nó, thỉnh thoảng lại mang ra cho nó cái bánh mì, gói kẹo, thậm chí những suất cơm ăn thừa có cả cá cả thịt. Thành thử từ ngày về chỗ ở mới, thằng bé trông tươi mơn và lớn phổng lên.

Còn cô vợ vẫn vậy, hầu như không thay đổi. Nét mặt vẫn tiều tụy, cái nhìn vẫn xeo xéo và những lúc không có chồng ở đó, người ta thỉnh thoảng vẫn thấy cô phì phèo một điếu thuốc quăn queo không rõ của ai cho trên khóe miệng. Có cái bơm xe đỡ dần, dạo này cô cũng ít ra ga ra chợ hơn. Hầu hết những buổi tối, cô ngồi thăm lặng giữa chồng con hoặc giả mò ra hàng nước nghe ông nhà thơ hát chèo. Kêu ở trong quân y viện buồn quá, nhà thơ thường trốn ra với gia đình. Sức ông đã yếu lắm nhưng ông bảo đang còn nợ đời một vợ chèo nữa, vợ chèo cuối cùng nên không thể nằm yên một chỗ. Ông muốn viết một làn điệu ở chính giữa cuộc đời và thử nghiệm ngay trong cuộc đời nồng nã mùi khổ đau vui buồn ấy. Quán chè

chén bán đêm này chính là nơi ông thực hiện điều đó. Giọng hát của ông vẫn như cất lên từ gan ruột nhưng nó nghe sao buồn quá, chìm đắm quá, như giọng hát của một người sắp vĩnh biệt để ra đi... Nghe hát, tối nào cũng vậy, cả chị hàng nước, cả cô vợ tiều tụy đều không cầm được nước mắt. Vậy mà ông lại cười. Cái cười thơ trẻ, siêu thoát đến nao lòng trong lúc mấy đầu ngón tay to bè, đã mất gần hết máu của ông vẫn nhẹ gõ xuống mặt bàn nghe như những nhịp đập chót cùng của con tim mãi cảm và bệnh tật kia... *Điều thiện ác không nằm trong trời đất... Cái trắng đen cũng không ủ sẵn trong lòng người... ời a... Bể dâu vật đổi sao dời, bể dâu...* Khi nhà thơ lặng lẽ ra về, chị hàng nước mới thở dài, chép miệng: “Dù ông ấy cũng là người tài của nước. Oan ức mãi rồi bây giờ sắp chết mới hiểu ra được bụng dạ thực hư của con người! Cũng tội!”

“Cậu ạ! – Ngay từ hôm đầu trở lại, chị hàng đã thông báo với Lãm – Khi cậu bỏ đi đào đá rồi, cái nhà anh gì cao lớn có vợ đi Tây vẫn mấy bạn sang hỏi, lần nào cũng mang tiền mang quà sang nhưng tôi không dám nhận, mặt mày xem chừng ra cái vẻ áy náy lắm!” “Bác làm thế là phải, lần sau người ấy ra hỏi nữa, bác cứ nói hộ em, nó đi rồi, bỏ đi hẳn rồi.” Lãm nói thế nhưng chị hàng nước lại cảm nhận giọng nói của cậu ta không đến nỗi ráo hoảnh như vậy, thậm chí còn có thoáng một chút bần thần.

Mấy tuần sau, nhân vợ chồng gã lui vào chỗ ở mới, chị hàng nước đã cùng đưa con gái mười bốn tuổi lễ mễ khênh một chiếc giường cá nhân đến biểu gã. Chị nói: “Chiếc giường này là của anh ấy nhà tôi, bây giờ không dùng đến nữa, chân hơi mọt mọt tí nhưng then và giát còn chắc, chú để cho cô ấy và cháu bé nằm, còn chú nằm đất cũng được.” Gã không nói gì, chỉ lý nhí cảm ơn rồi ngay sáng hôm sau đi mượn cửa, cửa thấp chân giường cho phù hợp với cái mái giấy dầu chỉ cao có hơn một thước của gã. Vậy là gia đình gã cũng đã có một căn hộ ba thước vuông, nửa dã ngoại, nửa tựa lưng vào bức tường doanh trại.

* * *

Dũng đi khỏi rồi, gã trai ngồi thờ trên ba-toa đường một lúc rồi mới chui vào lều. Đêm nay vợ gã ở nhà. Thằng bé chiều nay không hiểu ăn bậy ăn bạ cái gì mà đau bụng đi ngoài từ chập tối đến giờ? Mùi nước giải và mùi phân lỏng thỉnh thoảng lại xộc lên chua nồng. Ánh sáng ngọn đèn dầu vắn nhỏ bắc chỉ đủ để soi rõ đôi mắt con chó đang thao láo nhìn lên chủ từ góc lều.

Thối tắt đèn, gã hạ người nằm dài xuống chân giường, đưa tay lên quờ nắm bàn chân của con, bóp bóp... Gã biết đêm nay mình sẽ lại không ngủ được. Những câu nói của Dũng cứ ong ong bên tai. Gã nhắm mắt lại... Gã sẽ cứ còn mất ngủ, sẽ cứ còn nhắm mắt để đấy không biết bao nhiêu đêm nữa nếu như tối hôm đó, một buổi tối kéo dài lê thê như bao buổi tối khác, sau khi ôm bụng nôn ọe một chập như tháo ruột xuống rãnh, vợ gã không vừa quệt rớt rãi vừa len lén nhìn chòng:

- Mình ơi! Em...

- Biết rồi. Nôn hử?

- Nôn... nhưng mà em... Mình bình tĩnh nghe em nói.

- Cứ nói mẹ nó đi! Có cái đ. gì mà không bình tĩnh.

- Hình như em đã...

- Biết rồi. Chửa hử?

- Trời! Mình biết rồi ư? Thế mà em...

- Có đúng của tôi hay lại của thằng cha căng chú kiết nào?

- Mình ơi!... Chớ nói thế phải tội chết! Sống cơ khổ nhường này, mình vẫn không thấu lòng em ư? Em chỉ còn cách cắn lưỡi mà chết đi thì mới tin em.

- Gái đã già mồm! Cắn lưỡi?... Mẹ, cứ như hát tuồng. Muốn cắn thì cắn cứ cắn đi. Nhưng mà – Bất ngờ giọng gã dịu hẳn xuống – Trai hay gái?

- Đạp bên trái, có lẽ là gái.

- Ừ, gái hay trai, kệ mẹ nó. Từ nay cô phải đi đứng, làm ăn cho cẩn thận. Nếu thèm gì, cứ mua, đừng để dành tất cả cho bố con tôi.

- Vâng, em nghe mình.

Tiếng đàn bà trải ra sâu thẳm như một tiếng khóc nhẹ. Em nghe mình... Trong đêm khuya, cái tiếng ấy sao nghe vời vợi đến nghẹn ngào! Gã chồng quẳng mẩu mía đánh vèo ra mặt đường, ngồi phắt dậy:

- Đ. mẹ! Sống mãi kiểu này đ. sống được. Nhục lắm! Ngày mai cô ở lại trông con, tôi sẽ thử theo người ta lên biên giới đi buôn vài chuyến, một tuần tôi về một lần. Mẹ! Có chí làm quan, lớn gan làm giàu.

- Đừng... Em xin mình! – Tiếng ả rên lên – Cái tạng của mình không buôn bán được đâu. Buôn có bạn, bán có phường và phải khôn ngoan, độc ác, phải gian trá lắm kia. Đẳng này mình...

- Im mồm! Biết gì mà nói. Thằng này khi cần độc ác, khốn nạn thì cũng chả kém cạnh thằng chó nào. Đây không thèm thôi.

- Hay là... em gửi con lên ông ngoại rồi em đi cùng với mình, chuyện này em quen hơn.

- Quen lạ gì. Ở nhà! Nếu ngứa cẳng thì về quê, phụ giúp ông cụ trồng mía, quay mía và dưỡng cái thai cho tốt. Tôi thích một đứa con gái...

- Tùy mình, em nghe mình. Chỉ dám khuyên mình là nếu lần này không xong nữa, mình hãy nghe em rồi bỏ tất cả về quê. Ở đó có đất đai, có vườn tược, mình làm gì cũng được. Nếu mình không muốn làm, cứ đi chơi, em sẽ nuôi cả ba bố con.

- Cứ xoen xoét cái mồm! Ai khiến nuôi mà nuôi – Gã gắt đấy nhưng mà cái tiếng gắt nghe cứ mềm chuội ra – Trời đất mênh mông, chỉ để tọng cơm vào, tọng cứt ra thì sống chỗ nào chẳng được. Tôi muốn sống ở thành phố. Tôi muốn con cái tôi lớn lên ở thành phố. Cô nghe rõ chưa?

Mười sáu

“... Phố xá lóng rày tốc độ trở tường nới mái có phần thuyên giảm đi. Cũng chỉ có từng ấy tường, từng ấy mái, trở hết rồi thì cũng phải thôi chứ hơi sức đâu mà trở mãi? Song thực chất mọi việc nó lại đi vào chiều sâu nội thất và chiều cao không gian. Các biển đề tên Tây, tên Nhật, tên Tàu... và các tòa nhà hai tầng, ba tầng thậm chí bốn tầng theo kiểu gô tích, kiểu hiện đại, kiểu bán hiện đại... tiếp tục ra đời. Các hàng cây xà cừ có tuổi thọ hàng trăm năm không còn chiếm địa vị độc tôn chiều cao và các biển hiệu doanh trại không còn chiếm ưu thế màu đỏ. Tất cả đan xen, láo nháo, nhòa nhập vào nhau. Cái sang trọng được đặt bên cạnh cái bình dân, cái hiện đại nằm chen với cái cổ điển. Hiệu tắm nóng lạnh, hiệu uốn sấy tóc có những cô gái ăn mặc hở hênh đêm ngày lúng liếng mắt nhìn ra đường khiến cho khách vãng lai phải tự hỏi đằng sau cái nóng lạnh, cái uốn sấy đó liệu còn có cái gì khác nữa không và không thể không vội rảo chân đi qua. Rồi cây cảnh, rồi các gallery mỹ thuật, các gian hàng bán đồ hàng Bành, rồi thịt chó, rồi cháo lòng tiết canh... Mới chiều qua còn chưa thấy gì mà sáng nay đã mở ra ngan ngát như từ trên trời rơi xuống hay dưới đất mọc lên!... Phố nhà binh chưa hề mệt mỏi, vẫn không ngừng đánh những trận phục kích bất ngờ như vậ vào đối nghèo.

... Có lẽ cả căn phố dài hơn cây số này chỉ có hai nơi còn giữ được cái vẻ thâm nghiêm không thay đổi đó là tòa án binh cao cấp và khu vực cổng thành. Thây kệ cho cảnh đời đêm ngày biến đổi, những anh lính vệ binh vẫn đầy đủ cân đai đứng im phắc như cái hình tượng quân phong quân kỷ

muôn đời của họ. Song, nhìn tinh, người ta vẫn nhận thấy có cái gì nổi lỏng, cởi mở hơn trước, một khi có anh sĩ quan, cán bộ nào đó trót để tóc dài, trót để trang phục không chỉnh tề đi vào cổng. Thì ra, cái cơ chế thị trường nó chưa len lỏi được vào trong kia, cái nơi thấp thoáng toàn những mái nhà uy lực và những dáng đi uy quyền nhưng ít nhiều nó đã bắt đầu làm xôn xao ánh nhìn người lính gác. (Đoạn này lia ống kính xa rồi từ từ zoom lại, kết hợp lấy góc vát từ trên cao xuống. Chú ý: cắt tiếng động và cắt nhạc đệm để tăng vẻ thâm nghiêm cổ kính.)

Ông đại tá nhà báo có bà vợ quê đang biến thành bà mệnh phụ phu nhân kiểu trọc phú lo ngại nói: “Nghe đâu tới đây, cũng với khách sạn bốn sao xây ở đầu phố, người ta có ý định cắt chéo một đường trong thành để xẻo bớt cái phần đất cấm cung, cho bà con dân sự tràn vào phải không? Chết! Thế thì còn gọi gì là Thăng Long thành ngàn năm nữa?” Nghe than thở vậy, một đại tá khác có gia đình ở quê, đá vào: “Chết gì! Mai một người ta còn mở rộng đường sang bên phải, tức bên phía mặt tiền nhà ông hai chục mét nữa kia. Chuẩn bị mà sơ tán trước đi. Hoa thơm gửi mãi được à?”

Như mọi vùng đất khác, ở đây, số phận những con đường gắn liền với số phận những con người xiết bao! Tất cả đang còn là một ẩn số...”

Đó là phần tiếp theo của kịch bản phim của nhà đạo diễn trước khi anh tạm biệt mọi người trong khu phố để làm một chuyến đi xa mang tính chất hành hương trở về những vùng chiến địa cũ. Chỉ riêng chuyến đi tùy hứng này thôi cũng đủ biết cái kịch bản phim này nó trực trặc như thế nào. Trực trặc về cảm xúc, về vốn, về mạch phim hay cơ chế thông qua? Điều đó chưa rõ nhưng mọi người đều biết rằng, xưa nay anh vẫn có những chuyến bất chợt đi, bất chợt về như thế. Tất nhiên không loại trừ cả cái sự quyến rũ bất khả kháng trong nội dung lời mời của người đàn bà giàu có kia. Ta hãy cứ chờ xem, vì như anh nói, tất cả còn đang nằm trong ẩn số.

Còn bây giờ ta cũng với Lãm trở lại miền biên cương một thời khói lửa đang huyền não cái không khí mở cửa hôm nay.

Mười bảy

Gã đi buôn thật! Cả đời gã chưa hề biết buôn bán là gì nhưng bây giờ gã đi buôn. Cuộc sống nghiệt ngã xô đẩy gã vào con đường xa lạ này. Nói đúng hơn, sự sống của vợ con gã, của chính gã đã khiến gã tập tễnh đi ngược chiều với tập tục lâu đời chỉ biết trọng nghĩa khinh tài của dòng họ, của gia đình và của lớp người sinh ra, lớn lên ở đất Tràng An ngàn năm văn vật như gã.

Chưa bao giờ cái đất văn vật ấy lại phải chịu một áp suất ghê gớm của độ đè nén đồng tiền như bây giờ. Khắp nơi kiếm tiền, nhà nhà kiếm tiền, đồng tiền len vào nhân cách, sục sạo vào các quan hệ cha con vợ chồng, luồn vào cái hôn của các đôi trai gái, làm méo những giấc mơ học trò, làm đổi màu các giá trị tưởng như không bao giờ có thể đổi màu được...

Xưa nay người Hà Nội coi rẻ đồng tiền bao nhiêu cho đồng tiền là phương tiện hạ cấp, là con điểm nhớp nháp, là một phạm trù đối lập cay độc với văn hóa, với niềm tâm linh sâu thẳm của tâm hồn; tình yêu và ước vọng của những trái tim con gái không hề có chỗ cho đồng tiền nhập vào; thì giờ đây lại coi trọng đồng tiền bấy nhiêu. Giống như sau một đêm ngủ dậy, người Hà Nội hào hoa bỗng nhiên bị con ma kim tiền nhập vào không thể vùng thoát ra được nữa. Và hối hả và cuồng nộ và đắm say kiếm tiền như có một thời đắm say những phạm trù cao siêu, lãng mạn.

Thoạt đầu gã đi theo bậc đàn anh tên là Dũng. Với tính khí lì lợm, với tác phong xốc vác và với đầu óc nhanh nhạy, sòng phẳng; gã hoàn tất khá tốt

việc làm lơ xe, làm cứu vãn, nếu cần làm cả chức năng vệ sĩ trước những ngón chơi không quân tử của khách hàng, của phường hội. Lãi chia năm, gã một phần còn đàn anh bốn phần. Không phải bỏ vốn, lấy phần công làm lãi, mất thì thôi, đàn anh chịu cả, gã khỏi có can hệ gì nhưng mấy khi bậc đàn anh của gã lại chịu để cho mất.

Biên giới sau những ngày đóng cửa giả tạo, sau những tiếng súng nổ, người chết cũng không mấy chính danh, giờ đây nó mở ra thông thoáng đến ngỡ ngàng, đến không thể tin được ngày ấy hai bên có thể chơi nhau, giết nhau đến tàn canh như thế? Biên cương mùa này như trầy hội. Như cái vùng đá đỏ Quỳnh Châu ngàn ngạt những người mà lúc này đây, cái địa danh đó vẫn để lại trong lòng Lãm một vết thương chưa lên được da non. Người và xe, các loại người các loại xe từ khắp các tỉnh trong nước tràn đến. Hàng Nga, hàng tư bản từ các miền đồng bằng đùn lên, hàng Tàu từ khắp các tỉnh miền đông lóng giềng đùn xuống. Rối rít, ầm ào, dìm giá, nâng giá, chơi nhau, lừa nhau, đón đường, phục bắt... Cả một khu vực đất đai rộng dài hai bên bờ sông biến thành một cái chợ trời khổng lồ không ai kiểm soát nổi. Chỉ thỉnh thoảng ở đâu đó trong lùm bụi vang lên một tiếng nổ mìn kinh rợn thì người ta mới lại chợt nhớ ra rằng, à, khúc sông ghe xuống đang ngược xuôi tấp nập chở khảm muôn loại hàng hóa kia vốn trước đây nó đã từng là khúc sông hận thù, và coi chừng, biết đâu tới đây nó có thể lại hận thù nữa. Cho nên vừa buôn bán vừa nhìn nhau, vừa canh chừng nhau, cái chộp giật thay cho sự ôn hòa nhẫn nại, ngón giang hồ đổi chỗ cho điều trao đổi hữu hảo hai quốc gia. Và như thế, các số phận, tính mạng con người trôi nổi nhào lộn trong dòng buôn lậu chảy ngầm là điều đã trở nên tất nhiên.

Cũng tất nhiên như cái hình ảnh đối lập khắc nghiệt của một bên là những bờ đê tiền xanh biếc được vun cao lên mỗi ngày và bên kia là những người lính dò mìn xanh xao cũng mỗi ngày phải bốn lần âm thầm đi qua bãi điểm, bãi chó và những bãi tiền như thế để đập mặt vào bãi chết, dặng giữ an ninh cho sự sống toàn vùng. Hàng Nga vẫn tràn lên, hàng Tàu vẫn đùn xuống... hóa ra hàng hóa của hai anh lớn con to xác đã có thời gấn bó như

anh em ruột rà này lại cần cho nhau đáo để! Họ chưa chở thẳng vào nhau được thì đành tạm chở qua cái nước còn đang đầy mình thương tích và nghèo túng miếng ăn này chứ sao? Đông Âu tan rã ư? Đau đấy. Chủ nghĩa Cộng sản bị phá sản trên toàn cầu à? Buốt ruột thật nhưng cái dạ dày, cái nhu cầu sống còn của thể xác lại không ngừng réo gào, lại khôn nguôi thôi thúc, vượt lên trên cả chính trị, cả những nỗi đau cao siêu...

* * *

Tổng giám đốc hãng điện tử Sài Gòn và cô thư ký ban đại diện Hà Nội cũng đang có mặt tại đây. Bán hàng Nga, buôn hàng Tàu không phải là động mạch chính trong nội dung doanh nghiệp của họ. Nó chỉ là phần bổ trợ thêm song nhưng không thể thiếu được trong mạng lưới tăng doanh số. Và còn điều này nữa, mỗi lần ra Hà Nội, người tổng giám đốc không thể không ngược đường lên đây dù chỉ một ngày, như một thú đi vãn cảnh lại như một cảm hứng tìm về cội nguyên sơ sau bao ngày đánh vật với những con số ngoại tệ khổng lồ. Họ đã đi qua bãi chó, đi qua bãi tiền, qua bãi điểm và dừng lại ở bãi mìn.

- Anh Hùng có thấy mỗi mũi thuốc của anh lính kia cách nhau bao nhiêu phân không? – Loan hỏi với vẻ tò mò trẻ thơ.

- Thấy – Hùng trả lời – chừng ba, bốn xăng-ti-mét.

- Như vậy cái khoảng cỡ lậu hai mét vuông kia, họ phải thuốc hàng ngàn mũi! Mũi nào cũng sẵn sàng đụng vào thần chết cả. Khiếp quá! Em nói nhé, biết vợ chồng mới cưới nào đó, trong đêm tân hôn, liệu họ có cảm nhận mình đang hạnh phúc trên hàng ngàn mũi thuốc mìn ấy không nhỉ?

Giám đốc Hùng quay qua nhìn vào mắt Loan một hồi lâu rồi nhỏ giọng:

- Ngày xưa, trong tiểu đoàn trinh sát, tôi cũng đã từng làm những việc như thế này. Khác một nỗi là ngày ấy tất cả mọi người đều như nhau chứ không bị phân biệt giàu nghèo, sướng khổ quá trời như ở đây.

- Gió ở đây mát quá anh nhỉ? Thảo nào con gái nơi này đẹp.

- Tôi đã sống ở vùng này ba năm, hồi còn là học sinh miền Nam.

- Chắc là có một kỷ niệm tình yêu sâu sắc nên về mặt anh mới dăm chiêu thế kia?

- Yêu?... – Hùng cười nhẹ – Làm gì có thứ tình yêu nào sống dai thế? Họ chỉ bịa để cho cuộc đời đỡ tẻ nhạt.

- Nghe anh nói, tưởng như một kẻ thất tình mãn tính. Sao anh không lấy vợ? Đẹp trai, cao lớn, giàu có, lịch sự... Hay anh dị ứng với đàn bà?

- Cũng có thể. – Hùng mỉm cười, mắt vẫn nhìn đi đâu.

Loan không hỏi nữa, gần một năm nay, mỗi khi có dịp đi công cán với anh, hễ cứ động đến chuyện này là Hùng cũng những cái mỉm cười băng quơ và những câu trả lời ỡm ờ như thế. Anh ấy là người kín đáo, hơi buồn và làm ăn rất giỏi. Cô nghĩ. Nhưng giá như chỉ có một trong ba cái đó thì có lẽ anh sẽ hay hơn, thật hơn. Cả ba cái đều cùng tồn tại, cái này nó phá cái kia, rút cục, cô không biết thực chất con người ấy là thế nào cả. Bình dị mà vẫn khó hiểu, lịch lãm nhưng không phải lúc nào cũng tế nhị, rất thông minh mà vẫn thiếu cái nhạy cảm... Cuối cùng, cô có thể tâm sự với anh đủ chuyện nhưng để có một sự rung động đột ngột hoàn toàn theo nghĩa giới tính thì không. Cũng có thể chưa? Còn anh... Hình như đối với cô, anh cũng chung một cảm giác như thế. Đã đôi lần sục tìm trong đáy mắt anh không thấy có một dấu hiệu gì, cô vừa thấy nhẹ người vừa thấy có một chút tự ái. Như vậy, quan hệ giữa thư kí với giám đốc sẽ thoải mái hơn nhưng... chả lẽ mình, một người chỉ lo khước từ những ánh mắt hừng hực của các đấng mày râu mà lại chỉ là con hình nộm vô tri vô cảm trước con người này? Đã đôi lần, để thỏa mãn sự hiếu thắng, cô đã thử xem xong chẳng kết quả gì. Anh ráo hoảnh mà cô cũng thấy buồn cười, nên thôi. Và cho đến bây giờ quan hệ giữa họ vẫn là quan hệ đồng nghiệp, trên dưới và anh em đơn thuần.

- Chị Thảo của Loan bao giờ về ấy nhỉ? – Anh hỏi lửng lơ.

- Cũng sắp. Hơn năm nữa. Anh đã trông thấy bà chị của em chưa?

- Mới thấy ảnh.

- Ảnh thua xa ngoài. Anh cứ hình dung thế này, em với chị ấy là một nhưng ở em là dương thì chị ấy là âm. Còn âm quý hay dương quý, cái đó lại phụ thuộc vào cách nhìn của từng người.

Hùng im lặng. Dưới bãi cỏ nóng hầm hập kia, những người lính vẫn đang mải mê tiếp tục công việc của mình với cái gáy căng ra nhìn rõ cả mạch máu, với tấm lưng áo ướt đầm mồ hôi và với những chiếc đầu gối quần bục vải. Cầu trời cho những mũi thun vô tình ấy đừng vấp phải một cái kíp nổ nào. Anh nghĩ vậy và nhìn lên:

- Loan này! Em nghĩ thế nào nếu một khi chị Thảo trở về, chúng ta sẽ đề nghị cải tạo chính căn hộ của anh chị ấy thành một trung tâm tiếp thị phía bắc? Địa điểm thuận lợi lắm!

- Ô kê! – Loan khẽ reo lên – Em đã nghĩ đến chuyện này nhưng sợ nói ra vô duyên. Để em viết thư bàn trước với chị ấy. Nếu sự việc này thành, em cũng xin nghỉ luôn.

- Cô chán rồi à?... Hay là tôi đối xử có gì không phải?

Anh hỏi với một chút áy náy thật sự. Loan bật cười khẽ:

- Ngược lại, tuyệt vời, thậm chí... trên... – Cô kịp dừng lại khi chợt nhận ra mình đang nhại lại theo cách nói của Bình – Có lẽ anh là một trong những nhà doanh nghiệp dễ chịu nhất Loan được gặp nhưng nói thật nhé, em không thích cái nghề này. Không hợp tạng mặc dù thu nhập kha khá. Loan sẽ trở về với công việc mà Loan mê thích từ nhỏ: hội họa.

Có chiếc xe máy màu đỏ chói phóng vút qua tựa một vệt nắng trên mặt đường. Cô gái vận jupe ngắn ngồi phía sau để rơi xuống bãi mìn một tiếng cười trong vắt. Người lính ở gần đó hơi chựng tay lại nhưng không dám ngẩng lên. Nhìn lên rồi, mũi thun nó bị nhiều thì sao?

Nắng bắt đầu chênh chếch. Hai người lên xe con bon về phía cửa khẩu đầu cầu...

* * *

Dũng là một kẻ buôn bán thích chơi trò quân tử. Nhưng hơi thiên về ban bố, biểu diễn sự bao dung. Làm ăn với Dũng không sợ bị thua lỗ song phải chấp nhận mình luôn luôn chỉ là cái bóng mờ của anh ta. Bắt đầu thì thích. Có người lo hộ, nghĩ hộ, mình chỉ động đậy chân tay như chi tiết máy, làm gì không thích. Nhưng càng về sau càng thấy có cái gì cộm cấn không ổn. Phải mang cái ách con nợ hàm ơn, dẫu Dũng chưa một lần động chạm đến, đã quá tủi đối với gã rồi. Song lại thường xuyên bị sai phái điếu đóm thậm chí bị hạch sách mắng mỏ, mắng mỏ trước bất kỳ đối tượng nào thì quả gã không quen lắm. Tính khí từ bé gã đã vốn vậy. Nếu biết quen được thì giờ đây gã đã vốn vậy. Nếu biết quen được thì giờ đây đời gã đã không đến nỗi thế này. Tiền bắt đầu chảy vào túi nhiều hơn nhưng tình cảm huynh đệ chi binh giữa gã và bậc đàn anh cũng mỗi lúc theo đó mà vơi đi dần.

Thoạt đầu là cái lỗi xử sự cực đoan, ráo hoảnh của Dũng đối với người đàn bà già nhân ngãi non vợ chồng đã cứu mang anh ta từ lúc mới ngơ ngáo bước ra khỏi cổng nhà tù. “Tôi không phải là kẻ làm thuê cho cô, – một lần hăn nói, – cho nên mọi chuyện bán mua lỗ lãi là do tôi chứ không phải cô cứ bai bãi giành quyền quyết định.” “Không, em đâu có muốn nói ý đó – Người đàn bà hơn hăn vài ba tuổi nhăn nhó thanh minh – Của cải của em cũng là của cải của Dũng, em chỉ muốn trong chuyện làm ăn, Dũng nên cân nhắc, thận trọng hơn một tí, cứ làm ào ào như đánh trận vậy là dễ vấp lắm!” Hăn ngược mặt cười khắc lên một tiếng: “Vấp kệ tôi. Tôi vấp mãi rồi. Tính tôi không thích cái lối cò con kiếu đàn bà, chẳng bỏ công. Nếu muốn, cô có thể thu lại xe, thu lại vốn, tách đôi tài sản, từ nay mỗi người mỗi ngả làm ăn riêng. Dính nhằng vào nhau mãi thế này, tôi thấy mệt rồi.” Người đàn bà quay đi, khóc nghẹn: “Dũng... Dũng sao nỡ nặng lời như thế với em? Dũng không hiểu lòng em ư? Đâu phải chỉ có chuyện tài sản, em muốn chúng mình gắn bó với nhau những chuyện... lâu dài hơn thế, gắn bó cả đời. Cho nên em chỉ muốn tranh thủ gom góp ít vốn rồi về phố mở cửa hàng mà sinh sống chứ đi lại mãi thế này, cũng cực nhọc lắm. Chỉ vì em thấy mình lao vào những vụ buôn bán ô tô qua biên giới tuy có lời nhiều nhưng không bền, chưa nói đến chuyện sau này xảy ra cái gì thì lại...” “Cái

gì mặc tôi. Thiên hạ, kể cả các đoàn thể cơ quan nhà nước vẫn đang lao ầm ầm vào kia kìa. Tôi làm tôi chịu. Tốt nhất là theo rồi nhân chuyện này, mạnh ai nấy đi, còn hơn là để đến lúc chán, không muốn nhìn mặt nhau nữa.”

Thấy người đàn bà chết sững, trong mắt hắt ra những tia sáng đau khổ không cùng, Lãm cầm lòng khôngặng, bèn phải kéo bậc đàn anh ra một góc, lên tiếng: “Anh Dũng ạ! Chị Hoa nói đúng đấy. Và anh, đừng nói với chị ấy những lời như thế. Anh có thể mắng, có thể đánh nhưng anh đừng... Nếu anh biết rằng chị Hoa yêu thương anh đến như thế nào thì...” Dũng vặc: “Thôi đi! Cậu biết gì mà nói? Chỗ của cậu là cứ im lặng kiếm tiền về cho vợ con, kiếm càng nhiều càng tốt và đừng táy máy hỏi kiếm bằng cách nào. Tôi không muốn cậu thở ra cái giọng giả nhân giả nghĩa ấy. Chấm hết?” Thấy con mắt gã cứ mở trôn trôn nhìn mình hơi lạ. Dũng khẽ giọng nói thêm: “Vả lại, cậu còn ngây thơ không hiểu, tôi chán cô nàng rồi. Đêm nào cũng phải ôm cái đồng thịt núng nính ấy vào lòng, ngứa lắm! Hiểu chưa?”

Làm sao có thể hiểu được? Gã cầm mặt xuống mấy đầu ngón chân tở tở máu vì phải chỉ huy đoàn cứu vãn mang vác cắt rừng trốn thuế nhiều quá, không nói gì thêm. Thật lòng, nếu không phải là Dũng, con người đã hai lần cấp vốn làm ăn cho gã một cách quá ư hào hiệp thì ngay lúc này, cái dòng máu bất cần trong gã sẽ trỗi dậy để trở thành một sự đổ vỡ quan hệ khó bề cứu vãn. Quan hệ chưa đổ vỡ nhưng người đàn bà có cái vẻ đành hanh bề ngoài nhưng tốt bụng kia đã không còn có mặt với thầy trò gã trong những chuyến ngược xuôi sau nữa!

Việc thứ hai là cái cách Dũng đối xử với cánh cứu vãn. Gọi là cứu vãn, cái tên dễ làm cho người ngoài cuộc nhìn mặt quay đi, nhưng thực ra trong số họ có đầy đủ các hạng người. Thất cơ lỡ vận có, đầu trộm đuôi cướp có, tiền án tiền sự nhiều nhưng có cả những giáo viên, sinh viên, cán bộ về hưu, bộ đội hết nghĩa vụ, những sĩ quan đã về già... Nó cũng tương tự như vùng đá đỏ. Thị trường biên cương sôi động. Nếu năm xưa nó thu hút tất cả những con người ưu tú lên đây, nó lại tiếp tục vẫy gọi với một ma lực mạnh

hơn một lớp người khác để tiến hành cuộc chiến sinh tồn và sinh nhai không kém phần gay gắt. Trong số đó có một ông trung tá thương tật, chừng hơn năm mươi tuổi, nghe đâu quê ở một làng nghèo vùng đồi cọ trung du?

Lúc đó không còn người đàn bà mà hẳn đã chán ngấy xác thịt nữa, Dũng chuyển sang liên doanh làm ăn với một nữ băng trưởng khác nức tiếng khôn ngoan, táo bạo và sắt thép trong vùng. Chỉ hơi lạ là con người này mới có hai mươi hai tuổi, lại khá xinh đẹp thon thả, trông tưởng như một cô sinh viên dưới xuôi lên biên cương làm công việc khảo cổ. Hàng ngày cô tỏ ra dịu dàng, thậm chí đôi khi phảng phất nét mộng mơ. Nhưng bước vào cuộc đò đen sát phạt, cô ta lại biến thành một con người hoàn toàn khác. Chặt chẽ, lọc lõi, chuyên quyền và lạnh lẽo. Cái dạn dày táo tợn của Dũng khiến cô ta thích và thấy có thể kết hợp làm ăn được. Cũng như cái nét đẹp sơn nữ phiêu diêu của cô ta đã làm trái tim không bình thường của người tù mới thoát ra ngoài đời bị choáng ngợp. Cô có nhiệm vụ móc ráp hàng hóa từ bên kia về đố cho Dũng rồi lại nhận hàng của Dũng bán qua bên kia đường biên. Bán qua những con đường rừng, đường khe bí mật mà chỉ có cô và đội quân cứu vãn của cô mới biết được. Trường hợp ô tô có mang nhãn hiệu tư bản, cô sẽ tự thân đi móc nối với tất cả những cơ quan hữu trách bên này hay bên kia quốc gia, thậm chí đi vào tận Phòng Thành, Nam Kinh, Quảng Đông, Quảng Tây... để tìm mỗi tiêu thụ. Một chiếc xe gắn nhãn hiệu Japan qua biên giới lúc này, trừ khoản nợ khoản kia đi, cô và Dũng cũng cầm chắc cái lãi dăm bảy chục triệu, tất nhiên Dũng cũng chỉ được hưởng một phần ba, phần tư.

Lần ấy, người cứu vãn vốn là trung tá của một cơ quan tinh đội vừa về hưu, do tuổi cao sức yếu, do đường trơn dốc đứng không gượng nổi đã để vỡ một kiện hàng thủy tinh thuộc loại quý khi trượt chân ngã xuống. Cô ta sạm mặt lại, con người chuyển màu xanh lét như mắt mèo:

- Đồ ăn hại! Thế là đi tong cả vốn lẫn lãi của người ta rồi. Cả triệu đồng, ông già lo mà đèn đi! Không đèn được, trở về kéo cả nhà lên đây mà làm trả nợ cho tôi.

- Mong cô chủ bỏ quá cho lần này – Ông già đứng cái dáng đứng của tội phạm, tiếng nói ào phào không còn hơi – Tôi sẽ làm để bù lại. Khổ! Tôi đâu có muốn thế. Chỉ tại cái chân bị thương ngày xưa...

- Thôi đi! – Lười cô rít quần lên – Máy người lúc nào cũng mang cái sự đánh đấm ngày xưa ra để chạy tội, để hù dọa, nghe chán tai lắm!

Lúc đó, Dũng vừa đi tới. Đáng lẽ với tư cách là người trong băng, là một thứ cũng tạm gọi là ông chủ, anh ta gạt đi, nói hộ cho ông già mấy câu là xong: triệu đồng bạc (Cứ cho là như thế) có đáng là bao so với lượng hàng hàng trăm triệu đang xếp đống dưới chân kia nhưng Dũng lại đổ dầu thêm với cái nhếch miệng rảo hoành:

- Rách việc! Đội hình cứu vãn của em phải sắp xếp lại đi, cứ để thế này, tiền lãi không bù được tiền tổn hao đâu.

Thế là ông trung tá bị cho thôi việc ngay sau lần ấy, tất nhiên là tiền công mấy tháng coi như trừ sạch, chỉ còn đủ một chiếc vé tàu về quê. Thương tật, ruộng vườn không có, con cái đi xa, bà vợ quanh năm hen suyễn, đồng lương hưu ba cọc, trở về nhà ông sẽ sống bằng gì? Câu hỏi ấy thúc mạnh vào ngực gã như đòi hỏi gã phải trả lời trước chính vợ con gã. Phun một bãi nước bọt đặc quánh xuống bãi bùn, gã cúi đầu đi ra cây cầu sập ngồi đốt thuốc một mình. Và trên đường về, qua ả Chi Lăng vách đá dựng thành, không chịu nổi sự dấm dút quá thể trong đầu, càng không chịu nổi tiếng hát khô đặc đầy vẻ viên mãn của bậc đàn anh ngồi bên cạnh, gã đã buột miệng:

- Xét đến cùng, anh là một thằng tồi, anh Dũng ạ!

- Chú nói anh? – Dũng ngừng hát, tròn mắt.

- Vâng. Rất tồi.

- Chú ám chỉ chuyện hồi sáng? – Dũng cười khẩy – Thằng em bắt đầu trở giọng phán xét đàn anh từ lúc nào thế? Lần trước, chú tỏ ra hỡn, anh đã bỏ qua. Lần này... coi chừng đấy. Anh rộng bụng thật nhưng không thích sự quá trớn lắm đâu. Hiểu chưa, nhóc?

Tất nhiên là gã hiểu. Hiểu cái thể của mình và hiểu cái bản chất công việc của đàn anh. Nhưng khốn nạn, cũng giống như lần trước, gã đành im lặng, ngoảnh mặt ra ngoài cho gió tấp bốt cái ý muốn tung hô tất cả đi đang nóng rẫy trong đầu.

Chỉ dừng lại ở đấy thôi thì quan hệ giữa hai người vẫn có cơ cứu vãn, Dũng cần gã và gã cũng cần Dũng, nếu như sáng ấy gã không vô tình gặp Loan và anh chàng giám đốc JVC của cô ta ngay tại chợ cửa khẩu.

Loan thì gã đâu có lạ. Là người đẹp của Hà Nội, lại được liệt vào hàng hoa hậu của phố nhà binh, ngày nào cũng cưỡi xe máy đan qua đan lại nơi ở nhóp nhép của vợ chồng gã thì làm gì gã không nhận mặt. Còn vị giám đốc trẻ trung để ria mép, đẹp theo kiểu nhà giàu siêu thị kia, hình như gã đã gặp một lần trong quán cà phê giữa phố? Hai người đi với nhau giữa chợ trời huyền ảo như một đôi vợ chồng tư sản nước láng giềng sang đây thăm thú thị trường, lại tựa như một cặp tài tử màn bạc vừa từ Hà Nội hay Sài Gòn lên đây để quay một cảnh đường biên thời mở cửa. Nói tóm lại, đi đến đâu là họ để rớt lại phía sau mình những ánh mắt thèm thường pha lẫn ghen tị đến đó. Tất nhiên có cả ánh mắt của gã. Chỉ khác, với gã không chỉ đơn thuần có thế. Đậm hơn, bóng dáng hai người không thể không dội vào lòng gã những suy nghĩ nhói nhức về kiếp phận con người, về những phi lý và trái ngang không sao cưỡng nổi của cuộc đời. Gã chạnh buồn và bỗng thấy đầu óc oải ra, nhão chảy, chí khí sinh tồn chìm vào một khoảng trống hư vô nhạt thếch. Đang khi đó thì...

- Ê! Anh bạn cùng phố – Tiếng Loan gọi lãnh lói về phía Dũng đang ghéch chân đứng tán phễu với mấy tay chủ hàng người Hoa – Xe có rồi không?

Nhận ra Loan, con mắt bạc nắng của Dũng tròn xoe chấp chới một chút rồi lại nở một miệng cười rất tươi sau hàng râu rậm cố tình không cạo:

- A... Chào người đẹp! Người đẹp có điều gì sai khiến kẻ hèn này cứ nói, đâm vỡ mồm một vài thằng nào đó ra chẳng hạn?

Loan nghiêm mặt lại trông rất hách:

- Tôi hỏi xe có rồi không?

- Rồi chứ – Dũng vẫn chả chót – Mà dù không thì một khi bà chị đã hỏi thì đây bao giờ cũng có quyền trả lời là có.

- Vậy anh chờ cho tôi số hàng này về Hà Nội rồi chờ một số hàng khác tương tự lên đây. Toàn đồ nhôm đồ gỗ, một triệu hai cả gói, được không?

- Có hàng... lậu không đấy? – Dũng nháy mắt rất ranh.

- Có hay không, anh không cần biết, việc của anh là chở và nhận tiền.

- Oách nhi? Kinh đấy. Được rồi. Nói thật nhé đang rất bận nhưng mấy khi có dịp chiều lòng bà chị đồng phố nên ô kê, lần này, còn lần khác nữa, đúng không? – Rồi hấn quay lại Lãm, phẩy tay như hiệp sĩ thách chiến vung cờ lệnh tiến vào cuộc thập tự chinh.

- Ê, chuẩn bị lên đường, chú em! Đây là một cú mã hồi đột xuất hoàn toàn mang tính chất tình cảm, không cần tính lỗ lãi. Chuyển hàng lên xe đi!

Cặp mắt Lãm chột va phải cái nhìn của Loan. Cái nhìn là lạ, vừa tò mò vừa phân vân, vừa xen chút khinh thị. Cô kéo Dũng ra một chỗ, nói nhỏ. Nói nhỏ nhưng bằng vào đôi môi phơn phớt hồng đang mấp máy, gã cũng đoán hiểu ra cái nghĩa bên trong:

- Cái tay này đi theo hàng đấy à?... Không được đâu. Dân đầu đường xó chợ, lấy gì đảm bảo? Mất một cái gì trong số đó là phá hợp đồng với người ta, gở chết!

- Cứ yên trí bà chị ơi! Tôi, một khi đã chọn người là đã đảm bảo bằng... máu. Tuy là dân đầu đường xó chợ thật nhưng chú này không đến nỗi.

Đầu đường xó chợ... Cái tiếng đó được bắn vào gã hai lần khiến đầu óc gã nóng phực lên. Và lần thứ ba là cái gật đầu dừng dưng của viên giám đốc khi cô ta đi đến nói khẽ vào tai ông ta câu gì đó, đã nổ toác trong ngực gã. Phun mạnh khẩu mía đang nhai dở xuống đất, gã lăm lăm bước tới, tiếng nói đục ngầu:

- Các người muốn làm gì, muốn nói gì thì kệ mẹ các người, nhưng tôi cấm không được đụng đến vợ con tôi. Các người đã biết gì về tôi, về vợ con tôi mà dám ăn nói bố láo như thế, hả? – Rồi gã quay qua Hùng lúc ấy đang tỏ ra hết sức bối rối – Còn ông nữa, ông giám đốc ạ! Nghe nói ngày xưa ông cũng đã từng là lính, nhưng không phải bây giờ trơn lông đỏ da rồi là ông có thể nhìn xuống với những người lính khác được đâu. Tôi cấm!

Giọng gã mỗi lúc một rung lên, mặt tái nhợt, tưởng chừng chỉ cần một câu xúc phạm nữa là gã có thể nhảy bổ vào cắn nát cổ từng người ra được. Viên giám đốc càng tỏ ra lúng túng; nhún vai lắc đầu cười thiếu não:

- Xin lỗi, tôi... chúng tôi không có ý nói thế. Thực lòng chúng tôi chỉ nghĩ là...

Dũng chen vào giữa, cười khà khà, gạt đi:

- Chuyện vặt, lỗi liếc gì? Còn chú – Dũng lạnh mặt, trông rất ác – Từ nay đối với khách hàng của tôi, dù bất kì họ là ai, chú nên tỏ ra lễ độ.

Giọt nước cuối cùng đã làm tràn cốc, gã trừng mắt lại, nhìn còn có phần cô hồn hơn:

- Lễ độ cái con c. Tôi chán ngấy anh rồi! Anh đừng tưởng cứ cầm được đồng tiền là muốn làm gì thì làm đâu. Anh đi mà bợ đỡ bọn nhà giàu, còn tôi, thế là đủ. Nợ anh, tôi sẽ trả sau, trả cả vốn lẫn lãi, sòng phẳng.

Nói xong gã bỏ đi luôn. Thế là chấm dứt giai đoạn tập làm thương nhân của đời gã. Gã không tiếc, chỉ buồn. Từ bé, xem tướng mạo, cha gã đã bảo số gã không có cung thương phù trợ, tiền định đã an bài như vậy rồi, buồn mà làm gì? Riêng với Dũng, gã chỉ hối tiếc mình đã hiểu sai, tin sai một con người. Tưởng rằng sau chín năm tù đày, ra tù, anh ấy sẽ sống cẩn trọng hơn, ưu ái với con người hơn, vậy mà... Chả lẽ trong những năm tháng mài nhẵn mài vuốt trong song sắt ấy đã tạo cho Dũng một thói quen tàn nhẫn như thế ư? Hay là tại cái cuộc đời gặm gao thú dữ hôm nay?... Gã không biết và cũng không hề muốn biết. Cái đầu trống trải lâu nay của gã chẳng cho gã có dịp đào sâu vào những khía cạnh rối rắm của sự đời.

Mười tám

Lại một mùa đông nữa.

Gió lạnh tràn về. Mùa đông ở Hà Nội sao buồn thế? Ở cái căn phố đang từng ngày thoát xác này lại càng buồn. Cứ như lịch sử thăm thẳm ngàn năm cũng theo cái sắc trời u ám trên cao kia mà thối tới. Cái nồng nã ban ngày dường như càng làm tôn thêm cái u hoài ban đêm. Thà rằng nó cứ ăng lạng như ngày xưa để vui buồn đừng rõ rệt ranh giới có khi lại dễ chịu hơn. Mới có hơn chín giờ tối mà đường sá đã vắng tanh. Phải chăng cái ồn ào ban ngày chỉ là điều không có thật, chỉ là sự gồng sức chuyển mình cho thích hợp với dòng chảy cuộc đời để về đêm, sau một ngày mệt nhoài, ngán ngẩm, con người mới có dịp sống trở lại với thói quen thanh nhàn cố hữu của mình. Có lẽ thế và cũng có thể không phải như thế.

Bé Niên Thảo sang ông bà ngoại chơi chưa về. Càng vào những ngày sau này, con bé càng hay lui tới bên ấy, càng có chiều xa bố hơn. Nhà cửa lâu nay rảnh rang ít phải mó tay vào làm việc gì, một mình với tấm ảnh vợ trong phòng, Nam vừa đi lại vừa lẩn thẩn nghĩ ngợi. Đạo này anh bắt đầu có thói quen sẫm soi vào cuộc sống, điều mà trước kia đối với anh lại hoàn toàn xa lạ. Kiểu sẫm soi ở thờ của loại người không còn phải đánh vật với miếng ăn.

Hàng của Thảo gửi về đều đặn. Sự biến mất một nước Đông Đức cũng như sự tan rã của một đảng cộng sản ở nơi đó chẳng những không làm giảm mà lại còn làm tăng chất lượng hàng gửi của cô ấy. Buồn cười! Khi đi thì

với danh nghĩa làm thuê cho một nước xã hội chủ nghĩa mà giờ đây hàng gửi về lại gắn nhãn hiệu một quốc gia tư bản. Thoạt đầu anh thấy chấp chới không tin được nhưng sau rồi, cùng với sự phá vỡ một loạt những giá trị thiêng liêng khác, anh dần quen dần, như sẵn sàng quen rằng mai đây trái đất sẽ nổ tung bất cứ lúc nào bởi những tầng ô-dôn đang thủng lỗ chỗ. Chỉ hơi nhọc một nỗi, tất cả những thứ hàng đó nếu mang sang biếu cha mẹ vợ một phần, thì ông tướng già nhất định không chịu nhận như đã từng vui vẻ nhận trước đây còn nguyên nước Đức cộng sản. “Có thể bố lạc hậu, bố lạc lõng với thời cuộc, nhưng phải nhận những thứ đồ tư bản này, quả thật... bố thấy như đang phản bội lại anh em đồng chí mình. Thôi, cứ giữ lấy sau này cho con bé Niên Thảo, bố mẹ sống vậy tạm ổn rồi.” Riêng cô em vợ vẫn hết sức tưng tưng: “Bố đại rồi. Hàng hóa nó có tội vạ gì đâu mà bố tấy chay nó? Lúc này bên ấy người Việt ta xài toàn tiền Đê, giá trị bằng hai phần ba đồng Đô, sang lắm, đại gì mà bố không nhận? Bố không nhận, cứ để con.” Tất nhiên là ông bố im lặng không trả lời.

- Sao? Cơm nước gì chưa mà đứng như thẳng liệt... dương vậy?

Trọng Bình bước vào, tay xách một túi chôm chôm to tướng, da đen sạm, râu ria càng xanh rì hơn. Nam quay lại, nhìn thấy bạn, lập tức mọi vẻ bần thần trên mặt bỗng biến mất. Họ siết chặt tay nhau hồi lâu.

- Về hồi nào mà giờ này mới đến đây? – Nam nói – Mình mong cậu quá!

- Mới về sáng nay. Con nhỏ đâu?... Chắc lại sang ông bà ngoại rồi hả? Nhớ nó quá! Nói đùa, nếu không có nó, tao đã chẳng mò về cái xứ sở rét mướt này làm gì. Rét mướt mà lại còn gặm gà. Trong kia cũng gặm gà, chỗ nào cũng gặm gà, chỉ còn cách xách bố nó ba lô lên núi mà sống cho rồi.

- Vẫn cái giọng... – Nam mở tủ lạnh đưa cho bạn một lon bia – Uống đi đã rồi hãy nói. Gớm chết, trông cứ như phi! Cái cô tỷ phú xinh đẹp ấy đâu mà để cậu đến nông nỗi này?

- Chuẩn bị đi lấy chồng. Lấy một ông chánh văn phòng thành ủy đảng hoàng. Tao chưa gặp nhưng nghe mấy thằng bạn nói lại, nàng có ý phàn

nàn rằng tao đã làm cho nàng thất vọng hoàn toàn vào trái tim khô cứng, bệnh tật.

- Cậu đại thật! Một người đàn bà như thế mà...

- Để rồi xem. Biết ai đại ai khôn? Nô lệ cho bất cứ cái gì đã khổ rồi, nô lệ cho đàn bà còn ngàn lần cơ cực hơn, nhất là người đàn bà ấy lại nắm giữ cái hầu bao của mình, hở?

Cú *hở* như một quả đấm móc hàm làm Nam tắt lặng. Tốt nhất, anh nghĩ, là chớ động chạm đến vùng vô thức về đàn bà của hẳn. Đàn bà đã làm cho con tim không mấy bình thường của hẳn bị tổn thương nặng nề, nhắc đến họ nữa, mình sẽ bị đổ ụp xuống đầu hàng tá những lý luận quái dị không chịu nổi. Anh cười xòa:

- Thì thôi. Gớm nữa! Thế cái kịch bản phim đã tiến hành đến đâu rồi?

Không ngờ câu hỏi chiếu lệ ấy đã chạm đến một via ẩn ức khác còn nặng nề hơn. Bình trừng mắt:

- Tao cấm mày không bao giờ được hỏi tao về cái kịch bản ấy nữa. Xé rồi, chùi đít rồi, vất mẹ nó đi rồi. Đã có một số thằng dựa vào cái ý tưởng chưa hình thành của tao để ăn theo, khoa bút xỏ xiên, chửi bậy chửi bạ, thành thử tao không dính.

- Nói chung cậu ạ! – Nam không cười nữa – Cậu cũng nên thức thời một tý. Ý tưởng này chưa hợp thì chuyển sang ý tưởng khác. Thiếu gì những ý tưởng hay ho để cậu gửi gắm tâm huyết vào mà lại cứ đi khur khur giữ mãi một đề tài gai góc, chênh vênh như vậy? Cuối cùng chỉ chuốc khổ vào thân.

- Cái gì thức thời? – Hai chân Bình chạng ra như một con rối gỗ – Thức thời như cậu ấy à? Tức là chỉ thiếu nước cậu mang cái lão Hen-mút Côn lên bàn thờ mà tế sớ, bởi chính nhờ lão mà cuộc sống của vợ chồng cậu, của bao nhiêu kẻ khác bỗng trở thành giàu sang hãnh tiến. Thờ đi! Nếu là tở, tở cũng thờ. Hở?

Lại một cú *hở* khác đâm vào ngược từ mang tai xuống nhưng xưa nay vốn chiều nể bạn, lại biết mỗi lần đi đâu xa về bạn hay có cái thái độ nổi

giận vô cớ thế này nên Nam chỉ nín lặng rồi khẽ thở ra:

- Thế đấy! Cuối cùng rồi cái cuộc sống ngổn ngang ngoài kia cũng đã thọc gậy vào ngay cả quan hệ bạn bè của chúng mình. Giàu sang, hãnh tiến à?... Đừng thế, đừng nên thế, đâu đã có gì đến nỗi... Thực sự tao chỉ ái ngại và lo lắng cho mày. Sức khỏe mày độ này có vẻ xuống.

- Tao xin lỗi mày! – Giọng Bình nhào ra với vẻ hối lỗi thật sự – Tao đâu có ám chỉ mày và Thảo, những con người thân thiết nhất của tao. Chỉ tại... Cha trời! Sao đi đâu cũng ngọt ngọt đến muốn vỡ tan lồng ngực ra thế này?

- Thảo vừa viết thư gửi về – Nam dụi dụi đến cạnh bạn – Cô ấy nói tao giục mày lấy vợ, cứ lấy đi, lấy ai cũng được, về khoản tiền nong nhà cửa khỏi lo, vợ chồng tao sẽ đỡ đần một phần.

- Thôi, đừng làm nhảm nữa, tao phát khóc lên bây giờ đây này!

Là một câu tếu táo nhưng rõ ràng trong mắt Bình hình như đang ánh ánh nước thật.

- Cô ấy còn nói, cứ mỗi lần thấy cậu âu yếm, chăm sóc bé Thảo xong rồi lại lúi thủi đi về căn phòng trống không của mình là cứ thấy thế nào ấy. Cứ như vợ chồng nhà này có cái gì không phải với bạn bè một thời sống chết.

- Thảo vẫn khỏe chứ? – Bình sịt mũi, hỏi lảng.

- Khỏe. Xem tấm ảnh mới nhất gửi về thì cũng có phần hơi gầy đi.

Bình thoát rùng nhẹ người một cái rồi nói lướt:

- Nhanh nhỉ?... Mới ngày nào mà đã hơn hai năm rồi. Bao giờ về?

- Nếu không có gì thay đổi thì chừng sáu tháng nữa.

- Sao bảo cha con cậu sang đó vài tháng theo giấy bảo lãnh của Thảo?

- Cũng định thế nhưng bé Thảo thể trạng không được tốt, sang đó không hợp khí hậu có khi lại ngã bệnh, bà ngoại giữ không cho đi. Vả lại tao... tao thú thật cũng không muốn làm vương chân cô ấy.

Bình nhìn nhanh vào mắt bạn một thoáng rồi ngửa mặt lên trần nhà, phá khói thuốc:

- Tuyệt thật!

- Cái nhà này ấy à?... À, thì mình cũng mới cho quét vôi ve lại, tiện thể sắm thêm một vài thứ cần thiết để những ngày đầu trở về, cô ấy khỏi bỡ ngỡ.

- Không, tao đang nói về vợ mày. Rất tuyệt! Cái điều tao lo ngại nhất và thường hay xảy ra nhất đã không xảy ra. Thảo vẫn là Thảo nguyên vẹn của cha con mày, vẫn không bị cuộc sống thác loạn phương Tây là cho nát bấy. Tao đã nhầm! Một thằng báo Sài Gòn bạn tao vừa có dịp sang bên đó, khi xuống với các lực lượng lao động Việt Nam đã được nghe người ta ca ngợi cô ấy như điển hình của sự đức hạnh, của vẻ đẹp cổ điển phương Đông và của sự đoan chính đến lắm khi không hiểu được của một người đàn bà đã có chồng. Hình như đại sứ quán ta bên đó muốn giữ cô ấy ở lại làm tùy viên văn hóa hay cán bộ thương vụ gì đó?

- Nhưng Thảo không đồng ý. Thảo viết về: nếu người ta có cho em làm nữ hoàng thì em cũng nhất quyết không ở lại. Cuộc sống của em là con và... anh – Tiếng *anh* Nam nói hăng hực như buộc phải nói ra rồi anh tự xóa đi – Này, cái tủ lạnh và cái xe Mifa cô ấy gửi cho cậu mà cậu không chịu vác về, cứ để đấy rồi Thảo sẽ biết cách nói chuyện với gã... gàn.

Bình không trả lời. Anh đang mãi nghĩ đến một chuyện khác... Cũng chính thằng bạn nhà báo ấy, cách đây sáu tháng đã nói thêm một chi tiết về Thảo mà anh không tiện nói với Nam và nói cũng chẳng để làm gì, vô nghĩa. Đó là việc có một lần Thảo đã vô tình thả mình vào một cuộc chơi đầy cạm bẫy mà không hề hay biết. Cũng may, người đàn bà mạnh mẽ và tốt bụng vốn là chiến sĩ biệt động Sài Gòn đã đánh nhiều trận vang động ở cùng phòng với Thảo đã stop lại kịp. Chị xoắn ngược thẳng đàn ông Việt kiều giàu có, đẹp trai, quát thẳng vào mặt: “Cậu là đàn ông mà hèn! Tán tỉnh cô ấy không được, cậu dùng tiền, dùng tiền không được, cậu van xin, van xin cũng không xong, cậu lại giở thói lưu manh dụ người ta đi nhảy rồi bỏ thuốc kích dục! Hèn! Có học, có vị trí xã hội như cậu càng hèn! Lần này tôi tha cho, lần sau tôi sẽ lôi cậu ra cảnh sát rồi ở đó mà đổ tại tình yêu mù

quáng hay không mù quáng!” Rồi chị quay lại trừng mắt luôn với Thảo lúc đó trên người còn mỗi chiếc nịt ngực: “Biết ngớ ngẩn chưa em? Đối với ai cũng dịu dàng, với thằng nào cũng nể nang là có ngày chúng đổ bệnh cho đấy em ạ! Về! Về phòng tắm rửa cho sạch đi và không bao giờ được lai vãng đến những nơi như thế này nữa. Cũng phải để cho bọn hoạn tiền chúng biết, không phải con đàn bà Việt Nam nuôi chồng con, cũng có thể vì đồng tiền mà nằm ệch ngay ra được...” Chính người đàn bà biệt động này đã kể lại câu chuyện khi chị phải về nước sớm do bệnh tật. Chị còn nói thêm: “Rõ tội nghiệp! Sau lần đó, cô ấy, vốn đã sống hết sức co mình lại càng co mình hơn, suốt đêm ngày chỉ ru rú ở trong nhà, không đi ra ngoài, không chịu tiếp xúc với ai ngoài người cùng phái. Trừ những buổi đi làm, toàn bộ thời gian còn lại, cô ấy đều chỉ ngồi vào bàn lặng lẽ đọc sách hoặc lúi húi viết thư cho chồng con. Rõ thiệt là tội!...”

Lúi húi viết thư cho chồng con... Nam nó bảo cô ấy, dầu đã hơn hai năm rồi, vẫn giữ đúng lệ thường cứ một tuần là một lá thư được bay về. Cái chuyện kia Thảo có viết về cho chồng hoặc giả Nam có biết phong phanh gì không thì anh không thật rõ. Song chắc chắn với con mắt đang tràn ngập xúc động kia thì hiển nhiên nó đang vọng hướng về cô vợ những niềm tin và niềm tự hào không hề suy suyển.

- Mong sao cho mẹ bé Niên Thảo mau trở về – Bình nói nhẹ – Từ đồng Mác sang đồng Đê Mác, từ nước Đức cộng sản sang nước Đức tư sản, đối với người này, quốc gia này có thể là hay nhưng đối với người khác, quốc gia khác... tóm lại là mong cho cô ấy sớm trở về. Cũng như căn phố ma quái này, có thể nó rất được với một số người nhưng lại rất dở với một số người khác. Ví dụ tao nghe nói dĩ điếm lưu manh bắt đầu xuất hiện, dám tham nhũng, áp phe ô trọc bắt đầu ngang nhiên đi lại, ăn xài trên đường phố và trẻ con bắt đầu có dấu hiệu sống gấp, bất cần đời... Tao nói, mà đừng cười tao là lí thuyết suông, mọi thứ còn đang hiện hình, có thể tốt có thể xấu đi nhưng dứt khoát phải cần được hiện hình. Chính thế mà tao bỏ xó cái kịch bản phim dở hơi ấy. Chờ xem đã. Thôi tao về. À, mà... sao bé Thảo mãi chưa về nhỉ? Nó về bảo tao chỉ có trái cây thế này thôi – Rồi anh

chuyên giọng làm ra vẻ băng quơ – Loan độ này còn thường đến chơi với cháu không?

- Ít hơn. Gần đây cô ấy phải đi các tỉnh nhiều. Giám đốc của Loan là một tay làm ăn có vẻ được, phong thái cũng đàng hoàng. Hôm rồi cậu ta theo Loan đến đây chơi, tỏ ý muốn cưới nới, xây cất lại nhà cửa rồi thuê đứt mặt bằng. Cậu ấy mê mãi cái vị trí này nói là yên tĩnh, rất thích hợp, xe pháo có thể ra vào rất thuận lợi.

- Sao không ô kê luôn đi! Một tháng ngồi không cũng có tiền triệu nhét túi, ung dung quá chứ còn muốn gì nữa?

- Thảo nhẩn về là cứ chờ cái đã. Đã làm thì phải làm cho đàng hoàng, không làm thì thôi.

- Kinh nhỉ? Bà bác sĩ quân y cả đời ngơ ngác mà bây giờ cũng có cái khẩu khí tính toán của người làm ăn lớn ghê! Tốt thôi. Về nhé! – Bình đi ra cửa rồi không hiểu nghĩ thế nào lại quay lại – Về đâu nhỉ? Tao sợ cái căn phòng toàn tiếng chuột chạy và mùi mốc mỳ tôm của tao quá! Ngồi lại với mày thêm một chút nữa vậy. Chao... Tự nhiên lại thèm những đêm thức trắng ngồi giảng võng tán phét với nhau giữa rừng!

- Rượu nhé! – Nam hỏi.

- Thì rượu. Nhưng loại gì? Có đế không?

- Đã lâu tao... không gửi mua. Còn chai cốt-nhắc Thảo mới gửi về.

- Đẹp! Tao không khoái, cứ nhằng nhặng như mùi nách đàn bà.

- Bia nữa vậy?

- Nghi! Chỉ tổ đi đá. Xuống quán đi!... Nhưng mà thôi, giờ này đã khuya và chắc mày cũng không thích. Pha một ấm trà thật đặc, thức chơi. Nói đùa, Hà Nội tuy thế, cái căn phố này tuy thế nhưng kì lạ sao, mỗi bận đi xa về, chỉ cần chợt ngửi thấy mùi hoa sữa là lòng dạ bỗng dịu lại ngay. Cũng buồn nếu mai đây cái hương vị cổ kính này không còn nữa!

- Mình nghĩ khác một tí – Nam đưa cho bạn chén trà nóng vừa pha – Ở một thành phố hiện đại, không thể con đường nào cũng ngập tràn mùi hoa lá được. Nó như là... nói thế nào nhỉ? Nó như đồng nghĩa với mùi đói nghèo.

- Ái cha cha! – Bình vỗ mạnh hai tay vào nhau – Cái con bò mộng của tôi dạo này cũng sinh tật triết lí ra đáng nhẽ! Thôi, không nói chuyện chính trị. Hỏi đây: Vợ chồng gã nhai mía độ này sao rồi? Nhân dân vĩ đại vẫn cứ rôm rốp đấy chứ?

- Mình... thú thực là mình chưa gặp. Nghe nói đi buôn mía hay đi đâu rồi ấy?

- Buồn nhỉ? *Mình chưa gặp...* Bây giờ thì mày còn đâu óc đâu để gặp ai nữa! Thế còn gã tướng cướp đang ngự trong tòa lâu đài ba tầng kia?

- Hình như vẫn thế? Nghe nói chuyển hẳn sang đường dây buôn ô tô qua biên giới?

- Thế còn nhà thơ tật bệnh?

- Hay nhỉ? – Nam bật cười – Lần trước tôi hỏi cậu, bây giờ cậu hỏi lại tôi, cứ như đi đòi nợ. Ông nhà thơ đã trở lại hẳn viện và không còn sức trốn ra nữa. Nghe bảo đang nằm chờ chết và vừa được nhà nước tặng một cái danh hiệu gì cao lắm?

- Thăng Um, tên cai ngục vĩ đại mày có gặp không?

- Có lẽ dạo này tội phạm nhiều, nhất là tội tham nhũng buôn lậu nên chắc nó bù đầu, ít thấy mặt.

- Còn cô hàng chè chén mang hàm giáo sư đại học?

Cáu: - Đi mà hỏi lấy. Sao mày không hỏi nhân vật nào sẽ làm tổng bí thư khóa này, bao giờ thì nước Mỹ bỏ cấm vận Việt Nam luôn thế?

- Để xem các lỗ chân lông của mày còn lỗ nào hở ra mà tiếp nhận các nỗi đau cuộc đời, để coi mày có còn là máy, có còn xứng đáng với cô vợ thánh thiện một khi cô ấy trở về không?

Nam che tay lên miệng ngáp:

- Nói chuyện với cậu tôi bắt đầu thấy mệt quá rồi đấy.

- Còn tao lại thấy khỏe ra. Cậu nữa: quán cà phê ông già vợ vẫn tỏ ra mùi triết lí chay tịnh trá hình để ngụ ý biện cho cõi sống lộn xộn?

- Vẫn – Nam ngáp cái nữa nhưng không thể không trả lời – Nhưng độ này có vẻ vắng khách và thái độ cư xử của ông cụ cũng lắm lì, bản gắt thế nào ấy?

- Cuộc sống mà – Đến lượt Bình ngáp – Đã có giá trị nào được gọi là ổn định đâu. Nó giống như cái cô Loan nhà này, tưởng hiểu đấy mà chẳng hiểu gì cả. Chắc! Kể ra như thế mới hay...

- Hóa ra không cứ gì đàn bà mà hai người độc thân cộng với chai rượu cũng thành cái chợ. Anh Bình đang nói xấu gì Loan thế?

Tiếng nói của Loan thánh thót vang lên ngay sau lưng khiến họ im bật. Tối nay cô vận một cái áo vest màu đen thật đẹp, rất hòa nhập với bóng đêm, với thân hình trẻ trung, cao dong dỏng, đúng mẫu một chuyên viên kinh tế thời cơ chế thị trường. Cạnh cô là bé Niên Thảo. Năm nay bé đã nhỉnh hơn một chút, nét mặt giống mẹ nhưng dáng lại giống dì, thành thử mới chưa đầy mười tuổi mà cô bé đã thấp thoáng hứa hẹn một nhan sắc khá khả dĩ của những năm về sau. Ngay cả nét phảng phất buồn trong đôi mắt bé cũng làm cho bé thêm xinh ra chứ không cần đi theo nhẽ thông thường.

Vừa nhìn thấy Bình, cặp mắt mí lót của bé đã sáng lên:

- A bố Bình! Bố Bình đi lãng du trở về!...

Bình vừa giang hai tay ra đón bé vừa trợn mắt lên:

- Lãng du? Ai dạy con cái từ rùng rợn ấy?

- Mẹ Loan.

- Lại mẹ Loan? Nghe mẹ Loan làm gì con. Tại bố to lớn, bố đẹp trai như tượng, mẹ Loan không với tới được, mẹ đành phải nói xấu bố.

Loan bật cười rũ ra, tiếng cười son trẻ làm ấm cả căn phòng giá lạnh.

- Thôi, nói chuyện khác đi – Cô làm một động tác hất tóc rất điệu quen thuộc – Người tình diễm kiều của anh thế nào rồi hay bởi nghe thấy tiếng đập trái tim mong chờ đau khổ của em mà anh trở về?

Bình cười hắc lên một tiếng:

- *Mong chờ đau khổ...* Nam, cậu có nghe thấy gì không? Nhưng mà yên trí đi! Một khi đàn bà đã nói ra những lời ráo hoảnh như thế là chỉ bao gồm có hai nghĩa...

- Nghĩa thứ nhất? – Loan bặm chặt môi cố nhin cười.

- Trong lòng họ rộng tuếch không có gì cả.

- Nghĩa thứ hai?

- Là sự nhạo báng độc ác.

- Nhưng biết đâu cái sự nhạo báng đó chỉ cốt che đi cái phần thống khổ thật sự bên trong?

Bé Niên Thảo ngơ ngác nhìn hai người rồi hỏi:

- Bố... Sao mẹ Loan với bố Bình hễ gặp nhau là... là nói nhiều như cãi nhau thế hả bố? Bố Nam với mẹ Thảo không thế nhỉ?

- Há... Là tại vì họ giống nhau quá đấy thôi con ạ! Thôi, đi ngủ đi, mai còn học sớm.

Bình cũng đứng dậy, tránh không nhìn vào Loan:

- Tôi cũng đi về đây. Chúc bé Thảo, chúc cả nhà ngon giấc. Chào!

- Thảo chào bố Bình! Mai bố Bình lại đến đây chơi với con nhé!...

Chỉ có cô bé tiễn khách ra cửa rồi thấy hai chú cháu nói năng với nhau cái gì lú lú một lúc. Trong nhà, nét mặt Nam tỏ vẻ không vui:

- Cô này lạ thật! Nó vừa đi xa về, đầu óc còn lung bung, nếu không có gì với nó thì thôi, đừng đùa cợt. Đây là một trong những thằng đàn ông còn lại tốt nhất trên đời này, nó không đáng để bị cô đối xử như thế.

- Em không đùa cợt – Nét mặt Loan cũng lạnh lại, cô chiếu tia mắt đôi thẳng vào anh rể – Và em cũng không có gì là lạ cả. Cái lạ nó nằm ở chính nơi ông anh rể tôi kia.

Giống như mọi lần khác, cứ mỗi lần bị cô em vợ đáo để phản kích trở lại là anh bỗng trở nên hết sức lúng túng.

- Tôi? – Nam hỏi.

- Vâng, anh! Cho đến tận bây giờ mà anh vẫn không bỏ được cái nếp sống quân nhân mô phạm, khô cứng thì quả cũng lạ thật đấy.

- Cô... cô nói gì tôi không hiểu?

- Bà chị sắp về rồi, anh cũng chuẩn bị lo lột xác đi, kéo không ngay lần gặp nhau đã chẳng còn tìm thấy nhau nữa. Anh nhớ là chị ấy sắp từ một đất nước tư bản trở về chứ không phải như trước kia, xách ba lô từ trong rừng ra. Là đàn bà, em bảo thật ấy. Ngoài ra – Mắt cô chột ánh lên vẻ thách thức khó hiểu – em cũng sắp thoát khỏi cái cảnh ngày ngày chứng kiến một gã đàn ông sức lực cứ đau đầu ép xác chờ vợ rồi. Em về! Anh nhớ sáng mai cho con bé mặc ấm hãy ra đường.

Cô gái ra nhanh nhưng câu nói ấy ở lại, ngấm chầm chậm vào vị trí não anh để rồi cuối cùng anh lắc đầu cười cười với vẻ mặt rõ ràng là không hiểu gì cả...

Mười chín

Buổi tối. Trời mưa bụi. Hơi lạnh. Cái lạnh và cái ướt ẩm sao cứ khéo xua đuổi con người lui trở lại căn phòng ấm áp để ngồi với nhau, trò chuyện, đoàn tụ, nhấp nhè nhẹ một ấm trà đặc hoặc trầm ngâm bên ly rượu cay mà lãng đãng đã chiêm nghiệm về sự đời hay cũng có thể không nghĩ ngợi gì cả, mặc cho trí não tan ra với gió lạnh với mưa bay. Hà Nội là như thế. Hà Nội dẫu có đổi thay theo chiều nào nhưng Hà Nội không thể mất đi cái nét buồn tạo nên tâm hồn con người, cái nét buồn mà không phải thành phố nào trên thế giới cũng có được.

Vậy mà đêm nay, người trong phố lính lại thấy một ông già mặc áo ba-đờ-xuy chống ba toong đi lững thững dưới lòng đường. Dáng ông cao gầy, bước đi, ông chậm rãi như đang kiểm đếm chính những năm tháng hành trình nhọc nhằn của đời mình. Cặp mắt già nua mệt mỏi nhìn hút sang hai bên hè đường, sục vào những vũng tối, lướt chậm chậm qua những người đang ngồi đánh bài, ngồi tán gẫu hay ngồi nhâm nhi chén rượu thuốc ở chỗ này chỗ kia. Để giày quân cảnh thi thoảng lại vang lên ở xa, ở gần xong đã bớt đi nhiều cái vẻ chủ quyền oai vệ ngày nào, cũng như tiếng cành sấu khô rơi thả xuống mặt đường sao tối nay nghe thật nhạt nhẽo...

Có lẽ đã mệt, ông già mang dáng dấp của một cư dân Hà Nội cổ xưa đi chệch qua mặt đường đầy nắp cống, tiến đến quán chè chén của chị giảng viên trường pháp lý rồi run run ngồi xuống. Ông lễ độ gọi xin một chén trà thật nóng rồi im lặng, ánh mắt nhìn mờ tịt như chìm vào cõi mộng lung

không định hướng. Lát sau ông mới ngẩng lên, hỏi cái câu hỏi như đã định hỏi từ lâu, rất lâu:

- Hỏi chị bỏ quá... Tôi nghe nói hình như lâu nay có một đôi vợ chồng trẻ cùng đứa con đang lẫn quất sinh sống ở đây?

Chị hàng nước ngược nhìn sâu vào khuôn mặt ông cụ, chưa trả lời vội. Bằng cả hai tay, chị đưa cho ông chén trà mới pha rồi chờ ông nhấp được vài ba hụm, chị mới khẽ khàng hỏi lại:

- Cháu hỏi khỉ không phải: cụ là thế nào với vợ chồng cậu ấy?

- Tôi là... cha nó – tiếng trả lời rút ra từ ruột.

- Thế ạ! – Chị niềm nở đưa mời ông cụ điều thuốc nhưng ông khẽ cảm ơn, lắc đầu – Thế thì quý hóa quá! Vâng, cậu ấy chỗ ở ở gần đây nhưng đi rồi.

- Chị có thể cho hay cháu nó đi đâu không?

- Cô cậu ấy lúc đến lúc đi, lằm lũi, không rõ nữa nhưng cháu nghe đâu là đi buôn mía.

- Buôn mía à? – Ông già nén tiếng thở dài – Hồi nhỏ nó cũng thường xuyên trốn học theo bạn bè ra bờ sông Hồng bẻ trộm mía của người ta rồi đem về ăn với nhau suốt đêm... Thế nó trông thế nào cô? Còn... đứa con nữa?

- Không phải một mà cô cậu ấy đã có hai đứa rồi đấy cụ ạ! Một trai, một gái, khá lắm! Sau lần đẻ đứa thứ hai, cũng ngay trên hè phố này, cậu ấy đưa vợ con về làng ngoại nhờ chăm sóc rồi đi buôn mía.

- Một trai một gái... khá lắm ư? – Ông già lằm bằm nhắc đi nhắc lại những tiếng đó nghe tựa một tiếng rên và trong phút chốc, tấm thân già nua của ông như muốn chao nghiêng xuống mặt bàn – Thế... chúng nó sống thế nào? Trời... hai đứa con... hai đứa con đẻ ngoài đường, vật vạ sống ngoài đường... Cô ơi! Thế có lần nào nó nói đến gia đình của nó không? Tức là... tôi muốn hỏi có khi nào cô nghe thấy nó nhắc đến một cái tên Khang hay giáo Khang gì đó không?

- Tên của cụ?

- Vâng, tên tôi – Ông già cúi thấp thêm mái đầu bạc trắng.

Chị hàng nước trả lại tiền lẻ cho hai người khách cuối cùng rồi ngồi thẳng dậy, hai tay thu vào đùi, mắt nhìn thẳng vào ông già:

- Thưa cụ, cụ đã có lời hỏi thì cháu cũng xin được mạn phép hỏi thật. Cụ xử với cậu ấy nghiêm quá! Đã mấy ai, nhất là thời buổi này lại biết cách sống, biết thương vợ thương con như cậu ấy. Không nhà, không cửa, không công ăn việc làm vậy mà cậu ấy vẫn nuôi đủ bốn miệng ăn một cách lương thiện. Cô ấy cũng thế, hết lòng yêu thương chồng con. Càng khổ họ lại càng thương nhau, đó là cái chính mà không phải gia đình nào vào lúc này cũng làm được.

Ông già húng hắng ho. Mỗi tiếng nói của người đàn bà kia là một cái hích mạnh vào ngực ông. Lần đầu tiên từ lúc đến, ông nhìn lâu vào mắt người nói chuyện với mình. Chắc ông giáo già đang lấy làm lạ lắm khi một chị hàng nước tầm thường lại biết cách nói với ông những lời thấu đáo đến thế. Chị kể tiếp cho ông nghe cái đận con trai ông đi đào đá đỏ chút nữa bỏ mạng rồi những ngày lang thang đi buôn lên biên giới chỉ vì chán cảnh đời ngang trái mà bỏ về... Ông nghe, nước mắt rân răn và một sự giao cảm kỳ lạ chợt nảy sinh giữa ông và người nói chuyện khiến ông không thể không thổ lộ nốt những day dứt bấy lâu của mình.

- Vợ chồng tôi sinh hạ được ba người con. Nhà tôi cũng là một nhà giáo, trước lúc đi, bà ấy chỉ dặn lại tôi đọc một câu: “Nhà ta ba đời làm nghề giáo. Các con sau này lớn lên không biết thời thế thay đổi thế nào nhưng ông đừng để cho chúng ham mê vào những thói đời trần tục, bỏ nghĩa trọng tài, không coi kiến thức và đạo lý là điều làm lòng...” Tôi đã cố nghe theo bà ấy nhưng toàn thất bại. Chẳng cả đi học ở Ba Lan rồi lấy vợ ở lại luôn. Con bé thứ hai bỏ đại học, chạy theo một đứa làm nghề lái xe quá cảnh đã đùm đẽ vợ con. Một thời gian sau, đứa lái xe ấy buôn lậu bị bắt, nó lại bồng con về ở với tôi. Hồng hai đứa lớn, tôi chỉ còn trông cậy vào thằng Lâm. Hồi nhỏ, nó thông minh khỏe mạnh và biết tự trọng. Nó có thể ăn đói ăn

khát nhưng không để cho ai đụng chạm đến mình. Nó không bao giờ hỏi xin tiền tôi hay vay nợ tiền của ai cả. Cần quá, như muốn giúp người bạn gặp cảnh cơ nhỡ nào, nó bỏ học ra bờ sông vác nứa, vác gỗ thuê cho người ta rồi đêm về mượn vở học bù. Nó biết tự lập...

- Vâng, cái đó thì mọi người ở đây cũng nhận thấy thế. Mấy tháng trước, cậu ấy đã cho vợ chồng một người ngoại quốc một bài học vì cái tính thích sẫm soi vào những cảnh đời nhếch nhác của dân mình.

- Thế ư? – Ông già hỏi vuốt đi nhưng giọng ông chột nghẹn lại – Hồi ấy cạnh nhà có một tay bất mãn, cứ rượu vào là lại gây sự với tất cả mọi người, ai cũng ngại mà tránh cho xa. Có lần người ấy đã xúc phạm đến tôi, xúc phạm nặng nề lắm! Đại khái do giành nhau cái vôi nước mà hấn chửi tôi là quân ăn hại, là thằng Đảng viên cổ lỗ không biết gì chuyện đời, suốt ngày ôm cái mớ đạo lý cũ rích làm khổ xã hội, làm trí tuệ cả khu phố... Tôi bỏ qua nhưng thằng Lãm nó lại nhớ. Đang đêm, nó cầm dao sang nhà tay ấy, bắt phải qua xin lỗi tôi. Năm ấy nó mới có mười lăm tuổi... Vậy mà chẳng dè ba năm sau khi đi bộ đội trở về nó lại giáng cho tôi một đòn choáng váng đến thế...

- Và cụ đã đuổi cậu ấy đi?

- Vâng... Gọi là đuổi cũng được nhưng thực lòng tôi chỉ muốn cái khắc nghiệt của cuộc đời sẽ làm cho nó tỉnh lại, sẽ phải rời bỏ người đàn bà kia. Rồi tôi chờ. Đêm nào, ngày nào tôi cũng chờ nhưng... Đẻ ra nó nhưng quả thật tôi chưa hiểu hết được nó. Tôi đã tìm nó nhiều lần nhưng quả thật không ai biết được nó ở đâu? Cứ nghĩ rằng nó đã bỏ vào Sài Gòn hay tìm đến một tỉnh xa nào đó sinh sống chứ ai ngờ rằng nó vẫn quanh quẩn ngay trong cái thành phố này? Tháng trước, may mắn gặp được đồng chí công an có cái dáng người gầy gầy khổ khổ tên gì đó không rõ làm hộ tịch ở khu phố này...

- Anh Dắt, Nguyễn Văn Dắt cụ ạ!

- Vâng, anh Dắt. Chính anh ấy nói nên tôi mới biết được. Thật khổ! Tôi đâu có phải là loài lòng lang dạ sói, không tim không óc, chỉ tại...

- Thôi cụ ơi! – Chị hàng nước chừng như có vẻ không chịu nổi dòng sấm hối nhưc nhối ấy, thở dài cắt lời – Tại cuộc đời nó là như vậy, cụ đừng làm khổ mình thêm nữa. Mà cháu thấy cậu ấy cũng không có ý trách móc gì cụ cả. Thậm chí ngay cái tên cụ cũng...

- Thế mới khổ! – Ông già run rẩy đứng dậy – Thà nó cứ trách, cứ chửi, cứ oán thán tôi lại thấy đỡ nặng lòng. Từ bé nó đã thế rồi. Không phàn nàn, không đổ tại, trái ngang quá thì cắn răng chịu. Nó cắn răng cả với bố nó! Thôi, tôi về đây. Nếu tới đây, chị có gặp vợ chồng nó thì làm ơn nhắn hộ tôi rằng, tôi, cha nó rất cần gặp nó. Mà... có đúng là nó đã sinh hạ được hai đứa con rồi không...

- Vâng! Sinh ngay tại góc phố này. Cháu cũng có mặt tại đó.

- Phúc đức quá!... Thế một trai một gái à?

- Vâng!

- Kháu lắm à?

- Rất kháu – Chị hàng nước cười nhẹ – Cụ cứ về nghỉ đi! Bữa nào cậu ấy trở lại, cháu sẽ nói cô ấy bế cháu đến thăm ông. Ngồi đây, cháu vẫn thỉnh thoảng nghe cô ấy nựng con là phải ngoan, phải chịu ăn thì mai mới dẫn về thăm ông nội.

- Ông nội...

Ông già nói như mếu rồi lặng lẽ quay đi. Tiếng ba toong lại lộc cộc gõ xuống hè đường... Chị hàng nước cũng thu đồ đạc chuẩn bị về. Giờ này chắc chẳng còn ai ghé quán nữa. Và nói chung, từ ngày khu phố này đổi thay, cái quán nước lèo tèo mấy thứ của chị dường như bị bỏ rơi trong góc tối. Thời buổi bung tỏa, dựng xe ghé vào một quán chè chén thiếu đèn xanh đèn mờ, thiếu phấn son, rèm cửa, phải chẳng người ta sợ mình hèn, mình đi phơi bày ra tất cả cái nghèo nàn của một nhân cách có đồng lương ba cọc ba đồng? Cho nên, chị lắc đầu mỉm cười, lâu nay ghé quán chị vẫn rất một phường làm cái nghề đầu óc, nhai chữ. Đơn giản thôi: Xã hội càng đảo điên, bao giờ cũng vậy, người càng lăm chữ trong đầu càng nghèo. Bao

giờ... bao giờ... phải, bao giờ... Chị bỗng nôn nao nhớ đến cái giảng đường hôi mùi giấy cũ và mùi cứt gián nhưng thật là ấm cúng ngày nào!
Bao giờ...

Hai mươi

Đúng như lời chị hàng chè chén nói, Lãm đang đi buôn mía thật. Thuở nhỏ thường trốn học ra bờ sông bẻ trộm mía, ăn mía, nghiền mía để rồi phải lòng luôn cô chủ mía có thân hình ngọt lịm và kỳ quái. Phải chăng tất cả những thứ đó đã tạo ra một tiền định không tránh khỏi cho con đường buôn mía của gã hôm nay?

Nguyên do là một lần đi bữa củi thuê về, khát cháy cổ, gã tạt vào một quán nước mía đá trên vỉa hè đường Nguyễn Thái Học gọi một cốc rở to. Nhưng chưa được nửa ngụm, gã đã nhổ bẹt xuống hè, đứng dậy. Cô chủ quán hồng hào như búp bê, có bộ ngực và cái hông cong tớn đi ra, nở một miệng cười ướm rượt:

- Sao vậy em trai? Có con ruồi nó hỏn hào, nó sa vào cốc của em ư?
- Ruồi nặng gì? – Gã cầm cẩu – Mía với miếc nhạt như nước ao bèo, uống vào chẳng bõ tháo tởng!
- Cậu em giai khó tính quá! – Cái miệng vẫn tớn lên, chín mọng tuy đã có phần giật giật nơi khóe mép – Mía cuối mùa mà, lấy đâu ra ngọt được?
- Bà chị mua ở đâu? – Gã hỏi giật cục.
- Đâu gì? Người ta mang đến. Nhà mẹ góa con cô, có ai đi mua được đâu mà đi. Này, nếu chê, cốc này tôi không tính tiền nhưng lần sau... đừng đến đây nữa, nhé!

Mặt búp bê sắt lại bất ngờ nhưng vẫn không mất được nét búp bê, thứ búp bê già, đã thành tinh. Gã cười khục một tiếng rồi móc tiền ra trả, toàn một thứ tiền lẻ nhàu nát, nhẩy nhựa mờ hôi.

- Lần sau tôi vẫn cứ đến. Nhưng sẽ đến với những cây mía thật ngọt. Ngọt, nhưng tôi không lấy đắt hơn người ta. Đảm bảo chỉ vài ngày là hàng của bà chị sẽ hút hết khách của cả Hà Nội. Khi đó bà chị thưởng cho tôi bao nhiêu thì tùy. Được không?

Lần đầu tiên chị hàng mía chú mục nhìn kỹ vào vẻ mặt cùng thân hình gã. Cái nhìn trơn tuột lướt từ mái tóc cháy nắng bù xù xuống khuôn mặt gai góc có những đường nét sắc cạnh, sần sượng và cuối cùng là dừng lại ở hai bắp vế để trần rần lẩn, đen cháy. Cái miệng chín mọng lại nở ra rung rinh như sắp vào cơn hứng tình:

- Được, thử một lần xem. Nhưng nói trước, nếu nhạt nếu xấu, tôi là không có thèm lấy một gióng, có khi còn... bắt phạt trở lại. Nghe ra chưa?

- Bà chị yên trí đi – Gã bất giác khép nhẹ hai đùi vào trước cái nhìn nóng nhẩy lại vừa trườn tới – Chỉ sợ ngon lành quá rồi lại chẳng xa được thẳng em này thôi.

- Phải gió cái nhà cậu này – Gái sồn sồn mà cái nguýt đến trẻ – Tôi là tôi không có đả đốt với cậu đâu nhé! Ngày mai nhớ quay lại.

Gã cười khục một tiếng nữa rồi bỏ đi. Cái bả vai trai trẻ để trần của gã vẫn có cái cảm giác dinh dính của con mắt đằng sau kia dán vào...

* * *

Thế là từ sau buổi trưa hôm đó, gã bỗng trở thành nhân viên cung ứng vật tư cần cù đáng tin cậy của chị hàng nước mía trên đường Nguyễn Thái Học mà suốt đêm ngày lưu lượng người qua lại chỉ có thể ví với một dòng lũ mùa hè.

Hà Nội dạo này tự nhiên sinh ra lắm cái tên kép cho những con đường. Phố Nước Mía thay cho tên họ người liệt sĩ anh hùng thời Việt Nam Quốc Dân Đảng; phố Đầu Vào thay cho đường Cấm Chỉ ngan ngát những cửa

hàng ăn uống lại có phố Dầu Ra kề sân Hàng Đẫy, chuyên bán những vật dụng trắng lóa dành cho cái việc... tiêu hóa; phố Ngồi, tức phố cắt tóc thay cho tên một vị anh hùng dân tộc xứ Bình Định; phố Đứng thay cho tên Trần Nhân Tông, chỉ bởi sáng nào người ta cũng đổ đến xếp hàng để ăn một bát phở còn giữ lại cái hương vị phở Hà Nội cổ xưa; rồi phố Xe máy, phố Nóng lạnh, phố Chị em, phố Cơm bụi... đủ cả. Tất nhiên trong đó không thể không có phố Nhà Binh đề lên tên họ một vị hoàng đế thời lập nước. Hà Thành như rộng ra, phong phú hơn, sâu hơn bởi những cái tên kếp này. Những cái tên chắc chắn chẳng thể nào có được trong thời kì bao cấp nghiêm ngặt và âm đạm. Cái duyên, cái hóm của người Hà thành cũng ẩn náu sau những cái tên gọi mang thuần tính ngẫu hứng nôm na đó.

Một cây mía loại I chở từ Phụng, từ Nhồn về, gã được hai trăm đồng. Quá ít! Nhưng cả xe hai trăm cây, gã đã có trong túi bốn mươi ngàn đồng rồi. Bốn mươi ngàn thu của một cửa hàng. Các loại nước mía khác muốn cạnh tranh ắt cần đến gã. Vậy với chiếc xe đạp thuê tháng khùng tốt, bánh tốt, gã có thể còng lưng làm gọn hai chuyến, tức là khi trở về với vợ con vào lúc gần hết giờ ti vi, gã đã có tám mươi ngàn đồng trong tay mà không mất một đồng vốn nào. Ăn uống, bơm vá xe cứ cho là hết chục ngàn đi thì mỗi ngày bỏ rẻ gã cũng còn có được sáu, bảy chục ngàn. Cả tháng ba mươi ngày, bất kể ngày mưa hay ngày nắng, gã cũng có một lưng vốn kha khá trên dưới hai triệu bạc! Chỉ cần những cây mía gã chở vào nội thành phải đúng là mía, khi ép ra chảy tràn xuống cốc cho khách, nó phải ngát lên hương vị đất đai đồng nội chứ không thể là cái mùi nhăng nhặng của đường hóa học. Mà cái này thì gã lại quá rành, chẳng ông hay bà chủ vườn mía ma mãnh nào có thể qua mặt được. Không cần nếm, chỉ cần thoáng nhìn sơ qua cái vỏ ngoài, cái dáng lá, cái đốt ở giữa thân là gã có thể biết ngay mía đó như thế nào. Các chủ mía tức gã, chán gã, phục gã, chửi sau lưng gã nhưng lại cần đến gã. Làm ăn với cái thằng cha đen đúa như từ bùn đất trời lên này, thôi thì có hơi khó chịu một tí, hơi thiệt một tí thật nhưng lại được cái là nhanh gọn, sòng phẳng, đàng hoàng chẳng lèm bèm bớt một thêm hai.

Vả lại, nói cho đúng ra, gã cũng là một chủ hàng, một nguồn ra đáng kể, không ồ ạt lắm nhưng lại sớm chiều đều đặn.

Còn những quán nước mía ở đoạn đường trung tâm Thủ Đô ấy mỗi ngày lại mỗi cần gã. Có quán chèo kéo trả tăng tiền cho giá trị một cây mía lên hai trăm năm mươi đồng công lãi để được độc quyền gã, để được gã ưu tiên đổ hàng vào đúng thời điểm, đổ trước các quán khác. Nhưng gã, như lời cam kết không thành văn bản ban đầu, bao giờ cũng dành những cây mía ngọt nhất, gióng dài nhất cho chị hàng búp bê. Để tri ân gã và cũng là để tỏ một chút tình cảm mến đặc biệt, chị hàng đã bán rẻ cho gã cái xe Phụng Hoàng đời cũ của người chồng đã quá cố để lại. Gọi là rẻ nhưng thực ra cũng chỉ ngang giá thị trường, chỉ có điều máy móc còn nghiêm, không bị thay đổi, không bị mông má những phụ tùng cơ bản. Với chiếc xe màu đen nhưng nhức, có sức cơ động nhanh, sức bền vật liệu tối đa, với chiếc mũ nan trên đầu, cái áo bộ đội và cái quần soóc bò bạc phếch dưới thân; gã có mặt ở khắp nơi, cứ chỗ nào có mía ngon, mía rẻ là băm tới, bất kể khoảng cách xa gần, đường xấu hay đường tốt. Người gã dạo này đã đen lại càng đen, gầy rộc ra nhưng do hoạt động nhiều, đầu óc lại thơ thoáng, đến bữa ăn cũng có món này món nọ vợ gã chặt chiu bồi dưỡng cho nên tuy gầy đấy nhưng là cái thứ gầy se sắt của một vận động viên thể thao chuyên chạy ma-ra-tông đường dài. Gã làm việc không có ngày nghỉ. Về đến lều, chỉ kịp hôn hai đứa con một cái, đưa hết tiền cho vợ là lăn ra ngủ ngay. Sáng hôm sau, chưa đến nhạc thể dục trên đài, gã đã vùng dậy rồi. Lại cũng chỉ kịp ăn quẩy quả bát mì tôm, tô cơm rang hay ổ bánh mì vợ chuẩn bị sẵn là lại phốc lên chiếc xe đầy dây chằng dây buộc.

- Nghỉ một ngày cho lại sức đi mình – Một lần vợ gã nói – Em thấy mình dạo này sức khỏe có phần xuống, đêm ngủ toàn nói mơ những cái gì đến mía mía cả...

- Nghỉ là nghỉ thế nào? – Gã gắt – Đang vụ hè, nước mía đang được khách, nghỉ để mà người ta cắt hợp đồng à? Vợ vẫn! Mùa đông đến dít rồi.

Có một lần gã về sớm hơn mọi ngày. Sau khi cơm nước xong, mà những dịp được ngồi cùng ăn cơm với vợ con thế này là rất hiếm đối với gã, vợ gã len lén lấy ở đầu giường ra một bộ quần áo ốt-pho còn thơm nức mùi vải đặt xuống trước mặt gã.

- Cái gì đấy? – Gã trừng mắt hỏi.

- Em may cho mình... Quần áo mình rách quá...

Gã gạt phắt bộ quần áo xuống đất:

- Vẽ chuyện! Ai bảo cô may mà may? Đã giàu lắm rồi đấy?

- Nhưng mà em... – Giọng cô vợ đã sung sũng nước mắt.

- Thôi được rồi – Gã dụ giọng – Trót may rồi thì cất đi, tôi không mặc, thời gian đâu mà mặc? May cho chúng nó kia kìa, cứ may vải đẹp để không tủi với con cái nhà người ta.

Lần khác chị vợ lại len lén đặt xuống trước mặt gã một vò rượu thuốc ngũ xà có cả mấy chú tắc kè nằm tráo trở đầu đuôi trong sắc rượu ánh vàng.

- Lại cái gì nữa thế? – Gã vẫn trừng mắt hỏi.

- Để mình bồi dưỡng... Tại vì có người bán rần đi qua, em nghĩ mình đập xe nhiều gân cốt chắc...

- Phí tiền! Chỉ được cái phí tiền!

Gã gắt nhưng vẫn cầm lấy chén rượu vợ gã rót đưa cho bằng cả hai tay. Ngọt giọng gã mỉm cười bảo rót chén nữa. Rồi chén nữa... Cơ mặt gã dần ra, ánh mắt càu cạu của gã dụ lại, nước da gã hồng dần lên. Nhìn vợ con đang ôm nhau ở góc giường, sáu con mắt đăm đăm nhìn vào gã, bất giác nước mắt gã lạng lẽ trào ra. Gã cúi đầu xuống giả vờ đập con muỗi đang vo ve ở đâu đây để giấu đi cái giây phút yếu đuối ngọt ngào đó... Trong những ngày tháng rong ruổi ra ngoại thành vừa rồi, trong cái đầu giản đơn của gã chỉ một điều nghĩ đến con. Vất vả thế này cũng là vì con, cực nhục thậm chí có thể kiệt sức lăn xuống vệ đê không bao giờ dậy nữa thế này cũng là vì con. Tất cả là vì chúng nó, những đứa bé mà gã đã trót sinh ra. Vì chúng

thôi chứ còn vợ thì. Nghĩ đến đó, gã bật cười một mình. Vợ thì coi như vút! Nói phải tội, thời gian đầu về tá túc ở đây, nhiều phen khổ sở quá, gã đã muốn vất đi thật cho rồi nhưng chả làm sao táng tận được! Càng ăn ở với nhau, càng nghèo túng, càng cực nhục, gã lại càng hiểu vợ, thương vợ, thương đến nỗi phải giả vờ quát mắng để giấu bớt cái tình cảm ấy đi. Một người vợ có nhan sắc, có tiền của, thích phóng túng chơi bời nhưng chỉ vì gã mà leo đèo về đây để ngày ngày trườn mặt ra cho thiên hạ nó khinh thường. Lạ thế! Đã vậy mà suốt ngày vợ vật không ra cái giống người, gã chẳng hề nghe nửa câu vợ phàn nàn, cấm cẩu, thậm chí ngay cả tiếng thở dài cũng cố nén xuống không phát lộ trước mặt chồng. Rồi cái giọng ru con của cô ấy những đêm trời trở lạnh nữa... Trời ơi! Nghe sao cứ như tiếng gió thổi buồn tê tái trong nương mía bên kia? Đến con người tưởng như chẳng còn biết rung cảm một tí gì như gã, lắm lúc nghe mà cũng muốn tan chảy ra. Nói đùa, đôi khi gã nghĩ lẫn mẩn, biết đâu chỉ vì cái tiếng ru ma quái ngọt như mía lùi thế kia mà gã có thể vượt qua, vượt lên hết thảy để được chung sống với thị? Nói đùa gã lại lẫn mẩn, mỗi lần giằng ngửa thị ra chiếu là mỗi lần gã lại có cảm giác kì lạ là mình giống như một kẻ đang khát bóng cổ mà bỗng dưng được lạc vào một vườn mía óng nước toàn những gióng to đần đần...

Gã vẫn ngồi và không biết mình đã uống đến ly rượu thứ bao nhiêu nữa? Và cô vợ cất tiếng ru như bắt được mạch nhĩ chảy trong đầu gã mà ru. Tiếng ru thật nhẹ, vuốt mỏng vào đêm, quần quanh trong lều không bay ra ngoài được và vón thành từng giọt như giọt mật rót thẳng vào ngực gã. Gã nhìn lên, mắt mờ mịt:

- Con ngủ chưa?... Xuống đây với tôi...

* * *

Đến tháng thứ sáu của mùa hè năm ấy thì gã lăn ra ốm. Ốm rất nặng.

Dường như toàn bộ cái thể tạng dẻo dai của gã đã bị vắt kiệt trong gần hai trăm ngày vừa qua để bây giờ, khi sắp chuyển qua mùa đông, cái mùa cây mía không còn thật cần thiết với người đời nữa, gã đã gục xuống như

một chiến sĩ vừa hoàn thành xong trận đánh. Gần hai trăm ngày, ngày nào gã cũng vượt qua gần trăm cây số, từng ấy ngày là hai mươi ngàn cây, gấp trên mười lần lần đoạn đường từ đây vào Sài Gòn, sáu lần thay săm lốp, ba lần thay đuôi đĩa; thử hỏi da thịt gã có cấu tạo bằng thép đi nữa thì cái sự đổ gục kia cũng là điều hiểu được. Nhưng gã gục không lâu, chỉ một tuần sau là gã đã nhúc nhắc ngồi dậy được. Hom hem, phờ phạc như một tử tù vừa thoát ngục, riêng đôi mắt vẫn cứ cháy sáng lên. Một tuần ấy, cô vợ không lúc nào rời gã. Cô bón cho gã từng thìa cháo, nài nỉ gã ăn đủ những thứ mà cái bụng của gã có thể tiếp nhận được. Cô không tiếc tiền tìm mua những loại thuốc tân dược đắt tiền nhất, kể cả gửi con cho chị hàng nước, nhảy tàu lên mạn ngược gặp ông lang người Dao nổi tiếng mà thị có biết sơ sơ để cắt thuốc mang về. Những ngày này, chị hàng nước và anh công an đường phố có dáng đi thập thò đã giúp đỡ được vợ chồng thị được nhiều việc lắm. Chị hàng nước đã hỏi đâu đó mua rẻ được một miếng vải bạt dùng để quây đám cưới rộng thênh thang mang về cho thị quây kín mái lều để tránh gió cho chồng. Anh công an không ngày nào không ghé qua, có ngày còn dẫn đến một người bạn là bác sỹ đã thất nghiệp vừa bắt mạch, vừa kê thuốc, vừa tự tay tiêm chích cho gã mà nhất định không chịu lấy một đồng bạc công.

Một tuần sau gã gượng dậy được. Song không một ai biết rằng cái gượng dậy đó chẳng mấy phụ thuộc vào thuốc men, vào sự chăm sóc tận tụy đến đằm chím của vợ, vào ánh mắt sợ hãi của hai đứa con, vào dáng nằm tội nghiệp không chịu ăn chịu uống gì của con chó ỨC trắng bên cạnh chủ mà giờ đây khi thấy chủ ngồi dậy, nó bỗng vươn mình sủa vang lên một hồi chói gắt như loan báo tin vui cho cả phố... Cái khiến gã gượng dậy được lại chính là nỗi ám ảnh về cây mía, những vườn mía. Một tuần nằm bất động đủ để cho đầu óc gã nghĩ được khối điều. Cũng như gần đây, khi chui sâu vào những vườn mía, lòng dạ gã lại nóng cháy lên. Mặc cho chủ vườn chặt bó, nâng giá đim giá chê bai chủ này chủ nọ. Gã càng ngày càng hay tha thân đi sâu vào những luống mía đang không ngừng xôn xao cọ lá vào nhau mà ngửa cổ nghĩ ngợi như dáng dấp một thi sĩ đồng quê đang vào cơn cảm

húng. Đây là những khoảnh khắc thăng hoa gã lảng máng nghĩ đến những cây mía, những vườn mía của chính mình. Vườn mía ấy nhỏ thôi nhưng phải thật xanh thật đẹp, suốt bốn mùa xuân hạ thu đông, nó cũng xôn xao với gió thế này. Và... Gã bỗng rợn sống lưng khi chợt lóe lên cho mình cái hình hài một lò nấu đường ngày đêm nghi ngút khói và ngào ngạt mùi mật tươi, cái lò na ná như cái lò đường của ông bố vợ gã. Từ cái lò ấy, gã sẽ có nhà, có cửa, có cuộc sống gia đình ấm cúng và vững chắc như người ta, hai đứa con gã sẽ lớn phổng lên, thông minh, xinh đẹp; sẽ ríu rít đến trường này trường nọ với khăn quàng đỏ tung bay trên cổ áo và ngày nghỉ, ngày lễ, tất cả vợ chồng con cái gã sẽ ngồi lên chiếc xe máy thật tốt đi chơi ngoại thành, đi thăm lò mía, đi thăm những vườn mía của thiên hạ nơi đầu sông cuối bãi, nếu cần đi tới luôn vặt mía của ông bố vợ khó tính. Tình hình khá hơn chút nữa, tuần tuần gã sẽ chở vợ con về ông nội chơi. Ông nội... Tự nhiên trong chiều sâu tâm thức, gã biết bố còn rất yêu mình, yêu đến khắc kỉ, đến mong mỗi gã phải làm nên một cái gì đó trước khi ông nhắm mắt. Hơn hai năm sống vật vạ trên vỉa hè, lắm khi bi cực quá, gã đã lại định đánh liều về gõ cửa bố nhưng bản năng giàu tự ái của gã đã lại níu chân gã lại. Gã không muốn trở về trong cái thân tàn ma dại, cái bầu đoàn thể tử bốn miệng ăn nhem nhức như thế này. Nhưng nhất định gã sẽ trở về. Khi đó... Gã chờ. Phải chờ. Cẩn rằng lại mà chờ.

Và cây mía cũng những vườn mía căng mọng kia đã nằm lọt thỏm trong vùng chờ đợi của gã, trong trận ốm thập tử nhất sinh tưởng chừng không dậy nổi của gã trai chưa tròn hai mươi năm tuổi. Gượng dậy được rồi gã lại chìm trong một cơn sốt khác. Cơn sốt tiền vốn. Phải có vốn. Một vườn mía, một cái lò đường dù là rất đổi thủ công bây giờ chí ít cũng phải có vài chục lạng vàng. Vài chục lạng? Trời ơi! Cứ ngày ngày đạp xe thế này, bao giờ gã mới có được vài chục? Mùa đông, mùa không cần đến cây mía sắp đến rồi. Làm sao đây? Con chó dường như đã đoán ra nỗi lo toan của chủ, nó nghển đầu liếm liếm vào cái cằm lởm chồm râu ria của gã với cách chia sẻ rất giống loài của nó. Chính lúc đó, cùng với tiếng điệu cày rít lên rong

roóc bên doanh trại bộ đội, trong đầu gã bỗng chớp nổ một lần sáng rất mạnh. Gã ngồi hẳn dậy...

- Mình còn cả thầy được bao nhiêu tiền? – Gã hỏi giọng khê nong.

- Còn gần tám triệu mình ạ! – Cô vợ mau mắn trả lời. – Em định gửi tiết kiệm nhưng lãi suất ít quá. Hay là cho vay nóng hả mình?

- Nóng lạnh gì!

- Em đã nghĩ đến mua vàng vì có thể tới đây vàng sẽ lên...

- Vàng bạc gì!

- Hay là em góp vốn đi buôn. Tuần trước có chị bạn...

- Buôn bán gì!

- Có người mách ở gần đây có căn hộ mười hai thước vuông giá hoa hồng...

- Không hộ hiếc gì hết, để đấy! Hết tháng này, hết mía, tôi sẽ dùng nó làm vốn đi buôn thuốc Lào.

- Thuốc Lào? – Cô vợ tròn mắt – Sao lại buôn thuốc Lào? Em chưa từng nghe ai nói buôn thuốc Lào mà lại có...

- Biết gì nói? Chưa từng thì tôi sẽ từng cho cô xem.

Chị vợ lại ngồi im thít. Sống với nhau đã lâu, thị hiểu rằng trong những câu chuyện như thế này, tốt nhất là mình không nên bàn cãi, tham gia gì cả. Tốt nhất mình chỉ nên im lặng mà làm theo. Còn anh chồng thấy vợ lại làm cái động tác quen thuộc là nhìn xuống cam chịu, tự dưng bỗng thấy thương, thương như gần đây cái sự thương ấy đã được hé mở ra ngoài chứ không nằm vón cục trong lòng. Lời ăn tiếng nói của gã đối với vợ đã có phần dịu nhẹ hơn, nếu cáu lăm cũng chỉ quát hô vài câu chứ không đánh đập, chửi mắng thậm tệ như trước. Đặc biệt, người ta không còn phải nghe thấy những tiếng xưng hô mày tao, con đĩ, cầm mồm đi... từ cửa miệng của gã phát ra. Thậm chí bữa nào kiếm được kha khá, gã còn lảng ra phố vải Trần Nhân Tôn mua về cho vợ khi thì cái áo, khi thì cái quần. Vì nguyên cố đó

hay cả vì lý do hơn sáu tháng nay cuộc sống gia đình đã tạm ổn mà nước da, mái tóc, cái nhìn, miệng cười của thị có chiều tươi mơn trở lại. Hàng sáng, sau khi lo ăn uống cho chồng xong, vào lúc đường phố thức dậy thì cô vợ cũng lặng lẽ đẩy cái tủ kính con con ra ngoài lề đường, vừa trông con vừa tranh thủ bán cái thứ thuốc lá, thuốc Lào, kem đánh răng, xà phòng, dao cạo râu, vài hộp đường, mấy bịch sữa Trung Quốc, thậm chí bán kèm thêm cả thuốc gián, thuốc chuột, thuốc chữa ghẻ chó. Hàng của thị nghiêm ngặt, giá lại lấy phải chằng nên khách khứa qua lại ghé vào mua cũng nhiều, đại khái đủ tiền cơm canh cho ba mẹ con trong ngày. Trông con, bán thuốc, nấu cơm chờ chồng về... Bây giờ là toàn bộ nội dung hoạt động trong ngày của thị. Cùng với hai đứa con suốt buổi nhớn nhợ nghịch vật nhau chí chóc, cái miệng mới đây còn tiêu tụy của thị bắt đầu hay nói hay cười hơn và đôi mắt lá răm kia khi nhìn ai, người ta đã thấy có cả một chút nắng hanh vàng trong đó. Những đêm thiếu gạo, thiếu sữa cho con, phải lén chồng đi vật vờ ra ga, ra vườn hoa để kiếm khách bình dân đường như đã qua rồi, có thể vĩnh viễn qua rồi.

Nhưng sao trong đôi mắt có chút nắng hanh vàng kia vẫn thỉnh thoảng có những đám mây màu xám bay ngang? Thị chưa thật tin vào cuộc đời mình từ nay đang dần dần đổi khác? Hay tại do chuyến đi buôn thuốc Lào mạn ngược sắp tới của người chồng thân yêu vừa ồm dậy kia đã làm thị lo sợ? Hay tại chính cái tiết tấu đổi thay từng ngày của căn phố này đã khiến thị chóng mặt? Thị không biết nhưng thị vẫn thắng thốt lo sợ như trái tim đàn bà thường vẫn hay vẫn vợ lo sợ như thế trước cảnh đời ngổn ngang.

PHẦN HAI

Hai mươi mốt

Thảo đã trở về.

Chị trở về vào lúc cả Hà Nội rạo rức chớm bước vào hè. Chị trở về như một sự tất yếu phải trở về, cũng lại như một sự kiện quá đổi vui mừng mà chưa hề được đón chờ, chưa hề được báo trước. Quả thật sự trở về của chị đã trở thành một ngày hội với những người trong khu phố lính. Nó không chỉ đơn thuần hàm nghĩa đoàn tụ thông thường mà hơn thế, sự trẻ trung, đẹp đẽ và nguyên vẹn ở nơi chị mới khiến họ xúc động sâu sắc. Không già hơn, hơi đầy đà một tí, cặp mắt tràn ngập ánh nắng ngoại thành vẫn vời vợi ánh thương yêu, cái khuôn miệng khi cười vẫn rất đổi đắm thắm dịu dàng và tiếng nói đã cách xa lâu ngày đến thế vẫn không hề nhạt phai cái sắc thái chia sẻ, nhường nhịn bên trong đã khiến người ta có cảm giác chị chưa hề đi xa, đi lâu, đi đến một mảnh đất đầy cạm bẫy về mà chỉ thực sự coi như chị vừa trở lại sau đôi tuần đi tắm nắng tại một bãi biển sạch lành nào đó.

Giây phút ban đầu, anh đã gần như khóc nức lên vì cái cảm nhận ngỡ ngàng đó. Anh đã nén được không khóc thì chị phải khóc. Khóc thật sự. Bế con vào lòng rồi mà nước mắt chị vẫn không ngừng trào ra. Cũng giây phút

đầu tiên ấy, bé Niên Thảo đứng nép sau lưng bố chỉ tròn mắt ra nhìn mẹ như nhìn một kẻ xa lạ. Lâu quá rồi, trong cái đầu non nớt của bé khó có thể hình dung được cái người đàn bà quý phái, quần bò, áo gió màu kem, tóc chải lệch lệch kia lại có thể là mẹ Thảo ngày xưa của mình. Chỉ đến khi người mẹ gần như quỳ xuống đường băng, ghì chặt lấy con, nước mắt ràn rụa tràn cả sang mặt nó thì bé mới bật òa khóc. Mẹ đây rồi! Chỉ có mẹ mới có cái hơi ấm ấm thơm thơm này. Bé nghẹn ngào nói:

- Mẹ Thảo ơi!... Sao mẹ bỏ con đi lâu thế? Đêm nào con cũng nhớ mẹ, đêm nào con cũng khóc đấy. Con tưởng mẹ không về nữa...

- Mẹ về chứ... Mẹ về đây rồi. Từ nay mẹ không bỏ con đi đâu nữa – Chị vừa nói vừa thốn thức hôn cuống cuống lên khắp mặt con – Mẹ có lỗi, mẹ hư lắm... Con thôi đừng giận mẹ nữa nhé!...

Trước cái cảnh mẹ con đoàn tụ ấy không ai là không cầm được nước mắt. Những cô chiêu đãi viên xinh đẹp tần ngần dừng lại, mắt chột đỏ hoe. Đôi ba hành khách còn nhìn với theo, khẽ lắc đầu. Ngay cả anh phi công to cao, nét mặt phong trần cũng thoáng dừng sững trên cầu thang rồi cúi mặt bước xuống... duy có Loan, cô em vợ đáo đẽ là chỉ đứng từ xa, dưới bóng rợp cánh máy bay, nhìn chị mỉm cười như muốn nói “Giỏi thật đấy, bà chị thân mến của em ạ! Một trăm người đàn bà bỏ chồng bỏ con đi làm thuê làm mướn trở về thì cả trăm người không giấu được vẻ hụt hẫng, chán chường ngay từ phút đầu gặp chồng, gặp người thân. Đẳng này...” Rồi cái mỉm cười ấy khẽ quay sang ông anh rể: “Thấy chưa? Chị tôi vẫn đẹp ác đấy chứ, còn đẹp hơn hồi ở nhà. Chị em nhà họ Nguyễn tôi đâu có đùa. Vàng ròng đấy, liệu giữ sao thì giữ ông anh thân mến ạ!” Đáng lẽ cặp môi kiêu kì ấy sẽ còn mỉm cười nữa nếu như ánh nhìn của cô không vô tình va phải những giọt nước mắt đang chảy xuống gò má già nua của mẹ. Cô quay đi để rồi cầm lòng không được, đến lượt chính mình khóc, khóc tức tưởi hơn ai hết. Đứng cạnh bà mẹ, ông tướng già chỉ im lặng hút thuốc, không nói gì, nhưng rõ ràng nét mặt ông đang trẻ lại đến năm, sáu tuổi. Đây là chuyến đi thứ hai của cô con gái rượu đã trở về an toàn. Chuyến thứ nhất là chiến tranh, chuyến thứ hai là làm mướn, chuyến nào cũng gian nan, chuyến nào

cũng có thể gây ra những mất mát to lớn không tài nào bù đắp nổi. Nhờ trời... thế là nhà này còn có phúc.

Buổi ra đón tại sân bay hôm nay chỉ vắng thiếu Bình. Anh đã hứa với cả nhà là hôm đấy sẽ đem theo máy để chộp một cảnh đoàn tụ đặc biệt đăng bổ sung cho bộ phim đang ấp ủ của mình nhưng rồi vào giây phút cuối cùng anh lại biến mất. Một chuyến đi về các cánh rừng chiến tranh phía Nam đã không cho phép anh nấn ná đợi chờ. Phải làm một bộ phim truyện ra phim truyện về đề tài đang bị khinh rẻ này cho thiên hạ biết mặt. Bình nói thế. Nếu anh có nhà, chắc chắn rằng buổi đón sáng nay sẽ còn sôi động hơn nữa, trong đó biết đâu có cả sự cãi vã bất phân thắng bại giữa anh và Loan về một nghĩa đời quý quái nào đó.

* * *

Gian phòng nhỏ của vợ chồng Nam tối nay đèn sáng rất khuya. Ngay từ lúc 8 giờ, sau bữa cơm gia đình có cả ông bà tương, cả Loan được nấu nướng đặc sệt món ăn quê hương dành riêng cho Thảo, Loan đã ý tứ kêu cô bé Niên Thảo đêm này sang ngủ với dì để bố mẹ cháu còn... bàn bạc công chuyện quan trọng. Nhưng chính Thảo lại đỏ mặt ngăn lại:

- Kìa... Ai lại thế Loan? Ba năm trời ở bên đó, chị chỉ ước ao được ôm con bé vào lòng ngủ một giấc thật dài...

- Ôm con bé thôi?

Loan nháy mắt cười rồi xin phép anh chị đưa cha mẹ ra về. Đến cửa cô còn nhìn nhanh vào mắt người anh rể một cái. Cái nhìn trống rỗng chả nói lên điều gì nhưng cũng lại nói lên tất cả...

Nam cũng cười, nhưng cười với nghĩa khác. Sao thế nhỉ? Về rồi, con cái còn gặp cả đời, mà suốt ngày nay hai mẹ con cứ xoắn riết lấy nhau có lúc nào rời ra đâu. Đêm nay... thú thực đêm nay, dù yêu con đến mấy anh cũng muốn chỉ có hai người với gian phòng đóng kín tất cả các cửa này. Con bé năm đó, chả lẽ đêm đầu tiên sau gần ngàn đêm xa cách, hai vợ chồng lại phải trải chiếu xuống đất để rồi chốc chốc lại ngóc đầu lên coi chừng con bé đã ngủ thật rồi chưa ư? Nghĩ thì nghĩ thế nhưng chợt nhìn thấy đôi mắt

sáng rỡ lên của con khi nghe mẹ nó quyết định như vậy, lòng anh lại mềm lại. Tất cả cho nó, vì nó, mình có là cái gì trước sự cô cút, vật vờ vì thiếu vắng hơi mẹ bao tháng ngày của nó. Vả lại... Chuyện chồng vợ cũng là chuyện cả đời.

- Phải đấy – Anh cười không lấy gì làm tươi tắn lắm – Đêm nay là của hai mẹ con. Anh xin làm người lính canh giấc ngủ cho cả hai người đàn bà trong nhà.

Chị nhìn anh đầy vẻ biết ơn. Rồi ánh mắt hai mẹ con lại quẩn quýt, nhìn hút lấy nhau. Không sao! Anh thầm nghĩ, chẳng qua đó chỉ là những khoảnh khắc thiêng liêng không thể thiếu được của tình mẫu tử. Mẹ ơi... Mẹ đừng bỏ con nhé... Tiếng gọi thê thiết của đứa con trên sân bay ly biệt ngày nào không hiểu sao lại bật vang trong đầu anh? Tốt đẹp làm sao, cuối cùng rồi mẹ nó đã trở lại, trở lại như một bà tiên mặc quần bò hiện về trong mơ đối với nó. Anh kéo ghế ra xa một chút, ngồi xuống đốt thuốc lặng lẽ ngắm vợ con như ngắm một bức tranh hạnh phúc. Thảo cũng thỉnh thoảng rời mắt khỏi con nhìn sang chồng, cái nhìn nóng bỏng, dào dạt yêu thương mà chỉ cần một cái nhìn như thế, anh cũng có cảm tưởng mình được bù đắp lại tất cả rồi. Tim anh bỗng đập mạnh, mạnh như cái giây phút ấy của đêm rừng năm nào...

- Thôi, mười giờ rồi đấy, hai mẹ con đi ngủ đi kéo mệt, có gì ngày mai tha hồ nói tiếp, bé Thảo nhớ là sáng mai sáu giờ đã phải đến trường rồi đấy nhé! – Anh nói mà không thật hiểu nghĩa câu nói của mình.

- Anh... – tiếng Thảo bịn rịn – Anh cho phép con ngày mai ở nhà nghỉ với em một buổi được không? Sự học là cả đời. Hơn nữa giờ đây em nghĩ rằng, vợ chồng mình đã có đủ điều kiện để có thể cho bé Thảo leo lên đến tột đỉnh học vấn, muốn bằng cấp gì cũng được mà không phải quá cố sức học hành.

Anh nhìn sâu vào mắt vợ để cố hiểu hết cái ý nghĩa bên trong câu nói đó rồi để dãi gặt đầu:

- Tùy em và... tùy cả nó. Nhưng cũng phải đi ngủ đi! Em ngồi hai mươi mấy tiếng trên máy bay, giờ chắc cũng mệt rồi.

Thảo khẽ rung mình như gặp gió lạnh đột ngột rồi lôi chiếc va li căng phòng ra khỏi góc nhà:

- Từ sáng đến giờ khách nhiều quá, bây giờ em mới phát quà cho hai bố con đấy. Em xách tay mấy thứ về trước, còn toàn bộ đồ đạc, của nả sẽ theo đường biển về sau. Hai công-te-nơ đây! Anh mở hộ em một chút!

- Khoan đã – Anh lại đẩy chiếc va li vào chỗ cũ – Quà cáp gì? Mấy năm trời bố con anh chỉ còn thiếu đường chết lụi chết chìm dưới những dòng thác quà cáp của em gửi về. Tất cả để đến ngày mai.

Thực ra anh muốn nói: Em buồn cười nhỉ? Sao lại quà với cáp giờ ra lúc này? Anh không cần gì cả, không quà cáp, không tiền bạc, không đô đô gì hết; anh chỉ cần có em thôi, cần có ngay trong lúc này em biết không?...

Em biết. Con mắt nhìn lên của chị nói điều đó. Và em còn mong chờ giây phút ấy hơn cả anh nữa kia nhưng... em sợ! Không hiểu tại sao bỗng dưng em thấy sợ như đêm đầu chúng mình cưới nhau? Lại còn con nữa. Quả thật dù lẽ gì, em cũng không bao giờ muốn nhìn thấy một chút thất vọng, một chút buồn phiền trong mắt nó. Anh chờ em...

Ánh mắt của họ ngợp vào nhau, quán với nhau khiến cả hai cùng nóng bừng thân thể như đang bắt đầu vào cơn hòa nhập tận cùng. Cô bé Niên Thảo chưa đầy mười tuổi đầu bỗng chốc ngược lên chú mục vào mắt bố rồi ghé sát tai mẹ thì thầm điều gì... Thảo bật cười, lắc đầu:

- Anh biết con nó vừa nói với em câu gì không?

- Nó nói sao bây giờ mẹ lại đẹp thế, bố xấu thế chứ gì?

- Không! Nó bảo, bố có vẻ buồn ngủ díp mắt lại rồi. Hay là mẹ để con sang với bà ngoại đêm nay?

- Nói bậy nào! – Anh thoát trở nên lúng túng – Ai bảo con thế? Chỉ tại mẹ Thảo đi đường xa, mệt, cần nghỉ ngơi sớm, thế thôi.

Bật lên một tiếng cười khúc khích của Thảo. Anh hơi ngớ ra... Cuối cùng rồi thì con bé cũng đâu đến nỗi nhỏ dại gì lắm nữa. Vậy mà mình vẫn tưởng nó ngu ngơ bé tí như ngày nào. Anh đứng dậy, làm bộ thản nhiên:

- Mẹ con cứ đi nghỉ đi! Anh ra phố đi dạo một chút.

- Chắc không phải xuống quán hút thuốc Lào chứ anh? – Chị hỏi trêu có ý giữ anh ở lại.

- Dạo này anh bỏ hẳn thuốc Lào rồi – Anh trả lời thật thà.

- Bỏ hẳn?

- Ờ, thì cũng phải bỏ dần đi chứ. Chẳng gì cũng mang tiếng có vợ đi Tây.

- Mang tiếng?

Thảo hơi nhướn mắt lên. Và trong cái nhướn vô tình ấy, lần đầu tiên kể cả lúc xuống sân bay đến giờ, chị bỗng thấy anh sao khang khác?... Nước da xám vàng chứ không đen giòn như ngày xưa, đôi mắt hình như cách xa nhau hơn trước thì phải và cái miệng nữa, chị còn nhớ nó tươi lắm, đẹp lắm, rất có duyên chứ đâu lại có phần rộng ra như thế này? Chị chớp mắt xóa nhanh đi ấn tượng đó và nói điều ngược lại nhưng là nói thật lòng:

- Anh gầy đi nhiều... Lại khắc khổ nữa. Trên thái dương anh đã có nhiều sợi bạc rồi kìa – Chị bỗng ghì con vào lòng, giọng không giấu được vẻ ngậm ngùi – Những ngày không có em, chắc bố con anh vất vả lắm?

Anh mở cửa đi nhanh ra ngoài. Nán thêm chút nữa, trước câu nói và vẻ mặt quá đổi thân thương của vợ, anh sợ rằng mình sẽ chẳng tìm được lòng mà ghì sát cô ấy vào người mất. Chao ôi... Mới đó mới đó mà đã ba năm rồi!

Ba năm, hơn một ngàn ngày, hơn một ngàn đêm... Đêm nay anh tưởng như mình đang sống lại cái tâm trạng rạo rức tột cùng như cái đêm lần đầu tiên va chạm với thân thể ấy giữa cánh rừng giông gió ấy. Đêm nay... bao tháng ngày đặng đặng đợi chờ để có được một đêm nay! Lòng ngực anh nhột nhột, toàn thân anh dấm dút như có hàng trăm con kiến đang nhay đốt. Cô ấy đẹp ra, cái đó rõ rồi. Cô ấy lặn người hơn, điều đó cũng không chối

cái được. Chiều nay trong bữa cơm gia đình, lúc cô ấy tháo bỏ chiếc áo ngoài, bên trong chỉ còn chiếc áo phông màu xanh nhẹ, anh đã bất chợt nhận thấy bộ ngực ấy vẫn căng mẩy như xưa, hơn xưa. Và cặp đùi nữa, khi cô ấy ngồi xuống rán nem, chao ôi, vẫn thế, vẫn thon dài đến... Lúc ấy, tự nhiên anh thấy chán ghét những bữa ăn cách rách đầy chất thủ tục này vô cùng. Giá đừng có nó, có phải lúc đó anh đã được ghì siết cái thân thể thân yêu chắc là nóng hôi hổi kia vào người rồi không. Chỉ có Loan là đọc được những điều rối rắm trong đáy mắt ông anh rể. Cô cúi xuống khẽ chu môi huyết sáo một điệu nhạc nhẹ trữ tình nho nhỏ...

Tất nhiên trong trạng thái hết sức bồn chồn ấy, anh làm sao có thể nhớ nổi cái góc phố vĩnh viễn muối bay và khai nồng mùi nước đáí chó đang có một đôi vợ chồng cùng hai đứa con sinh sống mà anh vừa lằng lằng bước qua kia. Anh vẫn mãi bước đi trong miền man những dự cảm về một hạnh phúc tột cùng.

Khi anh trở về phòng thì bé Niên Thảo đã ngủ. Dưới ngọn đèn bàn màu xanh, chị đang ngồi chờ anh ở đó, bộ quần áo thể thao màu đỏ bó sát lấy thân hình nở nang, thắt lẩn. Chị mở to mắt nhìn anh, anh lại nhìn chị, họ nhìn nhau lặng lẽ, thật lâu... nhìn như chưa hề được nhìn thế bao giờ.

Anh hỏi một câu vô nghĩa:

- Con đã ngủ rồi ư em? – Chị lặng lẽ gật đầu – Sao em còn ngồi đấy? – Anh hỏi một câu vô nghĩa nữa.

Chỉ chờ có thế, chị đứng dậy, gần như nhào đến, đổ sụp xuống anh như người đã kiệt sức. Anh nâng chị dậy, bế bổng chị lên, nhìn ngây ngây vào mặt, ập mạnh vào người... chị oằn lên, kêu khê:

- Kìa... đau em!

- Thảo... Anh yêu em... mong em cần em – Tiếng nói đàn ông khê đục xen giữa những cái hôn như nhai – Em còn yêu anh không? Nhớ anh nhiều không?

- Có, có... nhớ... yêu... yêu nhiều lắm! Không đêm nào em không ước ao sẽ đến cái giây phút được gần như anh như thế này. Ôm chặt vào em! Nữa...

- Ôi... Vợ tôi, vợ của tôi! Nếu như em biết rằng...

- Từ từ thôi anh... Em đang... đèn sáng quá!

Bàn tay gân guốc từ tấm thảm cói trải dưới sàn hấp tấp thò lên... Gian phòng bỗng chìm ngấm trong bóng tối, chỉ còn một chút ánh sáng từ ngoài phố tạt vào, vàng vọt...

- Trời!... Thân hình em vẫn đẹp quá! Trắng quá... Rắn quá... Vẫn như cái đêm đầu tiên ở trong rừng ấy. Hôn anh đi... Nằm thấp xuống một tí. Vương...

- Ôi anh... Anh Nam... Em chết mất!... Nhẹ thôi, nhé!

.....

Một giờ đồng hồ sau hay hơn thế, họ trẻ nải trở dậy. Ngọn đèn bàn lại được bật sáng. Con bé vẫn ngủ, nằm quay mặt vào tường như một sự cố ý. Ở trần, vận quần đùi, để lộ những bắp thịt vẫn còn nhiều săn rắn, Nam ngửa cổ tu cạn một chiếc bình đồ chứa nước sôi để nguội rồi rót đưa vợ vẫn bằng cốc. Vẻ như chưa cạn đi một chút tinh lực nào, anh nhìn vợ một cái nhìn đam mê và đói khát nguyên sơ, thậm chí còn đói khát hơn cả phút ban đầu. Hơi nổi gai trước cái nhìn ấy, chị vội lảng ánh mắt vào con.

Sao thế nhỉ?... Cùng với cảm giác tận cùng mệt mỏi và tận cùng viên mãn quen thuộc, trong chị bỗng dừng lại có một thứ cảm giác khác xen vào, cảm giác này rất mỏng thôi, không mùi vị, không rõ hình thù, không thể gọi tên khó tả nhưng vẫn là một cảm giác. Không sao! Chị ngã người khẽ cấn vào bả vai anh, cái bả vai đang còn nhơm nhớp mồ hôi. Chắc là do chờ đợi quá lâu đấy mà, cũng có thể do chuyến bay nhiều giờ trên không trung đã tạo cho mình cái cảm giác đó. Không sao, lát nữa chị sẽ bắt anh phải chiều chị một lần nữa để lấy lại, tìm lại tất cả những gì chị hằng ước ao đến cồn cào. Thảo nhẹ cúi xuống thơm vào má con cũng như các đôi vợ

chồng sau khi gần nhau thường có xu hướng được dồn tỏa sự âu yếm vào con để bù trừ để sửa lỗi và để cân bằng.

- Anh có biết em đã dành dụm và mang về được bao nhiêu không?

Chị nhìn lên lay láy, hỏi cái câu hỏi đã ấp ủ cháy bỏng bao lâu nay.

- Không – Anh trả lời bình thản – Bao nhiêu cũng được. Không có cũng chả sao. Từ nay có vợ có chồng, anh sẽ...

Nhìn xuống hơi hắng hụt một chút rồi ngay sau đó chị lại nhìn lên, mỉm cười:

- Anh vẫn không thay đổi gì hết. Vẫn lãng mạn và thật thà như hồi ở rừng. Có đi ra ngoài mới thấy uy lực của đồng tiền anh ạ! Chả riêng gì uy lực của một cá nhân mà còn là uy lực của một quốc gia, một dân tộc. Em không nói chính trị đâu, em chỉ nói những điều em nghĩ. Nếu Đông Đức giàu thì đâu có bị Tây Đức nuốt chửng nhanh chóng như thế. Cả Liên Xô cũng vậy, còn Việt Nam mình... thôi, em chả nói nữa, anh ngáp rồi kia kìa!

Nam đang ngáp thật. Nghe vợ nhắc anh vội ngậm miệng lại rồi nhếch ra cười.

- Trong góc trước va li kia kìa – Thảo nói tiếp, tiếng nói cố làm ra bình thản nhưng người ta nghe thấy cả những khát vọng, trở trăn, những tháng năm nhọc nhằn trong đó – Có tất cả đúng một trăm ngàn đô mác.

- Một trăm ngàn? Nhiều thế! Nam tròn tròn mắt nhưng là cái tròn tròn ngu ngơ, chỉ cốt hòa theo cái giọng nói tràn ngập tự tin của vợ – Nhưng... đại khái nó bằng chừng nào tiền mình?

- Sao lại lấy tiền Việt ra đây – Chị lại càng thấy hụt hắng – Thế giới này không ai biết đồng tiền Việt là đồng tiền nào cả. Một trăm ngàn đô mác có nghĩa là bằng bảy mươi lăm ngàn đô la Mỹ. Còn muốn dịch ra tiền Việt thì tức là tương đương chín trăm triệu.

- Hà... Cái gì? Chín trăm triệu nghĩa là gần một tỷ đồng? – Đến đây thì anh tròn tròn mắt lên thật, tròn tròn đến đũa cả mặt ra, không nói thêm được lời nào nữa.

- Em dự tính – Thảo ngồi ngay người dậy, văng trán đẹp nhíu lại, thả ra từng câu rành rẽ như người đang truyền đạo – Quà cáp biểu xén các thứ, quà cho tổ chức bên anh, cho đoàn thể bên em, cho nhà trường của bé Niên Thảo, cho bạn bè, cho tất cả những kẻ thân người thuộc đã ít nhiều có liên quan đến mình, đã giúp đỡ mình... Chừng năm mươi triệu. Năm mươi, anh thấy được không?

- Há? Năm mươi há? Được chứ – Anh trả lời theo kiểu người bị châm điện.

- Thế riêng anh Bình, người bạn thân thiết của cả nhà, em dự tính dành cho anh ấy cũng khoảng đó nữa, hoặc hơn. Nhưng không bằng tiền mặt. Tiền mặt vào tay những người như ông tướng ấy cũng bằng không. Sẽ mua nhà hay cất nhà cho Bình, còn dư thì làm đám cưới cho anh ấy luôn. Chừng sáu mươi triệu, anh thấy được không?

- Được. Sáu mươi, được đấy. Làm đám cưới luôn. – Nam lại giật người lên lần nữa.

- Còn lại tám trăm – Tiếng nói người vợ vẫn vang lên đều đều nhưng thanh âm của một chiếc máy vi tính – Em dự tính cắt hẳn bốn trăm cho việc xây cất nhà cửa nhà mình. Phá bỏ hết, xây lại từ đầu. Trước hết là thương lượng mua luôn căn hộ cấp bốn của nhà anh Thành để đẩy toàn bộ nhà mình ra ngoài mặt tiền. Tất nhiên là hơi khó nhưng cứ trả gấp rưỡi, gấp đôi, chắc anh ấy có thuận thôi. À, cái anh Thành tội nghiệp ấy vẫn dồn ước vọng vào đứa con qua điệu kèn Việt Nam trên đường chúng ta đi... Chứ anh?

- Ờ... Vẫn. Vẫn chúng ta đi – Nam bật đầu trả lời lơ đãng trong khi ánh mắt chỉ hun hút dán vào cái thân hình mỡ màng đang ăn mặc có phần hờ hênh của vợ.

- Nhân dịp này cũng là một cách trợ giúp cho bố con anh ấy luôn. Khổ thân! Mãi trông chờ gì vào con cái trong khi mình cứ viễn vông ngồi thụ động. Em nói tiếp... Nhưng mà anh có nghe không đấy hay lại giống cái anh bạn Thành kia?

- Ấy, nghe chứ! Em đang nói... Đẩy toàn bộ của chúng ta ra ngoài mặt đường.

- Đúng. Ra chiếm lĩnh mặt phố sau đó sẽ lên ba tầng. Ba tầng thôi, lên bốn, năm tầng cũng được nhưng chưa cần thiết, vả lại cũng có vẻ hơi trội quá.

- Này...

- Anh bảo gì cơ?

- Thế còn thầy mẹ và... cô Loan?

- Tốt, anh cũng bắt đầu nhập cuộc rồi đấy. Sẽ đón ông bà già về đây, cả cô Loan nữa. Sẽ biếu mỗi cụ một phiếu tiết kiệm năm mươi lăm triệu, cái nhà đằng kia các cụ bán cà phê cho vui hay thôi là tùy ở như hai cụ. Còn cô Loan, nếu muốn, sẽ cấp cho dăm chục triệu mà làm vốn buôn bán hay giữ lại làm của hồi môn sau này đi lấy chồng, cũng tùy. À, ngay tuần sau, anh nhớ đưa em về bà nội con bé, em sẽ biếu bà cụ hai chục triệu để gửi vào tiết kiệm mà sống những năm cuối đời.

- Sao... sao nhiều thế? – Giọng anh ngàn ngạt.

- Trở lại nhà mình. Ta sẽ sử dụng hết hai tầng trên, khoảng tám phòng. Hai cụ và cô Loan ở tầng hai, mình chịu khó leo tầng ba. Em tính mỗi tầng, thậm chí mỗi phòng chính đều có thiết kế hệ thống toa-lét hiện đại nhất. Riêng phòng của anh và em sẽ có thiết kế riêng, làm sao khi bước vào phải có cảm giác như bước vào một khách sạn loại sang có đầy đủ các tiện nghi tối thiểu. Sau đó là phòng của con. Em muốn con có một căn phòng học tập hiện đại, có video để học ngoại ngữ và có những dụng cụ thể dục thể thao thắm mã tân tiến. Ở phương Tây ấy à, con gái có một thân hình đẹp còn ngàn lần đáng giá hơn một cái đầu thông thái.

- Thế... thế em định chỉ có một đứa thôi à? – Nam hỏi ngơ ngẩn.

- Cứ tạm tính đến đó đã. Mà có nhất thiết phải đẻ nhiều không anh? Cái nghèo cái khổ của bao nhiêu nước nguyên do là chỉ vì đẻ nhiều thôi kia kìa. Thế nhé! – Bỗng vi tính lại tiếp tục vào hình – Ông bà ngoại kể cả cô Loan

cứ mỗi người một phòng. Phòng nào cũng có ban công hoa và cây kiểng rộng rãi, có thể tìm nuôi thêm cả những con thú hiếm. Mùa đông ấm nhà, mùa hè dịu mát, khách khứa đến chơi có thể lên sân thượng lững mà thưởng hoa, uống trà...

- Ngắm phong lan nữa – Nam thuận miệng nói theo mà rõ ràng trong đầu anh chẳng nghĩ gì cả – Thứ phong lan trong rừng mà em vẫn thích ấy.

- Trời đất – Thảo bật lên một chuỗi cười trong vắt – Sao lại cứ là phong lan? Cũ rồi. Cái đẹp trong rừng làm sao cứ bắt nó phải đẹp tiếp trong phố. Nhưng... cũng có thể được, để sau. Còn toàn bộ tầng dưới tám mươi mét vuông sẽ cho thuê. Không phải chỉ cho thuê không mà mình cũng sẽ cùng đóng cổ phần vào. Sau này làm ăn có lãi, toàn bộ cửa hàng sẽ thuộc về mình luôn. Tầng này nội thất phải được trang trí đặc biệt hấp dẫn... Chán ghê! Cái anh Bình bỏ đi lang thang lúc này chả đúng lúc tí nào cả, đang cần. Em tính sẽ sử dụng toàn đá kính màu ngọc và đá hoa mô-đét. Trần lắp đặt kiểu gô-tích, dưới có cửa gió, cửa lùa, đèn chùm các loại, có ốp gỗ bóng quanh tường và cửa chính sẽ được đóng mở cửa động. Tất nhiên sẽ có một khoảng sân xinh xắn, tức là toàn bộ diện tích hiện nay của nhà anh Thành, sẽ biến thành ga-ra cho xe nhà, hay xe khách... Tóm lại là làm sao đó để từ xa, người ta đã thấy hấp dẫn mà hút khách hàng vào. Tất cả những điều này – Thảo ngả người vào ngực anh vẻ mệt mỏi – Tất cả những cái này em đã ôm ấp ngay từ khi hai nước Đức còn chưa hợp lại kia. Nghỉ ngơi một hai tuần, đầu tháng sau em định bắt tay vào thực hiện ngay.

- Còn... còn anh, anh làm gì?

- Nhưng anh đã hình dung ra được chưa?

- Hình dung cái gì cơ?

- Ôi! Chồng tôi... – Thảo khẽ nhún vai – tóm lại là hết bốn trăm triệu, cứ cho dôi ra là bốn trăm rưỡi đi. Còn hai trăm, mình sẽ đầu tư vào buôn bán, mở doanh nghiệp công ty hữu hạn. Nếu không, ta chỉ góp liên doanh một nửa, nửa còn lại mua đô hoặc vàng trữ để đấy. Bởi vì tiền cho thuê mặt bằng và hùn vốn mỗi tháng cũng phải trên năm triệu.

- Nghe em nói mà anh phát chóng mặt – Nam giơ hai tay ra – Vậy còn hơn mấy ông tướng cho thuê cơ à? Nơi nào thế?

- Tổng công ty lắp đặt máy và điện tử, chỗ cái Loan đang làm.

- À, chỗ cậu... cậu gì ấy nhỉ?

- Anh Hùng, người cùng sư đoàn với anh Um và các anh mà còn không nhớ.

- Hùng... nhớ chứ! Hùng Nam Bộ, cái tay đẹp trai và có chữ nhất trung đoàn cao xạ lúc bấy giờ và bây giờ vẫn đẹp trai, giàu có. Được đấy, trông cái tướng đứng đắn, đàng hoàng. Nếu có liên doanh liên kết cũng có thể tin được, em nhỉ? Cùng sư đoàn lại là cấp dưới của ông cụ nhà ta một thời, còn tin ai hơn thế.

- Chưa chắc đâu – Thảo đứng dậy, vươn vai ngáp khẽ – Cơ chế thị trường, đừng lấy quen biết ra để trông mong. Càng quen càng chết. Tất cả là lãi suất, không có lãi, cha con vợ chồng vẫn có thể phản nhau, lòi nhau ra tòa như thường.

- Thảo... dạo này anh thấy em nói năng nghe... khác quá! Cái gì mà phản nhau, lòi nhau ra tòa?

- Còn anh – Thảo lại ngồi xuống, càng ép sát vào chồng – Anh cứ đi làm bình thường. Nếu một mai thấy mệt, thấy chán, thấy nội bộ lắm cái nhức đầu thì anh cứ thanh toán xin về nghỉ. Anh đáng được hưởng như thế, trước kia và sau này, cả những ngày bố con vợ vật sống với nhau... Cứ nghĩ thế là em lại muốn bù cho anh và con hết thảy. Và tất cả những tính toán vừa rồi cũng chỉ vì anh và con. Bây giờ em toại nguyện rồi, mệt quá rồi... Có thể chết được rồi nhưng... vẫn có điều chưa thể chết. Anh... Anh chiều em một lần nữa đi... Nhưng phải thật ấy vào cơ... Tức là em muốn nói thật cuồn nhiệt ấy... như ngày xưa ấy...

Đã nửa đêm, Nam đã ngủ ngon, hai chân hai tay giang rộng như cái nết ngủ quen thuộc vốn có của anh. Nhưng Thảo vẫn không chợp mắt đi được. Lần thứ hai, cái cảm giác kia không hề mất đi, thậm chí còn hằn rõ hơn

nhưng vẫn là cảm giác không thể gọi tên, khó tả, không mùi vị, không rõ hình thù. Lần vừa rồi, Nam đã chiều chị nhiều lắm. Nhìn vào mắt chị, nghe hơi thở của chị, dò xét từng phản ứng trên thân thể chị mà anh lúc thì gượng nhẹ, lúc lại dồn dập, lúc buông thả đến khổ sở... mà sao chị vẫn thấy không phải thế, không đúng như thế. Không phải, không đúng cái gì thì chưa biết rõ song chị thèm muốn nó phải khác kia. Phải xé nát, phải quặn xiết, phải tan chảy, phải... tột cùng kia. Sao thế nhỉ? Anh vẫn thế, vẫn cuồng nhiệt, sức vóc vẫn dai dẳng và biết cách lựa theo cảm hứng của chị lắm kia mà? Hay là... Chắc là chỉ tại mình thôi. Tại lâu quá rồi, mình đâm đánh mất thói quen, cũng có thể những ngày qua đầu óc bị vắt kiệt đi vì lo toan, tính toán, căng thẳng nữa. Không sao! Rồi tất cả sẽ trở lại như cũ. Tội nghiệp anh, nằm phía trên, mồ hôi mồ kê ròn ròn, anh có cảm nhận được điều đó không nhỉ? Thôi, ngủ đi... Và nghiêng má vào ngực chồng chị thiếp đi thật...

* * *

Nhưng rồi đêm thứ hai, thứ ba rồi cả đêm thứ tư nữa... cái cảm giác ma quỷ đó vẫn không mất đi. Có giây phút tưởng nó đã biến mất, mừng quá, nhưng chỉ ngay sau đó vài tích tắc, khi chị mở mắt ra, nó lại len lách hiện về. Và chị cuống quýt đi tìm, tìm cái cảm giác ngược lại. Không phải anh nữa mà lại chính là chị đêm nào cũng đòi gần anh nhiều lần. Gần để tìm. Nhưng càng tìm càng biệt vô âm tín. Chị sững sờ. Có đêm, khi anh ngủ say, chị lén ngồi dậy, vào buồng tắm lột hết quần áo ra, ngấm nghĩa tỉ mỉ khắp thân thể của mình rồi lại ngơ ngẩn mặc vào trong một cảm giác sợ hãi mơ hồ. Chị không tin, không thể tin điều ấy có thể xảy ra. Những buổi sáng sau đó, chờ cho chồng con đi làm, đi học vắng cả rồi, chị mới lén ra phố, rẽ vào quán ăn vội vàng mấy quả trứng vịt lộn, uống thêm một cốc sữa tươi nữa và trở về ngồi chờ... Không ăn thua! Chính những đêm đó, cái cảm giác kia trong chị lại hiện về rõ rệt hơn. Và khủng khiếp hơn là dần dần chị đã thấp thoáng nhận ra hình thù, mùi vị của nó. Chị đã có thể gọi ra đúng tên nó nhưng chị lại không muốn, không bao giờ muốn. Chị sợ...

Hai mươi hai

Từ ngày Bình đi xa, mất bạn tâm sự, ông tướng già có vẻ trầm xuống. Sự trở về của cô con gái đầu lòng chỉ làm ông vui trở lại được mấy ngày đầu rồi sau đó lại thường xuyên ngồi kín ở buồng trong, không muốn đi đâu, không muốn tiếp xúc với ai, càng không muốn bước chân ra phòng ngoài để phụ bán cà phê với vợ. Bán gì nữa, ông trả lời khi cô con gái út hỏi, khách chuyển sang uống hết ở các quán có đèn xanh, đèn mờ, có karaoke xanh đỏ, có dịch vụ nọ kia đằng sau nó rồi. Có rờ thì mới chui vào cái quán chỉ có hai ông bà già buồn tênh này. Loan hỏi tại sao bố không bắt chước người ta mà đèn xanh đèn mờ? Động vào uẩn ức, ông đã quát, đuổi thẳng cô con gái ra về.

Cô gái đầu hay rằng, cách đây cũng chỉ mới có mấy ngày, một gã thanh niên trông tướng có vẻ dân buôn xe máy đã vào đây xúc phạm đến ông. Ngồi một ghế, đặt hai chân lên ghế đối diện, gã nhõ toẹt hộp cà phê xuống đất, nói trống lỗng: “Bố già ơi! Cà phê nhạt bỏ mẹ! Bố có cái gì cay cay uống không?” “Ở đây chỉ có cà phê thôi chú ạ! – Ông mềm mỏng trả lời – Muốn uống cái khác, chú có thể sang quán bên kia đường.” “Quán của mấy con đi ấy à? Tanh mồm. Thấy quán bố vắng mới ghé vào mà lại chả có thứ gì! Buồn cho bố thật! Nếu không có, bố cũng phải biết điều đi mua hộ mấy lon bia về đây, tôi sẽ có *boa* đàng hoàng cho bố.” “Thế à? Chú sẽ *boa* cho tôi nếu tôi tỏ ra biết điều đi mua hầu chú à? – Rõ ràng cái giọng ông đã rung lên nhưng còn cố nén – Thế thì chú đi quán khác nhé! Ở đây không cần cái thứ *boa* ấy.” Gã thanh niên đã có vẻ say ở đâu, không nhận thấy

giọng nói ấy, tiếp tục lè nhè: “Chắc ngày xưa bố là lính hả? Lính thì mới có cái lối căng cứng ngớ ngẩn như thế. Bố không biết, đảng này bảo cho mà biết, bố lại cứ gân giọng, chỉ có mà chết đói...” “Đói mặc tao – Ông tướng quát vang lên – Mày không uống thì cút! Quán này không chứa cái loại thanh niên hư hỏng như mày. Cút!” Có vẻ ngạc nhiên trước sự âm vang của mũi rất đều: “Nhìn sướng chưa? Phố mới xá, bên kia quán dĩ, bên này quán... điên! Số mình hôm nay ăn mày thật! Bao nhiêu tiền bố già?” Ông tướng choáng váng lạng người đi, không còn biết phản ứng thế nào nữa. Khi ông tỉnh trí lại được thì cái thằng mất dạy kia đã chui tọt vào cửa quán bên kia đường rồi. Ngược ông đau đội lên, mặt tái mét. Nếu lúc ấy bà vợ ở trong nhà không chạy kịp ra đỡ thì có lẽ cái vết thương ở nơi ngực năm xưa đã đốn ông đổ gục xuống nền nhà nhoe nhoét nước cà phê rồi...

Từ hôm đó, ông ở tịt trong nhà, dù khách có vào đông thế nào, dù bà vợ có tắt tưới ra sao, ông cũng nhất quyết không ra nữa.

Sáng nay cũng vậy. Ông đang nằm dài trên giường, đọc hết tờ báo này đến tờ tạp chí khác trong trạng thái bứt rứt không yên thì bà vợ báo có chú Um đến thăm. Cái tên đó đã khiến ông ngồi bật dậy và nói bà kêu Um vào trong này nói chuyện chứ chằng nên ngồi ngoài đó.

Um đã lên thượng tá và cũng giống như mọi lần ngoài giờ hành chính. Anh chỉ vận độc một bộ thường phục cũ mèm không là, không ủi gì hết.

- Chào thủ trưởng! – Anh vẫn không bỏ được cái lối chào ngày xưa – Nghe bác gái bảo lại vừa có một thằng nó giở trò hỗn hào với thủ trưởng?

- Thôi, nói lại làm gì. Chuyện đời thường tình, chỉ mình là đại thôi. Cậu bảo cơ chế thị trường, mình không theo được thì mình tụt lại, trách ai? Triết lí cà phê đen hay cà phê đỏ như cái tay Bình thường nói cũng là triết lí lấy được, triết lí cho vui vậy thôi chứ bản chất công việc bưng bê nó cũng có ra làm sao. Sự tò mò cộng thêm tí ti kính trọng về một ông tướng bán cà phê dần dà sẽ qua đi, cái còn lại dưới con mắt ráo hoảnh của người đời, ông tướng ấy cũng chỉ là một ông già bưng bê không hơn không kém. Bưng

khéo thì người ta khen, bưng vụng thì người ta chán, người ta tấy chay theo đúng luật đào thải. Đại. Lắm lúc nghĩ đâm đại cậu ạ!

- Sao em nghe nói vợ chồng Thảo dự định sẽ không để cho cha mẹ bán cà phê nữa mà mời về ở cùng với con cháu để an dưỡng tuổi già?

- Nó cũng có ý ấy nhưng tôi có lẽ không nghe theo được. Dù gì thì gì, cha con ruột thịt đến mấy nhưng chả có gì quý hơn độc lập tự do phải không cậu? Đạo này không hiểu sao tôi giờ chứng hay buồn bực cậu ạ!

- Vợ chồng Thảo... có điều gì không phải ạ?

- Không. Tôi buồn cái nhân tình thế thái hôm nay. Buồn lắm! Cậu xem, mấy năm nay tình hình có mở ra thật, người dân đã bắt đầu có bát ăn bát để, phố xá bắt đầu ra cái phố xá của một Thủ đô, cứ nhìn ngay vào cái khu phố nhà binh này chẳng hạn. Nhưng tôi sợ rằng, cứ cái đà này, tới đây cuộc sống dân tình khá hơn nhưng đạo lí, cái lẽ làm người lại đi xuống. Chưa nói đến việc có khi mất quách cả cơ đồ.

- Kệ nó thủ trưởng ạ! Thủ trưởng đã làm xong phận sự của mình rồi, bây giờ cứ việc nghỉ ngơi, mọi sự để thế hệ sau nó gánh chịu. Mà rồi cũng đâu vào đấy hết.

- Thì tôi cũng mong như vậy – Ông nén tiếng thở dài – Càng ngẫm càng thấy chán. Chán trong chán ngoài. Mấy hôm nay nghe đài thấy đám Hen-mút Côn cứ nhất định điệu cái ông già Hô-nếch-cơ đang bị ung thư giai đoạn cuối phải ra tòa mà nấu ruột. Bọn bè đâu mà chẳng thẳng đếch nào chịu lên tiếng cả. Phản bội quá, bán đứng bọn bè một thửa uống máu ăn thề!

- Ấy... em đã nói rồi, chuyện thiên hạ đông tây kim cổ rồi như canh hẹ, kệ họ, thủ trưởng để tâm làm gì cho nó nặng đầu ra. Nước nào phải tự lo lấy số phận của nước ấy, thời thế này có ai lo thay được cho ai đâu. Cứ kệ, thủ trưởng ạ!

- Kệ, là kệ thế nào? – Ông tướng già nổi cáu – Cậu có còn là thằng đảng viên đảng cộng sản không mà cậu ăn nói như thế nhỉ?

- Dạ! Em vẫn còn.

- Thế thì vứt mẹ cái cộng sản của cậu đi! Cha mẹ ơi! – Ông chỉ tay thẳng vào bộ ngực lép kẹp của người tổng giám ngục – Những thành phần rường cột của xã hội thế này mà còn suy nghĩ thế thì thử hỏi đất nước còn biết trông cậy vào ai? Tan hoang hết! Hóa ra cậu cũng vẫn chỉ là cái thằng Um, thối Um như ngày xưa thôi.

Tưởng anh chàng cai ngục tự ái nhưng cái miệng hiền khô lại cười, tuy nhiên cái cười không lấy gì làm vui vẻ lắm:

- Thế thủ trưởng tưởng em sung sướng với cái công việc lúc nào cũng tiếp xúc với tội phạm của em lắm à? Chán ngấy, lắm lúc chỉ muốn về hưu hay chuyển nghề. Ai đời, suốt tháng bận bịu, được dịp rảnh về thăm nhà thì thằng con hỏi đập vào mặt: “Bố đánh tù có đau không... có đóng đinh vào tai tù như trong phim không?” Đêm nằm cạnh vợ, chưa kịp rờ vào người, nó đã xịch ra: “Mình chịu khó trở dậy đi tắm cái đã... Ở mình có cái mùi gì ấy?...” Đấy, có phải chỉ mình thủ trưởng nhức đầu đầu.

- Kệ cậu – Nói thế nhưng giọng ông đã dịu lại – Thế từ dạo đó đến nay đã gặp lại thằng Bình chưa?

- Muốn gặp nhưng hãn có cho gặp. Dân nghệ sĩ, giận dai chết người. Năm trước đã đánh tiếng qua Nam là em sẵn sàng cho người mang vật liệu đến coi nói lại cái phòng làm việc cho hãn mà hãn đâu có thèm trả lời.

Đang nói thì bà tướng bước vào, đặt xuống trước mặt Um một ly cà phê.

- Nhân có chú Um đây, chú khuyên ông ấy hộ tôi là bỏ bớt mặc cảm đi. Con cái có lòng mời về đằng nó để đáp hiếu thì không nghe. Khách vào, cũng không thèm ra tiếp. Rồi động một tí là làm bầm nổi cáu vu vợ. Cái cái gì lúc này? Thiên hạ người ta đều sống thế cả.

- Thiên hạ thì mặc mẹ thiên hạ! – Ông lừ mắt với bà – Tôi sống thế nào thì mặc xác tôi, bà không phải nhiều lời.

- Khổ! Tôi đâu dám nhiều lời với ông – Giọng bà đã chảy xuống – Cứ tưởng rằng mở được cái quán cà phê này, cuộc sống sẽ dễ chịu hơn, ngày

ngày vợ chồng già nhìn nhau có chuyện để mà nói. Ai dè lại đâm ra nặng nề.

- Cho nên – Ông chém nhẹ sống tay xuống bàn như đang lên một phương án tác chiến chiến lược – Nhân có chú Um đây, vì chú là người giúp tạo ra cái quán này, tôi quyết định: Khi vợ chồng con Thảo bắt đầu khởi công dựng lại nhà thì cái cửa nợ này cũng bắt đầu đóng cửa. Tôi với bà sẽ sang trông nom, đỡ đần vào với chúng nó.

- Tôi không đóng.

Bà bất ngờ trả lời khiến ông tưởng trở mắt ngạc nhiên. Thế đấy, đến ngay cái bà vợ quê ngày đầu lên đây chỉ ngồi nhõ bã tràu đỏ lòe chân tường mà bây giờ cũng đổi khác, cũng bắt đầu chì chiết, cãi lại ông thì thử hỏi còn cái gì là không thay đổi nữa? Ông dại rồi, ông hớ to rồi. Dột từ trong nhà dột ra rồi. Không ngờ sự biến động tưởng là vợ vãn của khu phố lính này đã tác động vào ngay bếp nước nhà ông, vào ngay nề nếp gia phong gia đình ông. Nếu như trước đây thì mọi việc sẽ khác nhưng giờ đây ông mệt rồi, già rồi, chán ngán lắm rồi nên ông đành tặc lưỡi buông xuôi:

- Tùy bà. Nhưng tôi thì dứt khoát là tôi thôi. Tôi không còn đủ sức để nghe bọn mất dạy nó so sánh tôi với mấy con đĩ ở quán bên kia. Không có ba triệu đồng ma chay như dự kiến, bỏ. Không đủ ăn đủ mặc, cũng bỏ. Ít nhất mấy năm cuối đời cũng còn giữ lại cái danh dự làm thẳng người chứ không phải làm con chó suốt ngày chạy nhông đi đú với thiên hạ.

Những câu nói của chồng giống như những xẻng đất hất bà ngồi dụi vào chân tường. Bà lặng lẽ rút khăn lau nước mắt đang chảy ra... Trước tình cảnh ấy, Um cúi đầu suy nghĩ một lát rồi ngẩng lên nói:

- Nếu sự việc này nó đã căng như thế thì em tán thành với bác trai là nên đóng cửa. Chuyện này em cũng có lỗi một phần là không lường trước được mọi chuyện, nên em xin được sửa lỗi như sau: Ta chuyển quán bán cà phê thành quán sách báo. Em có cậu lính ngày trước hiện đang là phó tổng giám đốc phát hành sách báo trung ương, em sẽ nói nó thàng thàng tạo nguồn

sách đặc biệt cho hai bác. Bán cái này nhàn, không phải bưng bê, không bị xúc phạm và bác trai thường xuyên có cái mà đọc lúc rảnh rang...

- Nhưng còn biết bao đồ đạc, cốc tách của tôi? – Bà buột miệng nói.

- Vâng cái đó thừa với bác là em cũng có hưởng. Hiện giờ đơn vị em còn đang thiếu một số thứ cần thiết để trang bị cho phòng khách, em sẽ cho người đến thu mua lại. Sao? Ý em vậy, hai bác thấy sao? Tất nhiên đây là trường hợp hai bác khí khái nhất định không chịu về ở với con cháu.

Ông đưa mắt nhìn bà. Bà cũng đưa mắt lên nhìn ông. Đúng là cái nhìn của mẹ nhà quê hồi nào mới ra thành phố, động một tí là nhổ bã trầu bọt bệt như gián đậu vào chân tường. Ông mỉm cười gật đầu:

- Tùy vào cậu với cả tùy... bà ấy nhà tôi.

Hai mươi ba

- Chị Thảo! Em nhìn thấy trong mắt chị có nỗi buồn?

Cô em hỏi người chị câu đó vào lúc chỉ có hai chị em ở nhà. Thảo cười khẽ:

- Đang ở bên cạnh chồng con, có cha mẹ, chị em gần kề, lại có đủ tiếng của đảm bảo cho cuộc sống ổn định suốt đời, sao lại phải buồn hờ cô?

- Chị giấu em. Người khác giấu còn có thể khó biết nhưng ở chị, ngay từ hồi nhỏ, mọi cái vui cái buồn nó cứ tràn ra ngoài, làm sao giấu được – Loan nũng nịu ôm lấy vai chị, ngắm nhìn chị sát tận mặt rồi lùi ra, làm một động tác ngheo đầu – Nói đùa, chị đẹp ra thật đấy. Càng buồn càng đẹp. Em ghen với chị, bà chị may mắn ạ! Bởi lẽ, suy cho cùng chị nhỉ, đối với đàn bà con gái chúng mình, nhan sắc là cái giá trị nhất còn mọi thứ đều phù du, bỏ sông bỏ biển được cả.

Thảo lại cười, vẫn cái cười nhẹ, không biểu lộ xúc cảm:

- Đẹp mà làm gì, cô bé! Cứ như em, tự do nói năng, tự do bay nhảy, tự do lựa chọn, muốn làm gì thì làm, đói ăn, mệt ngủ là sướng nhất.

- Chị Thảo! – Loan kéo ghế đến ngồi ngay trước mặt chị với dáng ngồi của nữ thẩm phán – Chị nói thật đi! Có khi em gỡ ra được đấy. Ở bên đó chị đã có hay đang có một mối tình phải không?

- Không – Thảo lắc đầu nhẹ nhàng – Không có gì hết. Điều này em có thể hoàn toàn tin ở chị được. Chị không phải típ người như thế và chị cũng

không khi nào muốn thế. Chị không thể phản bội anh ấy được. Anh ấy tốt quá, tốt đến nỗi...

- Tốt đến nỗi chị tôi... phải buồn. Oái ăm thật. Nào nói đi! Cứ như chị đang xưng tội ấy, nó sẽ vơi nhẹ đi.

Nhà vắng vẻ. Tưởng mùa đông đã vĩnh viễn ra đi sau cả sáu tháng ngưng trị nhiệt ngã trên bầu trời thành phố, bất ngờ sáng nay nó lại quay lại, đẩy nhiệt độ trong phòng xuống dưới 15 độ. Thảo đứng dậy lôi từ trong tủ lạnh ra một chai rượu có mác ngoại đang dùng dở, tư lự rót cho mỗi người một ly nhỏ, giọng cũng chột nhỏ đi...

- Lạnh quá... Việt Nam mình lạnh quá! Uống một chút đi em, uống cho ấm. Ở bên đó, mỗi khi nhớ nhà, nhớ... mỗi khi có điều gì buồn trong lòng là chị lại phải nhấp một tí, lâu thành quen.

- Em lại khác. Lúc nào buồn, tốt nhất là nhảy lên xe phóng ào đến vũ trường, lao bừa vào vòng ôm của một thằng đàn ông mạnh mẽ nào đó, quay lộn vài trăm bước hay giở ngoại ngữ đọc âm âm lên một lúc, thế là qua.

Thảo không cười theo em, chị nhìn sâu vào đáy ly rượu màu hồng:

- Loan... Em còn nhớ lá thư chị viết về có nói chuyện một thằng cha tí phú Việt Kiều sang từ trước 75 yêu chị không được rồi dùng thuốc... Định hãm hại chị không?

- Nhớ chứ. Nhưng chị quên chưa nói thằng cha ấy có đẹp trai, có ga lăng không?

- Em sao cái gì cũng đùa được cả?

- Cho em xin lỗi. Thế chị... Vẫn tức à?

- Không... Đêm đầu tiên trở về, khi anh ấy cuồng nhiệt ghì chị xuống, mà anh ấy bao giờ chẳng cuồng nhiệt, nhất là lại xa nhau lâu như thế... Không hiểu sao, điều này em có thể tin được không, chị lại bật nhớ đến hành động cũng điên loạn... của hắn. Nhưng rồi nó cũng qua đi nhanh chóng. Anh ấy cuốn chị đi. Tưởng rằng nó qua luôn nhưng không ngờ

những đêm sau nó lại trở lại. Trở lại tự nhiên mặc dầu chị đã cố tập trung hết nhiệt tình để đáp ứng cho anh ấy.

- Và anh ấy cảm nhận được?

- Không rõ có cảm nhận được không nhưng gần đây, chị thấy anh ấy có vẻ buồn. Sáng nay lúc đạp xe đi làm, anh ấy đã quên cả... hôn chị. Khổ quá! Anh ấy vẫn thế, vẫn muốn mỗi đêm chị phải cuồng nhiệt như trước nhưng chị... Nói điều này có thể xúc phạm chồng, em nghe rồi bỏ qua...

- Chị cứ tin em đi!

- Gần đây, cứ mỗi lần anh ấy ôm chị vào người là mỗi lần chị lại cảm thấy rùng mình bởi cái... mùi hôi hôi, khen khét trên thân thể anh ấy toát ra...

- Sao chị vẫn bảo có lẽ chị yêu anh ấy bắt đầu là ở cái mùi rất đàn ông ấy?

- Không biết nữa... Không hiểu tại sao cả? Thậm chí... – Thảo nhăn mặt lại trông thật thiếu nảo – Thậm chí chị không chịu nổi cả... cái hôn của anh ấy. Nam bỏ thuốc lào từ lâu rồi mà sao... Chị khổ quá! Vậy mà trước đây cứ đụng phải làn môi mạnh mẽ của Nam là toàn thân chị đã muốn bốc cháy lên rồi? Loan ơi! Hay là.... Tại những ngày kiệt sức vì lo toan ở bên đó đã làm cho chị trở thành một con đàn bà lãnh cảm rồi?

- Sao chị không nói thẳng ra với anh ấy. Là người đại lượng, anh ấy có thể sẽ...

- Em chưa có chồng, em không hiểu được đâu. Có những chuyện chẳng thể nói ra được với đàn ông dầu cho đấy là người đàn ông cao thượng nhất. Họ hay suy diễn, càng yêu bao nhiêu càng suy diễn quái quỷ bấy nhiêu.

- Thế thì chỉ có thể kết luận là, chị vẫn đang bị cái hành vi của thằng cha Việt Kiều tồi tệ kia ám ảnh.

- Chị cũng đã thử nghĩ như thế nhưng... Sao lại có thể như vậy được? Đây là một vết nhục, cứ cho là như thế, thì đáng lẽ ra nằm giữa chồng con nó phải được xóa đi chứ sao lại thức dậy được? Đúng không em?

Loan bật lên một chuỗi cười thật ròn:

- Tôi chịu các ông các bà! Chỉ đơn giản một điều là bà chị tôi người không khí Tây, ăn của thức ăn Tây, mắt quen nhìn khuôn mặt Tây, tất cả đều bao bọc xung quanh cái hương vị Tây phương thơm tho vẫn mình nhiều quá nên trở về với anh chồng rừng rú, hoang sơ, tự nhiên đâm ra thất vọng vậy thôi. Không sao đâu. Rồi mọi chuyện cũng sẽ quen đi. Và rồi cái mùi Việt còn thơm hơn cái mùi Tây nữa kia.

- Chị cũng mong như thế – Thảo cúi đầu xuống, khẽ nói như nguyện cầu – Chị đã cố mong, cố hiểu... Đã vùi đầu vào ngực anh ấy cố sống lại những ký ức mặn nồng, những tình cảm thiêng liêng và dang hiến nhất nhưng sao... Chị vẫn thấy sờ sợ lạ lắm!

- Chị yên trí đi! Sự đã có em. Nhưng chị nên nhớ một điều này – Cái khuôn cằm rất mịn và tròn của cô gái hơi vênh lên – Chồng chị đang là của hiếm trong cuộc đời mà thiên hạ đang coi tình yêu và tình dục như là chuyện mèo gà, chó ngựa này đấy. Chị liệu mà giữ lấy. Típ người như anh Nam không thiếu gì những người đàn bà ao ước như ao ước trở lại cái thuở ái tình lãng mạn; ngây thơ của mình vậy. Em nói thật đấy.

Cô ngửa cổ cố uống cạn ly rượu chị rót cho rồi đứng dậy:

- Tạm thế đã. Bây giờ vào công việc, và có khi công việc sẽ làm cho chị trở lại như cũ đấy. Tuần sau, anh Hùng tổng giám đốc sẽ bay ra đây làm việc trực tiếp với chị về chuyện xây cất lại ngôi nhà và thuê mặt bằng. Em đã điện rồi. Còn chuyện bố mẹ không có ý định trở về đây sống với anh chị thì cái đó sẽ bàn sau. Cứ tiến hành khởi công cái đã.

Hai mươi tư

Câu chuyện thầm kín và không thầm kín của hai chị em sau ba năm xa nhau mới chỉ tạm dừng ở đó.

Song có một điều thầm kín hơn mà cả hai đều chưa tiện nói với nhau, chưa thể nói được với nhau. Đó là, về phía người chị, hình bóng cái gã Việt Kiều sau lần ấy bỗng trở thành một thứ ám tượng trái chiều không thể khuây nguôi được. Vừa ghê tởm hẳn, vừa mong trong cuộc đời này sẽ không có một lần phải gặp lại hẳn nhưng kì lạ thay, tự trong tiềm thức mù mờ, chị lại vừa thấp thỏm muốn hẳn tìm đến một lần nào đó nữa. Tìm đến làm gì? Nếu gặp sẽ đối xử ra sao? Và tất cả những cái ấy chứa đựng ý nghĩa thế nào? Chị không biết, không thể biết được nhưng cái vết rât bỏng nơi ngực do bàn tay của hẳn một lần đụng vào thỉnh thoảng lại cứ ngứa ran lên. Cái ngứa chạy khắp người. Nó vẫn ngứa rât ngay trong những ngày này, những ngày chị đang nằm yên ổn giữa chõng con...

Còn cô em? Lần gặp vừa rồi và bao lần trước nữa, mỗi khi phải ngồi chết cứng nghe bà chị thánh thiện và hồn nhiên kể lại câu chuyện riêng tư chõng vợ, cô đã muốn xoắn vặn vào mặt chị một câu nhức nhối không thể nói được ra thành lời như thế này:

“... Tôi là gái chửa chõng. Tôi va đụng bọn đàn ông các loại không thiếu nhưng tôi vẫn hoàn toàn còn là... gái đồng trinh. Chị có biết rằng cứ mỗi lần chị toang toác lên như thế là chị độc ác lắm không? Chị, bằng sự vô tình của mình đã tiêm nhiễm vào trí tưởng tượng hãy còn chưa bị hoen ố

của tôi những thói tò mò không kìm được về tính cách, tâm hồn và cả sức vóc ghê người trong cái chuyện chần gối ái ân của một gã đàn ông là chồng chị. Và, nếu như ba năm vừa rồi tôi phải cố kìm nén và đã kìm nén được để cho cái trí tưởng tượng nóng bỏng đó đừng biến thành hành động nhằm thỏa mãn tính tò mò bị kích thích cao độ thì là vì tôi còn nghĩ đến nghĩa tình chị em, hơn thế, tôi nghĩ đến cái nét mặt chân chất, trong trẻo như đứa trẻ con xa mẹ của ông ấy...”

Hai mươi lăm

Mùa đông trôi qua cũng là mùa gặt hái lợi nhuận thuốc Lào bất ngờ của gã. Ngay từ những ngày năm chốt biên cương, gã đã mang máng nhận thấy cái tầm quan trọng của thứ thuốc này đối với hầu hết đồng bào các dân tộc miền núi. Bản làng giá rét mưa phùn gần như bị bỏ quên trong mông muội và hiu quạnh, các ngôi nhà sàn nằm chìm trong sương giá còn biết làm gì khác nữa ngoài tối tối cha con vợ chồng ngồi quây với nhau bên cái điều cày ống dài bằng chiếc đòn gánh. Lạnh thế, lửa ấm thế, cuộc đời tẻ nhạt thế, thuốc Lào không ngon cũng thành ngon, thuốc Lào đắt mấy cũng thành rẻ. Miễn là còn có đám sợi màu nâu mà vê vê cho hóm vào nõ điều. Thường là một gói thuốc Lào ở đây mua đắt bằng gấp rưỡi ở dưới xuôi, so với mua tại lò, tại đất lại đắt gấp hai. Nhưng người ta vẫn mua bởi lẽ đất đai trên này đâu có trồng được loại cây lá to như lá cải mè ấỵ. Trung bình một gia đình mạn ngược một tháng tiêu thụ vào phổi chừng hai lạng thuốc. Một năm đã hai cân rồi. Một xã ba trăm gia đình, một huyện là bao nhiêu. Cần bao nhiêu tạ thuốc cho một huyện trong một năm? Con tính sơ sài đó đã cháy nổ trong đầu gã những ngày ốm liệt trên via hè để có khi có thể nhai nổi hai lạng cơm, gã quyết định tạm biệt vợ con giắt lạng toàn bộ số tiền gần chục triệu kiếm được trên cây mía vào trận đánh mới nồng nàn mùi khói thuốc.

Cứ cái gì mọc từ dưới đất lên, bám rễ vào đất là ăn. Gã nghĩ thế và lên tàu xuôi ngang sang Tiên Lãng. Thuốc Tiên Lãng ngon nhất nước đã đành nhưng thuốc Tiên Lãng lại còn rẻ nữa. Chỉ phải cái hơi nhẹ một tí chưa thật

thích hợp với những bộ phổi mạnh mẽ của bà con trên ấy. Hai ngày la cà trong một vài gia đình có truyền thống lâu đời thái thuốc, gã đã nhanh ý học lỏm được cách chế biến sao cho nặng hơn, thơm hơn, để mới hít vào đã dậy mùi và hít xong nhà khói ra thì không biết trời đất gì nữa. Gã nhắm tính, với loại thuốc ngon hơn hẳn thuốc các cửa hàng trên đó này, mỗi lạng gã chỉ cần lãi năm trăm đồng (Trên đó bán hai ngàn rưỡi, gã chỉ cần hai ngàn, lãi được năm trăm quá đi chứ!) Một cân là năm ngàn đồng, mười cân là năm mươi ngàn, một trăm cân tức một tạ đã có năm trăm ngàn đồng rồi. Mỗi chuyến tối đa bước đầu chắc cũng chỉ có thể thò được trăm cân là hết sức. Trừ tiền tàu tiền xe, thậm chí cả thuế má nếu có thì riêng chuyến lên gã đã có trong túi ít nhất ba trăm ngàn. Tất nhiên là chuyến về cũng phải kiếm cái gì kèm theo. Mộc nhĩ, măng mọc, nấm niếc chẳng hạn. Cứ bỏ rẻ đi cũng thu vào hai trăm nữa. Thế là vốn đẻ ra vốn, lãi lại sinh lãi. Một chuyến đi ba ngày, vất vả một chút là đã có thể kiếm được nửa triệu. Một tháng cố gắng đi mười chuyến, kiếm đủ dăm triệu... Chắc khá hơn cây mía nhiều.

Nhưng đây chỉ là dự đoán trong đầu. Khi bắt tay vào thực hiện, gã đã đập mặt vào hàng loạt khó khăn tí nữa thì đành bỏ cuộc.

Thoạt đầu là tiền cước xe. “Này cái anh tóc rậm có râu kia, bao gì thế?” Người lơ xe hàng quát nặng. “Bao gì đâu, gã trả lời nhọt nhọt, thuốc lào ý mà.” “Mấy bao?” “Năm cả thảy.” “VẬY CỨ MỘT BAO HAI CHỤC NGÀN, XÌ TIỀN RA!” “Tức là một trăm tất cả? không được, nhiều quá!” “Nhiều thì mời ông quăng xuống hộ cho! Chiếm mệ nó cả nửa mui xe của người ta.” Không còn cách nào khác, chả nhẽ lại quay về, gã bèn chơi rần, mặt lạnh tanh: “Thằng nào thử vào đây mà quăng? Tao thách đấy.” Thấy có vẻ êm, gã nhấn thêm: “Đây là thuốc mang cho bà con dân bản theo chính sách ưu tiên miền núi mà tôi là người của hợp tác xã mua bán huyện trên đó, các anh nên nương tay một tý. Hàng lậu thì các anh mặc sức cho qua, còn hàng tình nghĩa này thì các anh lại chặt mạnh thế là không được! Tuy năm bao thật nhưng nó nhẹ phèo phèo, ăn thua gì. Tôi sẽ buộc gọn lại.” Anh chàng lơ xe đang còn ngần ngại thì bác tài đứng tuổi ngóc cổ lên, có lẽ không muốn phiền phức ngay từ khi khởi hành, để gặp rui: “Thôi được rồi. Người ta đã

nói thế thì lấy giảm đi. Tất cả năm chục. Còn hành khách nào mời lên xe, chuẩn bị nổ máy!” Thế là qua. (Sau này, do một lần gã đã có công can thiệp thẳng lợi vào một vụ trấn lột trên xe nên bác tài tỏ ra quý trọng gã, thậm chí có lần còn cho gã đi mà không lấy tiền. Để tỏ lòng biết ơn, gã xin làm lơ xe phụ cho bác luôn, làm một cách đặc lực và công tâm nên dần dần gã trở thành gần như người nhà của xe, cùng đi cùng ăn, cùng ở, hơn thế, bữa nào thu được kha khá, chủ xe còn hào phóng thưởng chia cho gã một phần.

Sau đó là không biết cách thức bảo quản. Hầu hết những chuyến đầu, do không có kinh nghiệm nên thuốc mang đến nơi, bao thì mốc, bao thì ẩm, phải bán đồ bán tháo mà cũng ít người chịu tha lời. Cuối cùng gã đành ứa nước mắt lén mang ra vựa đổ ào xuống. Sau đó lại chính là bác tài bày cho gã cách bao bì, kê kích, bỏ thuốc chống ẩm vào trong từng bao, thậm chí bữa nào thừa khách, bác còn bảo gã chuyển thuốc xuống gần đầu máy cho được sấy khô. Thế cũng qua.

Nhưng cái chuyện thuế má thì mới thực sự gay go. Cơ chế thị trường bỏ ngăn sông cấm chợ nhưng không một mặt hàng nào không bị nhà thuế nhòm ngó đến bằng một con mắt nghiệt ngã nhất. Tất nhiên trong đó có cả lí do hết sức đơn giản: gã mang nhiều thuốc lào lên thế thì các cửa hàng sẽ mất đi một nguồn kinh doanh không thật trọng yếu nhưng lâu bền. Cho nên họ hòa vào với cánh thuế vụ quyết tiêu diệt cái anh chàng thuốc lào tư nhân hình dong mặt mũi như cái thẳng tù vượt ngục. Cứ đánh hai hướng vừa mang tính luật rừng vừa mang đậm màu sắc pháp luật này đã khiến cho gã chết cứng. Tiền thuế bằng một phần ba tiền vốn, có khi mấy vị rượu thịt vào lại còn đánh nặng tay hơn, vậy thì coi như hòa, công bỏ xuống khe xuống vựa. Mấy chuyến đầu, gã đành ngậm ngùi về tay không, nằm bẹp vài ngày, nghĩ ngợi mông lung một chập rồi lại vùng dậy đi nữa. Tất nhiên đi lần này gã có mang theo làm hành trang lời gà của vợ: “Anh cứ lo lót mạnh vào. Dùng tiền là xong hết. Thuế đáng ba, mình chỉ khéo bỏ ra một, bỏ đúng chỗ, đúng nơi, bỏ đừng biên lai, thế là vẫn còn được hai phần.” Gã tâm niệm nghe theo nhưng lại bị đập mặt ngay từ đầu. Vợ gã tuy đã từng là tay buôn lọc lõi thật nhưng vẫn là thứ lọc lõi ở đồng bằng, áp dụng cái ấy

vào vùng núi, mọi sự cứ tréo ngoe ra hết. Họ không những không thềm nhận mà lại còn *a lúi, a vớ* nhặng xỉ, bắt giải gã luôn lên ủy ban huyện như giải một tên hối lộ cỡ thế kỷ.

Nhưng đời gã vẫn thế, trong cái rủi lại có cái may. Ngồi trơ khắc giữa gian nhà thên thang toàn luồng với vầu, gã đang gặm đầu chán ngán hết thảy mọi sự thì lại... “a lúi... có phải thằng Lãm đấy không? Sao cái thằng Lãm mà lại ở đây?... Mà bị bắt à?”... Gã nhìn lên, chấp chới một lúc đến lồi cả mắt ra thì mới nhận ra người đang đứng trước gã là cái anh trung đội trưởng nổi tiếng nóng tính người dân tộc ngày xưa. “Vâng, tôi bị bắt.” Gã nói nhát gừng, “buôn lậu bị bắt, hối lộ bị bắt, thế thôi.” “A lúi... cái thằng Lãm, mà ăn nói mới hay cái miệng nhỉ?” Người này quay ra nói cái gì đó với mấy người phòng thuế, chỉ thấy người phòng thuế gật đầu dạ dạ: “Báo cáo đồng chí chủ tịch huyện! Nhưng cái thằng thuốc lào này nó bướng cái đầu lảm đấy.” “Được rồi, bướng cứ để đấy cho tôi mà, tôi xin bảo lãnh nó mà.”

Và ngay đêm đó ông chủ tịch huyện trẻ tuổi kéo tuốt gã về nhà riêng của mình, bảo vợ cắt tiết gà rồi hai người chén chú chén anh đến gà gáy sáng. “Này, thằng Lãm này! Tao biết mà không có buôn lậu đâu. Mà là thằng tốt mà. Ngày ấy mà ở trung đội thằng Tẹo, thằng Tẹo nó bảo mà chiến đấu giỏi đấy. Chỉ phải cái ngang thôi, ngang càn bừa thôi. Hi... Thế tại sao mà đi hối lộ cái cán bộ thuế?” Anh chủ tịch nói nghiêng ngả. Nhưng câu trả lời của Lãm lại hoàn toàn ngay ngắn: “Tôi không định hối lộ. Chỉ vì tôi nghèo quá. Vợ với hai con tôi đang nằm ở lề đường Hà Nội, tôi phải tìm cách giảm nhẹ thuế đi để còn kiếm được chút ít mang về nuôi ba cái miệng chúng nó.” “Ba cái miệng à?... Ba cái tàu há mồm à?” Vị chủ tịch gục gặc đầu một lát rồi đập bát rượu đánh chát xuống mâm: “Mày khổ thế? Mày khổ, tao đã từng ở chốt với mày, tao cũng khổ. Thôi đi ngủ cho đỡ khổ rồi mai tao sẽ quyết định.” Và anh ngật người xuống ngáy luôn.

Tưởng thế là xong, là mọi sự đâu lại vào đấy với cái con người ồ ề chưa nuốt trôi miếng cơm đã ngáy này nhưng mới sáng tinh mơ hôm sau, anh ta đã dựng gã dậy và dúm vào tay gã một tờ giấy có đóng dấu son đỏ tươi:

“Giấy của mày đây! Mấy đồng chí trong ủy ban không đánh thuế nhưng từ nay phải mang thuốc bán thẳng cho các hợp tác xã mua bán, rẻ hơn một tí nhưng tha hồ mày muốn mang lên bao nhiêu thì mang. Cái giấy này sẽ cho phép mày đi qua tất cả các cửa khẩu không phải dừng lại.” Cầm tờ giấy trong tay, gã không biết nói gì, chỉ đứng lặng người đi một lúc rồi rảo chân ra bến xe. Nán lại một chút, nhìn vào đôi mắt chân thật đến ngô nghê của người chủ tịch huyện kia, gã đến khóc mất...

Sáu tháng mùa đông trôi qua. Tạm biệt bà con dân bản, tạm biệt người cựu chiến binh ở trung đội bạn, tạm biệt bác tài giàu tình nghĩa, tạm biệt cái nghề buôn thuốc lào lăm gian truân nhưng cũng nhiều ngọt ngào, gã đi tay không về Hà Nội với một chiếc túi du lịch nhỏ đựng gần năm mươi triệu bạc toàn giấy năm ngàn xanh biếc.

Không phải nói nổi vui mừng đoàn tụ của cái gia đình lễ đường ấy. Dẫn cả nhà đi ăn một chiều phở, lại đệm thêm một chiều xôi lạp xưởng xong, gã nói “Có thể đủ tiền mua một căn hộ tạm cho mẹ con cô ở nhưng gượng đã. Còn có nhiều việc phải làm. Nhà sẽ tính sau, mua một căn hộ thật đàng hoàng một thế.” Chị vợ lặng lẽ gật đầu chấp nhận. Vốn xưa nay chị đã coi ý chồng là ý chúa. Nay thấy chồng mang một bì tiền về, mặt mày trơ xương, già đi đến chục tuổi, chị càng coi đây là ý chúa. Bảo thẳng con lớn cầm tiền đi mua cho con chó một nôi xương bò bốc mả xong, gã mang mấy món quý hiếm của xứ núi như măng khô, nấm hương, tinh dầu quế... đến làm quà cho chị hàng chè chén, anh công an hộ tịch và cả thủ trưởng các đơn vị bộ đội đã cho vợ chồng gã tá túc ở đầu hồi bấy lâu. Đầu vào đó, gã đánh một giấc đến tận chiều tối hôm sau, trở dậy tắm rửa, cắt tóc cạo râu đàng hoàng rồi thả bộ thong dong đến nhà chị hàng nước mía đá có đôi mắt lúng liếng mà người yếu lòng nhìn vào đó có thể lao đao cả người.

- Chào chị! Tôi đến đây để thực hiện nốt hợp đồng hai tháng nữa với chị.

Chị hàng mía trở mắt nhìn gã rồi nở nụ cười, vẫn cái cười chín mọng tưởng rằng chỉ cần khê căn vào đó là lập tức nước ra.

- Trời! Chú Lãm đấy à? Chú đi đâu bấy lâu mà tôi cho người đi hỏi mãi. Chà chà... Độ này chú trông hơi gầy nhưng đã khá lên nhiều lắm rồi đó. Đàn ông đàn ông phải gầy như thế mới đẹp. Trông thấy mấy người béo tốt, bụng ninh nính, ghê chết! Chuẩn bị vào hè rồi, chú đến vừa đúng. Từ sáng mai nhé!

Lãm gật đầu rồi quay về. Chị hàng nước mía còn nhìn hút theo gã một đoạn...

* * *

Hai tháng thực hiện nốt hợp đồng cây mía đối với gã qua rất nhanh. Nhân tiện ông sửa xe máy ở đầu phố có chiếc Simson cũ nát không đi đến, gã hỏi mua lại với giá có hai chỉ vàng rồi lại nhờ chính ông ta sửa giúp. Chiếc xe lúc sống lúc chết, nỗ lực thành phạch như xe công nông chở vôi cát nhưng được cái máy còn khỏe. Với chiếc xe Đông Đức cà tàng này, một ngày gã có thể đi về được ba chuyến, có thể gần gấp đôi số mía so với chiếc xe đạp trước kia mà lại không mất sức.

Nhưng thực ra những ngày này gã chỉ làm lấy lệ mà đầu óc lại hoàn toàn chỉ tập trung vào tìm tòi những vườn mía, những mảnh đất màu mỡ để nhằm thực hiện cái ước mơ ông chủ vườn mía, ông chủ lò đường đã ấp ủ từ lâu của mình. Gần năm chục triệu tiền buôn thuốc Lào, gã đã nhẩm đếm, hết cái hợp đồng này, ít nhất cũng có dăm triệu nữa. Năm mươi nhăm triệu, thế cũng tạm đủ một lượng vốn để gã nhìn thẳng vào dự định của mình.

Cái ngày gã chính thức đến tạm biệt chị hàng nước mía để nâng cấp công việc cũng là ngày bác sĩ Thảo chuẩn bị trở về.

- Chào chị – Gã nói – Từ ngày mai tôi xin xóa hợp đồng. Chị tìm người khác nhé!

- Hả? – Chị hàng nước mía từng hững – Tưởng chú đến ký tiếp hợp đồng khác chứ?

- Tôi mệt rồi chị ạ!

- Mệt thì cứ nghỉ vài ngày, nghỉ nửa tháng cũng được. Đang làm ăn thuận lợi sao lại xóa?... Tôi đã làm gì đến nỗi chú giận, chú bỏ đi?

- Không, chị tốt lắm, đối xử với tôi rất đàng hoàng. Cũng nhờ chị và những người bạn hàng của chị ở con đường này mà tôi còn sống được. Nhưng chị hiểu cho tôi, tôi không thể chỉ dừng lại mãi ở cái công việc... thồ mướn ấy.

- Tôi hiểu – Chị hàng nước mía gặt đầu và nhìn thấu vào mắt gã – Ngay từ ngày đầu gặp chú, tôi đã quan sát thấy chú có cái gì không bình thường. Như là bất đắc chí, như là cái người đang khổ tâm, đang nín nhịn, đang nung nấu một điều gì đấy ở trong đầu. Sau đó thấy chú làm ăn đàng hoàng, có lòng tự trọng tôi càng thấy nhận xét của mình là đúng. Chỉ có điều không ngờ chú lại từ giã chúng tôi nhanh thế?

- Cũng chả nhanh lắm đâu – Gã nói thủng thỉnh.

Chị hàng im lặng nhìn gã với vẻ hơi là lạ rồi thở dài:

- Thôi được, chú đã quyết đi thì cũng chả giữ được. Chú... vào trong này, tôi sẽ thanh toán hết mọi khoản cho chú, kể cả những khoản lần trước còn tích lại nữa. Đi... vào trong này.

Người đàn bà gần bốn chục tuổi kêu cô con gái đang ngồi học bài ra trông hàng rồi đá mắt cho gã vào phía trong. Gã đi theo... Căn phòng thật nhỏ nhưng cũng thật đẹp, ấm sực hơi đàn bà và mùi phấn son ngọt như hương cốm. Trong ánh sáng mờ ảo của một căn hộ thiếu ánh sáng, giọng người đàn bà cũng trở nên ngọt lịm:

- Không nỡ bắt chú phải đi thanh toán ở những hàng khác nên tôi cứ gộp luôn rồi lấy lại của họ sau. Tháng này tổng cộng chú được trên hai triệu. Tháng trước hai triệu hai nữa. Với lại lần trước còn đọng của chú bốn trăm năm mươi ngàn. Vị chi tất cả là bốn triệu bảy. Nhưng bằng vào tính tình trung thực, cách làm ăn đứng đắn cũng như sự sinh lợi của cửa hàng tôi nhờ chú mà có được, tôi biếu chú thêm một triệu để làm vốn. Kia... chú đừng từ chối. Người như chú thời nay chẳng dễ kiếm, hoàn cảnh chú tôi biết cũng rất khó khăn, cứ nhận đi. Sau này nếu có gì, chú cứ đến tôi. Cảnh nhà

mẹ góa con cô, mấy năm nay đồng tiền ra vào cũng thoáng nên tôi giàu để làm gì.

Gã bất giác nhìn lên tấm ảnh người chồng rất trẻ đặt trên bàn thờ đang nghi ngút khói hương, không nói gì. Và đột nhiên gã rùng mình khi chợt có vật gì mềm ấm đặt nhẹ lên vai mình. Tiếng nói người đàn bà run run:

- Chú Lãm... đã từ lâu tôi muốn nói với chú... hay là chú dọn đến đây ở với tôi như... người thân trong nhà. Tôi thành thực quý chú... tôi nhìn thấy đằng sau cái vẻ ngoài khắc khổ của chú một khuôn mặt... khuôn mặt đàn ông cương nghị, đẹp đẽ, hao hao cái khuôn mặt của ông ấy nhà tôi dạo trước. Nhưng bây giờ chú... lại sắp ra đi... Tôi buồn lắm! Nói điều này chú có muốn khinh tôi thì khinh nhưng tôi vẫn cứ nói: đã không ít lần trong đêm tôi cứ tần mẩn nghĩ về... chú.

Hơi thở ngầy ngậy như hơi thở trẻ con và cái tấm thân lấm míp nóng hầm hập từ từ áp sát gã, giần giật thần kinh gã như có trăm ngàn nốt rôm mùa hạ cắn khắp cùng thân hình, cắn nhôn nhốt từ chân lên đỉnh đầu rồi lại từ đỉnh đầu trườn xuống chân, ngứa ran, bứt rứt dừng lại ở giữa háng... Tiếng người đàn bà như rên:

- Lãm... Ngồi xuống đây... Ngồi nhích sát vào! Chiều tôi một lần... yêu tôi một lần đi! Chỉ một lần thôi... Ngày mai Lãm đi rồi, biết bao giờ Lãm trở lại. Đừng sợ... Hàng họ bên ngoài đã có con bé nó trông và... chẳng có ai đến vào giờ này đâu. Tôi đã... gài kỹ cửa rồi. Ngồi xuống đi... Thế.

Để tôi cởi áo cho... cả quần nữa... thế... kênh người lên một tí... Giời ơi! Đàn ông thời nay mấy ai có được cái thân thể rắn đanh như gỗ mun thế này?... Lãm ơi, những ngày này vừa rồi không thấy Lãm... Lãm đâu có biết tôi... khổ sở như thế nào? Tôi ở vậy đã hơn năm năm rồi nhưng tôi ghê tởm cái đám đàn ông ngoài kia nói năng sặc mùi lợi dụng xác thịt nên có dám gần ai đâu. Vậy mà gặp Lãm... ôm em đi... thế... nắm xịch lên tý! Cái xương hông của mình nghiêng vào đùi em đau quá... Nửa vào... Giời ơi em chết mất...

Ánh sáng trong phòng càng mờ ảo như trong động đá. Thân hình người đàn bà trải ra trắng như sáp và đang cuộn lên từng phân thit. Giống như con bạch tuộc khát mồi, chị chằng trờ tới, quặn ngang quặn dọc, mắt nhắm hờ, hai tay vờn nhóp vào khắp chỗ kín trên thân thể gã, bộ ngực đồ sộ và cặp đùi phốp pháp giật mạnh như bị giật điện... Trong chốc lát, môi gã bị một vật mềm chín mọng áp vào và một vật mềm khác trợn chuội, nhỏ hơn lùa nguấy vào tận chân răng... Gã rùng mình và phứt chốc căng người lên... căng nữa... như sắp nứt toác, bật văng. Bẳng bản năng, gã ập người xuống cái vật thể màu sáp ấy, siết chặt – Chao ôi... Khéo gãy xương tôi mất. Biết mà... Tôi biết Lãm mạnh lắm mà. Kia... siết nữa đi... gãy hết cũng được... Lãm giết chết tôi đi...

Người đàn bà nói như mê sảng. Da thit nóng cháy như đang lên cơn sốt cao... Đúng lúc đó gã bỗng dừng dừng lại, hay nói đúng hơn, tiếng chuột chạy rọc rọc dưới gầm giường do hai thân hình đè xuống làm kinh động đã khiến cho gã dừng lại. Gã chợt nhớ tới những tiếng chuột khác rin rít ma mãnh thế này dưới cổng nơi vợ chồng con cái gã nằm. Tiếng chuột lôi theo tiếng khóc trẻ thơ khàn đặc, lôi theo mùi nước đá chốc, tiếng muỗi bay và tiếng ru con nhào nhoẹt... Và thế là gã không còn cảm thấy hứng thú gì nữa. Cái hứng thú đơn thuần chỉ là một sự phản cảm ngẫu nhiên như bỗng phát hiện ra cái mùi hôi nách của thân thể kia hoặc đang độ cao trào, bỗng nhiên kẻ nằm dưới lại bật lên một tiếng cười vô tư lự, thế thôi.

- Ở... sao thế mình?... – Người đàn bà thốt lên não nuột – Sao tự dừng mình lại... mềm oặt đi thế này?... Hay tại tôi xấu xí, tôi già cả để mình bị mất hứng?

- Không... Không phải đâu. Chị đẹp lắm... trẻ lắm... tốt lắm nhưng tôi... tôi...

Gã nói như người hụt hơi rồi vợ vội quần áo mặc vào người, không dám ngoái lại nhìn cái thân hình trắng tươi đang nằm chết cứng trên giường như một vệt sáng trắng ma quỷ, choáng váng đi nhanh ra cửa.

- Chú Lãm... chú còn quên tiền này! Một triệu của chú này...

Câu nói thẳng thốt cuối cùng trong đoạn đời làm thuê làm mướn mà gã còn kịp nghe được là như thế.

Hai mươi sáu

- Chị Thảo! Đây là anh Sáu Hùng, tổng giám đốc hãng điện tử phía nam, hôm nay đến chị để bàn mọi việc cụ thể.

Sau lời giới thiệu từng từng của Loan là cái rùng mình ớn lạnh đột ngột của chị... Con người này chị mới được nghe nói đến, nghe kể lại hoặc giả có lần nào gặp rồi đấy nhưng chị không nhớ, không để lại ấn tượng nhưng bây giờ đây... Chị lại thoát cơn ớn lạnh cái nữa. Trời ơi! Sao anh ta lại phảng phất giống cái gã tử phú Việt Kiều đã thô bạo thọc tay vào ngực chị đêm ấy đến thế? Tất nhiên là không giống mặt mũi, không giống cái gì hết nhưng lại giống tất cả... Cũng dáng hình sang trọng dong dỏng cao, cũng nước da đỏ dẫn với hàng chân râu xanh nhẹ ở mép cằm, cũng mái tóc để dài buông thả trễ nải và tự nhiên, cũng cái gật đầu lịch duyệt và nụ cười mỉa mai, duyên dáng, cũng đôi mắt thờ ơ thoáng mệt mỏi, thoáng mộng mơ lại thoáng dạn dày chai sạn, cũng bộ quần áo màu xám may đúng kiểu nhưng không cầu kì và lạ lùng hơn nữa, cũng cái mùi nước hoa hăng hắc ấy tỏa ra đến nhột nhột... Và trời ơi, hai cái bầu vú của chị sao lại bỗng rất lên thế này?...

- Dạ... mời anh ngồi.

Chị chỉ nói được thế, không dám nhìn thẳng vào mắt người khác. Một cảm giác căm ghét hận thù xen lẫn một chút run rẩy khác lạ thốc mạnh vào trái tim nhạy cảm của chị. Trời ơi... Sau cái đêm ma quỷ đó, dù đã cố hận thù căm ghét nhưng chị vẫn mơ hồ mong hẩn trở lại là gì? Cái bàn tay thô

rám, phơn phớt những sợi lông màu hung, thơm hăng hắc ấy, không hiểu tại sao cứ chui vào bồn tắm xối nước nhiều lần nhưng chị vẫn cảm thấy thỉnh thoảng nó lại rấm rứt, tê lạnh, nhồn nhột, cháy lan trên hai bầu vú của mình. Quá hoảng sợ và tự thấy ghê tởm mình, chị đã cố xóa đi ấn tượng bệnh hoạn nhớp nháp ấy, thậm chí đã bỏ hẳn một tháng theo bạn bè đi ra biển phơi nắng nhưng tất cả vô hiệu. Như có hơi ấm của ma quỷ, cái bàn tay và cái dáng hình ấy đã chui luôn, đã vấy đen tận tâm não chị mất rồi! Về nước, sống giữa nắng gió quê hương, giữa bạn bè chồng con, chị đang hy vọng rằng một mai rồi nó sẽ qua đi, qua đi vĩnh viễn, vậy mà sáng nay...

- Thưa chị! – Tiếng nói Sài Gòn toát ra từ người khách nghe thật ấm áp và khiêm nhường nhưng sao chị vẫn cứ nổi gai cả người – Được cô Loan cho hay anh chị có ý định xây cất lại ngôi nhà này và sau đó cho thuê hết mặt bằng tầng dưới, tôi xin được đến bàn thật cụ thể với chị vì tin rằng, rồi tới đây chúng ta sẽ có dịp cùng hợp tác làm ăn với nhau. Tôi là lính của cụ nhà, lại là chiến hữu của anh, mọi công chuyện trước mắt cũng như lâu dài, chị có thể hoàn toàn tin ở tôi. Ví dụ: tôi sẵn sàng đăng cai làm lại toàn bộ ngôi nhà này với một đội thợ xây có uy tín nhất nước...

- Vâng – Chị vẫn lảng tránh ánh mắt người khách đang dõi thẳng vào chị – Chúng tôi cũng đã định thế nhưng... thực ra mọi việc vẫn chưa có cái gì thật cụ thể cả, dạ...

Chị lạ lùng với chính câu nói của mình! Rõ ràng chị đã sốt ruột chờ đợi con người này đến để chính thức hóa công việc, vậy mà... khi vừa nhìn thấy anh ta, như người bị châm kim vào gáy, chị lại không muốn bàn gì nữa? Đồng thời một cảm giác trái chiều chợt xuất hiện: chị đang muốn thông qua anh ta để xua đuổi một ám ảnh nhưng lại sợ anh ta phật lòng mà đuổi ra nên vội nói lại:

- Vâng... Tôi sẽ bàn lại với nhà tôi. Chắc là... cũng xong thôi.

Bé Niên Thảo đang đứng cạnh mẹ nhìn chăm chăm vào ông khách hóng chuyện chợt hỏi ngang:

- Mẹ Thảo ơi!... Ơ, tay mẹ sao nhiều mồ hôi thế? Mẹ bị sưng phổi giống con à?

- Niên Thảo! – Chị vội mắng át đi – Hồn hào! Ngồi vào bàn học đi!

- Không sao, chị cứ để mặc cháu! – Người khách cười hiền từ, lôi từ trong cặp ra một hộp sô-cô-la mác ngoại đặt vào tay nó – Cháu dễ thương quá! Xin lỗi, chỉ nhìn cháu bây giờ là có thể hình dung ra chị ngày xưa như thế nào. Đúng là như hai giọt nước.

Không rõ bằng cảm nhận trực giác nào xui khiến mà con bé chột rụt tay lại, không cầm lấy hộp kẹo, giương cặp mắt đen lay láy nhìn ông khách một cách đề phòng rồi lui về chỗ của mình. Người khách bị hẫng, nhẹ đặt hộp kẹo lên bàn rồi nói một câu chừa ngượng:

- Thời gian chị ở bên ấy, ở nhà chắc anh Nam và cháu... vất vả nhiều?

Câu nói trống rỗng về nội dung nhưng lại đầy đặn về sắc thái, cái sắc thái sững sờ, bối rối, mất hẳn đi cái rành rẽ, tươi tắn lúc đầu. Tất cả những dấu hiệu lẫn tẩn đó của hai người đều không lọt qua đôi mắt sắc sảo của Loan. Cô lên tiếng như một trọng tài trên sân cỏ:

- Xong. Coi như đã quyết định. Anh Sáu không cần phải nghĩ ngợi gì thêm mà bà chị tôi cũng không nhất thiết phải bàn lại với chồng. Lệnh ông thua công bà. Xưa nay thế và bây giờ, sau ba năm bươn ba về, lại càng thế. Tóm lại: Ngay tuần sau, mời anh chị tạm chuyển về ở với các cụ. Mọi việc ở đây, từ thiết kế, xin thủ tục giấy tờ, tập kết nguyên vật liệu đến thi công đã có anh Sáu và con bé này lo liệu. Đúng ba tháng sau, mời ông bà thượng tá về nghiệm thu và ăn mừng tân gia. Gọn vậy thôi.

Thảo nhìn nhanh sang Hùng, mấp máy môi định nói một câu gì nữa và cả người khách cũng chưa định chấm dứt ý tưởng của mình nhưng cả hai đều ăng lại trước cái vẻ mặt ráo hoảnh cùng cách nói khô gọn của Loan.

Sáu Hùng miễn cưỡng cầm ca táp đứng dậy và, đến lượt anh tránh nhìn vào đôi mắt đang mở to của chủ nhà:

- Tôi có việc lên Bộ một chút. Mọi việc có cô Loan ở lại bàn thêm với chị... với anh chị. Tôi xin phép. Chú đi nghe chừng!

Bé Thảo chỉ hơi nhìn lên rồi lại cúi mặt xuống không trả lời. Sự xuất hiện của ông khách đẹp đẽ nói tiếng miền trong kia không hiểu đã làm nảy ra trong đầu nó một dự cảm gì mà để nó có thái độ lạ lùng như thế? Người mẹ chưa kịp hiểu hết cái mạch ngầm của con thì Loan đã bước trở vào:

- Chị vừa rồi làm sao thế? Mọi việc đã ô kê rồi, điện cho người ta ra đây rồi, gần năm trăm ngàn tiền vé chứ ít đâu, vậy mà lại còn *xem xem thế nào đã*... Buồn cười!

Thảo kéo em gái ra một góc xa bàn học của con, nét mặt khổ sở:

- Đây... hay là ta thôi đi, nhỉ?

- Thôi là thôi thế nào?

- Khẽ... để cháu nó học. Chị nghĩ là ta tạm thôi cái chuyện nhà cửa này lại một thời gian. Cũng chả vội gì, nhỉ?

- *Nhỉ?* Sao chị lại *nhỉ* dễ dàng thế? Thôi thì chị đi nói với người ta. Các ông các bà tùy tiện thật! Chuyện làm ăn kinh doanh tiền tấn tiền tỷ mà cứ như đi chợ mua mớ rau quả cà.

- Không phải thế – Thảo nhăn mặt lại – Là chị muốn nói... chị cứ thấy ngại ngại thế nào ấy?

- Làm sao mà ngại? Chị định chờ cho giá xi măng, sắt thép, giá vôi gạch lên gấp rưỡi gấp đôi rồi mới làm chăng? Nói chị nghe nhé: làm với người ta, nguyên vật liệu mình không phải lo, họ lại mua được cái giá rất rẻ theo hai chiều đối lưu; công thợ cũng coi như thợ nhà mà lại hoàn toàn đảm bảo. Ngoài ra, chị có biết không, chỉ riêng tiền thiết kế cũng mười phần trăm, tức là khoảng vài chục triệu rồi mà người ra không thèm tính vào đấy, còn có dịp nào tốt hơn nữa?

- Chị bảo là không phải chuyện đó, cái cô này... Đây, Loan! Chị hỏi thật nhé, giữa em và anh ta có cái gì với nhau chưa?

- Yêu ấy à?

- Thì đại loại thế.

- Sao chị lại hỏi vậy?

- Cũng là tiện mồm. Và lại... thấy cái cách nói năng, đối xử của anh ta với mọi người cứ có cái gì...

- Đầy sức quyến rũ phải không? – Loan cười to – Biết mà! Biết cái cách hai người nhìn nhau, nói năng với nhau như phải gió là biết ngay mà. Còn em nhé! Chưa và cũng có thể không, không bao giờ. Chất người này không phải là chất em cần và anh ta cũng chả cần em. Tóm lại là không hợp. Rồi chị xem em nói có đúng không.

- Chắc có vợ rồi?

- Chưa. Đúng hơn là đã có nhưng bỏ nhau rồi. Ông ấy bỏ. Từ đó ông ấy không để ý đến ai nữa, kể cả em. Đời nhộn ra phết! Em đáo để lại thích người trong treo, nhu mì. Ông ấy trai lơ, giàu có lại hướng về các bà các cô phúc hậu đoan trang. Nhưng coi chừng đấy nghe bà chị! Chuyện gì ra chuyện đó, chớ có nhập nhằng.

- Ở kìa... nhưng mà... Loan! Chị đã nhập nhằng gì đâu? – Thảo cãi ngậy thơ.

- Nhưng kể ra – Loan cười ranh mãnh không hiểu thật hay giả – nhìn cái bộ dạng con người nổi tiếng là lạnh lùng ấy bỗng chốc thộn mặt ra trước chị thì cũng sượng thật. Vừa sượng vừa ức. Em ghen đấy. Từ tấm bé đến giờ, cứ bao giờ ở cạnh chị là em cũng bị thua thiệt. Thôi nhé, em về. Việc cứ thế. Lát nữa gặp anh Nam, nhất định em sẽ cảnh cáo ông anh nên bắt đầu để ý đến nhíp đập đang có nhiều lộn xộn của bà vợ có tiếng là hiếu hạnh đi là vừa.

Cô gái để rơi lại một chuỗi cười trề trung và tinh quái rồi đi khuất. Không để ý đến đứa con đang nhìn mẹ chăm chăm, Thảo lặng lẽ ngồi xuống ghế, vẻ mặt bần thần...

Hai mươi bảy

Sau một ngày nắng nôi nhục nhã đi khắp nợ, hoãn nợ khắp các mối giao dịch trong thành phố, vừa về đến nhà khách quân đội, Bình đã thấy ngay một chiếc phong bì dày cộp đề tên mình để giữa bàn. Thư của Nam! Anh mệt mỏi gạt lá thư sang bên rồi móc gói mỳ tôm ở gầm bàn lên, bóc ra, thả vào ca, sau đó gội nước phích. Đi từ sáng đến giờ, nước phích không ai thay nên chả có ngọn khói nào bay ra. Chán chường, anh gạt nốt chiếc ca vào góc bàn rồi vật mình nằm xuống chiếc giường cá nhân mà tấm chiếu trải ở trên vừa ngăn vừa rách lại vừa mốc bẩn, mắt mở thao láo nhìn lên đám mạng nhện trên trần nhà ố nước...

Bình đang nợ ba trăm triệu!

Ba trăm triệu! – Cái giá phải trả cho sự ngây thơ và cuồng tín trong hành nghề nghệ thuật của anh. Nghe bạn bè, nghe kỹ cả lòng mình, anh tạm dẹp bỏ cái ý đồ làm phim về khu phố lính đang ách tắc để vào đây, thị trường tiêu thụ điện ảnh của cả nước với ý đồ khác cũng không kém phần quyết liệt: huy động vốn của bạn bè thực hiện một bộ phim truyện về chiến tranh. Chiến tranh! Cái danh từ này chỉ thoát nghe đã thấy lãng xẹt rồi. Càng lãng xẹt hơn nữa với thị hiếu của hàng triệu người xem nơi đây. Bây giờ người ta, nhất là giới trẻ, có ma nào chịu chui vào rạp để đốt cháy thời gian, đốt cháy nửa vạn đồng bạc cho những cảnh giết chóc, máu đổ đầu rơi của một thời đã tạo nên niềm tự hào của cả dân tộc? Họ vào rạp cốt để giải trí, để nghỉ ngơi, để được chứng kiến những cảnh huống yêu đương bù ngùi, ái ân thác loạn, hay ít nhất cũng là những màn dã sử siêu nhân kích thích thói

tò mò bạo lực. Một số đông khác dễ tính hơn, họ tặc lưỡi: “Phim à? Cái đó không quan trọng. Việt Nam mình đã làm gì có cái gọi là phim. Nhưng cứ xé vé vào để coi con bé hoa hậu ấy, con bé á hậu ấy đóng điếc ra làm sao”. Thế thôi. Và bộ phim nào, dù dở yếu đến mấy nhưng cứ tạm hợp nhãn thành phố là ăn. Phim càng lảm nhĩ ngợi, càng nhiều nhân bản, càng đặt được ra lảm vấn đề sâu sắc thì xin mời, các ngài tự đi mà xem lấy. Vậy là lỗ, lỗ chổng gọng, lỗ không còn cứu vãn được một giọt. Còn những sản phẩm ít nhĩ ngợi kia lại lãi. Lãi khủng khiếp, lãi hàng trăm triệu, lãi hàng tỷ. Một ngôi sao điện ảnh được đào tạo chính quy, huy chương này, danh hiệu ưu tú nọ ở ngoài kia vào, thủ hãn một vai chính chỉ được trả hai đến ba triệu đã gọi là quá ưu tiên. Nhưng những ngôi sao tự phát nơi này, không cần biết có tài diễn hay không nhưng vai phụ cũng phải đưa năm, bảy triệu thậm chí cả chục triệu mới uể oải gật nhẹ đầu. Còn vai chính... Thì chào ôi là tiền! Chỉ cần mười vai như thế là có thể mua biệt thự, sắm xe hơi đi đâu cũng có một, hai vệ sĩ to như hộ pháp đi cùng...

Bình vào đây giữa tình thế ấy. Đi dạo một vòng phim trường, anh đã thực sự thấy nản, thấy muốn trở về. Cái ách tắc này nó còn ách tắc riết róng hơn cả cái mạch phim phổ lính kia. Kiến thức đủ, vốn sống dày, lại tốt nghiệp khóa đạo diễn phim truyện cấp thượng thặng của một vương quốc phim trường, anh rất tự tin vào mình. Vậy mà mới băng lảng đi qua có mấy cái cửa rạp trung tâm, ghé tai nghe dăm lời bình phẩm của khán giả là cái tự tin đó rạn nứt hoàn toàn.

Đáng lẽ câu chuyện chỉ dừng lại ở đó, anh sẽ nhân thể đi thăm lại vài nơi chiến đấu cũ, bạn bè cũ rồi chuồn nếu như buổi chiều mưa ấy anh không vô tình rẽ vào cái trụ sở làm phim trung ương đóng đại diện ở trong này. Chào ôi là lảm người. Dường như các đoàn làm phim ở Hà Nội khấn gói quá mướt kéo theo vào tất cả đây. Năm đoàn ngồi thành năm cụm ngoài sân. Họ đang ăn cơm trong tư thế ngồi xồm. Mưa nhỏ giọt vào thức ăn, mưa rơi vào những khuôn mặt âm thầm. Dây nhà kiểu trại lính chạy dài gần đó đang buông rú những cánh màn màu cháo lòng trong ánh sáng điện vàng vọt. Giống như một đoàn xe quá cảnh đến giờ ăn cơm chiều. Lại giống một

đoàn người tị nạn đang đăm chiêu thực thi cái công việc làm đầy cái dạ dày trống rỗng của mình. Trong những đoàn người đó nói ngịch ngã hơn là thấp thoáng ở trong năm “bãi” làm phim xứ ngoài đó, anh nhận ra những khuôn mặt đạo diễn, diễn viên đã một thời là niềm sáng giá của quốc gia, thậm chí quốc tế. Sao lại có thể như thế? Sao lại cứ phải kéo cả vào đây để moi móc đến đồng tiền cuối cùng mong mua được một ngôi sao bản xứ? Sao lại bắt cô gái quan họ vùng Kinh Bắc cũng phải nói tiếng Nam? Nếu không thì sao? Chả nhẽ lại chết đói cả à?...

Những suy nghĩ nhức nhối bắt nguồn từ khung cảnh bữa cơm mưa đó đã quất thẳng vào danh dự nghề nghiệp của anh. Sau một đêm lang thang trên những phố vắng, sáng hôm sau anh quyết định không ra nữa. Anh sẽ trụ lại ở chính cái rốn cơn lốc phim trường này để khẳng định mình, khẳng định một cái gì đó còn quan thiết hơn mình. Cái đó là chân lý nghệ thuật.

Anh tìm đến một anh bạn vốn là một nhà văn, một nhà biên kịch quen biết, có tên tuổi nay đang nằm ỉ, hút thuốc phiện: “Sao mà? Đầu hàng rồi à? Đang đi tìm cái chết để trốn nghề à?” “Kệ mẹ tao”, người bạn không thềm ngời dậy. Một khi tiểu nhân lên tiếng thì quân tử lặng im. “Mày muốn tao từng này tuổi còn đi đú với chúng nó để làm hàng rơm à? Mà cũng đú được” “Còn cái kịch bản chiến tranh nào không?” Anh hỏi thẳng. Bật lên một tràng cười như khóc: “Mày hỏi để chùi đít à? Tao chùi đít cha nó từ lâu rồi.” “Đưa đây còn cái nào đưa nốt!” “Định làm gì với những thứ mỗi một ấy.” “Kệ tao, miễn là không xúc phạm đến tài năng của mày. Mà bây giờ thì còn làm chó gì có tài năng nữa. Mày đang là một con sâu, hèn hơn cả con sâu. Đưa đây!”

Người bạn lưỡng lự một chút rồi lôi trên gác xép xuống một tập bản thảo đầy bụi và cứt gián: “Cho mày đây. Cho không. Tao còn bản thảo mấy quyển tiểu thuyết nữa kia, chẳng thẳng mẹ nào dám in, in thì lỗ, mày muốn tao cũng cho mày nốt. Thôi, cút đi để tao nghỉ...”

Cầm cái kịch bản phim về anh đọc trắng một đêm. Sáng ra, khi mang phích nước vào, cô công vụ hạ sĩ tròn như hạt mít chọt thấy trong mắt anh

đạo diễn có nước. “Chú khóc đấy à?” – Cô hỏi. “Ừ chú đang khóc đây. Một tuyệt tác, một tâm hồn, một bút pháp tài năng thế này mà...”

Ngay hôm sau anh bỏ hết một tuần để đi quyên góp vốn liếng của bạn bè quen biết cũ. Chiến hữu cùng thời với anh lúc này thiếu gì kẻ làm to. Đứa thì tổng giám đốc, đứa lại là công ty hữu hạn tư nhân, có đứa đã thành ông chủ đồn điền của cả năm mươi héc-ta trồng toàn tiêu, điều, đứa khác nữa giữ vai trò thống soái tới mười hai con tàu viễn dương cấp không hạn chế của thành phố... Tóm lại là toàn tụi có máu mặt cả. Và đã có máu mặt rồi thì vài chục triệu, một trăm triệu hùn vốn đối với họ chỉ là chuyện trẻ con.

Và họ đã hùn. Hùn không phải trông mong ở đồng lãi, cũng chưa hề giám định kịch bản có hay hay không, họ hùn vì thương anh, nể tấm lòng tử vì đạo của anh và hơn nữa, dù bây giờ họ có là thế nào thì dòng máu lính trận vẫn không thôi chảy rì rầm trong huyết của họ. Tất nhiên, theo nguyên tắc kinh tế, họ nhỏ nhẹ bảo anh nên mở bút kí một cái giao kèo để tiện thanh toán về sau. Anh vui vẻ kí tất, giao kèo tất, miễn là có hơn hai trăm triệu cầm chắc trong tay. Có tiền rồi anh mới đi chọn diễn viên. Thật dễ. Năm bãi phim đang nằm chờ đến lượt xung trận kia thiếu gì người tài. Anh quyết định chỉ mời họ mà không để mắt đến một diễn viên ngôi sao, một á hậu đang nổi danh, một người mẫu thời trang nào khác. Hãy chân thật như cuộc sống nó vốn như vậy. Không ngờ đó là sai lầm thứ nhất mà anh cố tình đưa chân vào. Cái lầm lần thứ hai là anh kiên quyết tước bỏ ráo trội những cái gì gọi là câu khách rẻ tiền của phim như tắm táp, mộng mè, bệnh hoạn tình dục của những nhân vật nữ trong phim. Chưa hết, sai lầm thứ ba anh mắc tiếp (hoặc cố tình để mắc) là không triệt để sử dụng tiếng trong này mà cho thoải mái người vùng nào cứ nói tiếng thổ âm của vùng ấy. Sai lầm thứ tư... tất nhiên giờ đây khi nằm một mình bên cạnh ca mì tôm không chín nổi, anh có thể nhắm đếm ra được hàng trăm, hàng ngàn những sai lầm. Nhưng hỡi ôi, cũng chính vì cái từ gọi là sai lầm đó mà anh đã nhao vào như cơn thiêu thân. Bằng toàn bộ sức lực và cảm xúc của mình, anh muốn chuyển hóa trước người đời điều sai lầm chính lại là cái đúng đắn.

Bộ phim ba tháng thì quay cơ bản xong. (đây cũng là một sai lầm khá nghiêm trọng nữa trong khi một bộ phim nếu không muốn chết, người ta chỉ có thể chi cho nó được nửa tháng, một tháng là cùng.) Anh quay lại những cảnh rùng, những con lộ trong này. Tuy đã dùng loại phim nhựa rẻ tiền nhất, tuy tiền đạo diễn, tiền tác giả, tiền cho một vài anh em diễn viên có tâm huyết anh chưa trả nhưng quay sắp xong vẫn cạn tiền. Thế là lại phải đi gọi thầu...

... Đoàn làm phim giải tán trong sự chia tay rất ư là buồn nhưng cũng không thiếu phần lo lắng. Cái lo đó hoàn toàn có căn cứ bởi vì khi mang lên chiếu thử ở trung tâm phát hành, xem xong người ta tìm đến bắt tay anh với một câu đầy tính chia sẻ: “Phim tốt. Có tính nhân văn. Cảm động. Tác dụng giáo dục cao. Làm sống lại được truyền thống đang bị quên lãng nhưng...” Cái *nhưng* đó đã đẩy anh bắn ra ngoài đường với sự bàng hoàng như vừa nghe tin mẹ chết. Tức là họ không mua. Hay nhưng không dám mua. Mua thì lỗ, ai trả lương cho mà sống... Thôi thì đủ ngàn vạn lý do. Lý do nào cũng thấu tình đạt lý cả.

Cuối cùng người phó giám đốc phát hành, vốn cũng là dân quen cũ với nhau ở rùng, đã thương tình mà trả anh sáu chục triệu để lấy gọn bản quyền. “Không sao! – Ông ta nói – Phim này đưa xuống các huyện xa, các vùng kinh tế mới hẻo lánh, cứ nhét theo lệnh thì... cũng chiếu được” Quảng trả lại cái sáu mươi triệu bố thí đó, anh lui thủi ra về để sau đó là những ngày đạp xe đi vật đầu khất nợ. Bạn bè thì bạn bè, hợp đồng đã kí rồi, đây là chuyện pháp luật, chuyện đi tù chứ có cà chớn được đâu...

Khất được nhưng không có nghĩa là xóa. Khất thì trước sau vẫn phải trả. Anh lấy cái gì ra mà trả? Toàn bộ tài sản của anh lúc này chỉ còn mỗi cái đầu. Cái đầu sôi sùng sục những khát vọng ngược chiều với rung môi. Cái đầu đang ế ẩm, có cắt ra đem bán cũng chỉ được một nồi cám heo! Hay là đi đào vàng, đi đào đá đỏ? Cái vóc dáng lẻo khẻo của anh làm sao thực hiện được điều kinh hoàng đó. Tìm mỗi làm một cú đi buôn cơm đen chẳng? Mỗi nào, buôn ở đâu? Hình thù mặt mũi cái hột cơm đen nó ra làm sao anh cũng không hề biết huống hồ nói đến chuyện mafia! Thế thì... Chỉ có một

cách là vào tù. Vào tù tất nhiên là anh không thích thú gì rồi. Cái tạng của anh không quen được với những chấn song. Vậy chỉ còn cách tốt nhất là... chết. Chết cho thoát khỏi cái cảnh đời nhiều nương này. Mà chết đối với anh cũng đâu có gì mới. Đáng lẽ ngày xưa anh đã nhiều lần phải chết rồi kia mà. Anh đã nghĩ đến chuyện viết cho người bạn nhà văn một lá thư tuyệt mệnh để xin lỗi về tất cả. Chỉ viết cho một người ấy thôi, người anh đã làm hỏng cái bản thảo đáng ra có thể không bao giờ hỏng. Thế là anh đã xin lỗi chính cuộc đời. Anh sẽ viết. Có thể viết ngay tối nay, ngay bây giờ...

Tần ngần, anh cầm lá thư của Nam lên, xé đọc...

“... Bình thân!

Tôi đang tự hỏi không hiểu cậu là cái thứ người gì nữa? Cậu có thể chán tôi, chán Hà Nội, chán cái phố nhà binh chả còn là nhà binh này nữa nhưng ít nhất cũng còn con bé Niên Thảo chứ. Tội cho nó ngày nào cũng nhắc đến cậu, đến người cha đỡ đầu dửng dưng, bạc bẽo. Cậu biết không? Sáng hôm qua lật đệm giường lên để dọn dẹp bỗng thấy một gói Vinataba nằm bẹp gí dưới đó, thứ thuốc mà cậu thường thích hút, tôi hỏi, nó trả lời: “Con để dành cho bố Bình...”

Mắt anh chột nhòa đi, không đọc tiếp được nữa, đành đi ra ban công đứng hứng gió một mình. Trời Sài Gòn sao ngọt ngào thế này? Ngoài ấy, Hà Nội không hiểu đã vào hè chưa? Con bé chắc đang vui đầu vào bài vở để chuẩn bị thi kiểm tra hết học kỳ?... Chao ôi, trẻ con! Nếu không có những tâm hồn trẻ thơ như thế thì cuộc sống chẳng hóa ra tẻ nhạt lắm sao? Anh cười buồn. Rút cuộc, suốt mấy tháng vừa rồi, mãi lo làm ăn, mãi lo những chuyện đâu đâu, mình có thể để rảnh ra được phút nào nghĩ đến nó...

Lá thư viết tiếp:

“... Thảo đã về. Nguyên vẹn, thủy chung và đẹp ra. Chúng mình đang sống lại những ngày hạnh phúc nhất của cuộc đời. Cô ấy về, nhà mình lúc nào cũng như có hội. Chỉ thiếu cậu, rất thiếu.

Ngôi nhà của bọn mình làm lại đã sắp xong. Ba tầng, tám phòng, rộng rãi, khang trang lắm! Tầng dưới cho thuê, tầng trên cùng có một phòng thoáng đãng định để dành riêng cho cậu. Về đi, lên đây mà viết, mà vẽ, mà mộng mơ, mà quay phim chụp ảnh mặc sức. Bán hoa hồng căn hộ ọp ẹp của cậu đi, khi nào lấy vợ, vợ chồng mình sẽ tính sau. Chỉ tiếc, đáng lẽ phần thiết kế tòa nhà này sẽ ủy thác cho cậu nhưng chờ mãi kẻ lãng du không về nên trông cậy hết vào cậu Hùng. Cậu ấy là một giám đốc tốt và năng động hiếm có. Đất nước này mở mặt được hay không là phụ thuộc hoàn toàn vào những nhà quản lý kinh tế tài ba như cậu ấy, chứ cả như tôi với cậu thì... vớt đi từ lâu rồi.

Về đi! Bỏ tất cả mà về. Bọn mình đang cần cậu. Nhớ cậu. Khu phố mình đang mở ra ngổn ngang thật nhưng không đến nỗi đâu. Mùi no ấm đã bắt đầu bay về căn bếp các gia đình. Loan nó vẫn nhắc đến cậu và cũng mong cậu về...”

Bên trong lá thư dài dòng của Nam, có một mảnh giấy mang nét chữ con gái nhỏ xíu, nghịch ngợm gài vào...

“... Em đây, Loan đây! Chào vị hiệp sĩ còm cõi của thế kỷ thị trường! Người có khỏe không? Xin cung cấp cho nhà đạo diễn mấy thông tin: phố ta vẫn thế, thậm chí còn ồn ào, bóng bẩy hơn. Con gái phố mình vẫn đẹp, ăn mặc, xe pháo diêm dúa hơn cả con gái trong ấy dù... tiếng Nghệ Tĩnh ngày càng nhiều hơn tiếng Hà Nội. Chỉ hiềm nỗi, đó vẫn là cái diện làm vốn, nhịn ăn nhịn uống đi mà diện.

... Thiên hạ từ mọi nơi nếu có dịp về Hà Nội thì không thể không tò mò ghé qua phố ta để chứng kiến tận mắt, hình như thế thôi, cái phố âm u, biểu tượng của một thời bao cấp ảm đạm đang thay hình lột xác ra sao. Thành thử phố mình đậm oai!”

Miếng giấy con hết chỗ, những hàng chữ lập tức được bỏ như kiến chéo chéo ra hai bên lề: “... Cho đến nay, không trừ một mặt tiền nào là không có cửa hàng, kể cả mặt tiền thâm nghiêm nhất. Chợ xe máy đã đổ bộ xuống, chạy song song với phố ta. Hàng ngày, hai dãy phố, hai cái thương

trường tác động qua lại nhau hay đáo đẽ. Em chỉ hãi rằng, chất lừa lọc, Mafia, găng-xtơ của cái chợ kia mai một sẽ thừa cơ tràn qua kẽ nẻ ngấm sang bên này mất!... Quán cà phê bố em đã bị sập, sập luôn cả cái triết lý cà phê đen của anh. Nhưng còn quán nào trụ được, lại trụ rất hùng mạnh... Thông tin vật cuối cùng: vợ chồng gã ăn mía đêm nghe nói đang làm ăn khá giả, đứng ra lập một hãng đường gì đó. Còn cái tay đi tù về, giàu lắm, đang định chuyển sang kinh doanh địa ốc thì lại có tin lại bị cảnh sát kinh tế sờ đến trong những vụ buôn lậu ô tô qua biên giới... Nhà thơ của những làn điệu chèo, em có vào thăm, đang thở những hơi cuối cùng trong quân y viện... Và em, con bé ương ngạnh này vẫn thế, tối tối tắm rửa thơm nức rồi lại tự ôm ấp linh hồn lãnh cảm của mình... đi ngủ. Hết! Về cho vui anh Bình nhé! Hà Nội sắp vào thu rồi... À quên! Cho Loan hỏi thăm người đàn bà ấy nhé!

Yêu lại đi anh ạ! Yêu cho vui...”

Đọc xong lá thư, Bình mệt rã cả người. Anh đang nghĩ đến chuyện từ biệt tất cả đây thì lá thư như tiếng gọi thì thầm của kiếp sống kéo giạt anh trở về với cuộc đời. Mệt quá... nhưng như thế là dù sao Thảo cũng đã về, về nguyên vẹn. Cha mẹ nó đang rất cần sự hiện diện của cô ấy. Mừng cho mày Nam ạ! Và có lẽ cũng... mừng cho cả tao? Ít nhất trong cõi đời này cũng còn có một cái gì đó để tin mà chưa đến nỗi phải vội vã đập đầu ngay vào tường. Còn Loan... Cô ấy có nhắc đến người đàn bà kia... Thật ra, trong những ngày đi gọi vốn, những ngày nhọc nhằn đi khắp nọ, anh không phải không có lúc đã chợt nghĩ đến người ấy, nghĩ đến nóng phừng người lên nữa là khác nhưng vẫn là cái nghĩ chỉ liên quan đến đồng tiền. Và như thế thì anh không muốn, anh không thể... dù là phải ngồi tù.

Quá căng thẳng và mệt mỏi, anh ngoẹo đầu xuống gối ngủ thiếp đi, để nguyên cả giày... Sáng hôm sau, khi anh chưa kịp tỉnh dậy thì bên ngoài đã vang lên tiếng gõ cửa. Trời ơi! Chẳng nhẽ lại là một kẻ nào đến đòi nợ? Mắt nhắm mắt mở vừa mới hé cửa ra, anh đã chợt đứng chết sững... Giống như sự báo ứng của lá thư hôm qua, đứng trước mặt anh, lộng lẫy và dịu mát là người đàn bà ấy!

Với ánh mắt tràn đầy thương cảm, ánh mắt của một người mẹ, người chị, không để cho anh kịp sửa sang lại đầu tóc, áo quần, bà khách nói luôn, nói gấp gáp như sợ không nói thì không bao giờ được nói nữa:

- Em đã biết Bình vào đây từ lâu. Bình đi đâu, làm gì, sống ra sao... em đều hay biết. Nhưng đã hiểu tính Bình nên em chỉ im lặng. Thế rồi đến cái bữa Bình mang phim đi duyệt – Có vẻ khô cổ, người khách dừng lại nuốt nước miếng – Xem xong em đã khóc... khóc nhiều lắm. Càng khóc hơn khi em biết rằng người ta không ai chịu mua cuốn phim ấy!

Bà khách dừng lại, lấy khăn tay chùi nước mắt thật. Bình lúng túng súc ấm định pha trà nhưng phích nước đổ ra lại còn lạnh hơn nước máy nên đành ngồi im, chân tay ngóng nghịu không biết để đâu.

- Cùng xem với em hôm ấy có cả chị bạn Việt kiều là đạo diễn điện ảnh ở bên ấy vừa sang Việt Nam. Chị ấy cũng khóc, nói rằng: “Nếu phim Việt Nam phim nào cũng được như phim này thì nền điện ảnh của các bạn chẳng có gì phải hổ thẹn với thế giới hết.”

Trên đường về khách sạn, chị ấy tâm sự thêm: “Thực ra đối với phương Tây, việc Việt Nam đánh thắng Mỹ vẫn đang còn là một ẩn số lịch sử. Và thế giới biết đến Việt Nam, kính trọng Việt Nam cũng chỉ vì cái đó. Bộ phim vừa xem đã trả lời được nhiều điều bằng một tay nghề vững chãi và một dàn nghệ sỹ thể hiện nghiêm túc...”

Bình lắc đầu chán nản:

- Xin lỗi... Có thể bà ta thiên vị vì biết chị có quen... tôi? Hoặc giả bà ta có chồng hoặc con gì đó liên quan đến cuộc chiến tranh này. Nếu bà ta hay rằng, mười hai cuộn phim còn đang nằm chết xó trong góc toa-lét kia thì có lẽ cảm nhận sẽ...

- Không! Chị ấy biết, còn biết nhiều hơn thế nữa là khác. Anh bình tĩnh nghe em nói nốt. Em biết anh đang bức xúc nhưng hãy nghe em... Bình biết không? Những ngày Bình lặn lội đi khắp nợ vừa qua em cũng biết. Đã nhiều lần em muốn đến đây để giúp Bình thanh toán hết nợ nần nhưng...

em biết Bình sẽ không bao giờ chấp nhận. Chính vì thế mà em đành phải nói thực với chị bạn kia toàn bộ cảnh ngộ của anh.

- Nói làm gì! – Bình càu cạu – Nói chỉ tổ người ta cười thêm.

- Anh hiểu sai rồi đấy. Chị ấy có bố là tình ủy Việt Minh bị Pháp giết trong thời kỳ chín năm, rồi chị ấy được ông chú là tư sản đón sang bên ấy học. Nghe xong, chị ấy không nói gì, chỉ bảo ra bưu điện fax một bức điện về nước có chút việc. Và không ngờ tối qua, chị tìm đến em, thông báo: Hội những người Việt Nam yêu nước bên ấy đã đồng ý mua bộ phim của anh với...

Bình tự nhiên thấy ngộp thở. Anh không dám nghe tiếp cái điều mà nếu nghe xong, toàn bộ cuộc đời anh có thể sẽ được chuyển hẳn sang hướng khác.

- Khoan... khoan đã – Giọng anh ào ào – Nhưng họ đã xem đâu? Đã biết gì đâu? Tôi... tôi không muốn đây chỉ là kết quả của một sự cứu vớt.

Người đàn bà khẽ thở dài:

- Anh lại hiểu sai nữa rồi. Người bên ấy, dù có muốn cứu vớt đi nữa nhưng không nhìn thấy lợi là người ta vẫn có thể bỏ qua. Chị đạo diễn đã đứng ra đảm bảo về chất lượng nên họ tin. Nếu anh biết chính chị này đã ba lần ngồi ghế giám khảo trong các cuộc thi phim lớn trên thế giới?

- Vâng... tôi xin lỗi!

- Họ sẵn sàng trả cho anh sáu mươi ngàn đô la Mỹ với điều kiện mua đứt bản quyền. Và chị ấy nhờ em đến hỏi ý kiến anh trước.

Bình chìm ngẫm đi trong một mớ cảm xúc chộn rộn khó tả. Sáu mươi... là sáu trăm triệu Việt Nam. Phim làm hết ba trăm, còn ba trăm... Trong đầu anh cháy bùng một suy nghĩ, sẽ trả, phải, sẽ trả cho anh bạn nhà văn già ấy hẳn một phần mười, tức sáu ngàn đô để có thể ngồi dậy mà tiếp tục cầm bút. Còn lại, sẽ trả bổ sung cho tất cả những người làm phim, nhất là anh em diễn viên, vất vả đến khôn cùng mà như không để ý đến đồng thù lao

vừa qua. Và... và sau đó, với số vốn còn lại, anh sẽ bắt tay ngay vào kịch bản phim phố nhà binh...

Cùng lúc với cảm xúc tan chảy thảng hoa đó, một cảm xúc khác ngọt ngào hơn, lạ lùng hơn, thứ cảm xúc đó nhen lên từ tim mà rất lâu anh mới lại thấy có bất chợt xuất hiện. Anh nhìn lên... Người đàn bà vẫn ngồi đó, hai tay đặt hờ trên đầu gối, ánh mắt tỏa ra những tia sáng dịu dàng đến nôn nao. Run rẩy, anh đưa tay nắm nhẹ lấy bàn tay có những ngón trắng muốt ấy, thì thầm:

- Cám ơn... Cám ơn! Cám ơn em nhiều lắm!... Đây không phải chỉ là vấn đề tiền, vấn đề mua hay không mua, hơn thế, em biết không, nó giúp anh có thể tiếp tục làm nghề...

Người đàn bà khẽ rụt tay lại, nén tiếng thở dài, mắt nhìn thật buồn:

- Anh... Sau mọi việc, em mời anh đến thăm... vợ chồng em. Cũng ở gần đây thôi, em sẽ cho người đến đón.

Anh ngồi ngay người dậy và bất giác mỉm cười. Cái cười còn tiều tụy, mất mát và khổ sở hơn cả trước khi người đàn bà ấy đến đây.

Hai mươi tám

Tuy thế, thông tin của Loan về cặp vợ chồng già đàn ông ăn mía đêm cho đạo diễn Trọng Bình cũng chỉ mới đúng một phần. Cũng như đời sống người Hà Nội những ngày này bao giờ cũng quay cuồng vận động nhanh hơn dự kiến. Hào hoa, Tràng An, văn vật, hoa nhài, thanh lịch... Bao nhiêu đời nay, bất kể những biến thiên lịch sử chảy theo chiều nào, người Hà Nội vẫn cứ bám riết lấy những khái niệm đó như một sự cứu cánh sang trọng. Nhưng đã tới lúc cái sự cứu cánh ấy đã tự mất khả năng cứu rỗi linh hồn, dòng đời để hi vọng rằng, khi lên được bờ bên kia, con người có thể thơ thới bước khoan nhặt trong nắng gió mùa thu sáng vàng mà chẳng phải gặp người xuống lo toan khốn khổ cho miếng ăn ngày mai.

Lâm đang dự tính chuyển giao cái lò đường gồm hơn hai chục công nhân này cho người khác để anh rảnh tay mở thêm một cơ sở sản xuất nữa ở phía bắc thành phố.

Hơn một năm nay, do nắm vững thị trường, làm ăn có chữ tín, biết cách cạnh tranh với các lò đường quốc doanh, biết khách hàng, chủ hàng và trên hết là nắm được bí quyết nghề đường của ông bố vợ, của tất cả những cơ sở trong ngoài quốc doanh rồi về đúc kết lại, lưng vốn của anh đã lên tới một con số đáng kể.

Từ một vườn mía nhân ra nhiều vườn mía, từ một lò đường sẽ nhân ra hai rồi ba lò đường, thứ đường trắng ngà, ngọt sâu của anh đã thực sự chiếm lĩnh thị trường. Đã có những cơ sở bánh kẹo từ miền trong, từ phía

Nam ra đặt hợp đồng mua đường của anh dài hạn. Sức tiêu thụ càng nhiều, những hạt đường của anh càng ổn định phẩm chất, giá cả cũng biến động không đáng kể so với sự đảo điên bên ngoài. Cơ ngơi bành trướng, anh sử dụng ngay chị vợ tháo vát và ranh ma làm kế toán kiêm cung ứng vật tư. Đồng thời thu nạp bằng cách trả lương cao cho tất cả những người giỏi nghề đường bên gia đình phía vợ vào làm ăn theo phương thức khoán sản phẩm. Sản phẩm tốt, thu nhập cao, phúc lợi nhiều, nhưng lộc bất tận hưởng, anh hào phóng san sẻ một phần lãi suất cho địa phương, trường học và nhận thêm thương binh tại chỗ vào làm hợp đồng. Chính quyền xã rồi chính quyền huyện, thậm chí cả chính quyền tỉnh bắt đầu biết đến anh. Họ cứ xuống thăm anh, mặc nhiên chấp nhận anh như là một công dân tích cực của tỉnh và trong những hội nghị kinh tế quan trọng, anh bỗng trở thành khách mời danh dự...

Sáng hôm đó có một quân nhân trông dáng người khắc khổ không còn trẻ khoác ba lô đến tìm ông chủ lò đường trẻ tuổi. Đó là Tùng, người sỹ quan đặc công đã gặp và cứu mang anh trong những ngày khốn đốn của vùng địch đá đỏ.

- Phá sản rồi – Tùng quẳng phịch chiếc ba lô lép kẹp xuống – Máy móc mua hàng tỷ bây giờ xếp xó.

- Hết đá à? – Lãm hỏi, sau một hồi lâu chỉ đứng nhìn – Hay là bị lừa.

- Hết tiền. Tưởng đấu thầu chỉ chừng hơn một tỷ một héc-ta đất nhưng các bố ở tỉnh, ở trung ương, kể cả ngoại quốc nhảy vào như châu chấu, thế là nó nâng bét lên năm tỷ. Đơn vị ăn cướp được tiền ở đâu ra? Đành phải bó gối ngồi im. Mẹ kiếp! Làm cái thằng khai thác đá đỏ mà tháng nào cũng bị quyt lương thì nhục quá con chó, thà đi đổ cứt cho bọn nhà giàu còn hơn. Tao chán. Xin về. Về luôn. Không cần chuyển ngành chuyển nghiệp lồi thoi. Về Hà Nội, ghé qua phố nhà binh hỏi, người ta nói mày ở đây, nhớ, định đến thăm gặp được mặt một tý rồi mai tếch về quê. Lại con trâu cái cày, vững nhất.

Lâm im lặng nghe, không nói lại một câu gì, vẻ mặt dễ làm cho người ta lầm tưởng cho là khinh khỉnh. Tùng cũng tưởng như thế, ngó nhìn quanh quất một lượt rồi cười nhạt:

- Nhà xưởng cơ ngơi trông có vẻ phát đạt lắm. Nhưng thôi, mà đang bận hả? Đang làm chức phận ông chủ hả? Mừng, nhưng tao phải về cái đã, làm việc đi!

Lâm cũng cười nhạt, còn nhạt hơn:

- Thì cứ việc về, ai cấm! Viên đá đỏ bị phá sản nhưng cái đầu anh có bị phá đầu mà nặng lên thế?

- Cậu nói thế là... có ý gì? – Tùng lại bỏ thông chiếc ba lô xuống.

- Là cái ý anh phải ở lại đây, nhậu nhẹt cái đã.

- Hừm... cái thẳng, lúc nào cũng chỉ... nhậu với chả nhậu. Thôi được!

“Cô Thoa có đấy không?” Lâm quay xuống nhà to gọi một tiếng. Chỉ lát sau, một cô thôn nữ trẻ măng, dáng người mập mập, hai má đỏ căng như đang phát dục, chạy lên.

- Anh cho gọi em ạ? – Giọng cô ngoan như học trò.

- Làm hộ mâm cơm đãi khách nhé! Khách đặc biệt, cô nói tìm cho tôi những món ăn ngon nhất vào.

- Dạ... khách đặc biệt, em hiểu ạ!

Thôn nữ khẽ liếc nhìn người lính một cái rồi đi xuống, đôi mông con gái đảo qua đảo lại như đi trên dây. Lâm quay sang bạn:

- Nếu là người dừng hay khách hàng, tôi sẽ cho xe đưa ra ăn nghỉ ở khách sạn tình nhưng với anh thì lại khác. Phải ở đây, ngay tại vườn mía này, thức với nhau trắng đêm, vất tất cả mọi chuyện đi.

Tùng lại ngồi xuống, nhìn chăm chú vào Lâm, cười lắc đầu:

- Cậu dận này trông khác quá! Hồi nãy tí nữa mình nhận không ra. Cứ hệt như một thằng tư sản con. Tóc cắt ngắn, chải ngôi chải thứ, ăn mặc cứ như sắp đi khai hội, lại còn dận cả giày đen, ca-ra-vát nữa! Kinh đấy. Mà

này... hình như cái môi dày cộp của cậu, cái cách nói năng như chó ăn vãi mả... Ấy, xin lỗi nhé, của cậu cũng đổi khác đi thì phải. Giông giống như cái bọn xếp đá sập vào cuộc đấu thầu. Nhưng nói thật đừng giận nhé! Tớ thích cái kiểu ăn nói của cậu trước kia hơn. Khó chịu một tý nhưng nó thật. Bây giờ ngồi trước cậu, tớ cứ có cảm giác đang ngồi với... giai cấp khác.

- Thì cứ cảm giác, ai cấm. Công việc nào thì phong độ ấy chứ. Lèm nhèm, các chủ hàng vào đây họ coi thường, họ ngại. Được thôi, lát nữa bia rượu vào, tôi lại chó ăn vãi mả như cũ, anh chỉ có nước bán xôi. Bây giờ anh đi tắm, có nước nóng đấy. Tắm xong, anh tạm mặc bộ pajama của tôi, rồi ta nhậu.

Một cô gái khác, lớn tuổi hơn, có vẻ là dân thị thành, khễ khàng bước vào, khễ khàng nói:

- Thưa anh, có ông khách ở Đồng Hới ra, muốn gặp anh bàn về hợp đồng...

- Thế à? Nói giúp tôi có việc bận, bận cả ngày nay, sáng mai, chiều mai mời quay lại nhé!

- Này cậu – Tùng nhăn nhó – Việc nào ra việc đó, cậu cứ giải quyết công việc đi, để mặc tớ. Tớ đã từng ở nghề kinh doanh, tớ...

- Thì tôi đang việc nào ra việc đó đấy chứ. Việc quan trọng nhất của tôi lúc này là tiếp anh. Cô cứ ra nói thế nhé!

- Dạ, nói họ chiều mai quay lại ạ! – Cô gái duyên dáng, thơm thoảng mùi nước hoa Tàu lại khễ khàng đi ra.

Tùng nhìn theo, mắt anh vô tình đụng phải chiếc xe Toyota màu kem không còn mới đậu ở bóng rợp góc vườn. Chắc là xe của hấn? Anh nghĩ thế và vô cố, cái đầu của người lính đào đá đỏ lại lắc lắc như không hiểu gì cả.

- Cô ấy đâu? Bọn nhóc nữa?

- Ở Hà Nội, thỉnh thoảng mới xuống đây. Tôi có một căn phòng giao dịch nhỏ ở trên đây. Còn hai đứa bé, phải cho nó ăn học ở Thủ đô, chứ chả lẽ lôi nhau cả xuống đây để rồi hễ cứ mở miệng ra là *rày sâu cắn lúa*, là *vụ*

đông xuân này đã cấy hết diện tích à? Khà khà... Thường buổi tối, nếu không có việc gì đột xuất, tôi cũng về nhà, có vài mươi cây số, ăn thua gì. Nhưng đêm nay tôi sẽ ở lại đây, gọi qua điện thoại cho cô ấy biết, để tán gẫu với anh, tán gẫu giữa thiên nhiên toàn mùi mía mới khoái.

- Thế... thế sau cái đận đó, cậu làm thế nào mà lại được như thế này? – Tùng hỏi lướt để xóa đi một chút xúc động đang chảy rần rật lên mắt.

- Dài lắm, nói sau. Bây giờ ta xuống dưới kia, không, dọn ra vườn ngồi nhậu mới vui. Nào...

... Suốt buổi trưa hôm đó, kéo lan ra buổi chiều luôn, vui chuyện lại đôi ngầu nên hai người đánh bay cả két bia 333 cùng đĩa thịt chó nướng vàng mua tận chợ huyện, cộng thêm con gà mái tơ xé phay trộn nộm hoa chuối. Tất nhiên có cả dăm bảy đĩa này đĩa nọ đúng theo thể thức tiếp khách đặc biệt mà Tùng không còn nhớ nữa.

Ngà ngà rồi, vào lúc cả vườn mía bắt đầu xao động gió chiều, Lãm mới nghiêm sắc mặt hỏi:

- Anh có biết vốn cố định hiện tại của thằng em là bao nhiêu không?

- Đ. cần biết! – Tùng nói lè nè – Bao nhiêu kệ cha cậu. Chỉ biết tưởng chết dấp chết dúi mà cậu bỗng được thế này là tở sướng trong bụng rồi. Đ. mẹ! Có phải cứ đời thằng lính là khổ nhục như chó cả đâu. Làm tiếp! Cạn.

- Ba trăm triệu, ông anh nghe rõ chưa?

- Chưa! – Nhưng con mắt đỏ kè của Tùng cũng hơi tròn ra đôi chút – Kể ra thế là cũng hơi bị... nhiều đấy.

- Đã gì làm nhiều? Vốn cơ động, tức vốn đưa vào sản xuất của thằng em còn một khoản gần bằng nửa như thế nữa.

- Tức tất cả là gần năm trăm triệu?

- Đại khái thế, hoặc gần được như thế. Cho nên em tính mở mang thêm cơ sở sản xuất để quay vòng đồng vốn nhanh hơn.

- Cơ sở là gì? Lại định tung vào quả đồi đá đỏ chết tiệt đấy à? Tao cấm!

Lâm phì cười trước cái cổ như cổ gà của bạn đang vươn ra qua cả mâm:

- Bậy bạ nào! Vẫn gắn chặt với đất đai thôi. Tức là em tính mở thêm một, hai lò đường nữa. Muốn thế phải tung nhanh tiền ra mua đất...

- Đất điếc mẹ gì, tao chưa hiểu?

- Đất đang lên như vàng. Cả nước đang lao vào cơn sốt mua đất, mình không nhanh tay, chỉ có mà ngồi trơ mắt ếch. Rồi mai một cha Mỹ bỏ cấm vận, đất còn vùn vụt lên nữa. Em định mua chừng năm trăm thước đất ở vùng bắc hay nam cầu Thăng Long. Mở lò ở đó tiện giao thông, dễ gặp mỗi hàng. Anh thấy có được không?

- Mà hỏi tao có khác chi hỏi cái đầu gối, nhưng – Tùng nuốt ực một cái – tao nghe có vẻ thuận tai đấy. Làm đi! Phải coi chừng cái trò quy hoạch, nó mà giở chứng ra một cái là chỉ còn đi ăn mày.

- Ông anh yên tâm. Đồng tiền mờ hôi nước mắt, đâu dễ bỏ xuống rãnh. Em đã đi thăm dò chán, đã mò mẫm đi hỏi kinh nghiệm không ít hơn chục nơi, lại có đường dây thông tin chiến hữu với cánh nhà đất, lo gì.

- Ừ thì kệ mày, tao không biết. Uống đi! Tao chỉ biết mảnh ruộng phần trăm mai đây của tao thôi. Mày đến tao bảo vợ tao nó thịt con bò...

- Khoan đã! – Lâm giật cái ly bia trên tay Tùng đặt xuống chiếu – Anh tưởng rồi hơi đi kể với anh mọi chuyện để chơi à? Nghe đây: muốn thế thì thằng em phải tạm xa rời cái lò này ra một thời gian, có thể xa luôn. Do đó, đang cần người tin cậy để thay thế.

- Đây là chuyện của mày – Tùng lại giật ngưỡng định nhắc ly bia lên – Tao không biết mà cũng qué cần biết. Để tao uống, thằng khi này!

- Rồi uống cả đời – Lâm lại dẫn cái ly xuống – Anh có biết tôi định tiến cử ai không?

- Ai cũng qué cần biết. Thằng này đâm ra dở người.

- Anh đấy.

- Cái gì?

- Tôi tiến cử anh. Nghe thủng chưa?

- Tao? – Đến lượt chính Tùng tự đặt cái ly xuống – Tiến cử tao?

- Phải, chính anh. Chỉ có thể là anh.

- Cái thằng, chỉ được cái hay đùa. Tao biết gì mà làm. Có làm cái chân bảo vệ thì may ra.

- Thế là coi như anh đã ưng thuận – Lãm rót thêm cho bạn một ly đầy tràn – Thú thực tôi đã nghĩ đến anh, đã định đi tìm anh, không dè anh lại tự tìm đến. Coi như cái duyên cái số. Nghề kinh doanh nào cũng đòi hỏi cái tâm cái đức. Anh đáp ứng được tất cả những điều đó. Anh chỉ cần đứng ra thôi, mọi việc đã có đội ngũ thợ cả và kỹ sư lành nghề.

- Dưng mà... nhờ nó lỗ thì sao? – Tùng hỏi, cái giọng đã đuôi đuôi.

- Thì đấy. Mỗi tháng tôi sẽ trả lương cho anh một triệu. Tăng năng suất sẽ thưởng thêm. Để ngừng trệ hay thất thoát, phải hoàn bồi theo pháp luật. Càng bạn bè, càng sòng phẳng, có vậy mới bền, anh chịu không?

Tùng đã có vẻ tinh hần rượi. Anh nhìn hồi lâu xuống mặt chiếu, đôi gò má võ vàng trơ ra dưới ánh đèn sáng xanh. Lát sau, anh mới ngẩng lên, nói giọng nghèn nghẹn:

- Để tao nghĩ thêm đã. Nhưng trước hết cho tao được ghi nhận tình cảm của mày. Giám đốc ư? Tao chưa dám nghĩ đến. Tao chỉ sợ không kham nổi, phụ lại lòng tin của bạn bè, khổ tâm lắm!

Lãm cầm chặt lấy tay anh, nói nhỏ:

- Chỉ cần anh nghĩ được thế thôi, cũng thỏa mãn ước vọng của tôi rồi. Sáng mai tôi cho xe đưa anh về quê. Cứ nghỉ ngơi thoải mái. Nửa tháng hay một tháng sau, anh nhớ lên đây nhận bàn giao công việc. Tôi sẽ nói tài vụ tạm ứng trước cho anh dăm trăm ngàn để có quà mang về cho chị và các cháu.

Người sĩ quan đặc công đứng dậy đi ra ngoài. Nhìn từ đằng sau, người ta thấy rõ đôi vai gầy guộc ấy rung rung... Ngồi lại một mình bên mâm rượi,

Lãm cũng chống đũa ngời im. Vậy là anh ấy đã nhận lời. Bàn giao công việc xong, anh dự tính ngay đầu tháng sau sẽ làm một chuyến công du ngắn lên vùng hồ Tây, phía chân cầu Thăng Long để thăm dò đất đai.

Hai mươi chín

Hôm khánh thành ngôi nhà ba tầng của đôi vợ chồng Nam – Thảo là một sự kiện đáng kể trong phố nhà binh.

Pháo không chỉ nổ trong một lần mà nó hân hoan rền lên suốt hai buổi sáng. Xe con đời mới các loại các màu của cánh bạn bè giám đốc bên phía Sáu Hùng đỗ kín cả cái hẻm nhỏ dẫn vào khu tập thể xưởng phim đối diện. Đám bạn bè bên phía Nam – Thảo thì có phần bình dân hơn nhưng cũng đủ các loại Dream II, Dream III, Win xanh Win đỏ... chả kém cạnh gì. Đủ mặt: tổng giám ngục Đặng Đình Um với bộ com-lê màu xám, trung tá Thành, người cha hay thổi kèn cho con, chị hàng nước với bộ đồ ngày xưa chỉ dùng để mặc lên bục giảng, anh công an đường phố có cái tên nghe thật dặt dứu và đến nửa buổi thì đôi vợ chồng ca sĩ cỡ đệ nhất đệ nhị quốc gia cũng bước qua đường giúp vui với những bài ca sôi động nhất. Tiếp đó là những sĩ quan cấp tá, cấp tướng của viện thiết kế công trình nơi Nam công tác. Những bộ quân phục mang màu len xám này tương phản đến vui mắt với những bộ cánh sặc sỡ sắc màu các kiểu các loại của đám bạn bè trai lẫn gái nơi Thảo đi xuất khẩu lao động. Đám này đặc biệt là vui nhộn và có đầy đủ các ngón chơi của thứ dân tình đã trải qua nhiều năm sống trong vùng kinh tế tư bản.

Họ ăn uống, đập sâm-panh, họ la hú, nhảy rock, họ đi lại, nói cười, oang oang tự nhiên, họ giăng cướp lấy micro quảng giọng vào màn hình karaoke, kéo nhau lên sân thượng tâm tình, chọc quấy, đá mắt khiêu khích về phía cánh quân nhân thềm lặng chỉ giỏi đứng tùm một chỗ, rồi rượu ngấm, họ

hôn nhau, chịn nhau vào chân tường, vào gốc cột còn ngai ngái mùi vôi hòa xi măng...

Tóm lại đối với họ, một mảnh trời Tây không thể nào quên đang hiển hiện ngay trong ngôi nhà mới xây cũng theo kiểu Tây này...

Chỉ thiếu có mỗi ông tướng già, cha của Thảo. Đến giờ phút chót cuối cùng, Loan chạy vào thông báo: “Bố không sang, bảo là cái vết thương nơi đỉnh sọ, không chịu nổi sự huyên náo, ồn ào. Nhưng em hiểu, từ cái quán cà phê buộc phải đóng cửa, bố sinh ra mặc cảm. Mặc cảm với mọi người, mặc cảm với ngay sự ăn nên làm ra của con gái con rể. Tuy vậy bố vẫn là một người tuyệt vời. Thiếu cái tuyệt vời ấy, hơi buồn một tý nhưng ta vẫn cứ vui, vui nổ trời...”

Và họ vui nổ trời thật. Vui đến nỗi, người công an đường phố, dù tỏ ra tế nhị nhưng cũng phải buộc lòng rí vào tai Nam: “Làm sao cho bơn bớt đi một tý. Mấy anh chị trên tầng ba la hét hơi... mạnh quá, dễ bị bà con xung quanh kêu.” Nam cả cười nhưng vẫn đứng im. Chỉ có bà mẹ vợ lẳng lặng rời đám đông đi lên trên đó. Tối nay thiếu ông, bà tự dưng thấy trống trải lạ thường. Ừ thì cứ cho là tụi trẻ nó làm huyên náo thật đi, cứ sang một chút đã có sao? Khổ, càng già càng trái tính trái nết. Ba tháng trời nó làm nhà là cả ba tháng trời ngày nào ông ấy cũng đảo qua, đảo lại, vậy mà ngày khánh thành lại nằm khườn ở nhà...

Tối hôm nay Sáu Hùng diện một bộ com-lê đen giản dị nhưng thật đẹp. Dường như con người này, với cái dáng cao ráo, bước đi khoan thai, cổ hơi nghênh sang trái một chút, hàng ria mép cạo mờ mờ, miệng luôn mỉm cười nhã nhặn nhưng lại lạnh, cặp mắt sáng, hơi xếch lúc nào cũng phảng phất cái sự buồn vô cớ; sinh ra để làm quan chức, để có mặt trong những hội trường sang trọng. Bên cạnh những bộ quân phục màu tối, kể cả bộ quân phục bó sát lấy thân thể lực lưỡng của Nam; bên cạnh những bộ quần áo tân tiến nhìn đến chóng mặt, cái phong sáng của Sáu Hùng trội nổi hẳn lên, như gam màu xanh đặt cạnh gam màu đỏ, như giai điệu trữ tình chảy kề bên dòng nhạc rock, trội nổi đến nỗi mấy cô bạn của Thảo cũng ở Đức về,

tuy đã ngã sang cái tuổi sồn sồn nhưng vẫn đầy sức quyến cảm, cứ lờm, nguýt rồi ghé vào tai nhau thì thào: “Ai đấy? Cha nào đấy? Trông được quá nhỉ? Trông giống như một tài tử đang ăn khách ở Hồng Kông...”

Chỉ có Thảo là im lặng mỉm cười. Chị mỉm cười vì chị không muốn nói gì cả. Tối nay, tối đầu tiên dọn về nhà mới sau ba tháng thi công bụi cát mù trời, chị bỗng thấy lòng mình oải ra, trống rỗng đến lạ lùng. So với ngày mới về, Thảo có chiều gầy đi một chút nhưng đám bạn bảo như thế lại càng đẹp, một thứ đẹp ngầm, đoan chính, hơi buồn mà họ muốn cũng không được. Có người còn kết luận: Loan là thời tiết buổi vui hôm nay nhưng linh hồn của tất cả lại là bà chị. Chị nghe biết thế, chẳng rộn lên một điều gì. Cả một thời con gái gian nan, tiếp một đoạn đời làm vợ, làm mẹ nhọc nhằn, giờ đây cái khát khao cồn cào về một cuộc sống ổn định đã hiển linh bốn xung quanh nhưng không hiểu sao suy nghĩ của chị lại chảy ngược về căn phòng nhỏ của ngày xưa? Nó đẩy chị vào tận mảng tối ở sát tường, hơi cách xa với mọi người một chút. Nói đúng hơn, cái dáng dấp cùng với khuôn mặt của người giám đốc mặc com-lê đen kia đã làm chị đánh mất vẻ tự nhiên vốn có hàng ngày.

Anh ấy vừa ở trong kia ra. Suốt ba tháng xây cất, anh chỉ có hai lần, lần nào cũng vội vàng rồi lại đi ngay nhưng lần nào cũng gây cho chị những ấn tượng khác lạ, ngược chiều. Bắt đầu là ghê sợ, sau đó lánh xa, rồi dần dần tin cậy và, lạ Chúa, nếu hôm nay mà anh ấy không ra thì buổi vui này đối với chị nào còn có ý nghĩa gì nữa?... Lần nào gặp chị, kể cả lần này, anh cũng giữ một thái độ ân cần nhưng vừa đủ để chị khỏi phải nghĩ ngợi gì, nếu không muốn nghĩ là hơi có phần lãnh đạm. Tưởng rằng cái con người này cũng sẽ là cái con người đêm hôm ấy, chị đề phòng, xa lánh, nhưng chẳng dè chị lại dồn lực vào khoảng trống và sự lãnh đạm của anh đã khiến chị khó chịu, tức tối, như là bị tổn thương về một sức mạnh giới tính rồi phá ra thành những mảnh ám ảnh nhẹ nhàng. Cái ám ảnh thô bạo đè chồng lên cái ám ảnh ngọt ngào, cộng hưởng. Chị bỗng mong gặp anh nhưng lại thầm muốn anh đừng bao giờ xuất hiện. Và kỳ lạ làm sao, cho đến trưa hôm nay vẫn chưa thấy anh ra, ở nơi sâu thẳm trong lòng, chị chợt nảy sinh

một chút căm thù. Đến khi anh đã có mặt rồi, trời ơi, tại sao chị lại thấy buồn? Thà con người ấy đừng ra... thà đừng bao giờ dính dáng đến con người ấy về những cái chuyện liên doanh, nhà cửa này.

Thiên hạ đã bắt vào những đôi nhảy.

Những người đứng tuổi, máu lạnh ngồi vòng ngoài uống trà, nói chuyện nhân tình thế sự. Chị hàng nước: “Tôi đã đi nhiều nơi nhưng thấy cái nhà này của cô Thảo đẹp là một.” Kỹ sư Thành: “Quét màu sơn trắng bên ngoài bây giờ là mốt. Vừa sáng vừa không bị ố nước mưa nhưng tốn lắm! Kiến trúc nội thất và cách trang trí nó, tôi cho là trăm năm nữa cũng chưa lạc mốt bác ạ!” Anh công an để thêm: “Nhà cửa thế này, lo nhất là vấn đề an ninh. Tôi sẽ đến bàn với anh chị ấy một buổi về cách thức phòng thủ có hiệu quả nhất.” Chỉ có cô vợ chàng ca sĩ, một cô gái đẹp và bốc lửa là nói lạc sang một nhánh khác theo cái cách cảm nhận rất ư trực giác của cô: “Nhưng cháu thấy nó vẫn cứ mỏng manh thế nào ấy. Đẹp thì có đẹp, thậm chí quá đẹp nữa là khác nhưng sao nhìn đó đây vẫn thấy một màu lạnh lạnh giống như cái lâu đài cổ bị bỏ không lâu ngày...” “Phỉ thui cái miệng cô đi nhé!” Chị hàng nước nói át đi và mấy người ngồi gần đó cũng làm như là không nghe thấy...

Nhạc nổi lên dữ dội như có sấm chớp nổi trong phòng. Đám nhà binh cũng cởi bỏ cân đai bối tử lao vào cuộc. Hóa ra họ lại nhảy dẻo ra trò và họ cũng chỉ cốt chứng minh được điều đó. Loan, với lối ăn mặc phóng túng, áo thụng, quần nỉ bó căng, đã luôn là trung tâm của vòng xoáy vũ hội. Cô nhảy say đắm và vô tư, không định làm đom với ai, thi thoảng lại tung ra trước giới mày râu các loại những lời khiêu khích nồng nàn. Chị hàng nước biến mất từ lúc nào. Anh công an cũng không còn ở đấy nữa. Thượng tá Um về sau đó một chút, tất nhiên là không quên siết chặt tay vợ chồng Thảo với ý chúc mừng khiến cho Thảo phải khẽ nhăn mặt lại vì đau... Riêng có Hùng và Nam là đứng tách hẳn người ra ngoài. Câu chuyện của họ không hề ăn nhập gì vào bầu không khí xung quanh.

- Không ngờ mọi việc xong nhanh quá – Nam nói.

- Cơ bản ta đã có sự chuẩn bị từ trước nên không bị động – Hùng trả lời.
- Rẻ nhỉ? Cô ấy dự tính là khoảng gần bốn trăm, vậy mà kết cục chưa đến hai phần ba.
- Nguyên vật liệu một số lớn mua được theo giá bao cấp, có cái không phải mua do quan hệ làm ăn vốn có.
- Vợ chồng mình cảm ơn cậu nhiều lắm! Nếu không có cậu, chúng mình phải loay hoay kéo dài chắc tới nửa năm, đắt mà có khi không được thế này.
- Không có chi. Đẳng nào chúng ta chả làm ăn chung. Nhà của vợ chồng cậu tạm thời là nhà của công ty tôi. Những người đã có thời vất vả như bọn mình, như Thảo, đáng lẽ phải được hưởng cuộc sống như thế này từ lâu rồi. Nam, cậu ra nhảy đi! Đây là buổi tối của cậu.
- Thú thực... mình không biết nhảy. Hổng thể. Này, Thảo nhảy được đấy, cậu thay mặt cho những thằng cùng sư đoàn ra mời cô ấy nhảy đi. Chắc Thảo sẽ rất vui.

Cùng lúc, tại góc đối diện, ngồi cạnh bà mẹ trong niềm vui sướng già nua, Thảo khẽ đưa mắt nhìn họ... Trời ơi! Họ giống nhau và cũng khác nhau làm sao? Cùng cao ráo, cùng mạnh mẽ, cùng một chặng đời trận mạc, thậm chí cùng đẹp đẽ với sống mũi cao, con mắt sáng, hàng chân râu xanh dũi vậy mà... người này còn giữ nguyên vẻ trận mạc thô mộc, người kia đã thoát ra để mang dáng dấp hiện đại, văn minh. Lúc này đây, giữa chénh choáng hơi men, giữa cơn cuồng phong nhạc mạnh, giữa sự nhớ về những tháng ngày bên nước ấy, hai người đàn ông giăng đầu óc chị về hai ngả, mạnh như nhau, ngọt ngào cay đắng như nhau. Thảo lảng mắt đi, sợ hãi không dám nhìn vào đó nữa...

Đúng lúc ấy, bên tai chị vang lên một tiếng nói mơ hồ mà thật gần gũi:

- Chị Thảo... Đêm nay là của chị, của anh chị. Anh ấy có nhã ý nhờ tôi mời chị nhảy. Nhảy một bài thật nhẹ...

Chị thoáng rùng mình vì biết đây là anh. Anh sẽ đến, phải đến, không thể không đến. Và như đã chờ đợi, đã có ý sẵn sàng, chị đứng dậy...

Căn phòng năm chục mét vuông giờ đây chỉ còn bay lên một điệu van-xơ thoáng nhẹ. Đèn tỏ mờ. Những đôi nhảy giảm tiết tấu để thả người vào vùng thư giãn của nét nhạc cổ điển. Hai người cùng dìu nhau vào đó...

- Sao anh ra muộn thế? – Chị hỏi như phải để hỏi.

- Đáng lẽ tôi không ra – Anh nói vuốt qua mái tóc buông dài thơm mùi lá sả của chị.

- Sao kia? – Chị hơi ngược lên.

Im lặng giây lát...

- Chị có cho phép tôi nói thẳng, dù chỉ một lần?

- Sao kia? – Câu nói được run run lặp lại.

- Vì tôi... tôi sợ phải gặp chị. Tôi thật ra...

Im lặng tiếp... Lồng ngực thiếu phụ thở dồn. Bằng cảm nhận đàn bà, nhìn trong đáy mắt anh lâu nay, chị biết người đàn ông kia sẽ nói câu ấy, nói hơn câu ấy nhưng... chị không nghĩ rằng nó lại được nói ra vào lúc này, vào lúc chị chưa được chuẩn bị gì cả. Chính vì không được chuẩn bị nên bất giác buột miệng:

- Sợ ư? Sao lại thế?... Anh nói đi! – Câu giục chạy ngược vào trong.

- Vì tôi biết tôi sẽ không tìm được lòng mình – Cửa đập đã mở, nước cứ thế tràn ra sôi sục – Thảo lạ lắm, rất lạ, gây cho tôi cái ấn tượng không thể quên ngay từ phút đầu nhìn thấy hình Thảo tại nhà bác. Khăn rằn, nón tai bèo... mắt mở to... Không thể có cái gì đẹp hơn thế. Thảo đi vắng ba năm... Ba năm ấy tôi vẫn ngóng tin Thảo qua Loan. Xin lỗi, có lần tôi đã chụp trộm hình Thảo mang về treo ở... Rồi Thảo về! Mừng lắm... Nếu Thảo được biết tất cả những công chuyện này tôi làm đều là vì...

- Thôi anh... – Tiếng nói chị chìm xuống – Xin anh đừng nói nữa... tôi...

- Vâng, đáng lẽ tôi không nên nói... Không bao giờ nên nói nhưng...

Anh bóp nhẹ vào bàn tay chị. Giống như một phản xạ thuần tính sinh học, bàn tay nhóp nhớp mồ hôi kia khẽ nắm trở lại... Thế là đủ. Thế là không cần phải nói thêm gì nữa, cái gì phải xảy ra thì nó đã xảy ra. Chỉ còn lại dòng thác những ngôn từ vấp vấp, tan vụn.

- Tôi đã bị Thảo ám ảnh, cả con người lẫn hình dáng. Tôi... yêu! Vâng, tôi đã định không bao giờ yêu ai nữa. Đàn bà đối với tôi như vậy là quá đủ. Tôi đã quá hiểu họ, kinh hãi họ. Nhưng ở Thảo... tôi vẫn tìm thấy dáng dấp một cô gái ngày xưa ở rừng, nhẵn nại, dịu hiền, trong trẻo... thương lắm! Bởi lẽ, ngoài hết thảy mọi sự ra, tôi cũng là kẻ chẳng sung sướng gì. Tôi...

- Anh Hùng... Thôi đi anh – Hai bàn tay lại siết vào nhau chặt thêm chút nữa, máu dồn lên mặt chị đỏ bừng – Hình như... bản nhạc sắp hết?

- Câu nữa: tôi muốn được gặp Thảo để nói hết mọi chuyện một lần. Một lần thôi, rồi sau đó có thể không bao giờ... Tôi còn ở lại Hà Nội chừng nửa tháng. Ngày cuối cùng tôi sẽ lên mạn bắc hồ Tây, phía chân cầu Thăng Long để tìm đất đặt thêm một xí nghiệp lắp ráp. Tôi... tôi muốn mời Thảo cùng đi... được không?

- Vâng.

Lại như một phản ứng sinh học, tiếng trả lời tan chảy để rồi bản van-xơ kết thúc, chị liêu xiêu đi về chỗ ngồi như đang đi trong một cánh rừng bom đạn. Trong ngực chị, cái bàn tay nắm ấy, đêm ấy lại thừa cơ luồn vào cào bóp, hằn sâu nóng rát...

- Vui không em? Không ngờ em nhảy đẹp thế. Các cô xanh đỏ kia có vẻ ghen với em đấy.

Nhìn vào khuôn mặt đang rạn rỡ của chồng, nước mắt chị muốn tràn ra... Nghĩ rằng vợ bị xúc động, anh vội mang đến cho chị một ly nước cam đá rồi với một sự biết ơn thấm thía, anh cứ cầm mãi bàn tay vợ trong tay mình. Đột nhiên, từ một chỗ nào đó không biết, Loan lặng lẽ đi đến, dắt mẹ

và chị vào trong phòng, nơi con bé Niên Thảo đã ngủ từ lâu rồi trở ra bước sát đến người anh rể, nói nhỏ:

- Anh cũng phải tập nhảy đi để khỏi phải đẩy vợ vào vòng tay người khác và, cho em nói thật nhé, hết chiến tranh rồi, trong những buổi tối đời thường thế này, người lính có nhất thiết cứ phải khoác bộ đồ trận không nhỉ?

- Ờ hay! Cái cô này...

Anh ngỡ ra chưa hiểu gì thì Loan đã như một vệt sáng, lao vào vòng nhảy rồi.

Vừa khi đó, ngay ngưỡng cửa, có một người đàn ông trẻ tuổi xuất hiện. Anh ta vận sơ-mi xám, ca-ra-vát màu ghi nhẹ, đầu húi cao, nước da phong trần, miệng rộng môi dày, gương mặt khắc khổ và bên cạnh hơi chếch về phía sau một chút là một thiếu phụ trẻ đẹp, hơi có chiều sắc sảo, chiếc áo dài màu thiên thanh kẻ ra khí chật đối với vóc người đầy đà, ngực to, đường hông rất nở và đặc biệt có đôi mắt lá rằm mà lúc nhìn xuống thì thôi chứ khi nhìn lên, nó cứ loang loáng lia vào những vật thể xung quanh.

Nghĩ rằng đây là một đôi vợ chồng doanh nghiệp, bạn làm ăn của ông giám đốc Hùng, người ta cứ để mặc cho họ một cách tự nhiên. Nhưng họ lại không đi về phía Sáu Hùng mà bước thẳng đến trước mặt Nam.

- Mừng thủ trưởng có nhà mới – Người khách nói – Thủ trưởng có còn nhớ em không?

- Xin lỗi – Nam tỏ ra thực sự lúng túng – Anh... anh chị là ai ạ?

- Lãm! Trần Sùng Lãm, Lãm bất trị, Lãm mía đây mà.

Nam lùi hần người lại, trở mắt nhìn người khách từ đầu đến chân, lại từ chân lên đầu một lượt rồi bắt chặt tay Lãm, kêu to:

- Thảo ơi!... Loan ơi!... Cậu Lãm đẻ con, sinh sống ở vỉa hè mà anh thường kể đây này. Cha mẹ ơi! Ai ngờ trông cậu lại khác thế này. Hay quá. Vợ chồng cậu vừa đến đúng lúc, đang vui. Ngồi xuống! Ngồi xuống đi! Nào, uống cái gì nào? Bia hay nước ngọt? Tuyệt quá! Thế sao? Cuộc sống

độ này ra sao?... Xin lỗi! Chỉ nhìn thấy, cần gì phải hỏi. Này, đã bao nhiêu lần mình có ý đi tìm, đi hỏi nhưng họ đều bảo cậu đã... – Đang nói, anh chợt dừng sững – Thế còn cô này?

Lãm cười, kéo vợ lên ngang cạnh, nói thoải mái:

- Anh không nhớ à? Nhà em đấy. Con đàn bà nhem nhuốc đã lọt vào phòng anh nằng đi cả một chiếc va ly đấy.

Hai mẹ con Thảo cũng vừa trong phòng đi ra. Thiếu phụ cúi đầu, giọng rất ư là lễ độ:

- Em chào anh ạ! Em chào chị ạ! Cháu chào bác ạ!

Nam dang rộng hai tay, cười vang:

- Thôi, chuyện cũ nhắc lại làm gì. Trời đất! Mọi sự biến đổi ghê gớm quá, tôi chịu, không hiểu nổi. Ai ngờ cái đôi vợ chồng ăn mía đêm ngày ấy giờ đây như một đôi vợ chồng Việt Kiều mới về thăm quê thế này? Có lẽ tối nay, đây mới là sự kiện đáng kể nhất chứ không phải việc khánh thành ngôi nhà này. Chỉ tiếc cậu Bình không có ở đây. Chuyện xảy ra thế nào, cứ kể tự nhiên cho mọi người nghe đi!

Trong thoáng chốc, vòng nhảy đã thành một vòng người đầy tính hiếu kỳ. Từ phía sau, Loan cầm tay kéo Sáu Hùng đến trước mặt Lãm, giọng tươi rói:

- Anh Sáu có nhớ ai đây không?... Chàng cừu vạm nghèo khổ mang khí khái của một ông chủ cái bữa ở chợ Móng Cái đấy. Chào cố nhân! – Cô quay sang bắt tay Lãm rất chặt – Nhân ngày vui hôm nay, cố nhân bỏ qua cho cái thất thổ ngày ấy nhé!

- Giá hôm đó chị cũng cười với chiếc răng lầy tươi như thế này nhỉ? – Lãm tán một câu rồi quay sang bắt tay Hùng – Chào anh!

Ánh mắt hai người đàn ông chạm nhau, dừng lại một chút... chạm nhau lần nữa rồi Lãm nói với Nam:

- Anh Nam ạ! Rồi mọi việc em sẽ kể sau. Tối nay em đến đây có hai việc. Thứ nhất, tuy không được mời nhưng chúng em vẫn đến dự tân gia với tư cách người cùng phố và mừng chị chút ít gọi là tấm lòng của thằng em.

Anh đi đến trước mặt Thảo lúc ấy đang đứng một mình lặng lẽ, lấy ra từ túi ngực một chiếc phong bì mỏng dẹt nhưng con mắt từng trải sẽ hiểu trong đó chắc chắn không phải là những đồng tiền nội địa ít giá trị, đưa cho chị.

Lúng túng không biết nên cầm hay nên không, chị nhìn sâu vào con mắt đùng đục của Lãm, khẽ nói:

- Cám ơn... Cám ơn anh!

Cũng chỉ một thoáng thế thôi, bằng cảm nhận không mấy khi sai, không hiểu sao chị lại nghĩ rằng rồi đây con người trông sờ sợ này sẽ gắn bó với chị, với gia đình chị về một cái gì đó, sự liên doanh liên kết làm ăn chẳng hạn.

- Thứ hai, – Lãm nói tiếp – Đây mới là lý do chính, em có một người anh em gần như kết nghĩa đang bị tạm giam chờ ngày ra tòa, nếu có thể được, xin anh giới thiệu em với thủ trưởng Um vài chữ để em vào thăm.

- Thế à? – Nam kêu lên – Cậu ấy vừa ở đây về xong. Được rồi, tôi sẽ viết ngay đây. Nếu cần, ngày mai sẽ cùng đi với cậu. Ai thế?

- Chắc anh chị cũng đã biết: anh Dũng, người chủ của ngôi nhà bên kia đường.

Ngôi nhà ba tầng... Tự dưng Nam đưa mắt sang nhìn vợ. Chị cũng nhìn lại anh. Chỉ có Lãm là nhìn thẳng vào giám đốc Sáu Hùng...

Ba mươi

Hôm nay không phải ngày thăm tù nhưng nhờ có mấy chữ của Nam nên ông giám ngục vĩ đại cũng kêu nhân viên cảnh sát mở cửa cho anh vào.

Khác hẳn với cái vẻ hiền lành, hơi rụt rè mà anh đã gặp ông cách đây mấy năm tại quán cà phê ông tướng; nơi đây giữa tù ngục, giữa những cánh cửa nặng nề, những song sắt to bằng cổ tay và giữa những con mắt dài dại của đám tội đồ, sống hay chết; bóng dáng ông như được thổi phồng lên, dềnh dàng, bí hiểm lạnh lẽo, như biểu tượng của hung thần, lại như biểu tượng của đấng chí tôn chí thánh.

- Dững nó là thế nào với cậu? – Giám đốc nhà lao hỏi khi hai người đã ngồi yên vị trong căn phòng quét vôi vàng khè của ông.

- Báo cáo đồng chí giám đốc...

- Giám đốc cái con khi – Um ngựa cổ nhả khói thuốc ào mù trời – Đẳng ấy cứ gọi tớ là Um. Giám đốc... Lúc này sao lại sinh ra lăm giám đốc thế? Dưới kia cũng đang có một đống những giám đốc kia kìa. Tớ chẳng muốn trùng tên với bọn chúng đâu, cậu ạ!

- Dạ... thưa anh Um! Dững là anh em kết nghĩa với em, đã cứu mang em tận tình trong lúc gặp khó khăn. Đó là một con người hết lòng với gia đình, với bè bạn mà em trộm nghĩ, một con người còn giữ được lòng nhân với người khác, còn giữ hiếu được với cha mẹ thì ắt người đó chưa đến nỗi hỏng hoàn toàn và...

- Dài dòng! Dài dòng như ông già! Tóm lại là như thế nào?

- Tóm lại là – Lãm cũng nhắc cao giọng – Anh ấy thực chất là bị lừa. Chỉ vì quá vội làm giàu mà Dũng bị một con ranh con lọc lõi đưa vào bẫy. Vừa qua, em có lên trên ấy và thử bỏ công ra tìm kiếm vụ này.

- Thôi nhé! – Um ngắt lời – Đấy là việc của tòa án nhé! Tớ chỉ biết giam giữ, cho ăn, không để sống và được lệnh thì dong ra pháp trường, thế thôi. Đang hận vì chờ mãi chưa được điệu cỗ một con sâu tham nhũng nào ra trường bản đây. Nói đùa, bản mấy thằng ấy mới mạnh tay.

- Anh Um – Đến lượt Lãm chủ động ngắt lời ông giám ngục – Đây là lần thứ hai Dũng đi tù. Em nghĩ rằng anh ấy dễ tuyệt vọng mà trở thành điên khùng đụng mấy thằng đầu gấu cùng giam, có khi bỏ mạng. Ngoài ra, liệu ở trong này, anh ấy có bị... đói khát không anh? Em nhờ anh lưu ý...

- Này, cậu đi hơi quá đà rồi đấy. Sao lại đói khát? Đứa nào nó xui cậu vào đây nói bậy thế đó? Nhưng thôi được rồi, nể tình, tớ cũng sẽ lưu ý. Mà đấy cũng là trách nhiệm của tớ, cậu rõ chưa?

- Vâng... Thế này ạ! – Lãm gãi đầu nhăn nhó – Em biết các anh sống ở đây cũng nghèo. Nhân dịp này, em xin biểu nhà tù một chút gọi là, để các anh sung vào quỹ phúc lợi, vừa cải thiện thêm đời sống vừa...

Ông giám ngục há mồm:

- Hả? Tiền hả?... Sao lại biểu? Có phải đảng ấy định hối lộ?

- Anh buồn cười! Như anh nói, đây có phải nơi xét xử đâu mà hối lộ?

- Ồ, chú mày nói phải. Độc đáo đấy. Nhưng để tớ nghĩ xem đã. Còn việc kia, cậu đừng lo, tớ sẽ để mắt đến hẳn và mai mốt, nếu thật sự không có tội thì hẳn sẽ ra thôi, tớ giữ làm gì. Số tiền này cứ cầm về. Bao nhiêu?

- Dạ, hai mươi vé.

- Vé gì?

- Dạ, là hai mươi tờ.

- Tờ gì?... Nói thẳng mẹ nó ra, cứ như đang nói chuyện với bọn tham nhũng.

Vé!!...

- Tức là hai ngàn đô la, khoảng hơn hai chục triệu. Tiền lương thiện, anh đừng ngại.

- Tao mà ngại cái đếch! Nếu ngại thì vợ con tao đận này đâu có phải sống lam lũ ở quê. Cầm về đã. Cũng đang định làm lại sân bóng chuyền cho tù chơi, đỡ cuồng óc. Nếu trên cho thì thôi, không cho, lúc ấy tớ sẽ phiền đến hảo tâm của cậu. Nhưng nhớ là chuyện nào ra chuyện ấy đấy nhé. Thằng bạn cậu mà phải bắn thì lính của tớ vẫn bắn chẳng trệt nửa ly đâu.

- Làm cái nghề của anh kinh bỏ mẹ! – Lãm tự cho mình được nói một câu bồ bã mà không lo ông giám ngục giận.

- Thôi, đi xuống nhà giam thăm hãn một chút. Tớ phải ghé qua nhà cụ tướng già, bố vợ thằng cha Nam một chút. Nghe bảo cụ không được khỏe và có điều gì khổ tâm trong đầu. Tạm biệt anh bạn trẻ. Nhìn chung là anh bạn... chơi được đấy.

* * *

Ngồi trước mặt Lãm, cách một mặt bàn sần sùi là một Dũng hoàn toàn khác hẳn.

Tất cả vẻ ngang tàng, hãnh tiến của hãn biến đâu mất, thay vào đó là một ánh mắt khổ sở, dãn vật và kinh hãi. Sự kinh hãi hiện ra ngay ở cái nhếch miệng cười.

- Mình đại, đại quá Lãm ạ! – Giọng anh ta méo xẹo, dập dính một chút đờm nơi cuống cổ – Cứ tưởng mọi sự đang mở ra bung bét, ai muốn làm gì thì làm, bọn mình mới không giữ gìn. Lại vợ phải con trần tình, nó có yêu thương gì mình, nó chỉ muốn dùng cái chín năm tù của mình để hù dọa cánh làm ăn. Biết đại thì đã muộn!

Không lòng dạ nào nhìn vào giọt nước mắt to tướng đang sắp rơi khỏi cái khóe mắt cần gỉ kia, Lãm cúi xuống, lôi trong túi ra hơn chục lon bia, ba cây thuốc Vinataba, hai khúc giò nạc, mấy phong kẹo... và một tệp tiền loại năm ngàn.

- Tôi mang cho anh ít quà. Anh mở bia uống đi! Uống cho đã, kéo vào trong kia lại phải đấm mồm bọn đầu gấu.

- Tao lại phải đấm mồm? – Sau một lon bia được tu ừng ực, giọng hẳn có vẻ muốn trở lại cái khẩu khí ngày xưa – Tao mà phải đấm mồm cho thằng con mẹ nào, hay là chúng phải thay nhau lần lượt đấm mồm cho tao? – Song cái khẩu khí đó cũng qua rất nhanh, sau lon bia thứ hai, anh ta nấc lên một cái rồi giọt nước mắt to tướng kia đứt cuống rơi ra. – Tao... tao chỉ thương mẹ tao. Lúc tao bị đẩy lên xe, mẹ tao còn nói với theo: “Lần trước, mẹ cố sống để chờ con... nhưng lần này, mẹ làm sao chờ nổi nữa con ơi!...”

- Anh đừng lo. Tối qua tôi mới gặp bác, bác còn khỏe lắm và tin rằng lần này anh chóng được tha.

- Cám ơn cậu. Nếu có điều kiện, cậu thỉnh thoảng đến thăm bà cụ cho mình. Lãm... Mình hối hận trước đây đã có lúc xử tệ với cậu. Vậy mà cậu không bỏ mình. Trong khi những đứa khác, lúc làm ăn được thì chúng xúm vào tôn vinh, bây giờ không còn thấy mặt một đứa nào cả. Kể cả thằng anh và con em ruột mình nữa. Chúng chỉ mong mình tù một gông để chia nhau cái nhà đó!

- Anh Dũng – Lãm lại lảng mắt đi vì không thể nhìn nổi vào bộ mặt đàn ông đã quá ư tuyệt vọng ấy – Tôi sẽ còn đến thăm anh. Hôm nay tôi đến đây để trả lại anh mấy chỉ vàng anh giúp dạo ấy. Tính cả lãi là một cây tám. Tôi để lại đây cho anh dùng hay là đem về gửi bác?

Dũng lại nấc nhẹ một tiếng nữa, tiếng nói nhòe đi:

- Tùy cậu... Vàng bạc đối với mình bây giờ chả còn có nghĩa gì nữa. Chính vì nó mà... Giá ngay từ đầu mình làm theo cậu thì... Thôi về đi! Thời gian vừa rồi tuy không gặp nhưng mình vẫn biết tin Lãm đang làm ăn

được. Làm gì thì làm, nhớ đừng để rơi vào cảnh ngộ như mình. Cho hỏi thăm cô ấy...

Dũng đứng dậy, cúi đầu đi vào sau khi đã biểu cho người cảnh sát mấy lon bia, vài gói thuốc lá. Lăm nhìn theo cái lưng gù gập kia một hồi lâu rồi cũng đứng dậy đi ra.

Đến cổng gác, chút nữa thì anh chạm phải một người đàn bà đang ôm gói đồ hút hải đi vào. Định thần lại, anh chợt nhận ra đó chính là cô chủ xe có vóc người núng nính đã chung vốn đi buôn với Dũng từ ngay buổi ban đầu rồi về sau lại bị Dũng bỏ rơi.

Trên cao, bầu trời xao động nắng vàng thu. Hàng sấu già giao lá vào nhau che mát cho mặt đường. Một đám học sinh đi học về, cầm tay nhau chạy chéo qua mặt phố, rồi rít tung bay những chiếc khăn quàng đỏ. Ngã tư đang đèn đỏ. Mấy cô gái cười xe máy, quần bò áo phông đang ghéch chân xuống lòng đường, vẻ chờ đợi bình an... Chao! Mới có mười phút tiếp xúc với tù ngục mà khi trở lại với cuộc đời, đã lại thấy cuộc đời tươi thắm làm sao!

Anh mỉm cười, nhấn ga phóng nhanh về nhà.

Ba mươi mốt

Cuộc sống những năm tháng này đã không để cho Lâm được thanh thản dẫn sâu vào công việc kinh doanh của mình.

Nửa tháng sau, trong buổi sáng đi cùng với vợ lên mạn nam cầu Thăng Long tìm đất, vô tình anh đã bậi lòng vì phải chứng kiến một việc không mấy vui. Lúc xe đi qua khách sạn Xuân Hồng, cái khách sạn bí ẩn, gây sự tò mò không ít với các loại khách vãng lai từ bốn phương tụ về, anh chợt thoáng nhìn thấy hai cái dáng người quen quen, một người đàn ông, một người đàn bà. Người đàn ông mặc sơ-mi trắng, quần đen, đeo kính mát gọng to, mũ thể thao trùm nửa mặt. Người đàn bà mảnh khảnh nhưng cao ráo vận áo phông màu tro, cái quần bò ở dưới cũng màu xám tro. Cả hai tạo thành một đôi khá đẹp trong khung cảnh nửa đô thị nửa ngoại thành. Xe đã bon được một đoạn rồi, anh mới thoát nhớ đó là ai. Tay lái anh chững lại rồi, anh mới thoát nhớ đó là ai. Tay lái anh chững lại rồi dừng lại hẳn.

- Ở đây ư anh? – Chị vợ hỏi.

- Chưa... Tôi có tí việc. Mình ngồi tại xe hay rẽ vào cái quán kia mà uống nước, chờ tôi một chút. Có về chậm, đừng sốt ruột.

Đã quen với cung cách gia trưởng vẫn chưa hề mất đi của chồng, chị vợ chỉ vâng một tiếng thật ngoan. Lững thững thả bộ ngược về phía khách sạn được một đoạn, dường như đoán biết được điều gì đang xảy đắg sau, anh quay lại quắc mắt nhìn. Đắg xeo xeo nhìn theo, đắg ánh mắt chồng, chị vợ vội quay đi, khắ cúi đầu như người vừa phạm lỗi.

Đến trước cửa khách sạn, xế xế bên này đường. Lãm tạt vào một quán chè chén ngồi xuống. Sáng nay cổng khách sạn vắng ngắt, lâu lâu mới có một chiếc xe mang biển số lạ ngoắc đỗ lại. Nhưng cũng không đỗ lại luôn. Phần lớn là mở cửa xe, nhảy xuống vào hỏi han mấy câu rồi lại nổ máy đi tiếp. Khung cảnh tà nhạt đến nỗi mấy cô tiếp tân chán, chẳng thèm trả lời nữa hoặc ngoác miệng ra ngáp, hoặc đi lại vật vờ như những nhân viên hộ lý trong một nhà thương chuyên trị bệnh hoa liễu. Trên các tầng lầu, mọi cửa rèm vẫn đóng kín, chứng tỏ nơi đây, đã lâu lắm rồi, chả ma nào nó chịu đến cả. Chết! Làm ăn thế này chỉ có mà phá sản. Lãm lãm bám theo thói quen hạch toán của mình. Cung cách này có kinh doanh sex đi chẳng nữa thì cũng chỉ có thể quyến rũ được thứ khách thòm thèm hạng bét. Giống như cây cầu khổng lồ kia, cao lừng lừng như một tòa nhà mười tầng kéo dài hàng cây số, ngốn vào lòng nó hàng chục ngàn tấn xi măng sắt thép, hàng trăm tỷ đồng vậy mà ngày tháng cứ bỏ không như cây cầu khi bắc qua cống rãnh của một xã nghèo.

... Nhưng sao họ lại vào đó nhỉ? Đầu óc anh quay lại thực tại. Chả lẽ đó cũng lại là một mối liên doanh làm ăn? Không có lý. Dân kinh doanh lúc này không có cái lối đi len lét ấy, lối đi của những tay chuyên móc rập hàng lậu. Hay là họ đang có một cú áp phe bất hợp pháp nào thật? Hay là một vụ mèo chuột nhí nhăng của những kẻ lăm tiền nhiều của sinh rừng mỡ? Cũng chẳng tin. Người đàn bà ấy, dù chỉ mới thoáng gặp một lần tối hôm đó nhưng anh có thể quả quyết rằng, ở chị không thể có điều ấy xảy ra được. Đôi mắt buồn và nhân hậu biết bao. Nhìn vào đôi mắt đó, người ta có tà tâm đến đâu cũng chợt thấy lòng mình yên tĩnh trở lại. Hoặc giả họ đi thăm với ai? Dân làm ăn thiếu gì bạn bè chiến hữu, ví dụ vị giám đốc khách sạn đang ế ẩm này chẳng hạn...

Hàng chục câu hỏi xoáy lộn trong đầu Lãm, cái đầu lâu nay chả quen xoáy lộn trong những địa hạt này bao giờ. Tự dưng trong anh thoáng hiện lên hình bóng chị hàng nước mía... ngọt thật, nóng hèm thật, cái miệng hôn hít kiểu gì mà như rút cả gan tủy người ta ra ngoài thật nhưng... Như có con quỷ đậm dật ở trong lòng, không ít lần đi qua anh đã định rẽ vào thăm

nơi chốn cũ, muốn nếm lại mùi vị cũ nhưng rồi lại ngại. Ngại trăm chiều, tất nhiên không chỉ là ngại tiếng chuột kêu, tiếng chuột xoi xói nhắc anh nhớ về một thời khắc khổ. Nếu mình vào, biết đâu một buổi sáng động tình nào đó như cái buổi sáng này, mình và chị ta cũng dắt tay nhau chui tọt vào cái cổng màu vàng nhào văng như chùa Bà Đanh kia? Mình cũng khát quá đi chứ, cũng thèm của lạ đến bầy cả người lên chứ. Có phải ông thánh ông bụt, có phải phượng vô sinh bất lực đâu mà không khát cái màu trắng mềm búng, hễ sờ vào là lại cuộn lên từng phân thịt ấy... Và anh đâm khát thật. Ai bán mía đây? Chị hả? Bán cho cây này. Khỏi bó. Chặt làm ba khúc, không cần phải róc, ăn nó mất chất đi, tôi nhá luôn. Đưa đây! Trả tiền sau. Bao nhiêu cũng được... Cô hàng mía không khỏi ngạc nhiên thấy người khách có vẻ sang trọng mà cứ vậy, ngồi xồm giữa đường, nhai mía thành thực và ngon lành đến thế! Rộp rộp... rộp rộp... Nhoáng một cái, cả ba dải mía dài thông đã biến thành một đồng bã dưới chân anh rồi. Đáng lẽ anh ta sẽ còn rộp rộp nốt cây nữa nếu như không sốt ruột nhìn đồng hồ rồi đứng dậy, chậm rãi đi qua bên kia đường, cũng chậm rãi như vậy, anh ta lừng khừng lọt người vào vòm cổng bí ẩn màu vàng. Tiên sư cha nhà anh! Cô bán mía rửa vui, đủ sức giắt một cục tiền đi mát-xa chơi gái mà phải ăn mía đợi chờ thì đúng là dân... cả quỳnh!

- Chị làm ơn cho tôi hỏi, hình như có hai người khách, một nam một nữ, chùng trên dưới ba, bốn mươi tuổi vừa vào đây? – Lãm nhã nhận hỏi cô gái reception vận áo dài xanh, mặt mày nhẹ nhõm nhưng làn kem trát ngoài có thể cảm cả một que tăm vào đó không sợ rơi.

- Anh hỏi có việc gì? – Cô gái nói với vẻ mặt đề phòng.

- Yên tâm đi em bé! Tôi không phải là cảnh sát hình sự đi do thám hoạt động dịch vụ ngầm đâu. Tôi là nhân viên của người nhà ông ấy, đến báo công ty đang có chút việc cần kíp.

Nhìn người khách từ đầu đến giữa thắt lưng, thấy bộ dạng có vẻ tin được, cô gái lạnh lẽo gật đầu:

- Có đấy, lên mà tìm.

- Đang làm việc trong phòng giám đốc à?

- Ủ, đang *làm việc* – cố nhấn rõ sâu vào hai chữ *làm việc* rồi đảo mắt cười lúng liếng – Nhưng không phải ở phòng giám đốc. Ông anh ngây thơ thế!

- Không sao! – Lãm gọi mua một gói thuốc ba con nằm trên quầy rồi khi trả tiền, anh đưa cả bốn tờ giấy năm ngàn và tế nhị xua tay không lấy tiền thừa – Nếu có thể được, cô cho tôi gọi điện thoại lên trao đổi với ông ấy một chút.

- Ô kê! – Cử chỉ vừa rồi của anh đã làm mặt mày cô gái giãn nở ra cả chiều ngang lẫn chiều dọc – A lô!... Phòng 205 đấy ạ? Vâng, tiếp tân đây – Cô kiểu cách gọi vào máy bằng cái giọng vít vông của một người cần gặp... – Ai đấy ạ? Cháu không biết. Chỉ thấy anh ấy bảo là người của công ty chú đến có việc cần... Bảo chú không có ở đây ạ? Không được đâu. Anh ấy đang đứng cạnh đây ạ... Vâng, chú xuống ngay ạ? Vâng – Cô quay sang – Anh chờ cho một lát.

- Ông ấy xuống, nói tôi chờ trong quầy giải khát kia.

Nói rồi, anh bước nhanh vào một căn phòng nhỏ, kín đáo bên cửa ngách. Thấy toàn thân nóng phùng, anh gọi một ly chanh đá, uống một hơi cạn đáy. Vẫn bứt rứt. Gọi tiếp ly nữa... Lại cạn đáy. Tạm được rồi. Bây giờ vấn đề phải điềm tĩnh, hết sức điềm tĩnh anh bạn ạ! Anh nhủ thầm. Hãy ôn hòa! Nếu một khi đã muốn dính dáng vào chuyện riêng tư của thiên hạ thì cách tốt nhất là chỉ có ôn hòa. Anh bạn đâu có tư cách gì mà gây rách việc...

- Hình như cậu muốn gặp tôi?

Tiếng nói trầm khàn và đầy vẻ tự tin vang ngay trên đầu Lãm. Anh ngẩng lên... Đứng trước mặt anh là tổng giám đốc Sáu Hùng. Hai ánh mắt đàn ông găm vào nhau, giữ gìn, thoáng một chút áp đảo không rõ ràng... Tốt, hẳn vẫn còn bỏ áo trong quần, Lãm nghĩ nhanh, còn nguyên ca-ra-vát, như vậy là hẳn chưa kịp làm gì cả. Tốt! Nhưng... nhờ hẳn không cần...

- Vâng – Lãm đứng dậy – Xin lỗi, chính tôi đã mời anh xuống.

- Thì ra vẫn là cậu – Hùng khẽ nhún vai – Tôi đã nhận ra cậu, vị khách đến cuối cùng đêm tân gia nhưng không ngờ lại là cậu.

- Vâng! Anh đã nhớ không nhầm.

- Và cậu, ngoài mọi việc ra, cậu lại còn ăn lương thám tử đi dò la chuyện thâm kín của thiên hạ nữa. Vụ này người ta com-măng cậu bao nhiêu?

Như có ngọn lửa táp mạnh vào giữa mặt nhưng giọng anh vẫn cố nhẹ nhàng:

- Mời anh ngồi xuống đã. Thứ nhất, tôi bỏ qua cho anh tội lẳng mạ mà tôi nghĩ rằng ở một người như anh không nên có. Thứ hai, anh không nên nhìn xó xỉnh nào cũng ra cái mùi dịch vụ thấp kém như thế. Tôi gặp anh ở đây hoàn toàn chỉ là một sự tình cờ. Nhưng chẳng tình cờ tí nào nếu tôi nói với anh: đi quyến rũ vợ người khác như thế là hèn, và nếu người đó lại là bạn chiến đấu với mình thì lại càng hèn hơn.

Không ngờ câu nói thẳng băng như một luồng đạn đó đã khiến cho người giám đốc to cao gầy như sụp xuống. Tiếng nói anh trở nên thì thào:

- Xin lỗi... Cậu còn trẻ, cậu không thể biết... Tôi không quyến rũ... không bao giờ làm cái trò ấy. Đây là tình yêu của tôi... tình yêu thật sự, cậu có hiểu không? Còn...

- Không hiểu – Mặt Lâm vẫn đanh lại trong sự bình thản cố tạo – Người như anh thì thiếu gì những chỗ để yêu với đương mà lại đi nhảy bổ vào vùng cấm này.

- Cậu lại không hiểu nữa rồi! Và chắc cậu cũng không bao giờ hiểu được đâu. Thôi được – Hùng chuyển giọng lạnh lạnh – Con dao này cậu đã nắm hết đấng chuôi, cứ chém đi, chém kiểu gì tôi cũng nhận hết, kể cả chuyện ngay chiều nay cậu trở về thông báo cho gia đình cô ấy biết. Chỉ xin, cậu làm gì thì làm nhưng đừng để cô ấy phải khổ. Tôi không muốn...

- Thôi anh im đi! – Lâm không kìm lòng được nữa – Tôi không chém chiếc gì hết, tôi cũng không phải cái đứa đi làm trò mách lẻo tâng công. Tôi chỉ muốn anh trở về cái vùng đất ăn chơi của anh ở trong kia. Những quán

bia ôm, những nhà hàng mát-xa đầy đủ công đoạn, những con bé sinh viên, nghệ sĩ hám tiền không đủ để cho anh giải trí ư? Khoan... để tôi nói nốt. Chắc anh lại bảo tôi ngu dốt chả hiểu gì cả chứ gì? Đúng, tôi chỉ cần hiểu một điều: đánh đĩ mười phương phải để một phương lấy chồng. Dắt vợ của bạn vào khách sạn thì đúng là chẳng hay ho chút nào.

Sáu Hùng bất giác nhìn nhanh lên phía cầu thang rồi quay lại, mắt buồn rười rượi:

- Tôi hiểu... Rất hiểu. Đó có lẽ là cái khốn nạn nhất của tôi mà cậu đã nói trúng. Nhưng ở đời còn có những điều vượt ra ngoài nhận thức của lý trí mà... cậu có biết không, nếu làm theo được thì cuộc sống của mình chỉ còn là con số không.

Lâm cầm lấy mũ đứng dậy:

- Anh nói anh nghe. Tôi mong rằng đây là lần cuối cùng tôi phải nhìn thấy cảnh này. Anh là người khác, cái chị kia là người khác thì tôi mặc kệ, rồi hơi mà dính vào. Nhưng vì anh Nam, người thủ trưởng cũ tốt bụng và ngờ ngạo của tôi mà nếu còn nghe, còn gặp một lần nữa, dứt khoát tôi sẽ thay mặt anh ấy dẫn cho anh một trận. Tôi nói thật đấy. Tôi về. Dặn anh tuyệt nhiên không được nói cái chuyện gặp tôi với chị ấy.

- Tùy cậu – Về mặt Sáu Hùng càng âm đạm hơn – Nhưng dù sao cũng cảm ơn cậu. Cậu về.

Nói xong, anh ta cúi đầu lê bước lên gác, những bước đi dường như đã đánh tuột hết nhuệ khí ra phía sau. Thoáng nhìn thấy chiếc thắt lưng to bản kia luôn đề lên cả hai con đĩa quần phía sau lưng, Lâm nhổ toẹt một bãi nước bọt xuống đất, chửi tục: “Còn nước mẹ gì nữa! Hắn ta đã đủ thời gian để làm được mọi chuyện rồi!”

Ba mươi hai

Sáng nay ngày nghỉ. Trời đẹp. Nhiều nắng nhưng không oi ả. Như mọi sáng kể từ ngày vợ về, sau khi chạy một vòng quanh thảo cầm viên, xối một chập nước lạnh mát rợn toàn thân, anh thổi phù phù trong miệng, bước đến giường vợ. Thảo vẫn ngủ, hai chân duỗi dài, một tay để ngang trán như đang mãi nghĩ điều gì. Dạo này cô ấy thường dậy muộn nhưng thức rất khuya. Cũng phải thôi, anh nghĩ, có việc gì vội đâu mà thức khuya dậy sớm cho nó tắt bật con người đi. Nhưng rõ ràng Thảo đang có điều gì bất ổn trong lòng mà không tiện nói ra với anh, không thể nói ra, cứ ôm khư khư trong người, trông đến khổ! Lâu nay cô ấy ít nói hẳn đi, cười cũng không nốt, thậm chí trong bữa cơm cũng thỉnh thoảng để ngang đũa, ánh mắt tư lự nhìn đi đâu, thờ ơ với cả những câu nói thia lia chuyện lớp chuyện trường của con bé Niên Thảo vừa đi học về. Buồn lòng hơn nữa là ngay cả cái... chuyện kia, Thảo cũng có dấu hiệu dừng dừng đến lạ lùng. Hồi mới về, đêm nào hai người cũng gần nhau. Tuy cô ấy không thật tỏ ra hào hứng nhưng vẫn gần. Nhưng gần đây, cái sự không hào hứng đó đã chuyển thành dừng dừng, thành những tiếng thở dài nén chịu, hơn thế, thành những câu thoái thác khi tế nhị lúc thẳng thừng. Em mệt lắm! Đau đầu lắm!... Đêm nay mình nghỉ đi anh, để mai còn dậy sớm đi thăm mồ... Kia, sao anh vẫn cứ thế? Chúng mình đã đâu còn trẻ nữa... Bác sĩ bảo em có dấu hiệu suy nhược thần kinh, trong chuyện vợ chồng nên cai một thời gian... Thôi thì đủ cả. Nghĩ rằng vợ làm nũng, anh cứ vô tình tràn tới để đến nỗi cô ấy phải

đôi phương sách là đi ngủ thật muộn và sáng ra cũng dậy trễ, có bạn, anh mở cổng đi làm rồi mà cô ấy vẫn còn nằm ì trên giường.

Như sáng nay. Một suy nghĩ lóe lên trong cái nhịp thở phù phù của anh. Đúng hơn, cái suy nghĩ này đã lóe lên nhiều lần, lóe lên ngay cả trong vòng chạy mồ hôi đổ ra như tắm sáng nay. Anh đánh thức vợ dậy:

- Thảo... Hôm nay con bé đi cắm trại với lớp cả ngày, chúng mình cũng lên xe đi pic-nic đi!

- Đi đâu? – Thảo cũng oản người vừa thờ ơ hỏi.

- Đi đâu cũng được, tùy em. Nhưng tốt nhất là ra ngoại thành, kiếm một nơi thật hoang dã ở hết ngày, nhé! Đã lâu quá rồi...

- Em thấy hôm nay trong người không được khỏe. Hay là để lần khác đi anh?

- Còn lần nào nữa. Tuần sau anh đi công tác rồi, không có dịp đâu. Đi, dậy đi! Qua cầu ta ăn sáng rồi mua cái gì cho cả ngày cả thể.

Thảo im lặng nhìn chồng, con người này hiền lành, đại lượng nhưng nếu cần lại rất quyết đoán. Nhìn vào nét mặt với giọng nói không thay đổi âm sắc kia, chị biết mình không thể từ chối được nữa. Chị uể oải ngồi dậy, lặng lẽ đi vào toa-lét...

* * *

Đang từ nắng bụi nội thành, chỉ cần chạm vào cảnh sắc Đồng Mô là người khó tính nhất cũng cảm thấy đầu óc mình thơ thới đến lạ kì. Một vùng trời nước mở ra mênh mang với những hòn đảo xa gần thấp thoáng ẩn hiện như một cõi bồng lai chìm trong sương khói, lại như gợi nhắc lên trong những tâm hồn đa cảm một chốn hoang sơ, tinh khiết, chỉ có mình nhỏ bé và vũ trụ diệu kỳ. Đứng trước cảnh phiêu diêu bằng lăng một chút sắc màu Lương Sơn Bạc này, sao cứ thấy mọi lo toan vụn vặt, mọi khát vọng tham vọng trong đời sao lại vô nghĩa đến thế. Phải chăng chính vì lẽ đó mà sáng nay cả khu hồ đông ngàn ngạt những người từ bốn phương trảy tới.

Họ phóng tầm mắt tìm một hòn đảo xa nhất, lẻ loi nhất và cũng um tùm lá cây xanh nhất, thuê một chiếc ca-nô máy phóng tới. Đảo như đảo hoang. Sóng vỗ lách chách vào những bụi lau già. Dường như nghe có cả tiếng vượn hót chim kêu ở đây? Những bóng cây đại ngàn thả lá vàng gọi lên cái u tịch của một thời tiền sử... Trước mặt họ, trong lùm cây lá to, có dựng một túp lều nhỏ. Anh cầm tay vợ chui vào đó. Tĩnh mịch, lặng tờ, chỉ có gió xôn xao trong tán lá...

- Tại sao anh lại đưa em đến đây? – Chị thảng thốt nhìn chồng hỏi.

- Để chúng mình sống lại cái cảnh xưa, cũng cây cũng gió, cũng âm u rờn rợn như thế này. Chỉ thiếu một trận mưa và bóng tối. Tiếc quá!

- Nhưng để làm gì cơ? – Đã phần nào hiểu ra nhưng chị vẫn gặng hỏi.

Không trả lời vội, anh lôi trong túi ra nào bia, nào bánh mì, nào nước ngọt, kẹo bánh và cả một con gà đã làm sạch lông rồi.

- Nói nhé – Anh nói – Để anh muốn tìm lại em, cái cô Thảo bác sỹ quân y đội nón tai bèo, quần xắn cao đi trong rừng ngày ấy. Bây giờ ta đốt lửa quay con gà này lên làm bữa ăn trưa. Em ngồi đây để anh đi kiểm củi.

... Lát sau ngọn lửa được đốt lên. Ngọn lửa nào được đốt lên giữa rừng âm u cây lá chả là lửa rừng. Nhưng sao vẫn không phải là rừng. Nhìn con gà béo ngậy đang chín dần trong lửa, con mắt của Thảo vẫn cứ thờ ơ như nhìn những ánh lửa ở nhà. Nam cố nói, cố cười, cố nhắc lại những chi tiết kỷ niệm thời xưa cũ để kéo chị về một mảnh chiến tranh trong đời thường, một mảnh thiên nhiên bên lề đô thị nhưng xem chừng cứ như bị ánh mắt kia dội ra. Họ ăn uống uể oải. Ngọn lửa cũng tắt dần. Thảo vẫn ngồi thế, ngồi đẩy bằng xương bằng thịt nhưng đầu óc lại lảng đãng đi đâu.

- Sao em ăn ít thế? Đói chết.

- Em ăn đủ rồi. Mấy giờ rồi, ta chuẩn bị về được chưa anh? Em thấy lạnh lạnh...

- Còn sớm. Em nằm nghỉ một chút đi!

Nghe lời chồng, chị ngã người nằm xuống nhưng ngay sau đó lại ngồi dậy, nhìn anh là lạ như có vẻ đã chợt đoán ra được một điều gì. Chính cái nhìn đề phòng đó đã khiến anh không cần giữ gìn nữa mà quyết định thực hiện tiếp phần quan trọng nhất của cuộc đi này. Anh đổ ập người xuống chị với một sự háo hức gần như bệnh hoạn. Những mảnh vải che thân không được tháo ra, cởi ra mà gần như bị giăng giật, xé bung ra...

- Trời... anh Nam! Anh làm cái gì thế? Anh điên à?...

- Đúng, anh đang điên đây. Điên vì em không còn là em, em cứ mỗi ngày lại xa lạ như kẻ dưng nước lã đây.

- Ngồi dậy đi anh... Thiếu gì chỗ mà phải... ở đây?

- Không, anh muốn ở đây, chỉ ở đây. Anh cho rằng chính cái tòa nhà thên thang kia đã làm hỏng hạnh phúc của chúng mình. Để yên đi em...

Chị nằm ườn ra bất lực. Gió ngoài lều vẫn từng đợt tràn vào. Cả sáng nữa. Có tiếng con chim gì kêu ở mép nước... Chị nhắm mắt lại. Người đàn ông đã có một thời vô vàn thương yêu kia đang vật lộn với chính anh ấy để tìm lại chị. Giá có thể tìm lại được. Bản thân chị cũng còn cào muốn thế lắm chứ. Cặp môi khô rám của anh ghì xuống miệng chị. Chị không lảng đi. Phần thân thể phía dưới của chị chợt cuộn lên đau nhói. Anh đang tận lực? Khổ thân anh. Lòng thương chồng bất giác khiến chị dưỡn căng người lên, vươn tay ghì chặt lấy cái cổ đang ướt đầm mồ hôi ấy. Chị cố hình dung, cố tưởng tượng, cố đặt mình vào màu trời cái đêm xa xôi ấy. Nam ơi... Trong thoáng chốc, chị đã tưởng mình đạt được cái gì mà anh đang cần có và chị cũng thật sự muốn có nhưng... Nam ơi! Em không thể... Đừng trách em! Toàn bộ cảm hứng của chị lại giống như một cánh chim bị trúng đạn, rơi vùn vụt từ ngọn cây cao xuống mặt băng giá lạnh. Nước mắt chị tràn ra và chỉ một chút nữa, nếu không tỉnh táo kịp được thì môi chị đã thốt lên hai tiếng "Hùng ơi" rồi!

Cái thân thể nặng nề ở phía trên cũng ăng lại. Cuộc vật lộn tìm về quá khứ đắm say của anh đã trở nên tuyệt vọng. Nhìn vào đôi mắt thần thờ của

vợ, dù mọi việc chưa đi đến điểm tận cùng nhưng anh cũng khẽ khàng ngồi dậy:

- Thảo! Nói đi, em làm sao thế? Chẳng lẽ những năm ở bên kia đã hút hết sức lực của em rồi ư?

- Không...

- Hay là em đã chán cái đất nước, cái gia đình này?

- Đừng...

- Vậy thì chỉ còn mỗi lý do là em không còn yêu anh?

- Không – Chị vội úp mặt vào ngực chồng – Em vẫn yêu anh... Thương anh.

Nam đứng thẳng người dậy, lần đầu tiên từ sau nhiều năm ăn ở với nhau, anh mới có cái cử chỉ hất mạnh tay chị ra, giọng gằn lên:

- Thế thì sao nào? Có cái gì em cũng phải nói chứ. Từ ngày em trở về, từ ngày ở nhà mới, từ ngày... Anh lại thấy cuộc sống đậm ra nặng nề hơn. Anh có lỗi gì? Thà cứ sống như cũ... thà chỉ có hai bố con sớm tối nuôi nhau lại dễ chịu hơn. Em nói em còn yêu, thế anh hỏi cái tấm dù pháo sáng kia đâu rồi? Em vất đi đâu rồi?

- Em... em gửi mẹ vì... con nó đã lớn, sợ nó tò mò lục thấy... không tiện...

- Nói dối! Thôi đứng dậy đi về!

Thảo vội nhét cái nịt vú vào miệng, cắn chặt giữa hai hàm răng để tiếng nấc khỏi vỡ ra. Và trong suốt khoảng thời gian hai giờ đồng hồ trên đường trở về; anh cứ lăm lăm cầm tay lái chẳng nói một câu. Nhìn thấy khuôn mặt u ám của chồng bên trong chiếc kính chiếu hậu, nước mắt chị lặng lẽ tràn ra, tràn ướt cả lưng áo người ngồi trước, cái lưng áo thỉnh thoảng lại phả lên cái mùi hôi hôi khen khét mà mãi rồi, chị vẫn chưa thể quen...

Ba mươi ba

Gần bốn năm sau, kể cả cái buổi tối xua đuổi ấy, đêm nay Lãm mới quyết định về thăm bố. Thực ra, sau khi nghe chị hàng chè chén ân cần thông báo bố có nhiều bạn đi tìm; vào những ngày giỗ ngày Tết, anh vẫn bảo vợ về với bố một chút, lần sau về cũng làm đầy đủ phận sự của dâu con trước gia tiên, tổ tông. Chỉ đến hôm nay, sau khi được tin anh công an đường phố nói bố bị mệt hơi nặng, anh mới quyết định quay lại ngôi nhà phong rêu, lưu dấu cả một thời tuổi nhỏ thơ mộng và nhọc nhằn. Cùng đi với vợ chồng anh, còn có cả anh công an có dáng người dặt dẹo.

- Này anh – Lãm nói vui – Sao anh không đi thẳng thẳng lên một chút mà lại lúc nào cũng như bước một chân trên hè, một chân dưới rãnh thế?

- Quen rồi – Anh công an cười hiền lành – Hơn hai chục năm làm cái nghề tuần đêm, sợ kinh động giấc ngủ của mọi người, lại sợ kinh động cả kẻ gian, mình cứ phải đi nhẹ chân như vậy – Anh cười cái nữa – Làm thẳng đàn ông mà để vợ nó bỏ thì còn sung sướng nổi gì mà thẳng với chả căng, ông!

Cả hai vợ chồng đều cười. Từ ngày không còn là đối tượng cấm câu và xua đuổi mang tính chất thuần phong và mỹ quan an ninh nữa, quan hệ giữa họ ngày càng trở nên thân mật và rất đối bình đẳng. Hơn thế, trong những lần đầu gặp gỡ tình cờ, thái độ, cách nói năng, xưng hô của người cảnh sát nhân dân đối với Lãm lại có phần nể trọng. Thứ nể trọng vừa là bản năng vừa có phần suy xét, vừa dựa vào giá trị thật của nhân cách Lãm

vừa không tách rời khỏi những gói thuốc, những châu bia do Lâm thật tình tung ra.

Nhà đây rồi. Chao ôi! Phố cũ cảnh xưa, chỉ cách phố nhà binh có vài ba cái đầu đường mà nơi đây vẫn âm thầm tĩnh lặng quá thế! Nhà kín cổng, tường kín rào, dãy bàng đứng trầm mặc trong bóng tối. Ngọn đèn dầu bán thuốc nơi mép hè không có người qua lại. Đến tiếng chó sủa nhà ai cũng tắc nghẹn hay xì xào như gió. Thì ra cơn bão thị trường dù mạnh dường ấy nhưng không phải đã thổi thốc được vào tất cả mọi nơi. Nơi nào náo hoạt thì cực kỳ náo hoạt, nơi nào yên tĩnh thì lại càng yên tĩnh, như là một sự bù trừ, một nét cân bằng sinh thái của muôn sự ở đời. Như sắc màu và hương vị cổ kính đất ngàn năm chưa hề mất hết, thậm chí nó còn được cái gam màu chói chang kia tương phản trở lại để trở nên thâm sâu hơn.

- Anh Lâm này – Tiếng người công an trở nên lắng dịu – Hóa ra mọi sự buồn vui của những con người, những gia đình của Hà Nội ta lại phụ thuộc hoàn toàn vào số phận những con đường nhỉ?

- Đường gì? – Anh hỏi nhưng mắt cứ dán vào cái cánh cửa nặng nề đang sắp sửa bước đến.

- Đường mới mở. Đây nhé, anh đang ở nhì nhằng giữa bãi hoang, giữa mương máng, suốt đêm nghe toàn tiếng châu chấu, trẻ con thò lò mũi chạy chân đất đến trường; vậy mà đến đúng một cái, một con đường nhựa, đường cao tốc hai luồng chạy qua, thế là nhà anh trở thành biệt thự, có thể bán được hàng trăm, hàng ngàn cây. Trong khi đó, nhà khác, đang ở mặt tiền, buôn bán như hốt của, cũng đến đúng một cái, cái người ta mở rộng đường, như cái phố ta ở nghe nói cũng sắp mở, thế là mất trắng!

- Này! Có khi ông bỏ nghề chuyên sang làm nghề viết phóng sự được đấy. Đi nhiều, biết nhiều, lại toàn vùi đầu vào những cảnh đời khuya khoắt, vốn sống và cảm xúc tha hồ mà bao la, các bố nhà văn thứ thật có ước cũng chả được.

- Gớm! – Anh công an khịt khịt mũi – Ông Lâm dạo này vui tính ghê, chỉ được cái đùa dai! Thôi, đến rồi, ông bà vào, tôi lại đi làm tiếp nhiệm vụ

của tôi. Lát nữa đi qua, tôi gọi.

... Được anh cảnh sát có nhã ý báo trước nên Lãm chưa kịp gõ thì cánh cửa gỗ lim nặng nề đã hé mở. Một khuôn mặt thiếu phụ hao hao giống khuôn mặt Lãm với vẻ buồn phiền cố hữu lộ ra. Bật reo một tiếng gọi vào trong:

- Thầy ơi! Em Lãm con nó về đây này!

- Thôi, cứ để thầy nằm nghỉ chị ạ!

Lãm nói và đẩy cửa bước vào. Căn phòng vẫn thế, thậm chí mốc mác xỉn màu hơn. Dường như thời gian hoàn toàn lắng tụ ở đây với cái mùi ngai ngái của những thứ đồ gỗ trộn hòa vào các mùi vị khan khan của chăn đệm người già. Cha anh đang nằm nghiêng người trên chiếc tràng kỷ. Không hiểu tiếng ông cụ thở nhọc nhằn qua lỗ mũi hay tiếng một kêu ở chân ghế mà trong nhà cứ vang lên cái âm thanh ri ri rất dai dẳng. Ông cụ đã già lắm, tóc bạc trắng, gợi lên hình ảnh ông thầy đồ vẽ tranh Tết ở Bờ Hồ đang nằm nghỉ trưa.

Nhìn thấy con, cặp mắt lờ đờ chỉ hơi sáng lên một chút và giọng nói thì gần như rơi ra ở ngay trước cửa miệng:

- Lãm đã về đấy ư con?... Vợ con nó có cùng về không?

Cô vợ ăn vận một bộ quần áo nền nã theo đúng lối ăn vận của các mợ tân thời của Hà Nội xưa, nhẹ chân bước đến và kín đáo ngồi nửa người xuống mép giường, hai tay chắp lên ngực:

- Thưa thầy, con đây ạ! Thầy tha tội cho con hôm nay mới đến thăm thầy.

- Cô có được khỏe không?

- Thưa thầy con vẫn được bình thường. Thầy ốm thế nào ạ? Đã có thuốc thang gì chưa? Nghe tin con và nhà con sốt ruột quá!

- Ôi dào! Tuổi già ấy mà – Ông cụ nói nhưng mắt vẫn đăm đăm nhìn về hướng con trai đứng đằng sau – Chỉ cần cơn gió là ngã bệnh ngay thôi. Sao không cho hai cháu về?

- Dạ – Vẫn tiếng cô con dâu trả lời ngọt lịm – Hai cháu đi học thêm. Chủ nhật này con sẽ cho chúng đến thăm ông. Thầy, chúng con mang đến biếu thầy ít thang thuốc bổ đặc biệt, nhà con nhờ người quen cắt ở tận bên Nam Ninh.

- Ôi dào! Anh chị cứ về chuyện.

Nói vậy nhưng cô con dâu chợt thấy gò má ông giật giật. Biết ý, người vợ lảng sang giường bà chị chồng ngồi chơi với thằng cháu đang trốn mắt ra nhìn ông cậu lần đầu đến nhà. Còn lại mình Lãm, anh ngồi xuống cạnh bố, nói nhỏ:

- Thầy... thầy tha lỗi cho con. Bận quá, mãi đến giờ con mới về thăm thầy được.

Ông già run run nắm lấy tay con, giọng thoảng đi:

- Thầy mới là người có lỗi. Lỗi lớn lắm nhưng con về được thế này là thầy mừng, thấy trong người khỏe lại. Thầy biết con không bận đến thế đâu... Chỉ tại vì con cũng giống thầy, con cố chấp... Yên, để cho thầy nói – Ông bật ho lên mấy tiếng – Họ nhà mình ai cũng thế nên mới khổ. Mình muốn khí khái, muốn khư khư giữ lấy cái nền nếp cổ truyền nhưng xung quanh họ có cho giữ đâu! Những người bề trên có cho mình giữ đâu. Thế là cha con khục khặc, các gia đình phân ly. Thầy biết mình đã lỗi thời nhưng thầy vẫn mong...

Lãm cẩn thận đỡ cha ngồi dậy, lấy gối kê lưng cho ông tựa vào thành giường:

- Thôi thầy ạ, nghĩ mãi đến chuyện ấy làm gì. Nếu cần nghĩ, tụi con chỉ nghĩ mỗi điều: tại sao cái nhục mất nước ta không chịu được mà cái nhục đói nghèo lại chịu dễ dàng đến thế? Nghèo là khổ nhục, là hèn, hèn cả thành phố, hèn cả dân tộc. Như vậy làm sao còn đủ tự trọng để giữ được cái cổ truyền nữa hả thầy?

Ông bố nhìn chăm chăm vào con giây lâu rồi nhẹ gật đầu:

- Cuộc đời cũng đã dậy con được khối điều ra rồi đấy nhỉ? Thầy vui là con biết nghĩ ngợi nhưng...

- Thôi, mọi chuyện còn phải nghĩ ngợi nhiều và thời gian sẽ trả lời cho mọi nhẽ – Lẽm đứng dậy – Hôm nay vợ chồng con tới đây muốn thưa với thầy một chuyện: do nội dung làm ăn phải đi lại, giao tiếp nhiều, mặc dầu rất muốn nhưng chúng con và các cháu không thể về đây ở với thầy như lời thầy nói được. Con định thế này, hiện tại chúng con mới mua được mấy trăm thước đất ở mạn Xuân Đình, sẽ xây ở đó một cái nhà nhỏ theo kiểu cổ. Con mời thầy và chị về đó ở. Nhà cạnh hồ, khí hậu mát mẻ, đất rộng và sẵn có vườn tược để thầy chăm nom cho đỡ buồn. Hơn nữa, dù sau này ở đó có thành một quần thể du lịch quốc tế đắt hơn vàng thì khung cảnh ấy cũng hợp với thầy hơn.

Người chị gái đi đến gần bố, nét mặt rằn rạng:

- Phải đấy thầy ạ! Con chỉ cần trồng thêm vài trăm gốc hồng xiêm là thừa sống. Cái nhà này bán đi để thầy lấy tiền đi dưỡng tuổi già. Con sợ ở phố lắm rồi! Con người đối xử với nhau chả ra làm sao, cứ ào ào lấy được. Con đồn rằng rồi ra cái phố này cũng sẽ huyền ảo bán mua chẳng kém gì cái phố nhà binh kia đâu. Phải không đồng chí... cảnh sát?

Vừa bước vào, bị hỏi bất ngờ, viên cảnh sát đường phố lúng túng không ra gật, không ra lắc. Thiếu phụ cười. Anh ta cũng ngọng nghịu cười theo. Một người vợ bỏ, một người chồng rẫy, hai nét mặt tội tội, hai cái cười mới giao cảm và thể tất làm sao?

- Thầy nghĩ rồi – Ông cụ bật ra một tiếng ho khan nữa – Các con cứ để thầy ở đây. Quen rồi, nhiều kỷ niệm lắm, vả lại còn bàn thờ ông bà, tổ tiên mà chắc là không dưới năm đời, các cụ đã đi ra đi vào căn nhà này. Còn mấy năm nữa, thầy không thể bỏ đi, dẫu rằng tới đây nó có thay hình đổi dạng thế nào. Yên tĩnh là tự như lòng mình các con ạ!

- Vâng, thầy cứ suy nghĩ, con không dám ép. Chỉ xin thầy chấp nhận cho chúng con được cái bốn phần chăm nom phụng dưỡng thầy hàng tháng thay vì cái đồng lương hưu quá... ít ỏi của thầy.

- Cám ơn anh chị đã nghĩ đến tôi. Nhưng cứ như thế này, tôi thấy tạm đủ rồi. Anh chị cứ để đó, khi nào cần, tôi sẽ nhờ vả – Ông lại rờ rẫm nắm lấy bàn tay con – Thầy chỉ dặn một điều: tới đây rồi cuộc sống chắc biến động nhiều, làm gì thì làm, các con cũng đừng để rơi rụng mất cái nề nếp, cái đạo lý của gia đình, dòng họ, của cái nơi chốn ven sông Nhị này. Nếu có đòi hỏi điều gì thì thầy chỉ xin đòi hỏi điều ấy. Mỗi tuần nhớ cho các cháu đến thăm ông nội một lần. Nhớ chúng nó lắm... Cả hai đứa đều được sinh ra thật khổ sở...

Nói đến đó nước mắt ông chảy ra. Chị vợ Lãm cũng quay đi chấm nước mắt. Người bố chồng đã nhắc đến cái phần mềm nhất trong lòng người mẹ đã sinh hạ những đứa con trên hè đường.

... Ra đến đường, anh công an húng hoảng ho một chập rồi mới đánh tiếng:

- Này, ông Lãm này...

- Anh đi làm tiếp phận sự hả? Hẹn gặp lại nhé!

- Không tôi muốn... muốn...

- Anh cứ nói thẳng ra đi!

- Là tôi muốn nói tôi cũng lớn tuổi rồi, sức khỏe lại không tốt lắm, ngày nào cũng cơm đường cháo chợ, đêm nào cũng bước thấp bước cao, mệt rồi.

- Tức là anh muốn sống có đôi chứ gì? – Lãm ranh mãnh nháy mắt sang vợ.

- Không... cái ấy rồi cũng phải có nhưng khoan đã. Tóm lại là tôi muốn... Nhìn chung là tôi muốn nghỉ.

- Thì anh cứ việc nghỉ!

- Nếu ông thương tôi, thương... chị của cháu của ông thì...

- Cái anh này buồn cười! – Lãm lại nhìn vợ – Chị tôi thì có can hệ gì vào đây?

- Cho tôi lên trông cái nhà ở Xuân Đình cho ông – Người cảnh sát nói lướt đi – Trông đàng hoàng. Cả một đời làm cảnh sát an ninh mà chả lẽ trông có cái nhà không xong à? Trả lương cho tôi không thành vấn đề, miễn là đủ sống. Có... có được không?

- Không – Lâm trả lời luôn – Phố xá hiện đang cần anh ở trên đó. Phố càng náo lại hoạt càng cần những người biết lủi thủi như anh. Thế này nhé, anh cứ tiếp tục tận tụy như cũ, cái chỗ ven hồ kia tôi hứa sẽ để cho anh nhưng là chuyện của mấy năm nữa. Thử tưởng tượng xem, nếu những căn phố này bỗng thiếu đi cái dáng tuần tra đêm lụi hụi của những người như anh thì nó sẽ buồn đi biết chừng nào. Tôi nói thực lòng đấy.

- Thực lòng? – Anh cảnh sát cười hì hì – Ông chỉ được cái... hay đùa dai!

Ba mươi tư

Loan nhẹ tay đóng cửa chính, đóng luôn cửa sổ, cài then cẩn thận rồi lẳng lẳng đi đến mặt chị, ngồi xuống:

- Chị Thảo! Còn hai chị em, giờ ta nói chuyện theo kiểu... cánh đàn bà với nhau.

Thảo mở to mắt, hơi co người lại:

- Kìa Loan... đừng làm chị sợ. Có chuyện gì thế?

- Chị yêu lão Hùng phải không?

Mặt Thảo thoát nhợt đi rồi ngay liền sau đó lại đỏ lựng. Chị nói lí nhí, tránh không dám nhìn vào đôi mắt long lanh của em.

- Loan... Chị biết rồi thế nào em cũng hỏi chị điều này. Đàn bà chúng mình khi vướng vào, đâu có giấu được ai. Loan... đã nhiều lần chị định nói với em nhưng chị sợ...

- Tại sao chị yêu lão ấy? – Giọng Loan vẫn lạnh tanh.

- Chị... chị cũng không biết nữa. Có lẽ tại vì... Mà sao – Mi mắt Thảo đã mòng mọng – mà sao ba năm trời ở bên đó, va chạm biết bao là chạm bẫy mà chị vẫn giữ được? Vậy mà mới trở về có...

- Chẳng có gì là vậy mà hết. Nín nhịn ở bên đó để về bên này chị hụt hơi, đúng không? Chị giữ gìn được thể xác nhưng linh hồn đã bị nhiễm độc rồi, đúng không? Về nước...

- Thôi... xin cô đừng nói nữa.

- Nói tí ti nữa thôi, không lại bảo chị em lúc gặp trắc trở lại bỏ nhau, em hỏi tiếp, chị đừng phật lòng nhé: Có phải thực sự chán anh Nam rồi không?

- Không...

- Và mỗi lần phải chung đụng với anh ấy là mỗi lần chị cảm thấy như bị tra tấn chứ gì?

- Kia cô... sao cô lại có thể nói năng...

- Tại chị dạy cho em đấy. Theo em nghĩ, có lẽ anh Nam đã biết tất cả rồi, dù chưa biết cái gì thật cụ thể nhưng do quá thương chị và nể chị nên anh ấy chỉ cắn răng im lặng.

- Nam đã biết? Có đúng như vậy không?... – Thảo hỏi không ra hơi.

- Chỉ nhìn vào mắt anh ấy cũng đủ hiểu. Mắt của một con thú nhỏ bị thương. Đạo này chị có để ý tóc anh Nam bạc đi nhiều? Gặp em, nếu có hỏi, anh chỉ khẽ thở dài: “Thảo đạo này khó hiểu quá! Cứ như người lạ nào ở đâu vào nhà. Thỉnh thoảng cô ấy lại bỏ đi đâu một vài ngày không biết làm gì?”

Đến đây thì nước mắt người chị trào ra không kìm lại được. Cô em cũng tắc lại, không đủ can đảm nói tiếp nữa. Thảo thở mạnh ra một hơi rồi run rẩy nắm lấy tay em:

- Chị tồ tộ lắm! Chị đốn mạt... Chị có lỗi nhiều với Nam, với bé Niên Thảo, với cha mẹ, với em nhưng... đúng là chị không gượng được. Con người ấy cứ như dòng nước xiết, xiết cuốn chị đi. Càng cố vùng ra lại càng bị trói chặt thêm vào. Mỗi lần chạm phải ánh mắt con người ấy, chị lại nóng rát nơi lồng ngực... Chị, chị khổ lắm!

Loan thả rơi người xuống giường rồi vật mình nằm dài ra. Giây phút này đây, cô lại thấy mình khổ hơn chính bà chị ruột yếu đuối kia. Mà đáng để khổ thật! Thế gian điên đảo đang tràn lan những căn bệnh thời vi tính, những căn bệnh vô thức của thế kỷ bùng nổ tình dục. Người bị hiếp dâm ám ảnh đưa hiếp mình, kẻ bị bắt cóc đâm ra phải lòng kẻ bắt cóc nó... Cô

lại ngồi bật dậy, mở tung cửa sổ nhìn ra ngoài trời. Ngột quá thể! Trời ơi... nếu khi trở về, cái căn phố này vẫn lặng thềm như cũ thì liệu cái căn bệnh nhiễm ở phương Tây kia có bị cắt nọc không? Cũng như cái lão đi tù chín năm về kia, nếu ra tù mà vẫn còn nguyên cảnh phố cũ buồn buồn, vẫn toàn tiếng sáo rơi và đế giày quân cảnh thì đâu đến nỗi!

Người chị ngồi xuống bên em, ôm lấy vai em, ngào nghẹn:

- Loan ơi, em là người tình tảo, em có nghị lực hơn chị, em bảo chị phải làm gì bây giờ?

- Chị còn yêu chồng không?

- Chị... đừng hỏi thế phải tội. Sao lại không yêu?

- Thế thì cắt...

- Trời ơi... Nếu có thể cắt được? Chị cũng yêu...

- Vậy thì chỉ còn một cách là bỏ chồng.

- Không bỏ được đâu Loan ơi... Anh ấy có lỗi gì? Giữa chị và Nam đã có biết bao kỷ niệm. Bé Niên Thảo nữa... Những ngày ăn rau ăn cháo còn trụ được với nhau, bây giờ cuộc sống đầy đủ rồi, chả lẽ lại chia tay? Chị không thể...

- Thế thì tùy chị. Dặn chị nhé, chưa cắt được thì không được để cho con bé và cha mẹ biết. Mẹ chắc im lặng khổ ngầm nhưng ông cụ sẽ làm ầm lên, lờ việc. Còn thằng cha giám đốc kia, kỳ này vào em sẽ nói thẳng: “Nếu anh không biết giằng cướp lấy hạnh phúc của mình, nếu đúng đây là hạnh phúc, thì tốt nhất anh nên để cho người ta yên.” Đúng là dở hơi cả lũ!

- Đừng... Chị xin em đừng nói gì với Hùng cả. Em không nói, Hùng cũng đã khổ lắm rồi! Sáu tháng nay, anh ấy có ra đây? Hùng cũng muốn lẩn trốn. Cứ để từ từ, rồi chị và anh ấy sẽ có cách tìm được đường ra.

Câu nói rơi vào không gian cô cút vì cánh cửa gió màu nhũ sau tấm lưng thon lẳn của Loan đã khép cứng lại rồi.

Ba mươi lăm

Họ gặp lại nhau vào cuối hè, khi những vạt nắng sớm chiếu vào tiệm cà phê nằm sâu khuất trong ngõ hẻm đã nhạt màu đi nhiều lắm.

- Anh không thể không ra – Hùng nói – Mặc dầu anh đã cố vùi đầu vào ráo trọi mọi công việc, đã giành đi tất cả những chuyến ký hợp đồng với nước ngoài, đã vắt óc nghĩ ra hàng trăm những mối liên doanh liên kết để có thể quên được em nhưng không nổi, càng cố, càng kiệt sức.

- !!!

- Thậm chí, anh xin lỗi khi buộc phải nói ra những điều ghê tởm này, anh đã thử vùi đầu vào vài ba cuộc tình khoảnh khắc, đã nốc rượu để rồi thức trắng trong những đêm truy hoan theo sắp đặt của bạn bè nhưng... đều vô vọng. Càng dính dáng đến họ nhiều, càng thức tỉnh trong anh về hình ảnh của em. Và cuối cùng anh lại lê lét ra đây như làm cuộc hành hương tìm về với...

- Anh gầy đi nhiều quá! – Thảo thì thầm.

- Anh vừa năm viện hai tháng. Vết thương cũ trên đầu tái phát.

- Tội nghiệp anh...

- Hai tháng trong bệnh viện, anh đã có dịp suy nghĩ tất cả, đã chiêm nghiệm, đã tưởng tìm ra được lối thoát nhưng khi trở lại với cuộc đời, khổ nạn, lại đâu vẫn hoàn đấy. Thậm chí còn nặng nề hơn. Rồi cũng chết. Vinh nhục, sướng khổ, thất bại hay thành đạt rồi cuối cùng cũng là nghĩa trang.

Yêu hết mình, yêu đáng kể nhất là yêu và được yêu. Yêu hết mình, yêu tan rã, yêu đến tận cùng rồi chết. Chỉ có yêu... có em, mới đối trọng được với những bản chất phù phiếm kiếp đời... Thảo! Em có mong anh ra không?

Thảo nhìn xuống, gật nhẹ đầu. Tiệm cà phê rộng nhưng khách lại đông. Không làm cách gì khác hơn được cả, họ chỉ còn biết nhìn thêm thiếp vào mắt nhau, xoắn chặt lấy tay nhau dưới gầm bàn.

- Em khổ quá! – Tiếng nói đàn bà chìm xuống tận đáy ly – Sống giữa gia đình mà chẳng bao giờ dám nhìn thẳng vào mắt chồng con...

- Nam có biết chút gì không?

- Em nghĩ là biết nhưng anh ấy vẫn tỏ ra im lặng nên em càng... Thà Nam làm âm lên, Nam đánh đập chửi rủa em, hoặc giết em đi cũng được.

Im lặng nặng nề...

Lát sau, mái đầu lốm đốm bạc của người đàn ông cao lớn hơn ngẩng lên trong một cử chỉ kiêu hãnh yếu ớt:

- Hay là anh sẽ gặp thẳng cậu ấy? Sẽ nói hết mọi chuyện và chấp nhận cho cậu ấy trừng phạt. Anh sẽ nhận tất cả về phía mình.

- Đừng... Làm vậy ích gì, được cái gì hay lại càng...

- Vậy, em bảo anh phải làm gì? Tất cả mọi nẻo đường nào nữa? Trời!... Nếu em gật đầu, chỉ cần em gật đầu thôi là anh sẽ trả giá đắt tất cả, kể cả mạng sống. Mà thực ra... còn có gì để trả nữa đâu!

Thảo chau đón nhìn thẳng vào anh, nói khó nhọc:

- Hay là... ta xa nhau đi anh... xa vĩnh viễn!

Như bị đập nhẹ một nhát vào gáy, anh hơi căng người lên rồi lập tức rũ đầu xuống... Hồi lâu mới ngẩng lên, con mắt chứa nắng bạc phéch:

- Nếu xa được?... Hàng ngàn lần anh đã nghĩ đến chuyện ấy nhưng chưa một lần nghĩ rằng mình sẽ nói ra. Anh chờ... Chờ mãi, biết rằng em sẽ nói...

- Tại sao em lại gặp anh? – Giọng Thảo nghẹn lại – Sao không phải một người nào khác đến thuê nhà mà lại là... anh? Sao em lại rồ dại bỏ đi để lúc trở về chúi vào chuyện nhà cửa, làm ăn thế này? Em biết làm gì đây?

- Em ân hận ư? Hay em trách – Hùng cười cay chát – Sao em không trách luôn là tại sao em lại sinh ra trên đời này! – Anh đột ngột thả tay chị ra, nét đàn ông kiêu hãnh trở về đầy đủ đến nỗi khiến mặt anh lạ hẳn đi – Anh chấp nhận. Vì em mà anh chấp nhận sự xa nhau vĩnh viễn. Cụ thể: anh sẽ xin chuyển qua tổng công ty khác hay là về nghỉ luôn để chẳng còn có cơ đến gặp em qua con đường cơ quan đại diện.

Thảo nhìn anh ai oán:

- Cám ơn anh!

Nhưng chính đôi mắt ấy lại thầm nói: “Chả lẽ lại thật thế ư anh?”

- Đúng vậy – Hùng dường như đọc được ánh ngăm trong mắt chị – Nhưng không phải là ở đây, ngay lúc này. Anh muốn chia tay thật đàng hoàng để sau này mỗi khi có dịp nhớ lại, cả hai đều không có gì hối tiếc. Đầu tuần sau, em thu xếp sao đó để có được ba ngày vắng nhà. Chúng ta ra Sầm Sơn. Bắt đầu ở đâu, anh muốn chúng ta sẽ kết thúc ở đó. Tám giờ xe sẽ đón em ở điểm cũ.

Chị vẫn nhìn anh, cái nhìn giằng xé nhưng bên cạnh đó còn phảng phất một điều gì đó nữa không rõ nhưng khiến anh bất giác rùng mình...

* * *

Khi ấy, cả hai linh hồn rách rưới đều không biết rằng, ngay đằng sau họ, chỉ cách một lần vài hoa mỏng là người công an đường phố có bước đi thập thồm. Sáng nay anh ra đây kê cà phê uống một mình. Xưa nay anh có một mình uống thăm lặng như thế này đâu? Bởi lẽ, điều này anh chỉ có thể tâm sự cùng Lâm: Hôm nay chính là ngày cưới của anh cách đây mười năm và, oái oăm thay, cho đến tận bây giờ anh vẫn còn yêu người đàn bà phản trắc có cặp chân dài gợi cảm đó.

Một ly cà phê, một chiếc bàn, một gói thuốc, một nỗi buồn, một mình anh lặng lẽ làm lễ kỷ niệm cho ngày cưới của mình. Cũng bằng sự vô tình cô đơn ấy, anh đã nghe lồm bồm hết câu chuyện của hai người ngồi bên kia tấm màn. Đáng lẽ anh đã mặc kệ, sẽ quay lưng lại, sẽ chuyển đi bàn khác, sẽ cứ để cho người đời yêu nhau, ghét nhau... thì chính anh cũng đang bị bỏ đây, đang khốn khổ bỏ cha đi đây, mắc mớ gì đến mình? Nhưng rồi cái tiếng nói thảng thốt của giọng nữ đã khiến anh để ý và tý nữa thì đánh rơi cả cái thìa cà phê xuống lòng đĩa khi bỗng nhận ra cái giọng đó là của ai...

Anh chợt nhớ đến Lâm. Gần đây, mọi công vụ đều được anh thi hành cẩn mẫn ngoài đường nhưng còn mọi điều thầm kín riêng tư, anh chỉ có thể dốc đổ vào Lâm, người bạn vong niên tốt bụng mà ngày nào đã bị anh nhiều phen làm tình làm tội. Nhưng... chán quá! Cậu ấy đi sang Quảng Tây theo lời mời của một công ty bạn bên đó, phải dăm bảy ngày nữa mới về!

Từ lúc đó, giọt cà phê ngon nổi tiếng của bản quán đã trở nên đắng nghét trên đầu lưỡi anh. Cha mẹ ơi! Một con người như chị ấy mà còn thế thì thử hỏi trên đời này còn có thể tin ai được? Cái đảng bên trong cộng hưởng vào cái đảng bên ngoài đã làm cho khuôn mặt vốn dĩ đã méo mó của anh càng thêm quắt queo lại.

Chương cuối

“... Tất nhiên căn phố dài chừng một ngàn hai trăm thước này có tên gọi đàng hoàng nhưng lâu nay thiên hạ chỉ quen gọi là phố nhà binh để khỏi lẫn với... có một thời dường như tất cả những căn hộ đều bảo nhau khinh khỉnh xây lừng ra mặt đường khiến cho dãy phố tối tăm lại càng hun hút nổi đe dọa dập dờn... Thế rồi hôm nay, bỗng lại như tuân theo nhất loạt một khẩu lệnh của đảng toàn năng, các căn hộ quay mặt lại với cuộc đời... *sự phá hoại kiến trúc của một dãy phố hôm nay là phản ảnh cái trở dạ đau đớn của lễ thói suy nghĩ cũ, đồng thời sẽ dẫn đến phá vỡ sự ổn định trong từng gia đình, từng số phận, có thể tốt lên nhưng cũng có thể sẽ xấu đi... Nhưng không thể không phá vỡ...*

Sau gần một năm đi xa, tối nay, vào một tối lập đông se lạnh, người đạo diễn điện ảnh với chiếc ba lô bạc màu trên vai, vừa bước đi chậm chậm trên hè phố vừa tùm tùm cười, có lúc cái môi dưới lại nhếch ra như sắp mỉm và trong đầu cứ rộn lên cái mạch chuyện của bộ phim mà kỳ này trở về, anh nhất quyết sẽ thực hiện nốt những gì còn dang dở.

Ánh sáng chan hòa và những âm thanh rộn ràng nuốt chửng lấy cái thân xác gầy guộc của anh, đảo bước chân anh theo cái nhịp của một người đang vào cơn say nhẹ. Hai ngọn đèn pha cực mạnh bật sáng chói chang nơi giữa phố, đưa cả con đường vào một đêm hội hoa đăng của công cuộc trải nhựa lại mặt bằng. Mùi hắc ín, tiếng máy nổ, dáng dấp những người công nhân lục lộ khẩn trương đan qua đan lại kia đã báo hiệu rằng, chỉ sớm mai thôi, khi căn phố tỉnh dậy, sẽ có một dải lụa màu đen mát mịn chạy giữa những

ngôi nhà. Anh chợt thấy sống mũi mình cay xè. Chao ôi, Hà Nội... Hà Nội của tôi... Hà Nội khổ đau và lam lũ... Hà Nội kiên trung và nồng nàn... Hà Nội... Thế là ra người cũng đang biết tự đập vỡ mình để trở nên dáng nét của một thủ đô theo đúng nghĩa đầy ư. Cảm ơn... xin cảm ơn.

Đi giữa đường phố, nước mắt rưng rưng, lòng anh cứ rì rầm cảm ơn nhưng cảm ơn ai, cảm ơn cái gì và tại sao lại cảm ơn thì chính anh cũng không biết nữa. Một chú bé ngộ nghĩnh phóng chiếc xe đạp mi ni Nhật đi ngược chiều, réo gọi:

- A!... Chào chú *tuyệt vời!*

Anh vui vẻ giơ ngón tay lên, réo theo:

- Hê-lô! Thậm chí trên cả *tuyệt vời!*

Chú bé bật lên một chuỗi cười khanh khách giòn tan rồi biến mất ở góc phố. Cười to nữa lên, cậu bé! Chỉ cần nghe tiếng cười của cậu là tôi biết cuộc sống nơi đây đang vận hành về hướng nào. Anh lại tiếp tục đi. Đi càng chậm. Phố bằng cái gang tay thôi mà, bước nhanh nó hết mất thì phí! Chả gì cũng cách xa nhau gần trọn bốn mùa rồi, cứ chậm rãi người hít cho nó thật đã cái chứ. Rồi mọi sự cũng phải đổi thay đi như thế này chứ. Dẫu có phải trả giá thế nào chẳng nữa thì cũng phải đổi thay, còn ngàn lần hơn tất cả vẫn ù lì rêu phong như cũ.

Mãi nghĩ, anh bước hụt một cái, chút nữa đập mặt vào một chiếc xe máy to tướng đang nhao tới, “Sư anh già! Anh chán sống rồi hả?” Một tiếng chửi rơi lại như sủa. Anh cười ngẩn ngơ, sờ tay lên đầu: Thì già mẹ nó thật rồi còn gì nữa. Còn chửi thừa, con trai bố ạ! Tuy vậy, sự kiện ấy cũng làm cho cơn say cao quý trong anh tỉnh lại đôi phần.

Sau bức thư dài thông của anh em nhà Nam, mãi đến ba tháng sau anh mới có thể dứt ra mọi việc để trở về được. Bộ phim của anh đã được chiếu ở Pháp, Mỹ và Ca-na-đa, ít nhiều cũng gây được tiếng vang. Nghe đâu một trong mấy quốc gia ấy đang có ý mời đạo diễn sang thăm nhưng thực lòng anh chả mấy quan tâm và cũng không hỏi han thêm một câu. Còn người đàn bà xinh cứu tinh kia, sau lần ấy anh không có dịp gặp nữa. Anh cũng

không có ý tìm gặp. Cái gì đã qua là qua! Tính anh vốn vậy và nếu anh chưa đập đầu vào tường cũng là vì vậy.

Ba tháng... thời gian đó, không nhận được thêm thư của bạn nhưng bằng những thông tin gián tiếp và trực tiếp, anh vẫn hiểu được cái gia đình Nam – Thảo kia lúc này đã trở thành một gia đình thượng lưu kiểu mẫu với thu nhập hàng tháng ngoài lương chừng năm triệu đồng. Năm triệu... Ngoài ấy là to, thậm chí quá to nhưng so với trong này lại chẳng nhằm nhò gì. Căn hộ nào cũng có thể có một mặt tiền cho thuê với giá trên năm triệu hết. Còn nhà cửa của rất nhiều những vị chức sắc đương nhiệm hay đã về hưu, cho tư bản thuê, cho các công ty thuê, một tháng trừ khoản này thuế nọ đi, cũng *uế oải* mà nhét nhẹ vào túi vài chục ngàn đô chứ bao nhiêu!... Nghĩ lại chán cho mấy thằng bạn cũ, cũng Nhà này Nhà nọ đang hoàng, cũng có danh có tuổi hăn hoi, vậy mà lại lao vào đi buôn đất, gọi sang là đi kinh doanh địa ốc? Sáng bảnh mắt đã phóng xe đi, tối mịt mới hốc hác trở về, chuyện trò chỉ toàn *chỉ* này *mét* kia, cứ nặng xì ngậu cả lên. Đã hết đâu. Dốc túi mua được rồi, sáng nào cũng dỏng tai nghe đài, nghe ti vi xem giá nó lên hay xuống. Giá lên thì vỗ đùi cười, giá xuống lại làu bàu vợ con... Rồi ngay cả cái ông bạn nhà văn nghiên hút kia nữa; cầm sáu ngàn đô la anh trả, tưởng làm gì hóa ra cũng mò ra suối LồỒ mua đất mất.

- Anh giai ơi! Anh giai dừng lại vào quán *i...em* uống cà phê đá!

Một tiếng chào mời nhứt nhọt đậu vào tai trái anh. Anh giật mình quay sang: có hai ba cô gái ăn vận hớ hênh, mặt mày đánh phấn như *Hồng lâu mộng* ngồi vắt chéo... ùi trước cửa quán đang trợn mắt nhìn anh. “Không dám, anh nói, tôi uống rồi!” “Gớm, anh giai làm gì mà ki bo thế? Uống rồi uống nữa. Không cà phê thì... *uống* cái khác, sướng hơn” Anh rảo bước đi nhanh. Mẹ khi? Thằng lưu manh thì kêu *sư già*, mấy con ranh con chưa biết giữ vệ sinh thân thể lại nói *anh giai*? Đời sướng thật!... Anh chợt nhớ lại cái chi tiết năm mươi triệu gì đó mà vợ chồng Nam có nhã ý dành cho mình. Thừa, tôi chẳng dám đâu cô cậu ạ! To quá nhưng thực ra mình cần làm gì? Nếu vợ chồng nó cứ ép thì... đành nhận vậy nhưng sau đó sẽ lén quẳng tất cả vào ngân hàng với sự đứng tên của con bé Niên Thảo. BỐ ĐỜ

đầu cóc cáy chả có gì cho bé, chỉ còn cách rút lui từ ruột bố mẹ bé để làm của hồi môn sau này bé đi lấy chồng thôi nhỉ? Lấy chồng... Anh chợt vấp nhẹ. Giá giờ đây, trong căn phòng mười sáu thước vuông toàn mùi cứt gián và cứt chuột kia cũng có một người đàn bà gọi là vợ đang tựa cửa đợi chờ nhỉ? Sướng quá đi chứ! Cơm canh, giặt giũ, hỏi han, trách móc... đủ cả. Thế là trọn cái nghĩa đời... Loan bây giờ ra sao? Cô gái có cái đầu ba hồi nóng ba hồi lạnh, chả biết thế nào? Vẫn ở vậy và khiêu khích tứ tung hay đang cuộn tròn như con nhím trong vòng tay một gã chồng to con thơm phức nào?... Vợ chồng Thảo nữa? Giàu sang rồi, liệu cái sự hãnh tiến thường có ở những số phận viên mãn có làm mình lạc lõng trong cái tòa nhà ba tầng ấy khi mình ghé vào thăm không? Lạc lõng cũng chả sao! Còn quý nhau thì đến, hoạnh tiền thì... bai! Mình chả còn gì để mất và cũng chả có gì để còn. Tất nhiên cũng vì vợ chồng nó, vì bé Niên Thảo và vì... cả cô ấy nữa, cô Loan nên mình mới trở lại đây. Nói đùa, anh tặc lưỡi, giá vợ chồng nó cứ như ngày xưa, vài ba thước nhà trống tuềnh tuồng, có khi lại hay. Mình cứ thế quẳng phịch ba lô xuống, hét gọi một tô cơm nguội ăn với dưa muối chấm nước mắm cho nhiều ớt chỉ thiên rồi tu ừng ực hết một bình nước trắng là sướng nhất, gọn. Đẳng này... bề thế như nó nói vậy, có khi mình phải tạt qua nhà tắm, thay quần áo cái đã rồi mới giám hăng giọng mò sang. Ờ, lại còn món quà cho con bé nữa? Trước đây chỉ bịch chôm chôm, vài cái kẹo dứa, thế là xong, thế là đủ để chú cháu bá cổ nhau cười hình hích. Còn nay, biết đâu ba cái thứ tầm phào này lại làm cô bé ý nhị quay mặt đi? Đến khổ!... Chao! Chắc nó lớn lắm rồi? Hơn mười tuổi rồi còn gì nữa. Càng lớn càng giống mẹ hay lại ngả phần sang bố? Kệ, giống ai nó cũng đẹp cả. Thấy bố Bình nhếch nhác thế này, liệu bé con có nhảy lên cổ bố mà hôn chùn chụt nữa không?...

Nghĩ đến đó, tự dưng nước mắt anh lại chực tràn ra. Bước chân anh bỗng sượng lại... Cái quán nước của chị hàng chè chén mọi lần đâu rồi? Trước đây nó vẫn nằm nhỏ nhoi ở chỗ này kia mà? Sao bây giờ toàn thấy ánh sáng là ánh sáng?... Đột nhiên, từ trong tiềm thức sâu thẳm của anh, anh

thèm cồn cào được nghe lại giọng hát chiết ra từ gan ruột cùng những đầu ngón tay to bè gõ xuống mặt bàn của ông nhà thơ bệnh tật kia. Thèm lắm...

Đã qua ngã ba thứ nhất, qua ngã ba thứ hai rồi. Phố này được cái toàn ngã ba nên qua đường chẳng phải đợi chờ, còn một ngã ba nữa là đến nhà nó. Chà... nó nói đúng. Chỉ sau gần một năm mà căn phố tiếp tục thay đổi đến nao lòng. Số nhà không có, chỉ thấy biển hàng biển hiệu, cửa sổ không còn, chỉ toàn đập mặt vào pa-nô, áp-phích quảng cáo. Trên mặt đường, xe máy nhiều hơn xe đạp. Trong vỉa hè, nhà cao tầng nhiều hơn nhà một tầng. Hàng sấu già ngày nào vạm vỡ vút cao đến thế mà giờ đây chỉ còn là những tán lá xanh đong đầy bóng tối. Bước chân anh lại ngập ngừng... Đúng rồi, nơi gốc cây sát cột điện trước đây là chỗ trú ngụ của đôi vợ chồng có cái miệng phồn thực. Vậy mà bây giờ đã có một căn hộ xinh xắn hai tầng, lan can chìa ra sát mặt đường. Liệu có phải nhà của gã không nhỉ? Từ trong kia mình đã nghe tin gã chủ tâm cất nhà ở ngay chính cái nơi chốn mà vợ gã đã sinh hạ được hai đứa con để ghi nhớ kỷ niệm. Đúng vậy không? Đẹp quá, trang nhã quá nhưng... tại sao lại im lìm để sợ thế này? Hầu như các cửa chính cửa phụ đều đóng hết, trong nhà lại tĩnh không có một vệt ánh sáng đèn nào? Ngôi nhà như vô chủ... Chả lẽ vợ chồng con cái gã rừng mỡ kéo hết nhau đi nghỉ cuối tuần theo đúng cái lối sống trưởng giả của những gia đình gặp vận may? Hay là gã đưa vợ con đi xem hát, đi thăm ông nội?... Tốt cả thôi, Lãm ạ! Thành thực mừng cho cậu. Tưởng chết cóng chết rét hết rồi mà rốt cục cậu đã gượng được, gượng một cách phi thường. Xin bái phục và kính trọng cậu. Mình thua. Giá lúc này cậu có nhà, mình ghé vào uống với nhau một chén rượu nhạt nhỉ? Tuyệt...

Gâu! Gâu!... Gâu!... Một chút nữa thì cái tiếng chó sủa ồm ồm như tiếng gầm sư tử kia hất anh văng tóe xuống lòng đường. Nấp vào gốc cây nhìn lại, anh hoảng hồn khi thấy con chó lông xám ức trắng to tướng đang ngồi chồm hổm trước cửa nhà, chìm vào bóng tối chân tường mà anh không để ý. Thì ra thế đấy. Anh thở phào, dé chân chèo bước chếch sang bên kia hè. Chú chàng trung thành ngồi giữ nhà cho chủ đi chơi đấy. Giỏi! Nhưng sao... Anh nheo nheo mắt cái dáng ngồi của chú mày buồn thế? Cả

cái tiếng sủa cũng âm u ai oán thế nào? Giống cái tiếng sủa của con sói già trong rừng lạc con? Thôi tạm biệt, mai gặp lại. Chú mình ạ, giữa cái phố xá rộn rã thế này, chú chả nên có cái tiếng sủa rầu rĩ như thế. Có phải không?...

Một cảm giác khoan khoái chạy râm râm trong người khiến bước đi của anh nhanh rảo hơn. Tuyệt! Muốn nói gì thì nói, cuộc sống của căn phố lính tráng này xét đến cùng cũng... tạm được đấy chứ. Cha! Người tịt mũi nhất cũng phải nhận thấy đâu đâu cũng ngan ngát cái mùi vị no đủ, cái mùi vị đang lan vào từng ngói nhà, từng chiếc giường ngủ của những đôi vợ chồng... Chỉ tiếc, giá như đừng mất đi bao vết chịn ngọt ngào của những thân hình con gái miết cứng vào gờ tường... Tránh chó, anh lại vô tình trở lại chỗ ban đầu, nơi quán nước ngày xưa.

- Thưa bác – Anh dừng lại hỏi một bác xích lô già đang gà gật ngồi chờ khách trên thùng xe – Cái quán nước ngày trước ở đây dọn đâu rồi ạ?

- Anh là ai mà hỏi ngơ ngơ thế? – Bác xích lô càu cạu cự lại – làm gì còn cái quán nào nữa? Tất cả chui tọt vào trong nhà rồi. Thời buổi bây giờ không phải cứ mặt tiền là ăn đâu. Mặt tiền cũng chả ra tiền. Đông quá, tiền của nào cho thối. Người ta lại thích chui tọt vào trong cho yên tĩnh, chú có hiểu không?

“Gớm! Gì mà lăm lờn quá! Hỏi cái này lại trả lời tẹo sang cái khác.” Anh nghĩ thầm nhưng vẫn hết sức lễ độ:

- Dạ... Bác nói chí phải nhưng cháu có thấy đâu?

- Cái nhà chị hàng này ấy à?

- Thì cháu đang hỏi. Chị ấy béo béo gầy gầy, nói năng trầm tĩnh.

- Hỏi thật nhé, anh là thằng chồng cũ bị nó đuổi ra đường hay sao mà nói năng dớ dẩn thế? Béo béo lại còn gầy gầy?

- Vâng! Nói chung là gầy gầy.

- Đẹp tiêm rồi. Người ta đi dạy học lại rồi, chú nghe rõ chưa? Bây giờ thì chú đi đi nhé! Tôi cần nghỉ một chút để còn phải nửa đêm ra ga đón khách.

Nói xong, ông già xịch người một cái, ngoẹo đầu cái nữa và... ngáy luôn. Chà, anh lắc đầu, giá mà mình cũng ngáy được như thế nhỉ? Còn quá cả ba mươi bảy ly hạ nòng. Nhân dân lao động muôn năm! Ngáy muôn năm! Đi dạy lại muôn năm! Các giá trị thật đang trở lại vị trí cũ... muôn năm! Mát mẻ đến tận chân tóc, anh dẫu môi huyết sáo một điệu hành khúc làm đà cho bước chân đi nhanh hơn...

Kia rồi, chú chàng đây rồi! Anh dừng lại thở phào một cái. Tòa nhà ba tầng sừng sững đang chắn ngang trước mặt anh. Cao ghê! Lại đẹp ra dáng! Như cái lâu đài của Boa-ghin-be Đầu Bò. Chà chà! Thì ra chẳng cần có cái mặt mình, nó vẫn có thể thuê được một bản thiết kế đâu vào đấy cả. Dân tộc và hiện đại, khá! Một chút chạnh lòng tủi thân nhen lên nhưng qua đi rất nhanh. Kệ, hiện đại hay dân tộc, ba tầng hay bốn tầng, ta hãy cứ vào cái đã. Nếu người quá hôi, mình sẽ giữ ý đứng xa chúng nó ra một chút chứ có sao đâu. Chà, thằng Nam, cái thằng Nam người rùng! Hóa ra lá số của mày lại rơi vào cung hậu vận đại hồng phúc. Vợ đẹp, con khôn, phong lưu rủng rỉnh... chắc giờ này cả nhà đang quây quần bên băng hình video hay đang giở bánh trái ra làm một cú lót dạ ban đêm? Chắc cu cậu độ này người ngợm mồm mồm ra phải biết? Sướng thế cơ mà. Tao phải uỳnh cho mày một trận như thườ nào để mày bớt đi mới được

Hít vào một hơi dài, anh tiến thẳng đến cánh cổng xếp sơn xanh, phía trên có treo tấm biển hiệu to tướng, sáng rỡ những ngọn đèn ống chạy vòng quanh Văn phòng đại diện Tổng công ty... Oách gồm nhấy! Cổng ra cổng nhé! Thua kém gì những cái cổng của các công ty lớn trong kia? Thuê mới đáng mặt thuê chứ. Hoan hô madame Thảo! Cừ lắm, đàn bà dễ có mấy tay... Khá!

Hồi hộp, anh giơ tay lên bấm chuông với suy nghĩ thế đấy, dân máu mặt có khác, mới chập tối đã cửa đóng then cài, cứ làm như dừng dừng chả thèm chú ý chi đến đồng tiền bát gạo cả. Anh nhẩn cái nữa... Bên trong vẫn lặng như tờ. Sao thế? Mẹ khi! Chả lẽ sân sướng nhà nó rộng đến nỗi tiếng chuông chói lói đường ấy mà không lan tới được các phòng? Anh ấn cái nữa dài hơn, mạnh hơn... Vẫn im lặng. Vắng cả à? Hay dân tình ở cái phố

lính tần tảo này đã nhiễm cái thói quen trọc phú là tối tối phải kéo nhau chui tọt vào nhà hát một cái? Anh nhấn tiếp... Chỉ có tiếng chuông thập thồm trở lại nghe như tiếng chuột kêu. Thì cái nữa... Chí ít cũng phải có một người nào ở nhà nữa chứ, cả cơ ngơi sầm uất của một ban đại diện cơ mà? Những ngón tay vàng khè khúi thuốc của anh chưa kịp nhấn xuống, đã thấy có tiếng dép lệt quệt đi ra. Chỉ cần nghe tiếng dép ấy, anh đã thấy con người này tính cách rất khó chịu rồi. Đi gì mà như đứng. Đứng cũng nghe như đá chó đười mèo. Chắc là gã thường trực? Không sao, mình nên đứng xa ra một chút, áp gần quá, gã lại tưởng ai vào trấn cướp thì nguy...

Cánh cổng nặng nề trôi nhẹ sang hai bên theo cái cách điều khiển bằng tự động. Khá! Một khuôn mặt người già khắc khổ lộ ra, tiếng nói miền trong nặng nặng:

- Chú hỏi ai?

Đúng là ông thường trực rồi, anh nghĩ, chỉ có cái dân thường trực mới có cách hỏi nặng nặng như thế.

- Chào bác – Giọng nói nửa nam nửa nữ du dương đến hết tầm – Cậu Nam có nhà không ạ?

- Chú là... là thế nào với ông ấy.

Ông ấy! Nghe có vẻ ông chủ gồm hầy?

- Dạ, cháu là bạn. Bạn ruột, bạn chiến hữu, mới ở trong kia ra.

Ông già tháo mục kính nhìn anh chăm chặp một hồi như nhìn, trộm rồi mới khùng khinh:

- Để tôi lên hỏi xem.

- Thôi khỏi mà bác, cứ để cháu lên. Tầng hai phải không?

Chẳng đợi ông già kịp trả lời, anh đã co giò phóng thẳng lên cầu thang. Đôi giày thì bụi bặm, cầu thang thì sạch bóng, anh bước thành thịch cứ như cái người leo đồi. Chắc chúng nó phải ngạc nhiên lắm, tha hồ mà há hốc mồm ra nhé! Nào...

... Chắc là cái cánh cửa kia chứ gì? Chao ánh sáng ở trong phòng hắt ra mới quý phái làm sao cứ như ánh trăng. Anh bước sấn tới nhưng... Bình bỗng đột ngột chững sững lại như người vướng phải điện mạnh. Từ trong phòng, lọt qua cánh cửa mở hờ là một tiếng khóc trẻ con dấm dứt bay ra... tiếng khóc của bé Niên Thảo! Đã nghe nó khóc từ khi mới lọt lòng, làm sao anh lại không nhận ra được. Chắc là lại lười học hay cãi mẹ nên bị mắng đấy thôi? Anh bước tới nhưng lại một lần nữa dừng lại... Sao tiếng khóc của nó lại khổ sở thế? Như tiếng khóc của cái đứa bị chẹn cổ, khóc mà không cho nó bật ra khỏi miệng. Thôi được để bố vào, bố sẽ mắng cho thẳng bố con mẹ bé một trận nhỉ? Ai lại có mỗi mụn con chút chút mà nỡ hành hạ thế nhỉ? Anh ngó cổ nhìn vào... và một cảnh tượng diễn ra trước mắt khiến anh chới với, không tin ở cái nhìn của mình nữa.... Bé Niên Thảo ăn mặc nhếch nhác, tóc tai xõa xượi đang đứng úp mặt vào tường, đôi vai gầy mảnh như vai chim sẻ rung lên từng chập.... Đằng sau bé, ngồi lù lù giữa giường là một người đàn ông râu ria dữ tợn, nửa cởi trần nửa mặc áo cạnh mâm cơm lạnh tanh có chai rượu trắng đã vơi quá nửa. Đôi mắt người đó trắng dã, gườm gườm nhìn vào một điểm gì đó ở kẽ nứt góc nhà, thỉnh thoảng lại thở phì một cái như rặn khè qua cặp môi xám xịt... Tiếng nước nở vắn từ đôi vai chim sẻ ấy từng đợt bay ra. Bình chợt thấy ruột gan mình thắt lại đến đau nhói. Ai thế nhỉ? Chẳng đàn ông phàm phu tục tử nào chễm chệ ngồi ở kia thế không biết? Chẳng Nam đâu? Chẳng lẽ là cha dượng mới của con bé ư? Vợ chồng chúng nó bỏ nhau rồi à? Sao bảo về nguyên vẹn, xinh đẹp hơn xưa?... Tình thế ấy đã níu giữ bàn chân anh lại, không bước hơn được nữa.

- Con chết bầm kia – Từ bộ râu rậm rì phọt ra một tiếng nói nhào nhoẹt – Mà có định ăn không thì bảo? Hử!

- Con... con không thể... – Giọng con bé dấm nước.

- Thế thì cú! – Chai rượu động đánh choang xuống mâm – Cút theo con đi mẹ của mày. Cút ngay!...

Tiếng quát quát mạnh vào tường khiến cho con bé khóc vỡ ra. Nó líu ríu đi lại, run rẩy quỳ xuống chân giường chấp hai bàn tay nhỏ xíu lên ngực:

- Đừng đuổi con... con xin... con sẽ ăn...

Rồi nó ngồi lên mép giường, bát cơm trên tay run bần không tài nào kê vào đùi được.

- Mẹ ơi!...

Nước mắt nó trào ra, chảy lã chã xuống cằm... Bất ngờ người đàn ông cũng nấc lên một tiếng trong tận cùng cuống họng, buông ly rượu xuống và rời từ trong hốc mắt đen ngòm, cũng đang có những giọt nước mắt đục ngầu chảy ra. Ông ta lập cập đưa hai bàn tay kèn càng ôm lấy đầu con bé, tiếng nói tan chảy trong tóc nó:

- Thôi, bố xin, bố xin... Nín đi con! Nín đi!... Tha lỗi cho bố...

Chính lúc đó, Trọng Bình bỗng thấy nhợn người!... Thăng Nam! Đúng là nó chứ không thể là ai khác. Ngày xưa, trong những thước phim anh quay nó đang gục mặt xuống xác đồng đội, khuôn mặt nó cũng râu ria, méo mó tuyệt vọng thế này, và mái tóc dựng sóng kia cũng đang bết bết mồ hôi ngoằn ngoèo bò xuống trán tựa như những con rắn đen như thế...

Thấy bố khóc, con bé không cần giữ gìn gì nữa, càng nức nở to hơn. Trời ơi! Đi đã nhiều nơi, đã gặp không ít những cảnh ngộ thê thiết nhưng quả thật anh chưa từng thấy một đứa bé lên mười nào lại có cái tiếng khóc xé ruột xé gan như thế. Và kỳ lạ thay, đáng lẽ tiếng khóc ấy sẽ đẩy anh vào thì nó, như một phản ứng trái chiều, lại đẩy bật anh xuống tận chân cầu thang. Không! Dù anh chưa hiểu cái gì đã xảy ra nhưng trái tim hay đau yếu của anh không đủ sức chứng kiến thêm giây phút nào cái cảnh tượng ấy nữa...

Sân trống trơn. Tiếng ông già thường trực như tiếng cái ngục hỏi ra từ bóng tối: “Chú đã về rồi à?” Không trả lời, anh lủi lủi đi ra cổng. Một linh tính nào đó mách bảo anh rằng đã có chuyện gì đó không hay xảy ra ở đây, ở chính ngay ngôi nhà đường bộ này.

Anh lặng lẽ thả bộ dọc vỉa hè, chán, chả thiết trở về căn phòng trống vắng của mình nữa. Anh tính ra ga ăn một chút gì đó để rồi khuya sẽ trở lại. Khi ấy, trong căn phòng ấy, chắc mọi chuyện đã êm dịu đi rồi.

Đang cảm cúi bước, bất chợt một giọng đàn bà vang lên ngay bên cạnh:

- Có phải anh Bình không?

Anh thoáng giật mình nhìn lên và nhận ra đó chính là chị hàng chè chén đang từ trong nhà bước ra.

- Chào chị! – Anh trả lời gượng gạo – Nghe nói chị đã giải nghệ để trở lại bụi giảng. Xin thành thực chúc mừng chị.

- Chú vừa ở chỗ chú Nam về phải không? – Chị hàng không để ý đến lời chúc ấy – Lúc này ngồi trong nhà thấy chú nói gì với bác xích lô, định ra nhưng chú bỏ đi nhanh quá. Chú Nam có nhà không?

Anh gật đầu tính đi tiếp nhưng rồi không hiểu thế nào, lại đặt nhẹ ba lô xuống:

- Lạ quá chị ạ!... Hỏi thật chị nhé, gia đình ấy đã xảy ra một chuyện gì phải không?

- Chuyện gì?... Chú không biết thật à?

- Biết gì đâu. Tôi vừa ở trong kia ra...

- Chết thật! Thảo nào... Thì chú cứ vào đây uống nước đã.

- Thôi, xin cảm ơn chị, để bữa khác, người ngợm dơ dáy lắm. Thế sao hả chị? – Anh hỏi với vẻ mặt bồn chồn khác lạ.

- Cậu ấy có tang – Câu nói phát ra như một phát đạn súng ngắn.

- Tang?... Tang ai? Bà cụ hay ông cụ? Khô! Hai ông bà tướng tốt là thế, mới đầu năm còn...

- Không. Tang cô Thảo – Lại thêm một phát đạn nữa găm thẳng vào cái đầu gối đã muốn nhũn ra của anh.

- Thảo?... Thảo ư? Sao lại là Thảo?... Cô ấy vừa mới về... Cô ấy vốn khỏe lắm cơ mà...

- Khổ chưa? – Chị hàng chếp miệng – Tưởng chú rõ mọi ngọn ngành rồi?... Thôi thì trước sau chú cũng biết. Nó là thế này...

... Và thế là, trong cái buổi tối lập đông se se lạnh đã thừa thớt dần bóng người ấy, trong vền vện có vài ba phút đồng hồ, chị hàng nước đã ngậm ngùi kể lại cho anh nghe hết mọi chuyện mà ở anh, cái kết cục của nó anh không tài nào hình dung ra được. Chị kể những điều chị biết, cũng có thể chị lọc lại những lời bàn bạc chính xác hay chưa thật chính xác của người này người kia, những thông tin cụ thể và cả những thông tin mang tính suy diễn, nhưng đối với chị một người từng trải, thâm trầm, cũng đã chịu nhiều khổ đau và có khả năng tư duy sâu sắc, anh tin chị chỉ nói với anh những điều có thật...

... Khi anh công an báo cáo mẫu chuyện vô tình nghe được trong quán cà phê ấy cho Lâm lúc anh mới từ biên giới trở về thì đôi tình nhân kia đã ra khỏi Hà Nội được hai ngày.

Nghe thủng chuyện, con mắt mệt mỏi của Lâm sẫm lại một chút rồi ngay sau đó đỏ vằn lên. Anh chỉ kịp dặn người công an tuyệt đối giữ kín chuyện này, cũng không kịp báo qua với cô vợ một câu rồi nhảy ngay lên chiếc xe phân khối lớn lao thẳng ra đường Một. Anh công an nói với theo vài câu này thì chị hàng nước và vài người khác nữa có nghe thấy: “Bình tĩnh nhé! Đừng để xảy ra cái gì đấy ông nhé! Chán quá!... Biết thế chẳng nói nữa cho xong.”

... Sầm Sơn sáng ấy đang động biển. Các con thuyền đánh cá đã bắt đầu lo đánh nốt mẻ lưới cuối cùng ở ngoài xa rồi cũng tìm đường tạt vào bờ... Các phao bơi ở xa cũng đang lảng lảng vào sát chân sóng theo tiếng loa nhắc nhở của con thuyền cứu hộ có gắn cờ đuôi nheo. Nhưng chiếc thuyền ấy đã vô tình không để ý thấy một chiếc phao lẻ loi có hai người đang nhấp nhô ở tận đàng xa phía sau mình...

Chiếc xe máy màu đỏ hai trăm năm mươi phân khối của Lâm cũng có mặt tại bãi biển trong thời điểm ấy. Thực ra anh đã tới đây từ chiều tối hôm qua nhưng không lộ mặt. Bằng vào những thông tin của người này hay người khác, bằng cả vào lời nói của người bạn hiện đang làm bảo vệ của chính cái khách sạn mà đôi tình nhân đăng ký tạm trú, anh chưa thể lộ mặt. Họ nói, hai người lạ lẫm, thuê phòng, một căn phòng đắt tiền nhất nhưng không bao giờ ở lại trong phòng. Suốt ngày họ cầm tay nhau đi chầm chậm theo mép sóng hay lang thang với nhau trên núi. Lên núi chán, họ lại trầm mình xuống biển. Đêm cũng như ngày, người bảo vệ nói, chùm chìa khóa của họ vẫn luôn được treo trên nóc quầy tiếp tân. Người bảo vệ còn quả quyết, những lúc như thế, anh thường bắt gặp họ ngồi với nhau cả đêm ngoài bãi biển, mặc cho gió lạnh tràn về, mặc cả trời có lất phất mưa bụi. Họ ngồi lặng, ngồi không nói gì, đầu ngả vào nhau để sáng ra trông cả hai đều võ vàng như đi từ dưới thủy cung lên. Người đàn ông mắt trũng sâu, còn người đàn bà hai mắt lại sưng mọng. Điều này thì Lâm thầm chấp nhận vì chính đêm hôm qua, theo ngón tay chỉ của người bảo vệ, anh đã tận mắt chứng kiến toàn bộ cái cảnh đó. Họ ngồi như hóa đá, ngồi như chết rồi, ngồi như không bao giờ còn có thể đủ sức lực đứng dậy nữa...

Chính hình ảnh ấy và những dấu hiệu khổ sở, tuyệt vọng đến khôn cùng của họ đã làm anh dừng lại. Sáng nay, khi trời nổi gió, nhìn theo họ đi liêu xiêu xuống biển như đi về nơi vô định, người bảo vệ nói rằng Lâm đã định bỏ về nhưng rồi không hiểu sao lại nán ở lại. Anh gọi một chai rượu, mấy con ghẹ, hạ người ngay xuống chân xe máy ngồi nhâm nhi một mình. Vừa nhâm nhi vừa rọi ánh mắt ủ ê ra phía biển, ra phía chiếc phao có hai người đang dập dềnh thật mỏng manh trong sóng nước...

- Chú ạ! – Chị hàng nước thờ dài nói tiếp – Sau khi chú Lâm nhảy xuống, nửa tiếng sau, chiếc thuyền cứu hộ chỉ kịp vớt được một người đã gần chết cồng lên...

- Lâm? – Bình hỏi nhột nhạt.

- Không, người đó là... ông giám đốc thuê nhà của cậu Nam.

- Còn Lâm đâu? – Anh hỏi như người rút lưỡi.

Chị hàng quay đi một lát rồi mới từ từ quay lại, cặp mắt đỏ hoe dưới ánh đèn đường cao áp:

- Mãi đến sáng hôm sau người ta mới tìm thấy... Nghe bảo không có chú Lâm thì cái tay giám đốc kia cũng đi luôn rồi. Khổ!... Người ngay đền mạng cho người gian, chẳng biết ông trời có mắt không? Nhưng rồi cũng chẳng làm sao. – Chị ngừng một chút rồi nói tiếp. – Cái con người được cứu sống ấy nghe nói sau đó phát điên. Trở về cơ quan, bao nhiêu hồ sơ, giấy má chứng từ, hóa đơn đem đi đốt hết để mong... được vào tù. Còn cậu Lâm, hồi nào rảnh, chú đi thăm vợ con cậu ấy một tý. Đang ở trên Xuân Đình cùng với ông cụ. Ngôi nhà có con chó cứ suốt ngày đêm ngồi ngóng chủ mà chú vừa đi qua kia, chỉ khóa để đấy làm kỷ vật không bán cho ai cả...

Hai màng tai anh lũng bùng, hoàn toàn không còn nghe được tiếng nào nữa! Để quên cả chiếc ba lô trần xì có mấy bộ quần áo và gói quà cho bé Niên Thảo trên hè đường, anh lẳng đặng bước chân đi như người chạy trốn...

Vào giờ đó, cả khu phố đang im ngủ. Chỉ có mùi hương hoa mỹ phẩm là còn ngan ngát khắp hàng cây.

Hà Nội – cuối đông năm 1992

HẾT

Mục lục

PHẦN MỘT

Một

Hai

Ba

Bốn

Năm

Sáu

Bảy

Tám

Chín

Mười

Mười một

Mười hai

Mười ba

Mười bốn

Mười lăm

Mười sáu

Mười bảy

Mười tám

Mười chín

Hai mươi

PHẦN HAI

Hai mươi mốt

Hai mươi hai

Hai mươi ba

Hai mươi tư

Hai mươi lăm

Hai mươi sáu

Hai mươi bảy

[Hai mươi tám](#)

[Hai mươi chín](#)

[Ba mươi](#)

[Ba mươi một](#)

[Ba mươi hai](#)

[Ba mươi ba](#)

[Ba mươi tư](#)

[Ba mươi lăm](#)

[Chương cuối](#)